

KANTON SARAJEVO
Ured za borbu protiv korupcije i
upravljanje kvalitetom

ANALIZA

ANTI-KORUPCIJSKOG OKRUŽENJA U JAVNOM SEKTORU KANTONA SARAJEVO

Sarajevo, decembar 2020. godine

KANTON SARAJEVO

Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom

Analiza antikorupcijskog okruženja u javnom sektoru Kantona Sarajevo

Sarajevo, decembar 2020. godine

UREDNIK:

KANTON SARAJEVO

Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom

IZDAVAČ:

KANTON SARAJEVO

Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom

Reisa Džemaludina Čauševića 1, Sarajevo

Tel: + 387 (0) 33 562-277

Fax: + 387 (0) 33 562-217

web: <http://vlada.ks.gov.ba>

e-mail: uk@uk.ks.gov.ba

Sadržaj

Uvod.....	1
I Korupcija – historijski osvrt i pojmovno određenje	1
II Osnovno o Uredu	2
Analize iz Registra prijava korupcije.....	5
I Uvod	5
II Opšti statistički pokazatelji	6
<i>Broj zaprimljenih prijava</i>	<i>6</i>
<i>Vrste prijavljivanja.....</i>	<i>7</i>
<i>Način zaprimanja prijava.....</i>	<i>8</i>
<i>Vrste nepravilnosti iz prijava</i>	<i>8</i>
<i>Status prijava.....</i>	<i>9</i>
III Posebni statistički pokazatelji	11
<i>Prijave po sektorima.....</i>	<i>11</i>
<i>Izdvojeni primjeri/slučajevi nepravilnosti iz oblasti zapošljavanja, u TOP 5 Sektora.....</i>	<i>14</i>
<i>Prijave po oblastima.....</i>	<i>18</i>
<i>Prijave po institucijama</i>	<i>19</i>
IV Osnovane prijave - detaljni pokazatelji	20
V Prijave u toku – detaljni pokazatelji.....	23
VI Neosnovane prijave – detaljni pokazatelji	24
VII Zaključci i preporuke.....	24
Provedba Zakona	27
I Pravni osnov aktivnosti	27
II Osnovne odrednice provedbe Zakona	27
<i>O Zakonu</i>	<i>27</i>
<i>Prikupljanje i unos podataka o imovini.....</i>	<i>29</i>
<i>Izdavanje prekršajnih naloga</i>	<i>32</i>
<i>Provjera podataka o imovini nosioca javnih funkcija.....</i>	<i>34</i>
III Problemi u provedbi Zakona.....	40
Analize iz registara supervizije i konkursa.....	45
I Registar konkursa	45
II Registar supervizora	56
Analiza postupaka javnih nabavki	57
I Pravni osnov	57
II Analiza postupaka javnih nabavki.....	57
<i>Analiza provedenih postupaka javnih nabavki za vrijeme pandemije koronavirusa.....</i>	<i>57</i>
<i>Analiza provedenih postupaka javnih nabavki prije pandemije koronavirusa.....</i>	<i>64</i>
III Rezultati i nalazi analize	76
IV Provedene i planirane aktivnosti u oblasti javnih nabavki	77
Postupak provjere diploma zaposlenih u javnom sektoru Kantona Sarajevo	81
Revizorski izvještaji za 2019. godinu.....	87
I Općenito o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine	87
II Pregled revizorskih izvještaja za 2019. godinu	88

<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo</i>	88
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Skupštine Kantona Sarajevo</i>	91
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo</i>	93
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo</i>	95
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Direkcije za puteve Kantona Sarajevo</i>	97
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo</i>	99
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo</i>	101
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo</i>	102
<i>Izveštaj o finansijskoj reviziji Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Rad“ d.o.o. Sarajevo</i>	103
III Analiza revizorskih izvještaja	105
Analiza ugovora o radu nosioca javnih funkcija (direktora i v.d. direktora) u Kantonu Sarajevo	109
I Pravni osnov	109
II Ustanove iz oblasti rada i socijalne politike Kantona Sarajevo.....	109
III Ustanove iz oblasti zdravstva Kantona Sarajevo	110
IV Javna preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo	119
<i>Preduzeća iz oblasti privrede</i>	119
<i>Preduzeća iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture</i>	121
V Zaključci i preporuke za postupanje.....	125
Sukob interesa	129
I Uvod.....	129
II Osnovni podaci o prijavama iz oblasti sukoba interesa	130
III Oblici sukoba interesa	130
<i>Kršenje Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine</i>	131
<i>Kršenje drugih zakona i podzakonskih akata</i>	133
IV Preporuke	135
Registri zaposlenih i imenovanih lica u javnom sektoru Kantona Sarajevo	137
I Pravni osnov	137
II Osnovno o registru imenovanih i zaposlenih lica.....	137
<i>Registar imenovanih lica u Kantonu Sarajevo</i>	137
<i>Registar zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo</i>	139
<i>Problemi pri uspostavi i unapređenju registara</i>	141
Analiza sistema finansiranja programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja iz Budžeta Kantona Sarajevo	143
I Pravni osnov za vršenje analize	143
II Osnovne odrednice postupaka finansiranja	143
III Analizirani postupci	144
<i>Pregled stanja</i>	147
<i>Postupci izvještavanja</i>	149
IV Problemi i preporuke za poboljšanje.....	151
Zaključak	153
I Zakon o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo.....	153
II Zakon o zabrani nepotizma i stranačkog zapošljavanja u Kantonu Sarajevo.....	156
III Donošenje nove Uredbe o dodjeli sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima iz Budžeta Kantona Sarajevo	157

Uvod

I Korupcija – historijski osvrt i pojmovno određenje

Korupcija je društvena pojava, društveni odnos, fenomen čiji nastanak i postojanje seže u same početke razvoja ljudskog društva. Pojedini manifestacijski oblici korupcije spominju se u Staroj Grčkoj i u moćnom Rimskom Carstvu. Različiti oblici društvenih djelovanja, koja sada nazivamo koruptivnim, bili su prisutni i u srednjovjekovnoj Bosni i čitavom prostoru Zapadnog Balkana, te se isti, u prvo vrijeme, nisu smatrali društveno štetnim. Ono što je trenutno propisano kao koruptivno ponašanje, krivično djelo sa obilježjima korupcije, ne tako davno, smatralo se uobičajenim, normalnim djelovanjem čiji je cilj dobivanje položaja, statusa, lične koristi i dobiti. Međutim, krajem devetnaestog stoljeća, u mnogim tadašnjim razvijenim državama ovakva praksa se napušta, te se rađa jedan potpuno novi pristup onom što sada zovemo korupcija. Razlog za ovaj preokret je spoznaja da je korupcija negativna socijalno - patološka pojava, s visokim stepenom izražene društvene opasnosti, te da ista predstavlja kvarenje moralnih vrijednosti pojedinaca, a samim tim i društva u cjelini. Pogubni su efekti korupcije za stabilnost i sigurnost društva, vrijednosti demokratskog političkog sistema, vladavinu prava, te se, upravo zbog njenih negativnih efekata, istoj mora odlučno suprotstaviti svim raspoloživim sredstvima, kako na lokalnom tako i na globalnom nivou. Kako je prepoznato, korupcija nije više lokalna stvar već transnacionalna pojava koja pogađa sva društva i privrede, što čini međunarodnu saradnju na njenom sprečavanju i suzbijanju neophodnom.

Izraz korupcija dolazi od latinske riječi *corruptio* što znači pokvarenost, kvarnost, izopačenost, razvrat, potkupljivanje, podmićivanje, kvarenje, truljenje, raspadanje, krivotvorenje.

Kada je u pitanju pojmovno određenje korupcije postoje različiti pristupi i pokušaji definiranja korupcije, ali ne postoji jedinstvena, univerzalno prihvaćena definicija korupcije. Jedan od najvećih starogrčkih socijalnih mislilaca, Aristotel je pod pojmom korupcije podrazumijevao moralno kvarenje društva. Trenutno često korištena definicija korupcije je ona sadržana u Građanskopravnoj konvenciji protiv korupcije Vijeća Evrope koja propisuje različite pojavne oblike korupcije, te „korupcija podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanje toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primatelja mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled”. Međunarodna nevladina organizacija za suzbijanje korupcije Transparency International definira korupciju kao „zlouporabu povjerenih ovlasti za privatnu korist“. Postoje snažne tendencije i naponi, u međunarodnim okvirima, na stvaranju općeprihvaćene definicije korupcije, kako bi se unificiranjem pojma korupcija postigla mogućnost nametanja obaveza ili davanja preporuka članicama određenih integracija, sve u svrhu efektivnije i efikasnije borbe protiv ovog društvenog fenomena.

Kad je riječ o Bosni i Hercegovini, zakonska definicija pojma korupcije nalazi se u odredbi člana 2. Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH i definira korupciju kao: „svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi.

Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita.”

Naša država je potpisnica mnogobrojnih globalnih i regionalnih propisa i dokumenata koji tretiraju pitanje borbe protiv korupcije i propisuju mjere za prevenciju i otkrivanje iste. Međutim, ova činjenica ne znači da imamo efikasan, institucionaliziran sistem borbe protiv korupcije, šta više relevantne analize i izvještaji međunarodnih i domaćih tijela govore upravo suprotno.

II Osnovno o Uredu

Vlada Kantona Sarajevo osnovala je Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo (Ured), kao specijalizovani, profesionalni organ (stručna služba Vlade Kantona Sarajevo) koji u svojim nadležnostima ima aktivnosti iz oblasti prevencije i borbe protiv korupcije. Osnivanje Ureda rezultat je spoznaje o neophodnosti postojanja organa koje za primarni zadatak ima prevenciju i borbu protiv manifestovanih oblika korupcije. Ured je osnovan Uredbom o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo¹, koja je stupila na snagu 16.02.2018. godine. To je datum kad je Ured stekao svojstvo pravnog subjekta. Osnivanjem Ureda Kanton Sarajevo postaje prvi u Federaciji Bosne i Hercegovine koji ima profesionalno tijelo za borbu protiv korupcije, odnosno koji je ovu borbu, u organizacijskom smislu, institucionalizirao. Pretpostavke za osnivanje Ureda, kao profesionalnog organa, uspostavio je Tim Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije, formiran 2015. godine, koji je svojim rezultatima i zalaganjem, u izgradnji sistemskog antikorupcijskog ambijenta, obezbijedio leadersku poziciju Kantonu Sarajevo u Bosni i Hercegovini. Rezultate ovog Tima i Kantona Sarajevo u antikorupcijskim procesima prepoznali su svi relevantni međunarodni subjekti, koji su podržali i pozdravili osnivanje Ureda kao sljedeći korak naprijed u izgradnji antikorupcijskog sistema.

Nadležnosti Ureda primarno su određene osnivačkim aktom Ureda, te Ured vrši stručne, operativne i administrativno tehničke poslove u vezi sa:

- provođenjem Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo;
- kontrolom javnih nabavki, koja podrazumijeva kontrolu zakonitosti i kontrolu svrsishodnosti svih javnih nabavki koje provode ugovorni organi čiji je osnivač Kanton Sarajevo;
- aktivnostima na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i prijavljivanju nadležnima uočenih koruptivnih aktivnosti u Kantonu Sarajevo i
- uspostavljanjem, provođenjem i kontrolom sistema upravljanja kvalitetom u organima uprave i službama Kantona Sarajevo.

Ured je samostalan i nezavisan u obavljanju poslova iz svog djelokruga i zabranjen je bilo kakav oblik utjecaja na zaposlene u Uredu, u provođenju njegovih nadležnosti.

Značaj Ureda ogleda se upravo u njegovim primarnim nadležnostima iz oblasti borbe protiv korupcije, te činjenici da se rad Ureda, kao organa državne službe, zasniva na principima

¹ „Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 40/20 – prečišćeni tekst

profesionalne nepristrasnosti i političke nezavisnosti. Ured ima vodeću ulogu u antikoruptivnom sistemu Kantona Sarajevo i centralna je tačka ovog sistema. Položaj Ureda i njegova uloga značajno jačaju donošenjem Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, jer je njime osigurana finansijska nezavisnost Ureda. Naime, Zakon u članu 5. stav (2) propisuje da odobrena budžetska sredstva za funkcionisanje i rad Ureda ne mogu biti manja od 0,05% prihoda budžeta Kantona Sarajevo na godišnjem nivou. Ovu zakonsku odredbu smatramo bitnom, jer se njom i formalno pravno osigurava finansijska nezavisnost Ureda, kao jedna od osnovnih pretpostavki za uspješno obavljanje poslova iz djelokruga rada Ureda.

Jedna od pretpostavki za efikasno obavljanje nadležnosti Ureda je inkorporiranje dostignuća informatičkih tehnologija u svakodnevno obavljanje poslova Ureda. Upravo uvidjevši značaj i neuporedive prednosti informatičkih tehnologija u provedbi antikorupcijskih aktivnosti, Ured je uspostavio vlastiti informacioni sistem. Riječ je o jedinstvenom, antikorupcionom informacionom sistemu, kreiranom za potrebe provođenja aktivnosti iz nadležnosti Ureda. U registrima informacionog sistema pohranjene su sve baze podataka koje vodi i kojim upravlja Ured, kao i ostali podaci koji su od značaja za obavljanje aktivnosti iz nadležnosti Ureda, tako da je isključena mogućnost zloupotrebe tih podataka. Istovremeno, ovaj koncept osigurava potpunu samostalnost Ureda u uspostavljanju, izmjenama i upravljanju internim i online bazama podataka, kreiranim u cilju prevencije koruptivnih aktivnosti i drugih oblika uočenih nepravilnosti. Informacioni sistem osigurava potpunu digitalizaciju podataka Ureda i ograničava uticaj ljudskog faktora na provođenje pojedinih radnji iz djelokruga rada Ureda.

Aktivnosti i nastojanja Ureda imaju snažnu podršku svih relevantnih međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, te je Ured u Izvještaju nezavisnih eksperata o pitanju vladavine prava u našoj zemlji (tzv. Priebeov Izvještaj) okarakterisan kao dobar primjer borbe protiv korupcije. Također, u Izvještaju Evropske Komisije o Bosni i Hercegovini za 2020. godinu (Poglavlje 23: Pravosuđe i osnovna prava – dio: Sprečavanje korupcije) navodi se da je Ured postigao dobar napredak u sprečavanju i borbi protiv korupcije. Drugi Izvještaj o usklađenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO u Četvrtom krugu evaluacije (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a održanoj u periodu 21. – 25. septembra 2020. godine), u pojedinim dijelovima, pominje Ured i Kanton Sarajevo, kao subjekte koji su poduzeli značajne aktivnosti na ispunjavanju obaveza iz preporuka GRECO.

Na kraju treba istaći da djelotvorno sprečavanje i borba protiv korupcije pretpostavlja temeljno poznavanje te pojave i podrazumijeva sistemski, koordiniran pristup ovom problemu, te puni angažman svih učesnika i poluga antikoruptivnog sistema u Kantonu Sarajevo i Bosni i Hercegovini.

Analize iz Registra prijava korupcije

I Uvod

Vlada Kantona Sarajevo, krajem 2015. godine, donijela je zaključak kojim je usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo, za period 2015.-2019. Na istoj sjednici, Vlada Kantona Sarajevo donijela je i Rješenje o imenovanju Tima Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije.

Tokom mandata Tima Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije, za operativnu podršku i obavljanje stručno-tehničkih poslova za potrebe ovog tima bio je nadležan Ured za kvalitet Kantona Sarajevo, čiji je pravni sljednik Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo. Naime, Vlada Kantona Sarajevo je 2. februara 2018. godine donijela Uredbu o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo. Pored zadržanih nadležnosti iz oblasti upravljanja kvalitetom i saradnje s nevladinim sektorom, nadležnosti Ureda proširene su i na segment borbe protiv korupcije, što znači samostalno obavljanje poslova vezanih za aktivnosti borbe protiv korupcije, nakon isteka mandatnog perioda 2015.-2019., na koji je imenovan Tim za borbu protiv korupcije, kao Vladino stručno radno tijelo.

Aktivnosti u vezi sa prijavljivanjem korupcije i koruptivnih aktivnosti organizovane su i započete u 2016. godini, i od tada se provode u kontinuitetu do danas. Postepeno je uspostavljen sistem za prijavu korupcije, koji sada, pored uobičajenih načina prijave korupcije (pismeno, usmeno, telefonski i putem sandučića koji se nalazi u Šalter sali – zgrada Vlade Kantona Sarajevo), omogućava prijavu korupcije i putem on-line sistema, kao i putem e-mail adrese. Prijava korupcije se može izvršiti anonimno ili povjerljivo (kao registrovani prijavitelj).

Pod prijavom korupcije se smatra svako pismeno ili usmeno obavještenje koje zaprimi Ured a koje sadrži podatke o povredi, odnosno zloupotrebi povjerene funkcije, radne obaveze ili posla od strane nosioca javnih funkcija, državnih službenika i ostalih zaposlenih lica u institucijama Kantona Sarajevo, a koje su prvenstveno počinjene u cilju sticanja protivpravne imovinske koristi za sebe ili drugoga (privatna korist). Također, pod prijavom se smatra i svako zaprimljeno obavještenje o povredi zakona, drugog propisa, kao i druge nepravilnosti u radu koje ukazuju na postojanje korupcije.

Svaka zaprimljena prijava se obavezno evidentira u elektronski registar prijava. Zaprimljene prijave i prateća dokumentacija se čuvaju u sređenom i sigurnom stanju, u odgovarajućim registratorima i ormarima, s ciljem zaštite od neovlaštenog pristupa, oštećenja, uništenja ili nestajanja. Sadržaj prijave i osnovanost navoda u prijavi razmatraju se na savjestan i odgovaran način, uz princip jednakog tretmana.

Ukoliko se procjeni da su navodi u prijavi osnovani, tj. da prijava sadrži dovoljno elemenata i konkretnih indicija koje ukazuju na koruptivne aktivnosti, sukcesivno se izvršavaju potrebne provjere, prikupljanje podataka i prosljeđivanje prijave prema nadležnim organima i institucijama. Pritom se, uz dužnost ažurnog postupanja, prikuplja što više podataka i informacija koji će pomoći u ispitivanju navoda iz prijave. Kada *postoji opasnost od odlaganja*

(radi hitnog sprečavanja daljeg nepravilnog postupanja i otklanjanja štetnih posljedica počinjene koruptivne aktivnosti) zaprimljena prijava se odmah prosljeđuje nadležnim organima i institucijama.

Ukoliko se procjeni da su navodi u prijavi nepotpuni ili nejasni, ili se prijava odnosi na pitanje koje je već ranije bilo predmet razmatranja Ureda ili drugih nadležnih organa, prijava se tretira kao neosnovana.

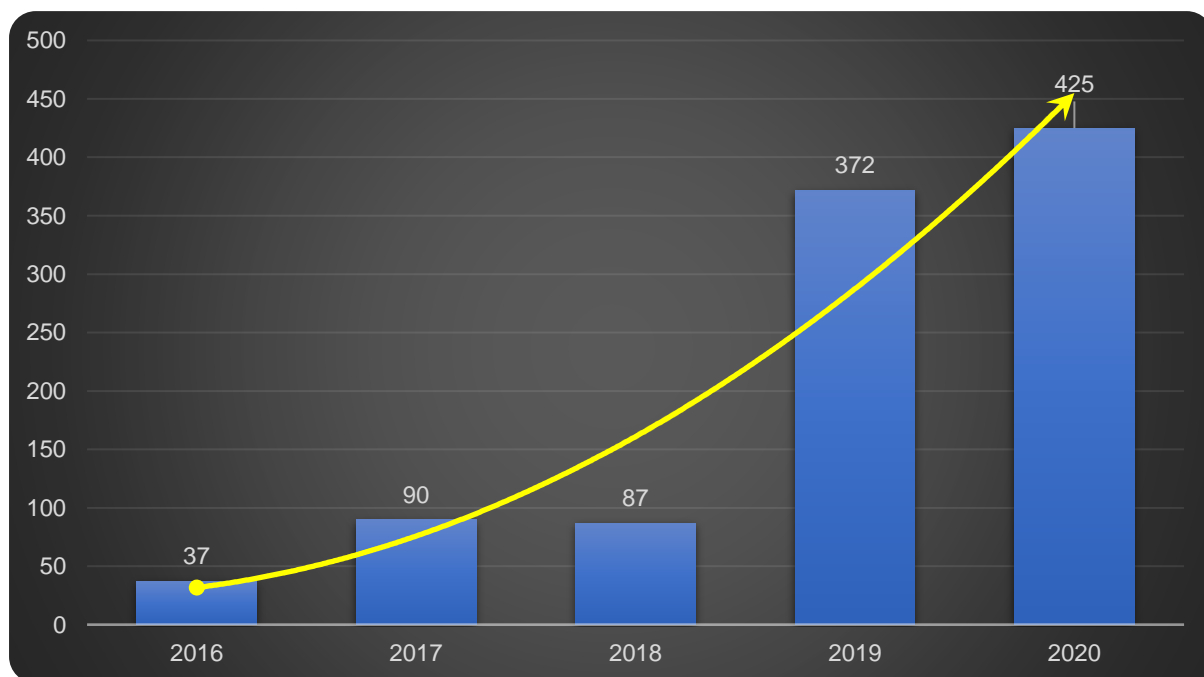
II Opšti statistički pokazatelji

Broj zaprimljenih prijava

- U periodu od 2016. do 2020. godine (zaključno sa danom 20.11.2020. godine), zaprimljeno je ukupno 1011 prijava korupcije i drugih nepravilnosti. Od ukupnog broja zaprimljenih prijava (1011), osnovanost je utvrđena kod 812 prijava.

		PERIOD →	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
BROJ ZAPRIMLJENIH PRIJAVA	OSNOVANE		27	73	68	294	350	812
	NEOSNOVANE		10	17	19	78	75	199
	UKUPNO		37	90	87	372	425	1011

Tabela 1: Osnovni statistički podaci

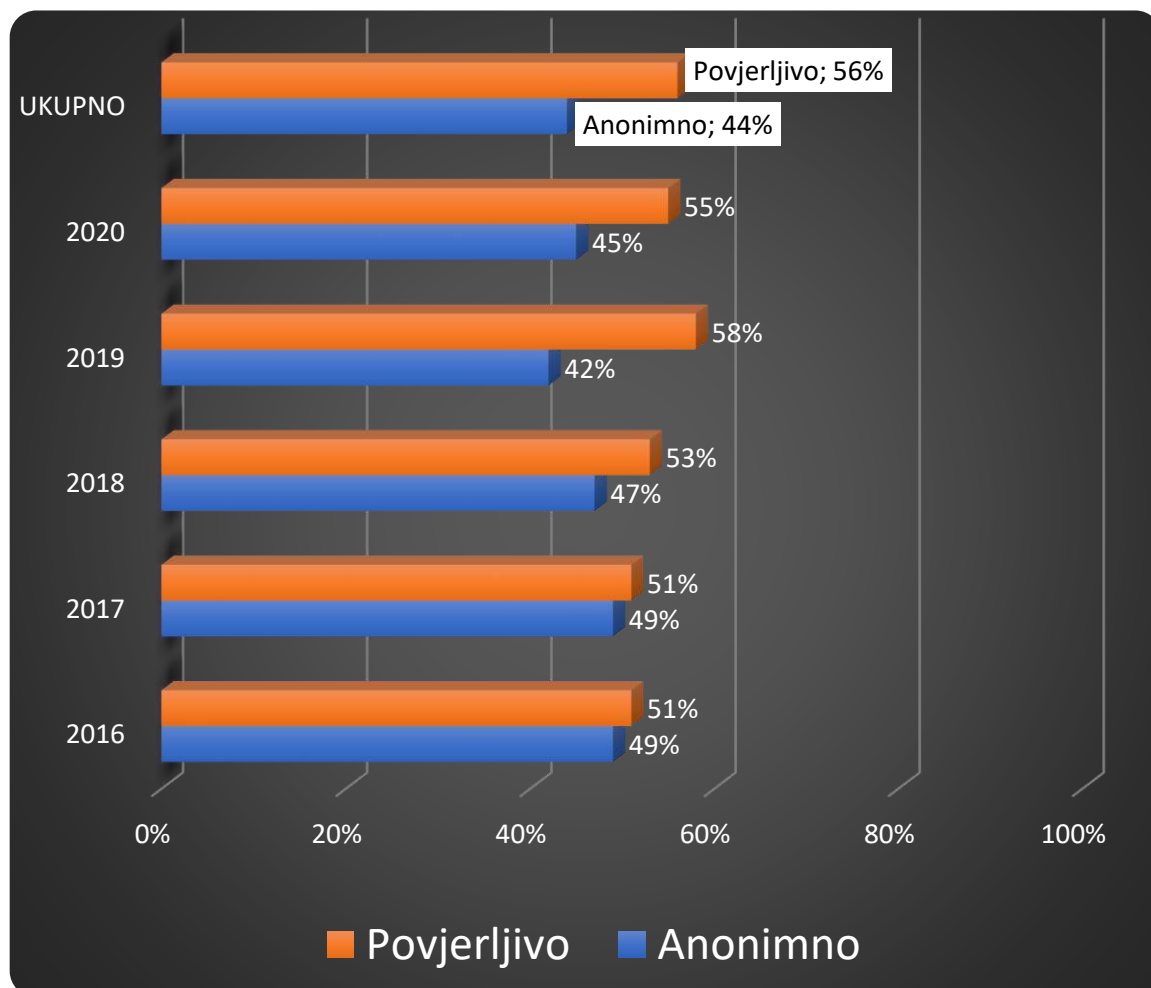
Grafikon 1: Broj zaprimljenih prijavi po godinama

- Evidentna je tendencija porasta broja prijava svake godine, a naročit rast broja prijava evidentan je nakon 2018. godine, tj. nakon formalno-pravnog osnivanja Ureda kao stručnog tijela za borbu protiv korupcije na području Kantona Sarajevo.

Vrste prijavljivanja

		PERIOD →	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
BROJ ZAPRIMLJENIH PRIJAVA	ANONIMNO		18	44	41	153	192	449
	POVJERLJIVO		19	46	46	219	233	562
	UKUPNO		37	90	87	372	425	1011

Tabela 2: Podaci o zaprimljenim prijavama po vrsti prijavljivanja

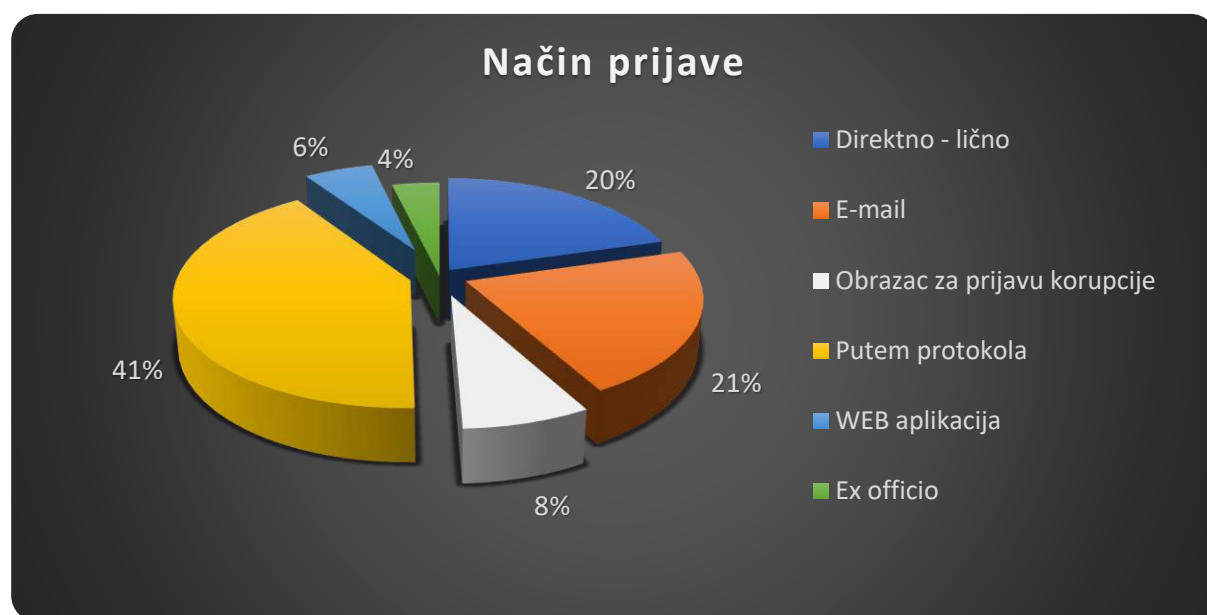
Grafikon 2: Procentualni prikaz podataka o zaprimljenim prijavama po vrsti prijavljivanja

- Posmatrajući podatke na godišnjem nivou, evidentno je da broj anonimnih prijava srazmjerno ostaje približno isti, bez znatnih varijacija i odstupanja.

Način zaprimanja prijava

PERIOD	NAČIN PRIJAVE						UKUPNO
	Direktno - lično	E-mail	Obrazac za prijavu korupciju	Putem protokola	WEB aplikacija	Ex officio	
2016	8	1	15	7	5	1	37
2017	18	2	28	34	5	3	90
2018	16	-	21	43	7	-	87
2019	78	95	8	180	8	3	372
2020	87	119	4	152	32	31	425
UKUPNO	207	217	76	416	57	38	1011

Tabela 3: Podaci o prijavama po načinu zaprimanja prijava

Grafikon 3: Grafički prikaz podataka o zaprimljenim prijavama po načinu prijave

- Po načinu zaprimanja, najviše prijava zaprimljeno je putem protokola (41% prijava), zatim putem e-maila (21% prijava) i direktno-lično (20% prijava). Nadalje, evidentno je da je broj prijava/predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti znatno porastao u 2020. godini.

Vrste nepravilnosti iz prijava

- Po vrsti nepravilnosti, najviše prijava odnosi se na neregularnosti u procesu zapošljavanja (27% prijava), a zatim najveći broj nepravilnosti je iz kategorije kršenja zakona i drugih propisa (23% prijava). Posebno indikativno je i da je u protekle dvije

godine evidentan značajan porast broja prijava/predmeta u vezi krivotvorenja isprava. Može se zaključiti da je korupcija prilikom zapošljavanja jedan od najvećih problema s kojima se građani suočavaju.

VRSTA NEPRAVILNOSTI	PERIOD					
	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
Zloupotreba javne funkcije	29	30	17	44	18	138
Sukob interesa	-	3	2	9	11	25
Nepravilnost u zapošljavanju	5	13	11	136	109	274
Zloupotreba u javnim nabavkama	-	1	3	12	27	43
Kršenje zakona o prijavljivanju imovine	-	-	-	-	8	8
Zloupotreba javnih sredstava	1	5	9	30	21	66
Krivotvorenje isprave	-	-	-	8	25	33
Kršenje zakona i drugih propisa	1	29	33	89	78	230
Ostale nepravilnosti	1	9	12	44	128	194
UKUPNO	37	90	87	372	425	1011

Tabela 4: Podaci o prijavama po vrsti nepravilnosti

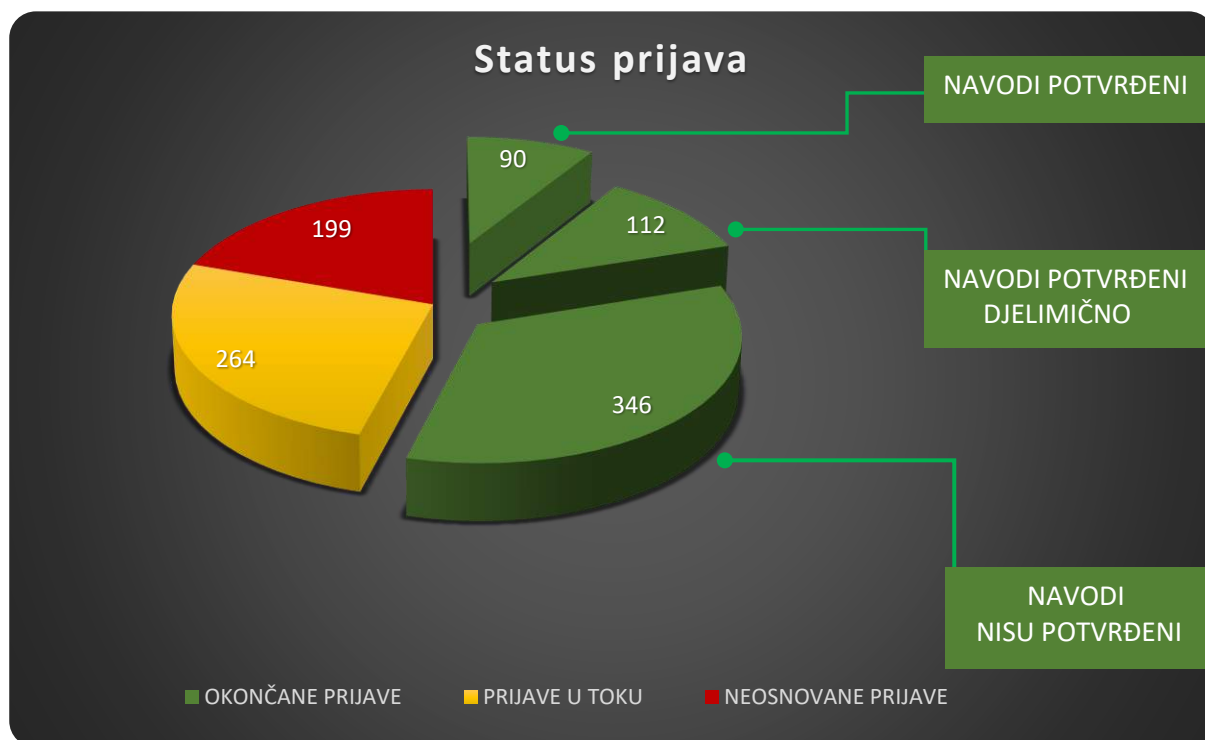
- Evidentiranje zaprimljenih prijava i kategorizacija po vrsti nepravilnosti vrši se na prikladan način, ovisno o aktualnim pojavnim oblicima korupcije u praksi, te obzirom na činjenicu da ne postoji jedinstvena legalistička (normativna) percepcija fenomena korupcije. Kod kategorija: Sukob interesa, Nepravilnost u zapošljavanju, Zloupotreba u javnim nabavkama, Kršenje zakona o prijavljivanju imovine, Zloupotreba javnih sredstava i Krivotvorenje isprave, sam naziv kategorije ukazuje dovoljno jasno na pojavni oblik korupcije i zaprimljene prijave se shodno tome i evidentiraju. Ostale zaprimljene prijave se evidentiraju pod kategorijama Kršenje zakona i drugih propisa ili Ostale nepravilnosti, shodno tome da li se radi o težim ili blažim slučajevima, a ukoliko se takve prijave odnosi na nosioce izvršnih funkcija (članovi Vlade, rukovodioci organa uprave, direktori javnih preduzeća i ustanova, i sl.) prijava se evidentira pod posebnom kategorijom Zloupotreba javne funkcije.

Status prijava

- Kada se posmatra status prijava, evidentno je da su navodi iz prijava, nakon okončanih odgovarajućih postupaka kod nadležnih organa, do sada djelimično ili u potpunosti potvrđeni u 202 predmeta. Navodi nisu potvrđeni u 346 postupaka, a 264 postupaka je još u toku. Neosnovanih prijava, koje svakako nisu procesuirane, ukupno ima 199.

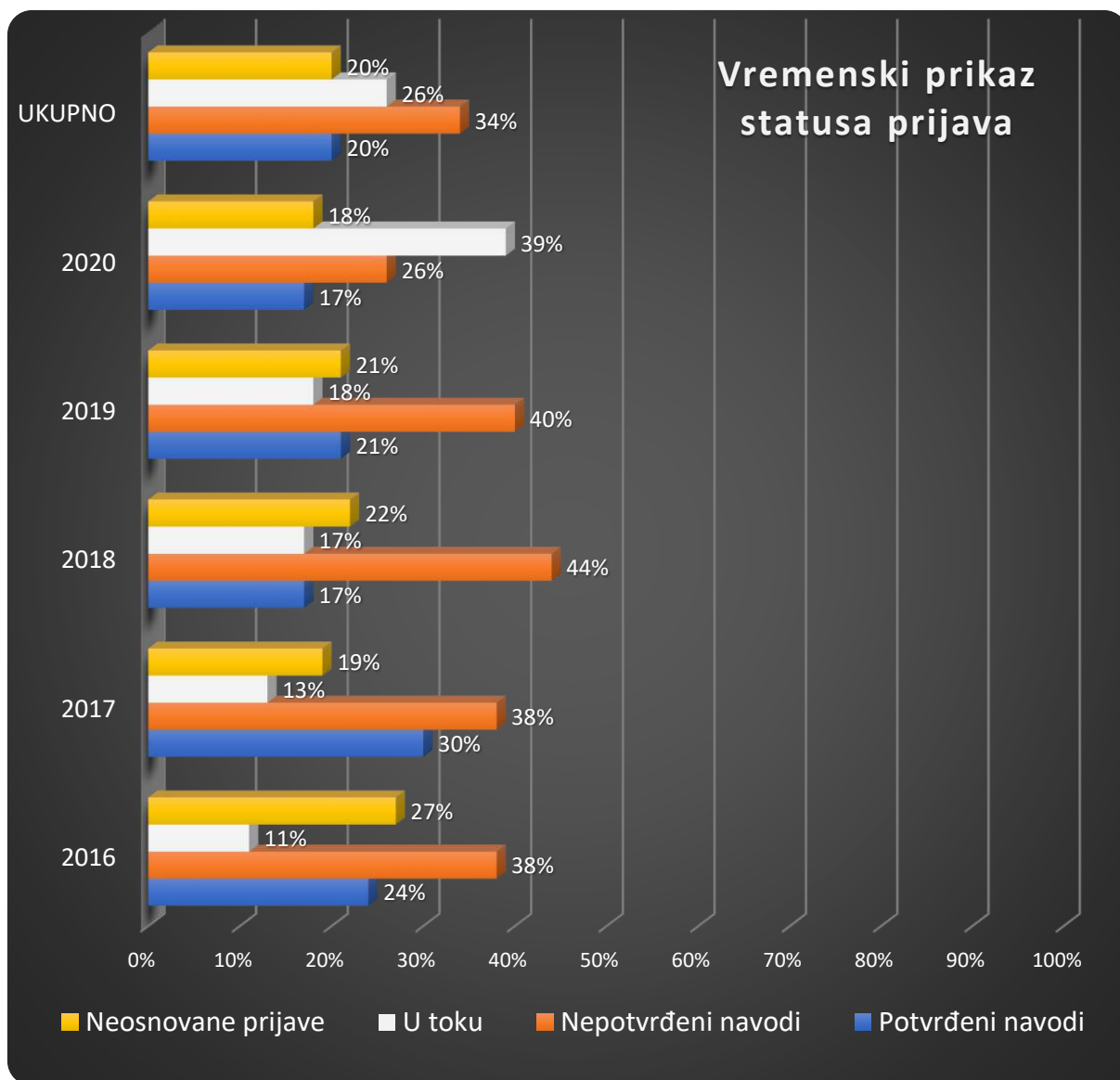
		PERIOD →	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO	
OSNOVANE PRIJAVE	OKONČANE PRIJAVE	NAVODI POTVRĐENI	6	14	7	32	31	90	812
		NAVODI POTVRĐENI DJELIMIČNO	3	13	8	46	42	112	
		NAVODI NISU POTVRĐENI	14	34	38	149	111	346	
	POSTUPAK U TOKU	4	12	15	67	166	264		
NEOSNOVANE PRIJAVE			10	17	19	78	75	199	
UKUPNO PRIJAVA			37	90	87	372	425	1011	

Tabela 5: Podaci o statusu svih prijava

Grafikon 4: Grafički prikaz svih prijava i njihov status

- Zbirno posmatrajući, evidentno je da je od ukupnog broja prijava (1011), njih 548 okončano što predstavlja 54% od ukupnog broja prijava (vidljivo uz grafikona 5.).
- Od ukupnog broja prijava (1011), neosnovanih prijava je bilo 199 (20%).
- Trenutno je u toku postupanje po 264 prijave (26% od ukupnog broja prijava).

Grafikon 5: Procentualni prikaz podataka o statusu prijava po godinama

III Posebni statistički pokazatelji

Prijave po sektorima

- Posmatrajući podatke o zaprimljenim prijavama po sektorima, vidljivo je da se najveći broj prijava odnosi na sektor obrazovanja, koji je u nadležnosti Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (25%), zatim slijede Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture (10%), Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice (10%), Lokalna samouprava (10%) i Ministarstvo zdravstva (9%).

SEKTOR	PERIOD					
	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade	5	51	27	91	82	256
Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture	1	1	5	32	65	104
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice	2	2	9	44	42	99
Lokalna samouprava	5	6	7	34	45	97
Ministarstvo zdravstva	2	1	6	35	44	88
Privatni sektor	8	8	5	29	17	67
Ministarstvo privrede	2	7	5	19	17	50
Institucije drugih nivoa vlasti u BiH	1	-	3	12	34	50
Ostali organi državne službe KS	1	5	1	22	12	41
Pravosuđe KS	-	-	3	9	21	33
Ministarstvo saobraćaja	2	2	3	8	11	26
Ministarstvo kulture i sporta	1	1	3	14	7	26
Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša	3	3	2	6	6	20
Ministarstvo unutrašnjih poslova	2	2	3	5	8	20
Ministarstvo za boračka pitanja	1	1	4	5	2	13
Ministarstvo pravde i uprave	-	-	-	3	4	7
Vlada Kantona Sarajevo	-	-	-	2	3	5
Ministarstvo finansija	1	-	-	-	3	4
Skupština Kantona Sarajevo	-	-	-	1	2	3
Sindikato - Vijeće uposlenika	-	-	1	1	-	2
UKUPNO	37	90	87	372	425	1011

Tabela 6: Numerički podaci o zaprimljenim prijavama po sektorima

- Navedenih TOP 5 sektora zajedno obuhvataju područje od 64% od ukupnog broja prijave. Radi pravilnog razumijevanja ovih rezultata, ističemo da ministarstva iz TOP 5 sektora, u okviru svog resora obuhvataju najveći broj javnih ustanova ili javnih preduzeća, sa najvećim brojem zaposlenih osoba. Dakle, radi se o najvećim sistemima sa mrežom vertikalno i lateralno povezanih organizacionih jedinica.

Grafikon 6: Grafički prikaz broja prijava po sektorima (top 5)

- Po vrsti nepravilnosti, najviše prijava odnosi se na neregularnosti u procesu zapošljavanja (33% prijava), što ukazuje da je korupcija u zapošljavanju jedan od najvećih problema.
- Prikazani podaci, tj. da je korupcija u zapošljavanju jedan od najvećih problema, podudaraju se sa relevantnim naučnim istraživanjima u vezi sa percepcijom javnosti o pojavnim oblicima korupcije u BiH.

VRSTA NEPRAVILNOSTI	SEKTOR					UKUPNO
	Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo	Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice	Lokalna samouprava	Ministarstvo zdravstva	
Zloupotreba javne funkcije	32	9	9	17	9	76
Sukob interesa	11	4	3	-	2	20
Nepravilnost u zapošljavanju	87	35	31	14	45	212
Zloupotreba u javnim nabavkama	8	10	5	2	4	29
Kršenje zakona o prijavljivanju imovine	1	-	-	6	-	7
Zloupotreba javnih sredstava	14	1	7	6	3	31
Krivotvorenje isprave	6	11	4	1	4	26
Kršenje zakona i drugih propisa	58	19	19	31	15	142
Ostale nepravilnosti	39	15	21	20	6	101
UKUPNO	256	104	99	97	88	644

Tabela 7: Numerički podaci o prijavama za top 5 sektora

Izdvojeni primjeri/slučajevi nepravilnosti iz oblasti zapošljavanja, u TOP 5 Sektora

SEKTOR: Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade

Institucija: Javna ustanova – Osnovna škola

- U mjesecu februaru 2020. godine zaključen je ugovor o radu sa jednim kandidatom (na određeno vrijeme u trajanju od 6 mjeseca), iako nije bio najbolje rangirani kandidat. Naime, članovi komisije za provođenje javnog oglasa su suprotno odredbama važećeg Pravilnika sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanova na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 35/17), netačno i nepotpuno izvršili bodovanje kandidata i na taj način mu omogućili da se nađe na vrhu liste uspješnih

kandidata, a što je u konačnici ishodilo donošenjem odluke direktora o zasnivanju radnog odnosa.

Institucija: Javna ustanova – Osnovna škola

- U mjesecu septembru 2019. godine, sa jednim kandidatom zaključen je ugovor o radu (na određeno vrijeme u trajanju od godinu dana), a da pritom ostalim kandidatima nije omogućeno pravo na prigovor i pravo na neposredan uvid u konačnu bodovnu rang-listu.
- U konkretnom slučaju radi se o kršenju odredaba Pravilnika sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo.

Institucija: Javna ustanova – Osnovna škola

- U mjesecu martu 2019. godine zaključen je ugovor o radu sa jednim kandidatom (na određeno vrijeme u trajanju od 6 mjeseca), iako nije bio najbolje rangirani kandidat. Naime, članovi Komisije za provođenje javnog oglasa su, suprotno odredbama važećeg Pravilnika sa kriterijima za prijem radnika u radni odnos u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama kao javnim ustanovama na području Kantona Sarajevo, netačno i nepotpuno izvršili bodovanje kandidata i na taj način mu omogućili da se nađe na vrhu liste uspješnih kandidata, a što je u konačnici ishodilo donošenjem odluke direktora o zasnivanju radnog odnosa.

Institucija: Javna ustanova – Osnovna škola

- U mjesecu januaru 2019. godine, nakon provedenog javnog konkursa, u školski odbor jedne osnovne škole u Sarajevu, kao predstavnik Ministarstva imenovano je lice koje je uz prijavu na javni konkurs predalo (upotrijebilo) inostranu diplomu o završenom pravnom fakultetu, za koju je naknadnim provjerama od strane Ureda utvrđeno da nije vjerodostojna. Ujedno, navedeno lice obavlja funkciju direktora druge javne ustanove na području Sarajeva, gdje ostvaruje prava i izvršava obaveze iz radnog odnosa kroz dugi niz godina, također koristeći spornu diplomu.
- Zbog postojanja indicija i osnova sumnje da je predmetno lice u više navrata u pravnom prometu koristilo krivotvorenu ispravu (diplomu), na osnovu koje je nezakonito i na naročito drzak način steklo i još uvijek koristi određena prava iz radnog odnosa i druge pogodnosti, Ured je o navedenom obavijestio nadležno Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo.

SEKTOR: Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture

Institucija: Kantonalno javno komunalno preduzeće

- U mjesecu aprilu 2020. godine, nakon provedene konkursne procedure, zaključen je ugovor o radu sa jednim kandidatom (na određeno vrijeme u trajanju od godinu dana), iako isti nije ispunjavao uslove u pogledu potrebne stručne spreme. Na opisani način, članovi Komisije za provođenje javnog oglasa su, suprotno propisanim uslovima, omogućili da se na listi uspješnih kandidata nađe lice koje ne ispunjava tražene uslove u pogledu stručne spreme, a što je u konačnici ishodilo donošenjem odluke direktora o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme do godinu dana sa navedenim kandidatom.

Institucija: Kantonalno javno komunalno preduzeće

- U mjesecu aprilu 2020. godine zaključeni su ugovori o radu sa pet radnika (na određeno vrijeme u trajanju od godinu dana), bez prethodno raspisanog javnog oglasa, bez imenovanja komisije za izbor kandidata i bez obraćanja Uredu za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom sa zahtjevom za imenovanje supervizora za nadzor nad provođenjem javnog oglasa.

U konkretnom slučaju radi se o kršenju Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim osobama s javnim ovlastima na teritoriji Kantona, Grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji su osnivači Kanton, Grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Kanton, Grad ili općina učestvuju sa više od 50 posto ukupnog kapitala („Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 9/19 i 21/19), kojom je određena obaveza da se svi prijemi u radni odnos u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo vrše na osnovu obaveznog javnog konkursa i pod nadzorom supervizora. Kao otežavajuću okolnost na strani donosioca naprijed navedenih odluka, ističemo činjenicu da su navedena zapošljavanja provedena u vrijeme pandemije koronavirusa, u kojem su značajno smanjeni mehanizmi kontrole sistema u cijelosti, pa se shodno tome, javlja opravdana bojazan da je upravo ovakvo stanje iskorišteno od strane donosioca predmetnih odluka, kako bi se u konačnici izbjegla odgovornost za kršenje svih zakonom propisanih procedura.

Institucija: Kantonalno javno komunalno preduzeće

- U mjesecu februaru 2020. godine, nakon provedene konkursne procedure, zaključeni su ugovori o radu sa dva kandidata (na određeno vrijeme u trajanju od godinu dana), iako isti nisu dostavili dokaze o ispunjavanju uslova u pogledu potrebne stručne spreme, čime im je omogućeno zapošljavanje i sticanje svih prava iz radnog odnosa.

SEKTOR: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice

Institucija: Javna ustanova

- U mjesecu septembru 2020. godine, prije nego što je okončana konkursna procedura za prijem u radni odnos više osoba, zaključeni su ugovori o radu na neodređeno vrijeme sa ukupno pet izabranih kandidata, prije nego što je upravni odbor, kao drugostepeni organ, riješio po prigovorima nezadovoljnih kandidata.
- U konkretnom slučaju radi se o kršenju Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o postupku prijema u radni odnos, koja svim kandidatima daje pravo na prigovor, koja u ovom slučaju nije do kraja ispoštovana od strane poslodavca, jer je donijeta konačna odluka o prijemu u radni odnos kandidata, a da prethodno nije odlučeno po izjavljenim prigovorima. Otežavajuću okolnost u ovom slučaju predstavlja činjenica da su ugovori koji su zaključeni, ugovori na neodređeno vrijeme, koji se mogu osporavati isključivo putem suda.

SEKTOR: Lokalna samouprava

Institucija: Javna ustanova

- U mjesecu novembru 2020. godine raspisan je oglas za popunu jednog radnog mjesta, međutim predmetni oglas nije javno objavljen na web stranici Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, niti se poslodavac obratio Uredu za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom sa zahtjevom za imenovanje supervizora, što predstavlja kršenje Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o postupku prijema u radni odnos. Pomenutom Uredbom je određena obaveza da se svi prijemi u radni odnos u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo vrše na osnovu obaveznog javnog konkursa i pod nadzorom supervizora.

SEKTOR: Ministarstvo zdravstva

Institucija: Javna ustanova

- U mjesecu maju 2020. godine, bez prethodno raspisanog javnog oglasa, zaključen je novi ugovor o radu sa jednom zaposlenicom u ustanovi, koji joj daje veću platu i unapređenje, iako ta zaposlenica ne ispunjava propisane uslove za novo radno mjesto u pogledu potrebnog radnog iskustva. U konkretnom slučaju radi se o kršenju Uredbe Vlade Kantona Sarajevo o postupku prijema u radni odnos, kojom je određena obaveza da se svi prijemi u radni odnos u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo vrše na osnovu obaveznog javnog konkursa, a što u ovom slučaju nije primijenjeno.

Institucija: Javna ustanova

- U mjesecu januaru 2020. godine, bez prethodno raspisanog javnog oglasa, zaključen je ugovor o radu sa jednim kandidatom (na određeno vrijeme u trajanju od 3 mjeseca), iako isti nije ispunjavao uslove u pogledu stručne spreme. Na opisan način, ovom licu omogućeno je zapošljavanje, i samim tim nezakonito sticanje svih prava iz radnog odnosa.

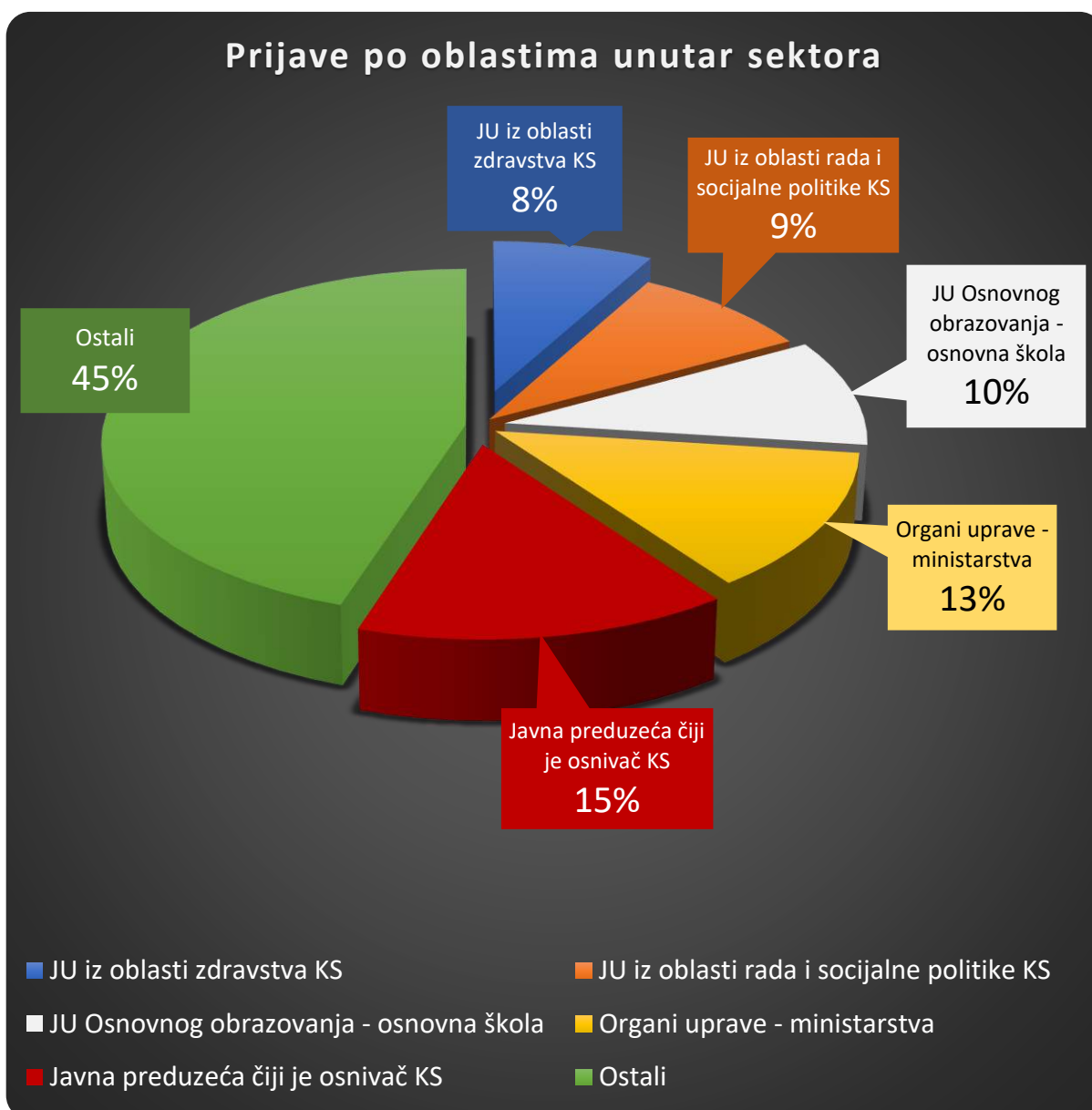
Iako ne spada u TOP 5 sektora, ovom prilikom izdvajamo i slučaj iz sektora **Ministarstva privrede**, kao jedan od sveprisutnih načina kršenja propisa iz oblasti zapošljavanja.

- Naime, tokom 2019. i 2020. godine direktor kantonalnog javnog preduzeća je nezakonito sa jednim kandidatom zaključio pet ugovora o djelu, za koje je naknadno utvrđeno da se ustvari radi o poslovima iz djelatnosti poslodavca za koje je Pravilnikom o radu preduzeća propisano radno mjesto (tj. rad bez sklopljenog ugovora o radu).
- Vežano za problematiku zaključivanja ugovora o djelu, svoje mišljenje je dao i Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u izvještaju o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2019. godinu, u kojem je navedeno da se u okviru izdataka za druge samostalne djelatnosti značajan dio odnosi na naknade licima po osnovu ugovora o djelu, koja su angažovana za obavljanje poslova sistematizovanih pravilnicima o unutrašnjih organizaciji, te da nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizovani.

Prijave po oblastima

OBLAST	PERIOD					
	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
Javna preduzeća čiji je osnivač KS	4	3	5	52	84	148
Organi uprave - ministarstva	9	18	21	39	49	136
JU osnovnog obrazovanja - osnovne škole	2	30	14	34	25	105
JU iz oblasti rada i socijalne politike KS	2	2	8	43	37	92
JU iz oblasti zdravstva KS	2	1	6	32	41	82
Općinski organi uprave	5	6	6	23	32	72
Poslovni subjekt / firma	6	7	4	23	15	55
Organizacione jedinice UNSA - fakulteti	2	10	1	17	11	41
JU srednjeg obrazovanja - srednje škole	-	4	5	14	15	38
Institucije FBiH i drugih kantona	-	-	3	8	26	37
Sudovi (KS)	-	-	3	9	15	27
Samostalne kantonalne uprave	1	2	-	16	8	27
JU kulture/sporta KS	1	1	3	12	6	23
Samostalne kant. upravne organizacije	-	3	2	5	4	14
Javne ustanove KS	-	2	-	5	6	13
Gradski organi uprave	-	-	-	7	5	12
Institucije BiH	1	-	-	4	6	11
Stručne i druge službe KS	-	-	-	4	6	10
Udruženja građana / NVO	1	1	-	5	-	7
Sui generis organizacije	-	-	2	5	-	7
Kantonalne javne ustanove/agencije/fondovi	-	-	1	2	4	7
Fizička lica / građani	1	-	1	2	2	6
Javna preduzeća čiji je osnivač općina	-	-	1	4	1	6
Tužilaštva (KS)	-	-	-	-	6	6
Univerziteti - visokoškolske ustanove	-	-	1	1	4	6
JU predškolskog obrazovanja	-	-	-	1	5	6
Javna preduzeća čiji je osnivač Grad	-	-	-	-	5	5
JU/fondovi iz boračke zaštite KS	-	-	-	3	1	4
Institucije Republike Srpske	-	-	-	-	2	2
Javne ustanove na lokalnom nivou	-	-	-	-	2	2
Organizacione jedinice UNSA - instituti	-	-	-	-	2	2
Organizacione jedinice UNSA - akademije	-	-	-	2	-	2
Premijer / ministri	-	-	-	-	-	-
Zastupnici / zastupnice	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	37	90	87	372	425	1011

Tabela 8: Numerički podaci o zaprimljenim prijavama po oblastima

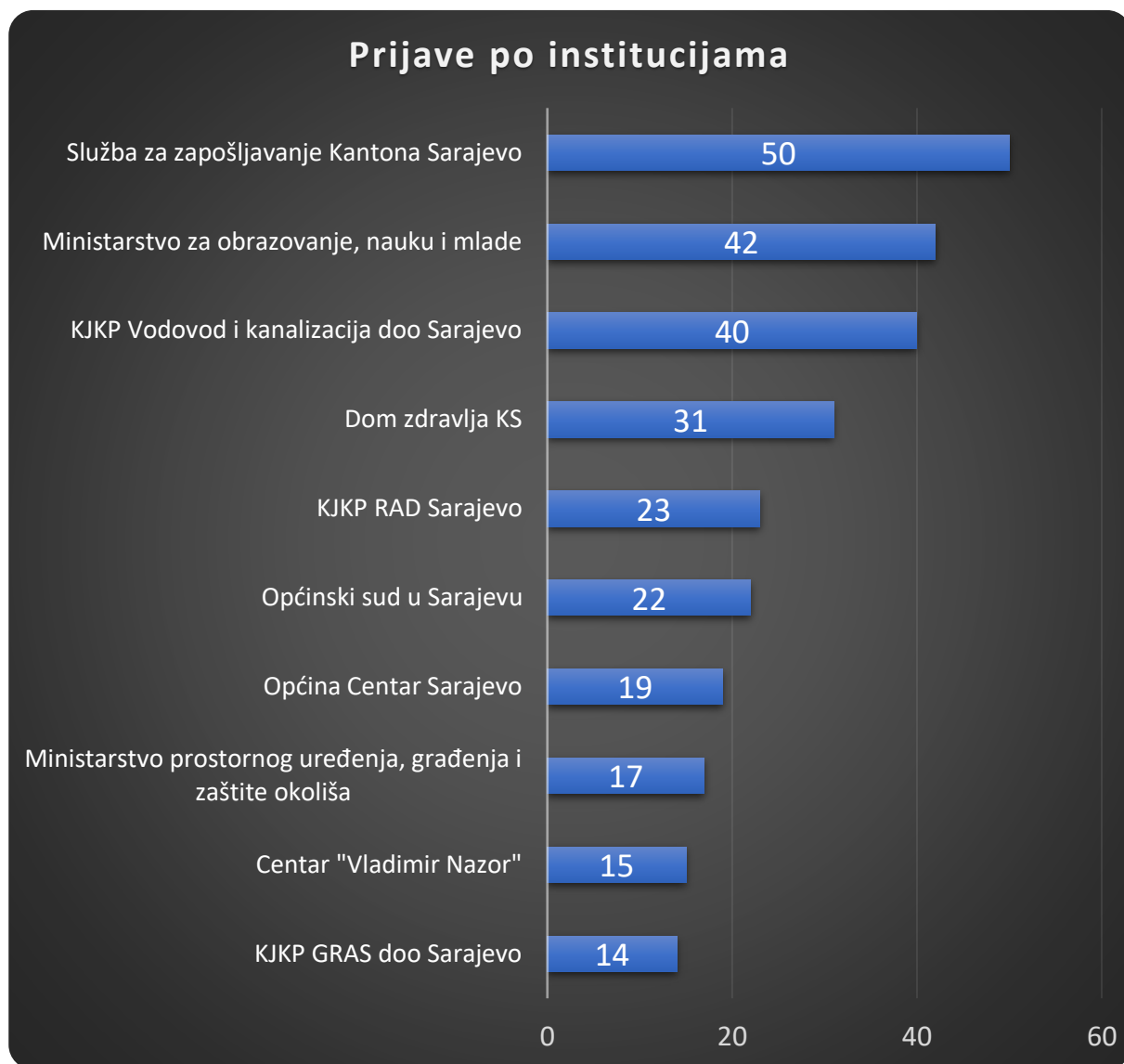

Grafikon 7: Grafički prikaz broja prijava po oblastima unutar sektora (top 5)

- Navedenih TOP 5 oblasti unutar sektora zajedno obuhvataju područje od 55% od ukupnog broja prijava.

Prijave po institucijama

- Podaci o zaprimljenim prijavama u odnosu na pojedine institucije su zbog boljeg i jasnijeg prikaza sortirani kao „TOP 10“.
- Vidljivo je da se najveći broj prijava odnosi na javnu ustanovu „Služba za zapošljavanje” Kantona Sarajevo, zatim na Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade te preduzeće KJKP „Vodovod i kanalizacija” d.o.o. Sarajevo.

Grafikon 8: Grafički prikaz broja prijava po institucijama (top 10)

IV Osnovane prijave - detaljni pokazatelji

- Iz Tabele 9 vidljivo je da je, od ukupnog broja okončanih prijava (548), najveći broj prijava (257) prosljeđeno Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove na dalje nadležno postupanje, što predstavlja 47% od ukupnog broja prosljeđenih prijava.
- Shodno tome, u tekstu koji slijedi bit će detaljnije prikazani podaci o oblastima u okviru kojih su izvršeni inspeksijski nadzori, kao i podaci o broju i vrsti izrečenih sankcija od strane Kantonalne uprave za inspeksijske poslove.

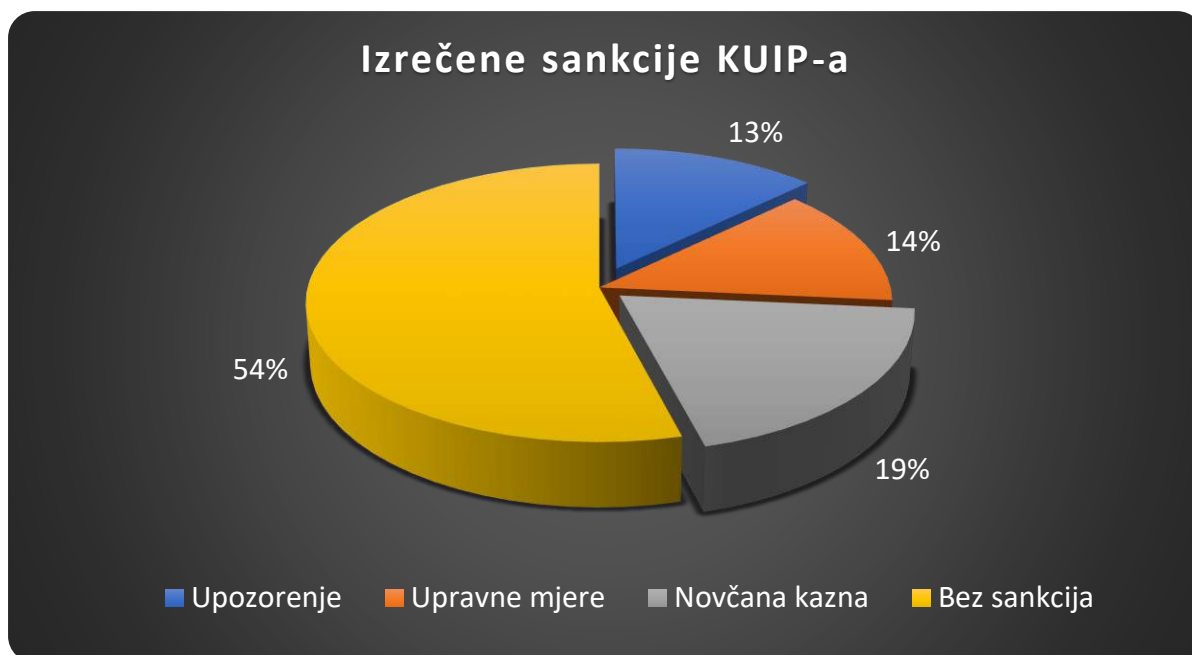
INSTITUCIJA	POTVRĐENI NAVODI IZ PRIJAVE		NAVODI IZ PRIJAVE NISU POTVRĐENI	UKUPNO
	DA	DJELIMIČNO		
Uprava policije	5	1	11	17
Tužilaštvo	2	3	13	18
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	62	56	139	257
Budžetski inspektorat	5	8	21	34
Upravni inspektorat	4	5	12	21
Federalna uprava za inspekcijske poslove	-	1	2	3
Agencija za prevenciju korupcije BiH	-	-	1	1
Porezna uprava	1	2	-	3
Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	-	-	3	3
Resorno Ministarstvo - Vlada KS	6	21	18	45
Općinska inspekcija	-	-	2	2
Agencija za javne nabavke BiH	2	-	-	2
Drugi nadležni organi	3	15	124	142
UKUPNO PRIJAVA	90	112	346	548

Tabela 9: Podaci o okončanim prijavama i institucijama kojima su iste proslijeđene

OBLAST INSPEKCIJSKOG NADZORA	BROJ IZVRŠENIH NADZORA
Inspektorat poljoprivredne, vodne i šumarske inspekcije	5
Inspektorat urbanističko-građevinske, ekološke, komunalne i stambene inspekcije	10
Inspektorat tržišno-turističke inspekcije	17
Inspektorat rada, zaštite na radu i socijalne zaštite	150
Inspektorat prosvjetne inspekcije	69
Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu	6
UKUPNO	257

Tabela 10: Podaci o broju i oblastima izvršenih inspekcijskih nadzora u okviru okončanih prijava

- Kada govorimo o oblastima u okviru kojih su izvršeni inspekcijski nadzori po prijavama Ureda, evidentno je da je najveći broj nadzora izvršen od strane Inspektorata rada, zaštite na radu i socijalne zaštite (58% od ukupnog broja izvršenih nadzora), te od strane Inspektorata prosvjetne inspekcije (27% od ukupnog broja izvršenih nadzora).

Grafikon 9: Podaci o broju i vrsti izrečenih sankcija od strane KUIP-a u okviru okončanih prijava

- Od ukupnog broja okončanih prijava po kojima je postupala Kantonalna uprava za inspekcijske poslove (257), u 139 slučajeva nisu izrečene sankcije, u 33 slučaja izrečena je mjera upozorenja kao preventivna mjera, u 35 slučajeva izrečene su upravne mjere kao korektivne mjere, a u 50 slučajeva izrečena je novčana kazna kao represivna mjera.

PERIOD	NOVČANE KAZNE	
	Broj kazni	Iznos (KM)
2016	3	4.300 KM
2017	7	21.200 KM
2018	1	200 KM
2019	17	35.500 KM
2020	22	51.700 KM
UKUPNO	50	112.900 KM

Tabela 11: Podaci o broju i visini izrečenih novčanih kazni

- Iz tabele 11. vidljivo je da su broj i visina izrečenih novčanih kazni znatno porasli u 2019. i 2020. godini, a što je uzročno-posljedično povezano sa povećanim brojem zaprimljenih prijava i aktivnostima Ureda na postupanjima po istim.

- Kada posmatramo analizirani period, izvodi se zaključak da je u 2020. godini izrečeno 45% od ukupnog iznosa izrečenih novčanih kazni, dok u 2019. godini taj procenat iznosi 31%.

V Prijave u toku – detaljni pokazatelji

STATUS PRIJAVE		BROJ PRIJAVA
PRIJAVA KOJE SE NALAZE U FAZI PROVJERA OD STRANE UREDA		30
PRIJAVE KOJE SU PROSLIJEĐENE DRUGIM INSTITUCIJAMA	Uprava policije	54
	Tužilaštvo	81
	Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	11
	Budžetski inspektorat	11
	Upravni inspektorat	6
	Federalna uprava za inspekcijske poslove	2
	Agencija za prevenciju korupcije BiH	-
	Porezna uprava	5
	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	5
	Resorno Ministarstvo - Vlada KS	32
	Općinska inspekcija	2
	Agencija za javne nabavke BiH	7
	Drugi nadležni organi	18
UKUPNO PRIJAVA		264

Tabela 12: Podaci o prijavama koje su u toku i institucijama kojima su iste proslijeđene

- Iz tabele 12. vidljivo je da je od ukupnog broja prijava koje su „U TOKU“ (264), njih 234 su već proslijeđene na dalje postupanje nadležnim institucijama, dok se 30 prijava nalazi u fazi provjera od strane Ureda, nakon čega će iste eventualno biti proslijeđene nadležnim institucijama. Za navedene prijave koje su već proslijeđene, Ured još uvijek nije zaprimio povratnu informaciju institucija o poduzetim aktivnostima po istim.

VI Neosnovane prijave – detaljni pokazatelji

SEKTOR	BROJ PRIJAVA
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade	48
Lokalna samouprava	25
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice	18
Privatni sektor	17
Institucije drugih nivoa vlasti u BiH	14
Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture	12
Pravosuđe KS	12
Ministarstvo saobraćaja	9
Ministarstvo zdravstva	8
Ministarstvo unutrašnjih poslova	8
Ministarstvo privrede	7
Ministarstvo kulture i sporta	7
Vlada Kantona Sarajevo	4
Ostali organi državne službe KS	3
Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša	3
Ministarstvo pravde i uprave	2
Ministarstvo za boračka pitanja	1
Ministarstvo finansija	1
Skupština Kantona Sarajevo	-
Sindikato - Vijeće uposlenika	-
UKUPNO	199

Tabela 13: Podaci o neosnovanim prijavama po sektorima

- Iz tabele 13. vidljivo je da je najveći broj neosnovanih prijava iz sektora „Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade“, što je i očekivano ako se uzme u obzir činjenica da je u ovom sektoru najveći broj ukupno zaprimljenih prijava (256).

VII Zaključci i preporuke

Kada posmatramo Analizu iz Registra prijava korupcije u cijelosti, na ovom mjestu potrebno je još jednom apostrofirati i ukazati na sam značaj svih aktivnosti koje Ured svakodnevno provodi, kroz sistem prijava korupcije.

Evidentno je i nesporno da sistem prijava korupcije i drugih nepravilnosti, koji je uspostavljen od strane Ureda, omogućava da svi građani mogu prijaviti svaki vid koruptivnog ponašanja, na jednostavan i anonimn način. **Građanima je ponuđen širok dijapazon načina na koji mogu**

dostaviti svoju prijavu Uredu, a sve sa ciljem kako bi se isti ohrabрили i animirali da prijavljuju koruptivna ponašanja u što većem broju. Iz analize je vidljiva **tendencija rasta broja prijava iz godine u godinu**, sa naglim skokom u prethodnoj i ovoj godini, što govori u prilog činjenici da **svakodnevno raste povjerenje građana u rad Ureda**. Uvjereni smo da je ukazano povjerenje građana odraz dosljedne primjene propisa i striktnog poštivanja principa nepristrasnosti u svakodnevnom radu Ureda, te nas ono istovremeno obavezuje da nastavimo s razvojem i unapređenjem još efikasnijeg sistema za zaprimanje prijava i postupanje po njima. Sve naprijed navedeno iz razloga jer smo duboko svjesni činjenice da otkrivanje i kažnjavanje koruptivnih aktivnosti nužno zavisi od saznanja i podataka dobivenih od građana, te od uvjerenosti prijavitelja da će institucije postupiti po njihovim prijavama, te da oni neće imati negativnih posljedica zbog prijavljivanja.

S tim u vezi, u periodu koji slijedi potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se osmislio i uspostavio funkcionalan mehanizam zaštite prijavitelja, pa i mogućnost nagrađivanja prijavitelja, a sve sa ciljem unapređenja profesionalizma i efikasnosti u radu Ureda, a samim tim i očuvanja već stečenog povjerenja građana.

Nadalje, iz Analize je vidljivo da Ured iz godine u godinu ima **povećan broj uspješnih prijava**, tj. slučajeva u kojima su navodi iz prijava potvrđeni u cijelosti ili djelomično, i to kroz odgovarajuće kontrolne i istražne postupke nadležnih institucija. U predmetnoj Analizi izolovan je i prikazan određeni broj slučajeva, koji na slikovit način ukazuju na kršenje zakona i ostale nepravilnosti, ali bez navođenja konkretnih institucija i pojedinaca.

U periodu koji slijedi Ured planira raditi na **promoviranju uspješno procesuiranih slučajeva korupcije**, s ciljem podizanja opće svijesti građana i javnosti, te jačanja uloge društva kao cjeline, u borbi protiv korupcije. Ujedno, Ured planira da u narednom periodu **javnosti prezentira kršenja zakona i sve druge uočene nepravilnosti, i to u odnosu na poimenično određene institucije i pojedince**.

Jedan od prioriteta u radu Ureda, u narednom periodu, bit će i **uspostava efikasnije koordinacije i saradnje između institucija u otkrivanju i dokazivanju korupcije**, koje su ključne za kvalitetno procesuiranje korupcije, a što se naročito odnosi na inspeksijske i policijske organe, kao i tužilaštvo. Naime, radi se o tzv. „**integralnom postupanju**“, koje je neophodno potrebno da bi mogli govoriti o sveobuhvatnoj i sistemskoj borbi protiv korupcije.

Na kraju, a prevashodno imajući u vidu činjenicu da je predmetna analiza pokazala da građani imaju najviše problema sa korupcijom u onim oblastima administracije sa kojima imaju najviše kontakata i preko kojih ostvaruju svoje najvažnije potrebe, odnosno u sektorima zdravstva, obrazovanja, socijalnih prava i sl., ističemo da je u periodu koji predstoji **potrebno razvijati kapacitete za vođenje tzv. sektorske borbe protiv korupcije**.

S tim u vezi, **potrebno je uspostaviti operativne radne grupe za pojedine oblasti/sektore**, koje će biti sastavljene od službenika Ureda i vanjskih saradnika, na koji način bi se intenzivirala borba protiv korupcije u onim oblastima koje su u fokusu interesovanja građana, najviše ih se tiču, i ujedno najviše „oštećuju“, a sve kako bi se ojačalo njihovo povjerenje u antikorupcijske napore i priskrbila javna podrška za iste.

Provedba Zakona

I Pravni osnov aktivnosti

Pravni osnov za provedbu Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo (Zakon) proizilazi iz člana 5. ovog zakona, prema kome je Ured nadležan za provođenje Zakona, a što podrazumijeva ovlaštenje za prikupljanje, provjeru i obradu podataka o imovini nosioca javnih funkcija, uspostavljanje i vođenje Registra podataka o imovini. Nedvojbeno je riječ o jedinstvenom zakonu koji predviđa obavezu nosioca javnih funkcija da prijave imovinu i prihode, te pravo Ureda da vrši provjere prijavljenih podataka o imovini i prekršajno kažnjava nosioce koji nisu prijavili imovinu u rokovima propisanim Zakonom i vrši druge nadležnosti koje zakon propisuje. Upravo donošenjem i stupanjem na snagu Zakona položaj Ureda i njegova uloga značajno jačaju, jer se njime osigurava finansijska nezavisnost Ureda. Naime, Zakon u članu 5. stav (2) propisuje da odobrena budžetska sredstva za funkcionisanje i rad Ureda ne mogu biti manja od 0,05% prihoda budžeta Kantona Sarajevo na godišnjem nivou. Ovu zakonsku odredbu smatramo bitnom, jer se njom i formalno pravno osigurava finansijska nezavisnost Ureda, kao jedna od osnovnih pretpostavki za uspješno obavljanje poslova iz djelokruga rada Ureda. Također, Zakon decidno, u članu 7. stav (2), propisuje da se Skupština Kantona Sarajevo ne smije miješati u svakodnevni rad Ureda, niti tražiti informacije o pojedinačnim slučajevima kad je riječ o provedbi Zakona, već samo razmatra informacije Ureda o provedbi Zakona. Ako ovome dodamo još i činjenicu da izmjenama i dopunama Uredbe o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo (od 16.05.2019. godine) Ured više nema obavezu da podnosi izvještaj o svom radu Vladi Kantona Sarajevo, a što je prije bio u obavezi, možemo sa sigurnošću konstatovati da je ovo još jedan bitan korak kojim se osigurava nezavisnost Ureda. Upravo uspostavljanje finansijske i političke nezavisnosti tijela koja se bave prevencijom i borbom protiv korupcije predstavlja međunarodnu praksu kad je riječ o radu ovih tijela i osiguravanju njihovog efikasnog i profesionalnog rada.

II Osnovne odrednice provedbe Zakona

O Zakonu

Kanton Sarajevo je **prvi** u Bosni i Hercegovini detektovao potrebu za donošenjem jednog antikoruptivnog zakona, čija bi svrha bila uspostava sistema transparentnosti i javne kontrole rada nosioca javnih funkcija, zaštita integriteta, sprečavanje sukoba interesa i koruptivnog djelovanja, kao i sprečavanje nezakonitog bogaćenja nosioca javnih funkcija. Imajući u vidu prethodno rečeno, Skupština Kantona Sarajevo **donijela je 17.04.2019. godine** Zakon o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, a koji je **stupio na snagu 11.05.2019. godine**. U izradi ovog, nadasve antikoruptivnog zakonskog rješenja, pored organa državne službe, svoj doprinos i učešće uzeli su **Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini, Ured specijalnog predstavnika Evropske Unije, ambasada Sjedinjenih Američkih Država** u našoj zemlji, **ambasada Savezne Republike Njemačke, ambasada Italije, Slovačke, Velike Britanije**, kao i **organizacije civilnog društva**. Za razliku

od mnogih drugih zakona o kojima je odlučivala Skupština Kantona Sarajevo, ovaj Zakon je donijet jednoglasno. Donošenje ovog Zakona i njegovo provođenje trebalo bi, pored nepobitnih aktikoruptivnih dejstava, doprinijeti i podizanju nivoa povjerenja građana u nepristrasno, časno i profesionalno obavljanje imenovanih javnih funkcija u institucijama u Kantonu Sarajevo. Ovaj propis svjedoči da saradnja i akcija različitih društvenih faktora može biti izrazito plodonosna, kad je riječ o prevenciji i borbi protiv korupcije i drugih društvenih anomalija.

Zakon u članu 24. propisuje da će Vlada Kantona Sarajevo u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona, na prijedlog Ureda, donijeti Uredbu o uspostavljanju i vođenju Registra ličnih podataka o imovini i postupku provjere imovine nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, te je Vlada Kantona Sarajevo na 25. sjednici održanoj dana 13.06.2019. godine donijela pomenuti propis.

Zakon propisuje da je Ured nadležan za provođenje istog, što podrazumijeva ovlaštenje za prikupljanje, provjeru i obradu podataka o imovini nosioca javnih funkcija, te uspostavljanje i vođenje Registra podataka o imovini. Ured vrši prijem prijave podataka o imovini nosioca javnih funkcija, unošenje i ažuriranje podataka o imovini u Registar podataka o imovini, te njihovo čuvanje i uništavanje u rokovima i na način predviđen Zakonom. Prijava podataka o imovini vrši se na propisanom **Obrascu prijave imovine**, koji je sastavni dio i prilog Zakona i **Obrascu tabele za dostavu podataka predviđenih Zakonom**. Također, stvarajući uvjete za što jednostavniju provedbu Zakona, Ured je izradio Korisničko uputstvo za popunjavanje Obrasca, te smo oba obrasca i pomenuto uputstvo učinili dostupnim na našoj web stranici www.anticorruptiks.com.

Nakon stupanja na snagu Zakona, u već ranije pomenuti informacioni sistem Ureda, uspostavljen uz značajnu pomoć Misije OSCE-a u našoj zemlji, izradili smo i **Registar podataka o imovini**, u kojem smo kreirali sve potrebne rubrike i polja za unos podataka koje predviđaju Zakon i Uredba, te on predstavlja **elektronsku zbirku podataka** o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Ovaj registar je baza podataka u kojoj su, u digitalnom formatu, sadržani podaci o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, koji sadrži kreirane mogućnosti izvoza tih podataka, njihove sinhronizacije na web platformu www.anticorruptiks.com, zatim **visoke** mogućnosti izvještavanja i grafičkih prikaza izvještaja o prihodima, pokretnoj i nepokretnoj imovini, finansijskim obavezama, dionicama, poklonima i dr.

Pored uspostave ovog Registra, na web platformi www.anticorruptiks.com razvili smo i **online prikaz** Registra podataka o imovini, koji je sada, uz već ranije uspostavljene Registre imenovanih i zaposlenih lica na području Kantona Sarajevo, dostupan javnosti. Objava podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo u online registru, između ostalog, omogućava svim zainteresiranim građanima da reaguju u slučaju da imaju saznanja da se objavljeni podaci ne podudaraju sa stvarnim stanjem. Ovako transparentni, na jednom mjestu dostupni podaci o imovini nosioca javnih funkcija, trebaju doprinijeti da se na javnim funkcijama, u budućnosti nalaze samo visokomoralni pojedinci, koji nemaju problem sa objavljivanjem podataka o njihovim primanjima i imovini, jer su sigurni u zakonitost njihovog sticanja.

Prikupljanje i unos podataka o imovini

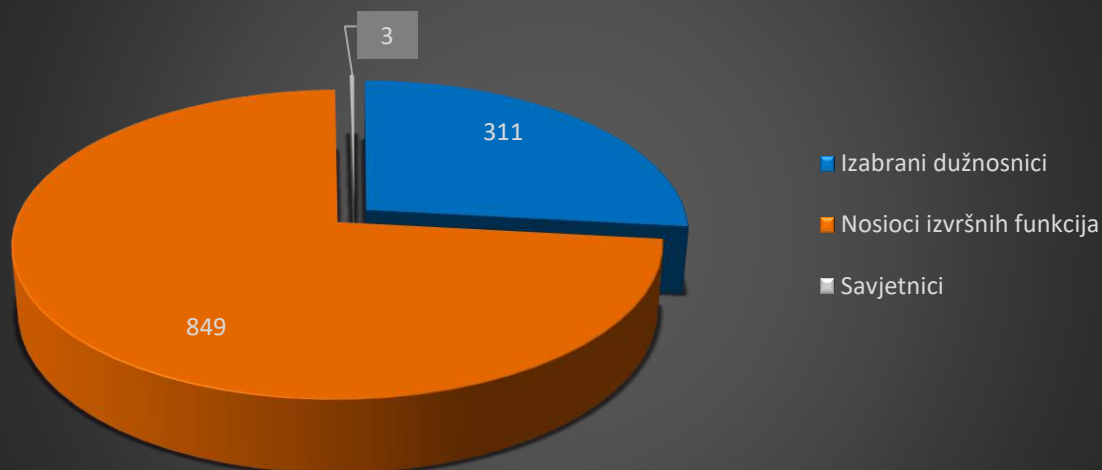
Kako je riječ o novom zakonskom rješenju, a u cilju stvaranja pretpostavki za što efikasniju provedbu istog Ured je, neposredno nakon stupanja na snagu Zakona, svim institucijama javnog sektora u Kantonu Sarajevo u kojima se vrše imenovanja nosioca javnih funkcija poslao e-mail kojim obavještava nosioce javnih funkcija o stupanju na snagu Zakona i rokovima za dostavu podataka koji su Zakonom predviđeni. Televizija Kantona Sarajevo je medijski propratila sve aktivnosti Ureda na pripremi provedbe Zakona, te upoznala nosioce javnih funkcija, ali i širu javnost, sa stupanjem na snagu Zakona. Stupanjem na snagu Zakona, uslijedio je proces prijema obrazaca prijave imovine i unosa istih u Registar podataka o imovini. Ured svakodnevno prikuplja i u Registar unosi, po više Zakonom predviđenih osnova (prilikom preuzimanja dužnosti, godišnje prijavljivanje imovine, poslije završetka dužnosti i na zahtjev Ureda), podatke o imovini nosioca javnih funkcija. Radi se o **kontinuiranoj aktivnosti**, te je u toku **2020. godine** Ured zaprimio ukupno **1163 prijave imovine** nosioca javnih funkcija, po svim osnovama. U skladu sa članom 4. Zakona, Ured je u Registru podataka o imovini sve nosioce javnih funkcija podijelio na izabrane dužnosnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike.

- **Izabranim dužnosnicima** smatraju se zastupnici u Skupštini Kantona Sarajevo, vijećnici u Gradskom vijeću Grada Sarajevo i vijećnici u općinskim vijećima općina na teritoriji Kantona Sarajevo. Izabrani dužnosnici su poslali **311** prijava imovine, što čini **26,74%** od ukupno do sada zaprimljenih prijava.
- **Nosiocima izvršnih funkcija** smatra se premijer Kantona Sarajevo, članovi Vlade Kantona Sarajevo, gradonačelnik Grada Sarajevo, općinski načelnici općina na teritoriji Kantona Sarajevo, direktori i zamjenici direktora agencija, fondova, javnih preduzeća, javnih ustanova i institucija čiji je osnivač Kanton Sarajevo, članovi skupština, upravnih i nadzornih odbora direkcija, zavoda, javnih ustanova, javnih preduzeća i drugih institucija u Kantonu Sarajevo koji su izabrani i imenovani ili je za njihov izbor ili imenovanje data saglasnost od strane zakonodavnog organa Kantona Sarajevo ili Gradskog i općinskog vijeća ili Vlade Kantona Sarajevo. Nosioci izvršnih funkcija su poslali **849** prijava ili **73,00%** prijava.
- **Savjetnicima** se smatraju savjetnici izabranih dužnosnika i nosioca izvršnih funkcija koji se imenuju po *lex specialis* propisima. **Tri** savjetnika su prijavila imovinu, što je **0,26%** od ukupno pristiglih prijava.

Prijava imovine nosioca javnih funkcija između ostalog sadrži informacije o pravu vlasništva na nepokretnim stvarima u zemlji i inostranstvu.

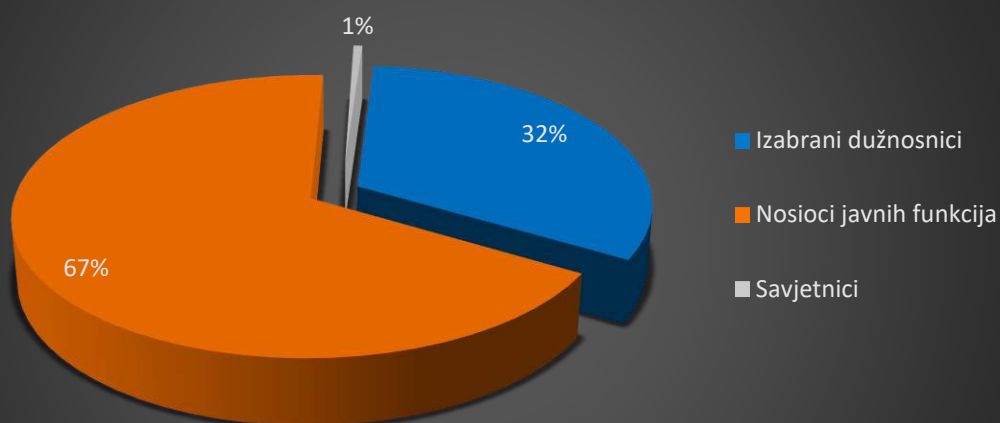
Ukupna vrijednost prijavljene nepokretne imovine nosioca javnih funkcija je **80.021.160,99 KM**. Vrijednost prijavljene nepokretne imovine nosioca izvršnih funkcija je **53.699.823,50 KM** ili **67,10%**, dok je vrijednost nepokretne imovine izabranih dužnosnika **25.872.737,49 KM** ili **32,33%**. Vrijednost prijavljene nepokretne imovine savjetnika iznosi **448.600,00 KM**, što je **0,57%** vrijednosti ukupno prijavljene nepokretne imovine.

Broj dostavljenih prijava lične imovine

Grafikon 10: Prikaz dostavljenih prijava podataka o imovini nosilaca javnih funkcija

Prijavljena nepokretna imovina

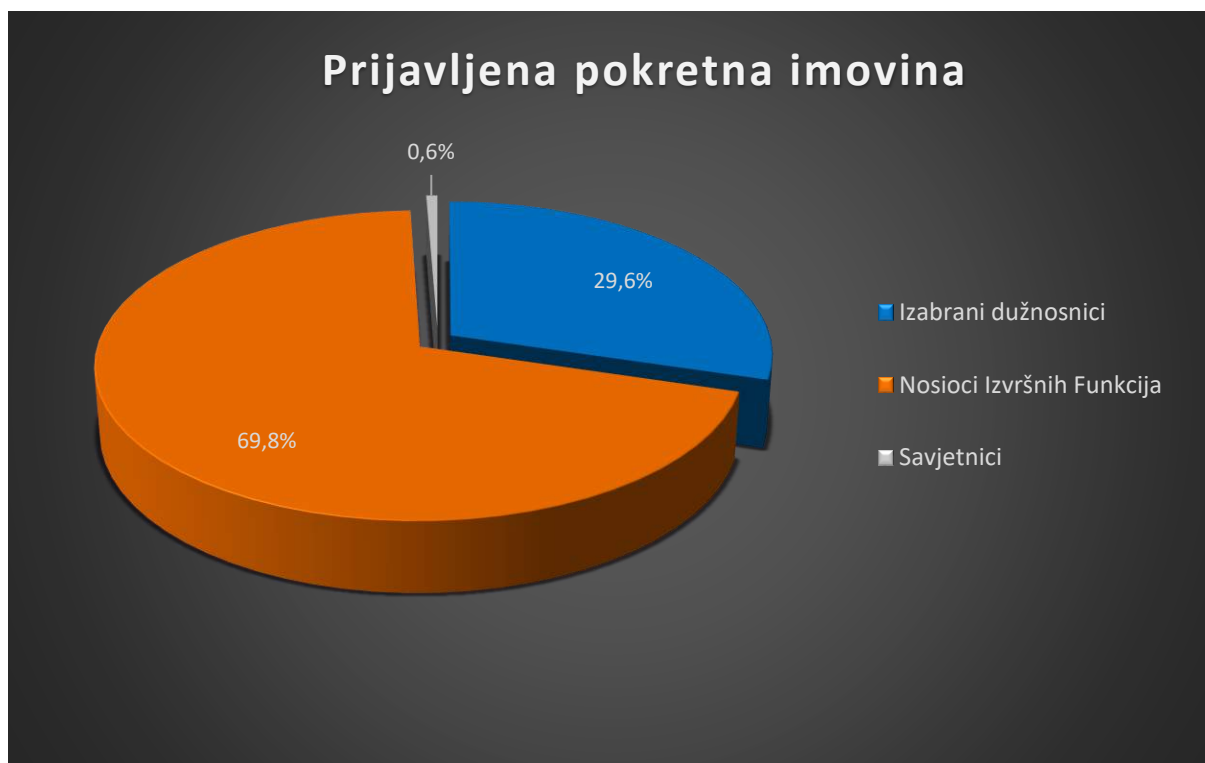

Grafikon 11: Grafički prikaz vrijednosti prijavljene nepokretne imovine

Nosioci javne funkcije	Vrijednost prijavljene nepokretne imovine (U BAM)
Izabrani dužnosnici	25.872.737,49 BAM
Nosioci izvršnih funkcija	53.699.823,50 BAM
Savjetnici	448.600,00 BAM
Ukupno	80.021.160,99 BAM

Tabela 14: Tabelarni prikaz vrijednosti prijavljene nepokretne imovine u BAM

Prijava imovine nosioca javnih funkcija sadrži i informacije o pravu vlasništva na pokretnim stvarima koje podliježu registraciji kod nadležnih organa u zemlji i inostranstvu, kao i pravo vlasništva na pokretnim stvarima u vrijednosti većoj od 5.000,00 KM u zemlji i inostranstvu. Ukupna vrijednost prijavljene pokretne imovine svih nosioca javnih funkcija koji su prijavili imovinu iznosi **15.093.887,54 KM**. Vrijednost prijavljene pokretne imovine nosioca izvršnih funkcija je **10.530.208,54 KM** ili **69,76%**. Vrijednost pokretne imovine izabranih dužnosnika je **4.469.179,00 KM** ili **29,61%**, dok je vrijednost prijavljene pokretne imovine savjetnika **94.500,00 KM** ili **0,63%**.

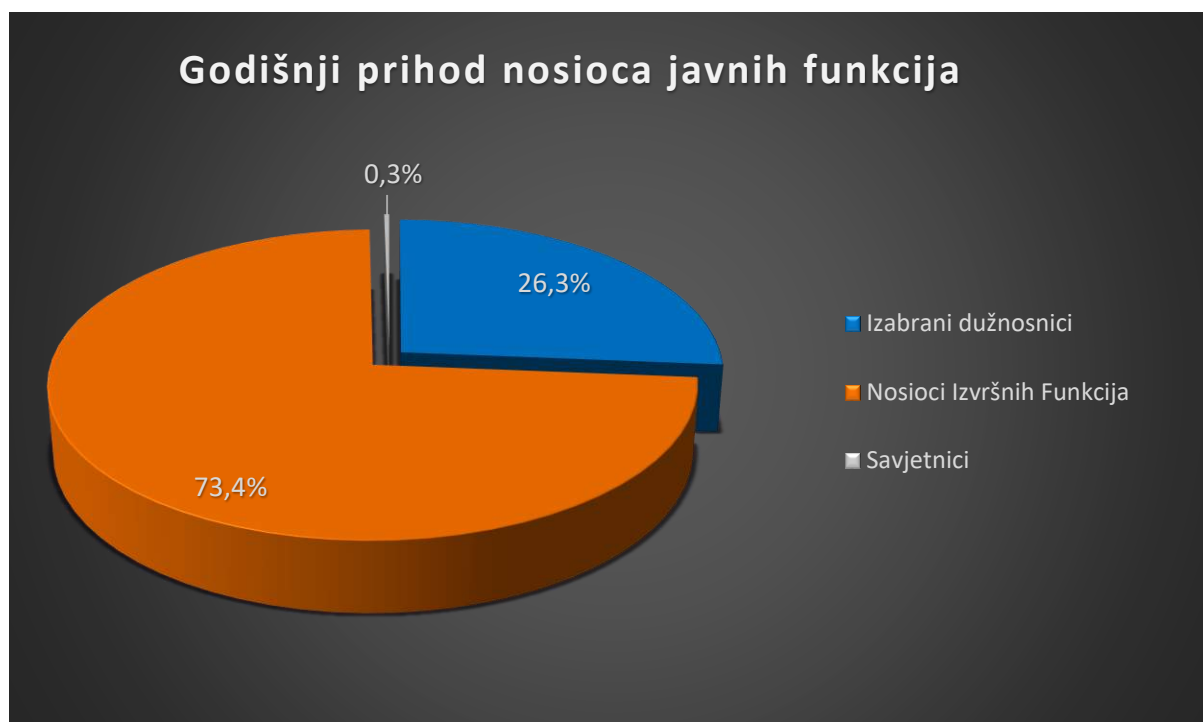
Grafikon 12: Grafički prikaz vrijednosti prijavljene pokretne imovine

Nosioци javne funkcije	Vrijednost prijavljene pokretne imovine (U BAM)
Izabrani dužnosnici	4.469.179,00 BAM
Nosioци izvršnih funkcija	10.530.208,54 BAM
Savjetnici	94.500,00 BAM
Ukupno	15.093.887,54 BAM

Tabela 15: Tabelarni prikaz vrijednosti prijavljene pokretne imovine

Nosioци javnih funkcija, između ostalog, u svojoj prijavi imovine obavezni su navesti informacije o izvoru i visini godišnjih novčanih prihoda u zemlji i inostranstvu, s tim što navode iznos i vrstu izvora svakog prihoda. Ukupni godišnji prihodi nosioca javnih funkcija koji su prijavili imovinu u 2020. godini su **31.619.406,32 KM**.

Prihodi nosioca izvršnih funkcija su **23.221.217,00 KM** ili **73,43%**. Prihodi izabranih dužnosnika koji su prijavili imovinu su **8.308.487,79 KM** ili **26,27%**. Prihodi savjetnika su **89.701,53 KM**, što predstavlja **0,30%** ukupno prijavljenih prihoda.

Grafikon 13: Prikaz prihoda na godišnjem nivou koje su prijavili nosioci javnih funkcija

Nosioci javne funkcije	Godišnji prihod (U BAM)
Izabrani dužnosnici	8.308.487,79 BAM
Nosioci izvršnih funkcija	23.221.217,00 BAM
Savjetnici	89.701,53 BAM
Ukupno	31.619.406,32 BAM

Tabela 16: Tabela prikaz godišnjih prihoda nosioca javnih funkcija koji su dostavili podatke o imovini

Izdavanje prekršajnih naloga

Provođenje Zakona podrazumijeva nadležnost **Ureda da izdavanjem prekršajnog naloga** kazni nosioce javnih funkcija za kršenje obaveza utvrđenih Zakonom i to ukoliko kasne sa godišnjim prijavljivanjem imovine, ne prijave imovinu prilikom preuzimanja dužnosti, ne prijave imovinu poslije završetka javne funkcije ili ne prijave imovinu na zahtjev Ureda.

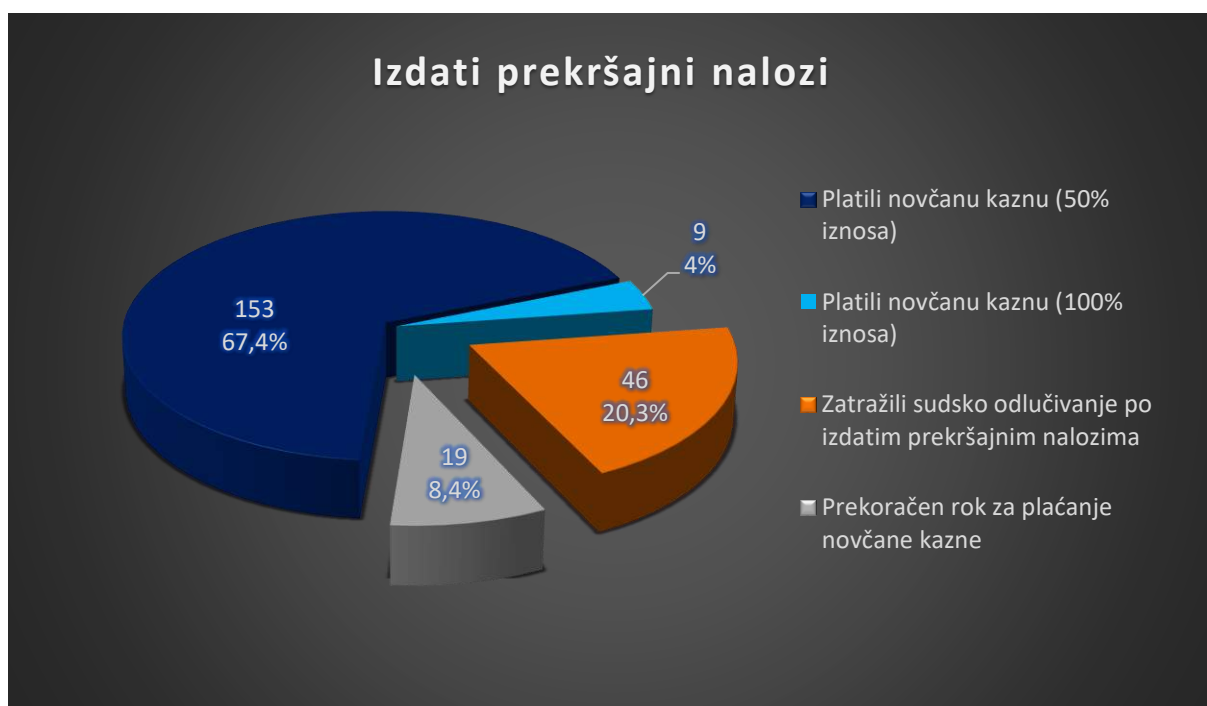
Ured je, u svrhu ispunjenja pomenute nadležnosti, izradio vlastiti obrazac prekršajnog naloga usklađen sa Zakonom o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine, a koji je odobrilo Federalno ministarstvo pravde. Također, osigurali smo stalni pristup registru novčanih kazni i prekršajne evidencije koji vodi Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA), te je Ured sa ovom agencijom zaključio sporazum kojim se definišu sva pitanja pristupa i zaštite ličnih podataka i uređuju međusobni odnosi u vezi korištenja i načina pristupa evidenciji koju vodi i tehnički održava IDDEEA.

U toku 2020. godine, **Ured je izdao 227 prekršajnih naloga**. Prekršiocima je data mogućnost da plaćanjem 50% izrečene novčane kazne u roku od 8 dana od dana uručenja prekršajnog naloga budu oslobođeni plaćanja preostalih 50% kazne. Na ovaj način **su 153 lica uplatila po**

500 KM kazne u korist budžeta Kantona Sarajevo, što je ukupno **76.500,00 KM**. Rok od 8 dana za plaćanje prekoračilo je **9 lica**, te su uplatili puni iznos kazne od **1.000 KM**, uvećan za dodatnu taksu u iznosu od **20 KM** u skladu sa članom 58. stav 2. Zakona o prekršajima FBiH, te su ova lica u korist budžeta uplatila **9.180,00 KM**. **46 lica** je zatražilo sudsko odlučivanje. Ostalih **19 lica** kojima je izdat prekršajni nalog prekoračili su rok za plaćanje 50% izrečene kazne, kao i rok za traženje sudskog odlučivanja, a još uvijek nisu izvršili plaćanje punog iznosa kazne.

	Broj lica	Procentualno
Platili novčanu kaznu	162	71,4%
Zatražili sudsko odlučivanje po izdatim prekršajnim nalogima	46	20,3%
Prekoračen rok za plaćanje novčane kazne	19	8,4%
Ukupno	227	100%

Tabela 17: Tabelarni prikaz ukupno izdatih prekršajnih naloga

Grafikon 14: Prikaz ukupno izdatih prekršajnih naloga

Na ovaj način u budžet Kantona Sarajevo je do sada ukupno **uplaćeno 85.680,00 KM**, s tim da 19 lica još uvijek nije uplatilo kaznu u punom iznosu od 1.020 KM (zbog prekoračenja roka), što čini ukupno **19.380,00 KM** nenaplaćenih kazni. Sudsko odlučivanje o prekršajnom nalogu zatražilo je 46 lica, a Ured je nedavno zaprimio i prve pozive za usmeni pretres sa Općinskog suda u Sarajevu povodom izdatih prekršajnih naloga od strane Ureda. Pretresi su zakazani za početak 2021. godine.

Tabela 18: Od navedenih 227 lica kojima je izdat prekršajni nalog, nakon izdavanja istog njih 187 je dostavilo naknadno Obrazac za prijavu imovine, te su isti potom unijeti u Informacioni sistem

Provjera podataka o imovini nosioca javnih funkcija

Provedba Zakona kao jednu od osnovnih aktivnosti **podrazumijeva i provjere podataka o imovini** nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Upravo zbog ove aktivnosti i nadležnosti Ureda u njenom provođenju ovaj Zakon ima specifičan značaj i po tome je jedinstven u pravnom prostoru naše države. Ovo je **prvi put u historiji naše države** da se jednim zakonom, kumulativno, propisuje obaveza nosioca javnih funkcija da prijave imovinu i poklone, predviđaju sankcije za neprijavlivanje i vrše provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija. Provjera podataka o imovini nosioca javnih funkcija obuhvata i provjeru podataka o imovini njihovih bliskih srodnika (bračni/vanbračni drug, dijete, majka, otac, usvojlac i usvojenik nosioca javne funkcije – član 4. tačka d) Zakona).

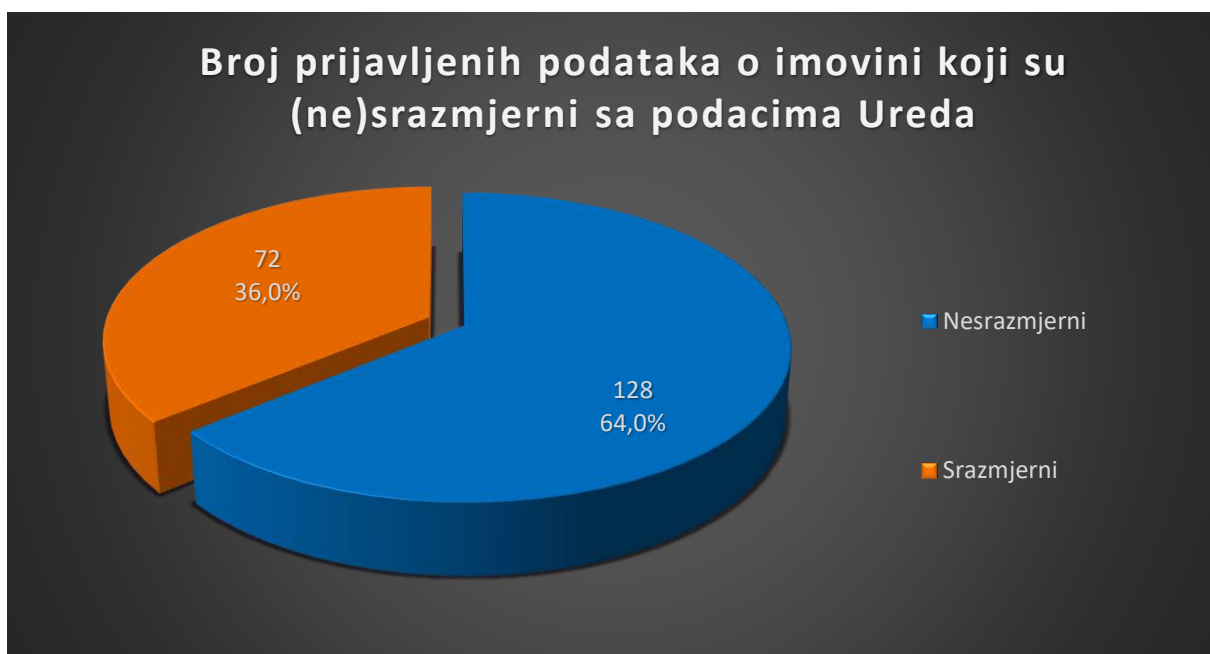
Postupak provjere sastoji se od niza radnji Ureda, počevši **od donošenja rješenja** o provjeri do sačinjavanja **izvještaja o rezultatima izvršene provjere**. Uredba o uspostavljanju i vođenju Registra ličnih podataka o imovini i postupku provjere imovine nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo propisuje obavezu Ureda da u toku kalendarske godine izvrši provjeru podataka o imovini i poklonima, izvorima i vrsti prihoda kojim je imovina kupljena za najmanje **200 nosioca javnih funkcija**. Istim aktom propisana je obaveza Ureda da sačini Plan provjera podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo za 2020. godinu, a što je i učinjeno (*Plan provjera donijet 29.01.2020. godine*). Postupak provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo provodi se jednobrazno za sve nosioce čiji su podaci o imovini predmet provjere. Upravo iz razloga i potrebe unificiranosti cjelokupnog postupka provjere, Ured je sačinio Metodologiju provjera podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Metodologijom se detaljno razrađuju koraci procesa provjere, organi kojima se Ured obraća za dostavu podataka, analiza prikupljenih podataka i druga postupanja Ureda u ovom postupku.

Ured je **pokrenuo postupak provjere** podataka o imovini **205** nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Od ukupnog broja započetih postupaka provjere njih **200** je okončano, dok

smo za preostalih 5 postupaka provjere još uvijek u fazi prikupljanja podataka od nadležnih organa. Kod **128** nosioca, od 200 okončanih, je utvrđen nesrazmjer između podataka koje su prijavili Uredu i podataka do kojih je Ured došao u postupku provjere, što predstavlja **64%**. Kod **72** nosioca javne funkcije provjerom nije utvrđen nesrazmjer. Utvrđeni nesrazmjer se sastoji u tome da neki nosioci nisu dostavili Uredu sve podatke o ličnoj imovini, a neki nisu dostavili sve podatke o imovini bliskih srodnika, dok ima i onih koji nisu dostavili potpune podatke ni o ličnoj ni imovini bliskih srodnika.

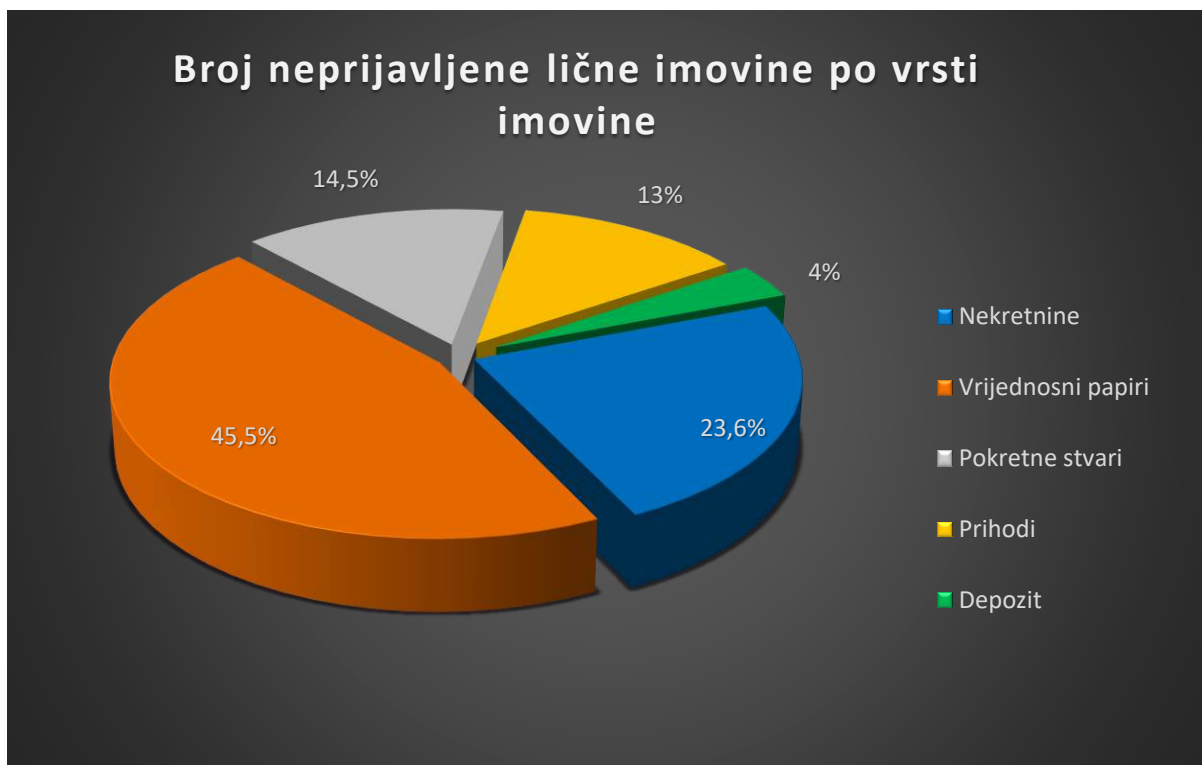
Utvrđen (ne)srazmjer	Broj lica	Procentualno
Utvrđen nesrazmjer	128	64%
Utvrđen srazmjer	72	36%
Ukupno	200	100%

Tabela 19: Tabelarni prikaz imovine kod koje je utvrđen nesrazmjer između podataka prijavljenih Uredu i podataka do kojih je Ured došao u postupku provjere

Grafikon 15: Prikaz prijave imovine kod kojih je utvrđen nesrazmjer između podataka prijavljenih Uredu i podataka do kojih je Ured došao u postupku provjere

Kad je riječ o **ličnoj imovini nosioca** javnih funkcija, njih **13** nije prijavilo nekretnine u njihovom vlasništvu, **osam** nije prijavilo pokretne stvari (sedam nije prijavilo motorna vozila, a jedan moped i četverocikl), **25** nosioca nije prijavilo vrijednosne papire čiji su vlasnici, **sedam** nije prijavilo tačan iznos prihoda i **dva** nosioca nisu prijavila depozit u banci.

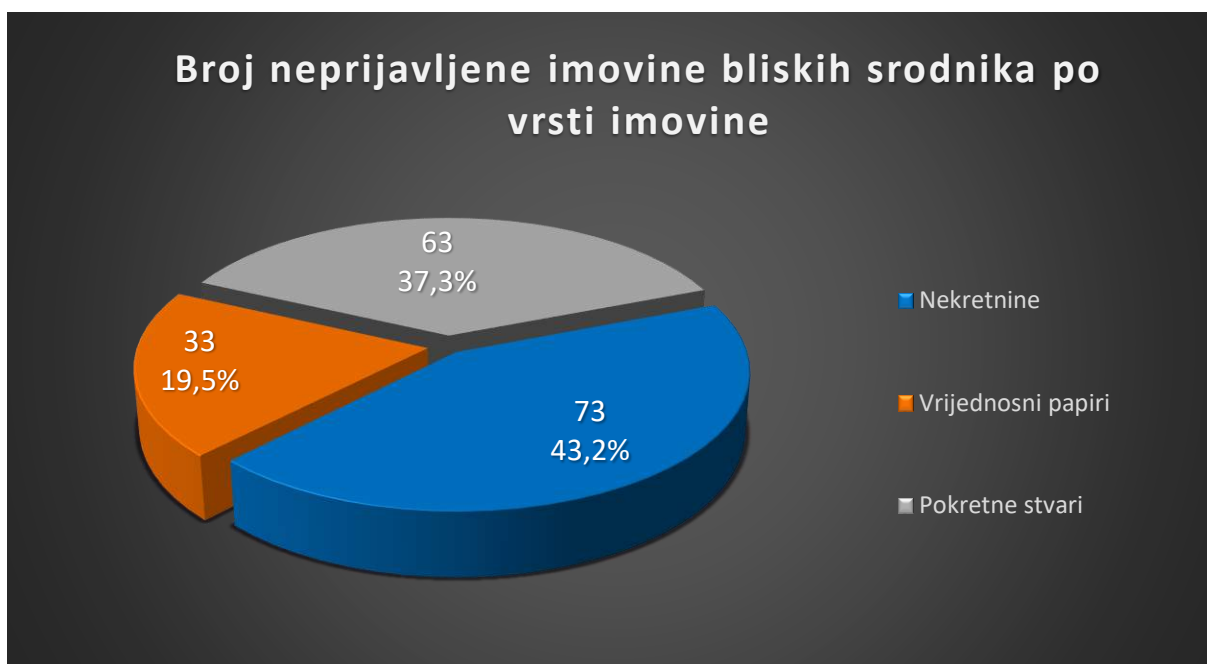

Grafikon 16: Prikaz imovine prema vrsti koja nije prijavljena Uredu, a koju je Ured utvrdio u postupku provjere

Vrsta imovine	Broj neprijavljene lične imovine	Procentualno
Nekretnine	13	23,6%
Vrijednosni papiri	25	45,5%
Pokretne stvari	8	14,5%
Prihodi	7	12,7%
Depozit	2	3,6%
Ukupno	55	100%

Tabela 20: Tabela prikaz broja nosioca koji nisu prijavili podatke o ličnoj imovini

Kao što smo pomenuli u prethodnom izlaganju nosioci javnih funkcija su u obavezi da prijave i imovinu njihovih **bliskih srodnika**, kada je imovina bliskih srodnika odvojena od imovine nosioca javne funkcije u Kantonu Sarajevo. Nakon što je Ured ustanovio o kojim licima je riječ (na osnovu podataka iz matičnih evidencija koje smo dobili od strane matičnih ureda općina u FBiH i RS), prikupio podatke o njihovoj imovini, te prikupljene podatke analizirao, ustanovili smo da je riječ o značajnoj imovini bliskih srodnika koju nosioci nisu prijavili. Kad je riječ o imovini bliskih srodnika nosioca javnih funkcija, **73** nosioca nisu prijavila nekretnine u vlasništvu/suvlasništvu bliskih srodnika, **63** nosioca nisu prijavila pokretne stvari (motorna vozila) u vlasništvu bliskih srodnika i **33** nosioca nisu prijavila vrijednosne papire u vlasništvu njihovih bliskih srodnika.

Grafikon 17: Prikaz imovine koja nije prijavljena prema vrsti imovine, a koja se odnosi na bliske srodnike

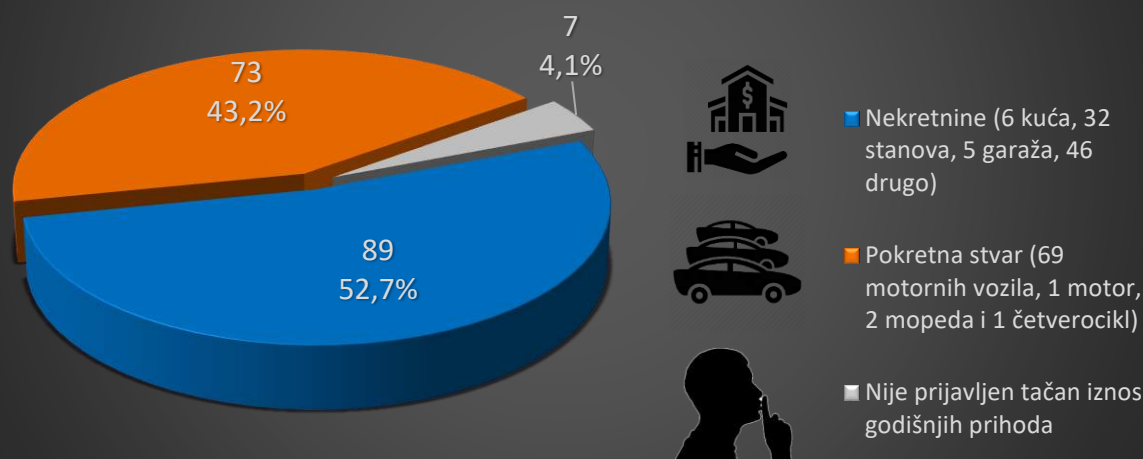
Vrsta imovine	Broj neprijavljene imovine bliskih srodnika	Procentualno
Nekretnine	73	43,2%
Vrijednosni papiri	33	19,5%
Pokretne stvari	63	37,3%
Ukupno	169	100%

Tabela 21: Tabela prikaz imovine koja nije prijavljena prema vrsti imovine, a koja se odnosi na bliske srodnike

U toku dosadašnjeg postupka provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija Ured je utvrdio da nosioci javnih funkcija kod kojih je utvrđen nesrazmjer (128 – nosioca) **nisu prijavili** imovinu koja je u njihovom vlasništvu/suvlasništvu ili u vlasništvu/suvlasništvu njihovih bliskih srodnika, a riječ je o sljedećoj imovini u vlasništvu/suvlasništvu nosioca javnih funkcija i njihovih bliskih srodnika:

- **89** nekretnina (šest kuća, 32 stana, pet garaža, 46 drugih nekretnina);
- **73** pokretna stvar (69 motornih vozila, jedan motor, dva mopeda i jedan četverocikl);
- **Sedam** nosioca javnih funkcija nisu prijavili potpune podatke o svojim prihodima.

Ukupna neprijavljena imovina nosilaca i njihovih bliskih srodnika koju je Ured otkrio

Grafikon 18: Ukupna neprijavljena imovina nosilaca javnih funkcija i njihovih bliskih srodnika, koju je Ured otkrio nakon okončanih provjera imovine

Kad je u pitanju pobrojana imovina, osim podataka o prihodima, u značajnom procentu je riječ o imovini u vlasništvu/suvlasništvu bliskih srodnika nosioca javnih funkcija.

Razlika između broja nosioca javnih funkcija kod kojih je utvrđen nesrazmjer (128 lica) i zbiru ukupno neprijavljene imovine dolazi iz razloga što pojedini nosioci javnih funkcija nisu prijavili više nepokretnih ili pokretnih stvari za sebe i jednog ili više svojih bliskih srodnika, za koje su po Zakonu bili obavezni uraditi.

Uporedo sa postupkom provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija kreirali smo, u svom Informacionom sistemu, koji smo razvili uz svesrdnu pomoć Misije OSCE-a u našoj zemlji, kao njegov integralan i iznimno bitan dio, i **Registar provjera imovine** u koji unosimo sve podatke relevantne za provjere. U njemu su predviđene rubrike u koje unosimo prikupljene podatke i isprave vezane za provjeru podataka o imovini. Registar provjere imovine je interna baza podataka koje je Ured prikupio u postupku provjere i služi kao **jedan od alata za utvrđivanje nesrazmjera** između podataka o imovini koje je konkretan nosilac naveo u Obrascu prijave imovine sa podacima koji su prikupljeni u postupku provjere podataka o imovini. Nakon analize, prikupljeni podaci o imovini se dodatno upoređuju sa podacima koje je nosilac javne funkcije naveo u Obrascu prijave imovine, te u zavisnosti od rezultata ove uporedbe, Ured preduzima naredne radnje i aktivnosti u ovom procesu.

Uredba o uspostavljanju i vođenju Registra ličnih podataka o imovini i postupku provjere imovine nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo propisuje obavezu Ureda da prije formalnog okončanja provjere, **omogućiti subjektu provjere da se izjasni** o svim činjenicama i okolnostima relevantnim za provjeru. S tim u vezi, Ured je sve nosioce javnih funkcija čije je

podatke o imovini provjeravao, upoznao s provjerom i dao im mogućnost da se izjasne o navodima provjere, bez obzira je li provjerom utvrđen nesrazmjer ili nije. Postupak provjere se završava sačinjavanjem izvještaja o izvršenoj provjeri. **Izvještaj** sadrži taksativno pobrojane sve aktivnosti Ureda provedene u toku provjere podataka o imovini, **podatke o eventualno utvrđenom nesrazmjeru** između prijavljene imovine i imovine utvrđene provjerom, sa konkretnim podacima o kakvoj imovini se radi i **preporuke za postupanje** nakon provedene provjere.

U postupku provjere podataka o imovini, do sada smo detektovali i izolovali nekoliko predmeta u kojima smo utvrdili potencijalno grubo kršenje odredbi Zakona kad je riječ o neprijavljenoj imovini, gdje je utvrđen značajan nesrazmjer između prijavljene imovine i podataka do kojih je Ured došao u postupku provjere.

Navodimo neke od primjera gdje je Ured utvrdio potencijalno značajne povrede Zakona i imovinu koju nosioci nisu prijavili (bez otkrivanja imena):

- Jedan nosilac javne funkcije nije prijavio da je vlasnik apartmana, vlasnik/osnivač društva sa ograničenom odgovornošću, vlasnik vrijednosnih papira u dioničkom društvu, da na avista deviznom računu u jednoj komercijalnoj banci ima iznos od preko 100.000,00 KM, te nije prijavio da je njegov bračni drug vlasnik više nekretnina koje se vode u evidenciji Općinskog suda u Sarajevu i da mu je sin vlasnik motornog vozila;
- Drugi nosilac javne funkcije nije prijavio nekretnine koje se vode u evidenciji Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske, dionice kod više emitenata, povezano lice (firma kćerka prijavljene firme), te stan, zemljište i dionice bračnog druga;
- Treći nosilac javne funkcije nije prijavio vrijednosne papire u njegovom vlasništvu u 4 emitenta, stan i garažu u vlasništvu kćeri i dva stana, garažu i motorno vozilo u vlasništvu sina;
- Četvrti nosilac javne funkcije nije prijavio da u svom vlasništvu ima motorno vozilo, vrijednosne papire, stan i motorno vozilo u vlasništvu kćeri i motorno vozilo u vlasništvu bračnog druga;
- Peti nosilac javne funkcije nije prijavio da kao depozit u jednoj komercijalnoj banci ima iznos od 100.000,00 KM, te da ima oročenu štednju u iznosu od 40.000,00 KM.

Upravo u pobrojanim predmetima, ali i drugim, Ured je stupio u kontakt sa Kantonalnim tužilaštvom Kantona Sarajevo, kako bi Tužilaštvo konsultovali i upoznali sa ovim predmetima. Ured trenutno vrši finalnu analizu ovih predmeta, u svrhu podnošenja krivičnih prijava zbog osnova sumnje u povrede odredbi Zakona. Također, analiziramo i prikupljene podatke o imovini i ostalih nosioca javnih funkcija kod kojih je utvrđen manji nesrazmjer, te ćemo u skladu sa rezultatima provedene analize, postupiti u skladu sa našim nadležnostima, odnosno obavijestiti nadležne organe o eventualno utvrđenim povredama Zakona.

Svoj puni smisao postupak provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija, koji provodi Ured, dobit će tek nakon protoka nekoliko godina od stupanja na snagu Zakona. Naime, protokom nekoliko godina od stupanja na snagu Zakona jasno će se moći pratiti povećanje

imovine pojedinih nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, te eventualno nezakonito sticanje iste.

III Problemi u provedbi Zakona

Donošenjem Zakona djelokrug rada Ureda i njegove nadležnosti u mnogome su proširene. Provedba ovog propisa predstavlja značajan profesionalni izazov za Ured, s obzirom da ne postoji sličan propis u našoj zemlji, a samim time ni mogućnost da se koristimo iskustvima drugih u njegovoj provedbi. Stupanjem na snagu ovog zakona Ured dobija nove nadležnosti, a što je uvjetovalo i promjenu osnivačkog akta Ureda i njegovu prilagodbu odredbama Zakona koje se odnose na Ured.

Kao i provedba svakog propisa, posebno onog kojim se uređuju dosad nenormirani društveni odnosi, tako i pri provođenju ovog zakona, Ured se susretao i susreće sa nizom većih i manjih problema i poteškoća. U nastavku teksta navodimo osnovne probleme koje provedba Zakona neminovno nosi sa sobom, te kao primarne probleme u provedbi istog smatramo:

- Neusklađenost Obrasca prijave imovine sa odredbama Zakona tj. **Obrazac ne sadrži sve rubrike za unos podataka koje propisuje Zakon.** Tako na primjer Obrazac ne sadrži rubriku „Naziv funkcije“ lica koje prijavljuje imovinu, tako da se iz Obrasca ne vidi da li se radi o direktoru određene javne institucije/preduzeća ili npr. članu nadzornog/upravnog odbora iste i sl. Također, kod prijave imovine za bliskog srodnika ne postoji u Obrascu rubrika „Srodstvo sa nosiocem javne funkcije“ tako da se iz Obrasca ne zna da li se npr. radi o majci, bračnom drugu ili kćerki nosioca javne funkcije. Ovo smo u određenoj mjeri prevazišli na način da je to pitanje riješeno donošenjem Uredbe o uspostavljanju i vođenju Registra ličnih podataka o imovini i postupku provjere imovine nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, te je Ured izradio tabelu za dostavu podataka predviđenih Zakonom, u kojoj je omogućena dostava podataka koje predviđa Zakon, a koje ne sadrži Obrazac. Upravo pomenuta neusklađenosti Obrasca stvarala je i još uvijek stvara stanovite probleme nosiocima javnih funkcija pri prijavi imovine, a i zaposlenicima Ureda koji obrađuju zaprimljene podatke;
- **Nemogućnost potpunog uvida u sva lica na koja se Zakona odnosi,** odnosno Ured nema u svakom momentu podatke o broju ovih lica i funkcijama koje obavljaju iz razloga stalnih i učestalih promjena nadzornih, upravljačkih i rukovodnih struktura javnog sektora Kantona Sarajevo. U svrhu što tačnijeg uvida u stanje imenovanih lica na koja se Zakona odnosi, Ured prati i analizira podatke o imenovanim licima sadržane u Registru imenovanih lica, te ostvaruje saradnju sa Vladom KS i Skupštinom KS kad je riječ o dostavi podataka imenovanjima/razrješenjima iz njihove nadležnosti. Ovaj način je također nedostatan i ne nudi potpune podatke o imenovanim licima koja vrše javne funkcije;
- U početku primjene Zakona postavljao se problem **kruga lica** na koje se Zakon odnosi, konkretno da li se Zakon odnosi na vršiocje dužnosti i punomoćnike nosioca javnih funkcija pobrojanih u Zakonu. S obzirom na upite istih i postojeće dileme, Ured se zahtjevom za nadležno tumačenje obratio Ministarstvu pravde i uprave KS, koji su

odgovorili da se Zakon nepobitno odnosi i na punomoćnike i vršioce dužnosti, obzirom da imaju ista prava i obaveze kao i nosioci javnih funkcija u punom mandatu;

- Osnovni problem koji se javlja u postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija, koje provodi Ured, je činjenica da se prikupljanje potrebnih podataka **vrši „ručno“**. Ovo znači da Ured dopisima traži potrebne podatke, čeka odgovore nadležnih, nekad i po više od mjesec dana. Ovaj način je iznimno neefikasan, staromodan, zahtjeva puno vremena i njegova dinamika ne ovisi samo od Ureda već i od efikasnosti postupanja nadležnih organa koji u svojim evidencijama vode tražene podatke. Imajući u vidu da je Ured u toku godine obavezan izvršiti 200 provjera imovine, a znajući da jedna provjera u prosjeku zahtjeva pisanje 20-ak dopisa i čekanje odgovora na iste, jasno je da se radi o velikom poslu koji je potrebno učiniti efikasnijim i isti modernizirati primjenom dobroti informatičkih tehnologija.

Upravo donošenjem Zakona rad Ureda postao je predmet značajne pažnje, kako šire javnosti tako i aktera političkog života u Kantonu Sarajevo. Razlog za povećanu pažnju aktera političkog života za rad Ureda, koja u pojedinim slučajevima dobija elemente političkog pritiska, nalazimo u činjenici da je riječ o jedinstvenom zakonu koji predviđa obavezu nosioca javnih funkcija da prijave imovinu i prihode, te pravo Ureda da vrši provjere prijavljenih podataka i prekršajno kažnjava nosioce javnih funkcija koji nisu prijavili imovinu u rokovima propisanim Zakonom, te obavještava nadležne organe o povredama ovog zakona. U prethodnom kontekstu cijenimo i podnošenje zahtjeva za mišljenje o ocjeni usaglašenosti pojedinih odredbi Zakona sa odredbama Ustava FBiH, Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i Porodičnog Zakona FBiH, a koji je podnio zamjenik premijera Federacije BiH, 30. aprila 2019. godine. Također, kao oblik povećane zainteresovanosti za rad Ureda i njegove nadležnosti u provedbi Zakona cijenimo i inicijativu Gradonačelnika Grada Sarajevo i načelnika općina sa područja Kantona Sarajevo (izuzev načelnika općine Stari Grad) upućenu premijeru i Skupštini KS, u dva navrata, čija je tema upravo Zakon i njegova provedba.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE:

Kako bi se Zakon dodatno unaprijedio, a njegova provedba učinila još jednostavnijom i efikasnijom, potrebno je izvršiti nekoliko aktivnosti, čijom bi provedbom Zakon, a i antikoruptivni sistem Kantona Sarajevo bio dodatno unapređen. U nastavku navodimo preporuke Ureda, čijom bi se implementacijom provedba Zakona učinila znatno efikasnijom i učinkovitijom. Preporuke Ureda su:

- **Izvršiti izmjene i dopune Zakona** u dijelu koji se odnosi **na način prijave podataka** o imovini nosioca javnih funkcija, tako da se omogući imenovanim licima/nosiocima javnih funkcija da lično unose podatke o svojoj imovini u kreirani web obrazac koji bi preuzeli prilikom imenovanja na funkciju. Lice koje prijavljuje imovinu bi na svoj e-mail dobilo pristupnu šifru za pristup web obrascu, panelu za unos podataka sa obaveznim rubrikama, u koji bi unijeli potrebne podatke o svojoj imovini i imovini bliskih srodnika. Nakon unosa podataka i njihovog spremanja, isti obrazac bi printali i slali na kontrolu Uredu. Obrazac bi sadržavao barcode, koji omogućava jednostavnu kontrolu podataka od strane zaposlenika Ureda. U vezi sa prethodno rečenim, Ured konstantno radi na unapređenju i optimizaciji svog

Informacionog sistema, te smo razvili web aplikaciju za direktni unos podataka o imovini od strane nosioca javne funkcije. Ovaj način neposrednog unosa podataka Ured je već testirao i ukoliko se Skupština KS odluči na izmjene i dopune Zakona, u kratkom roku je moguće ovaj način implementirati. Ovo je optimalan način prikupljanja/unosa podataka o imovini nosioca javnih funkcija kojim se u postupku prikupljanja/unosa/obrade podataka o imovini uvode dostignuća informatičkih tehnologija, te se ovi postupci moderniziraju i čine efikasnijim, ali se i smanjuje mogućnost grešaka i daje nova dimenzija radu javnog sektora Kantona Sarajevo kad je riječ o obavljanju javnih funkcija. Drugi način je da se izmjenama Zakona obuhvati samo Obrazac prijave imovine koji bi se izmijenio i sadržavao sve potrebne rubrike koje predviđa Zakon (objedinjavanje Obrasca prijave imovine i Obrasca tabele za dostavu podataka predviđenih Zakonom – jedinstveni Obrazac) i da način dostave prijave imovine ostane isti kao i do sad;

- Kad je riječ o krugu lica na koja se Zakon odnosi, optimalno rješenje bi bilo da se izmjenama **Zakona obuhvate i vršioци dužnosti** svih nosioca izvršnih funkcija iz člana 4. b) Zakona, čime bi se i ova lica eksplicite zakonskom odredbom uvrstila u red lica na koja se Zakon odnosi. Kao što je poznato izmjene i dopune Zakona su isključiva nadležnost Skupštine Kantona Sarajevo, te dok do ovih izmjena ne dođe obaveza je Ureda da provodi Zakon sa svim rješenjima i zakonskim odrednicama koje su trenutno na snazi;
- Optimalizacija načina prikupljanja podataka o imovini nosioca javnih funkcija moguća je na način da se Uredu omogući pristup bazama podataka institucija koje vode podatke potrebne za provjere. Direktni pristup relevantnim bazama podataka znatno bi ubrzao postupak provjere. Uredu je potreban pristup bazama podataka koje vode sljedeći organi:
 1. Općinski sud u Sarajevu – Zemljišnoknjižno odjeljenje, za podatke o pravu vlasništva/suvlasništva na nepokretnim stvarima,
 2. Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, za pristup podacima iz matičnih knjiga/evidencija (rođenih, vjenčanih i umrlih),
 3. Kantonalno Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo, za pristup bazi podataka o registrovanim motornim vozilima,
 4. Centralna banka BiH, za pristup podacima iz Centralnog registra kredita – izvještaj o tekućim zaduženjima BF1,
 5. Porezna uprava FBiH, za pristup podacima o evidentiranim ličnim prihodima i drugim podacima o prihodima od obavljanja poslova/djelatnosti,
 6. Registar vrijednosnih papira u FBiH, za pristup podacima o pravu vlasništva nad vrijednosnim papirima,
 7. Institutu za intelektualno vlasništvo BiH, za pristup podacima o pravima po osnovnu autorskih, patentnih i sličnih prava intelektualne svojine,
 8. Agencija za bankarstvo FBiH, za pristup podacima o položenim depozitima,

9. Finansijsko informatička agencija FBiH (FIA), za pristup bazama podataka koje vode.

Ured je već ostvario kontakte sa nekim od pobrojanih institucija u cilju osiguranja pristupa bazama podataka koje vode.

Ured je spreman da, s obzirom da nema nadležnosti izmjene Zakona, saraduje sa svim organima koji budu postupali po preporukama Ureda na unapređenju provedbe istog, a do tada ćemo ovaj zakon provoditi na način kao što smo to do sada radili. Riječ je o iznimno bitnom pravnom propisu, nadasve preventivnog antikoruptivnog dejstva.

Analize iz registara supervizije i konkursa

Djelokrug rada i nadležnost Ureda jeste da vrši stručne, operativne i administrativno-tehničke poslove, između ostalog i u vezi sa aktivnostima na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i prijavljivanju nadležnima uočenih koruptivnih aktivnosti u Kantonu Sarajevo.

Navedene aktivnosti Ureda odnose se i na proces zapošljavanja u institucijama javnog sektora Kantona Sarajevo, pri čemu se tokom prijema u radni odnos primjenjuje Uredba o postupku prijema u radni odnos u Zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima s javnim ovlaštenjima na teritoriji Kantona, grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji su osnivači Kanton, Grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Kanton, Grad ili općina učestvuju sa više od 50% ukupnog kapitala („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 9/19 i 21/19; u daljem tekstu: Uredba o prijemu u radni odnos). Navedena Uredba počela se primjenjivati od marta mjeseca 2019. godine. Podaci koji se tom prilikom prikupljaju, a odnose se na proces zapošljavanja, evidentiraju se i obrađuju u Registru konkursa i Registru supervizora i koriste se za dalju analizu, a sve u svrhu unapređenja samog procesa zapošljavanja i prevenciji mogućih koruptivnih aktivnosti.

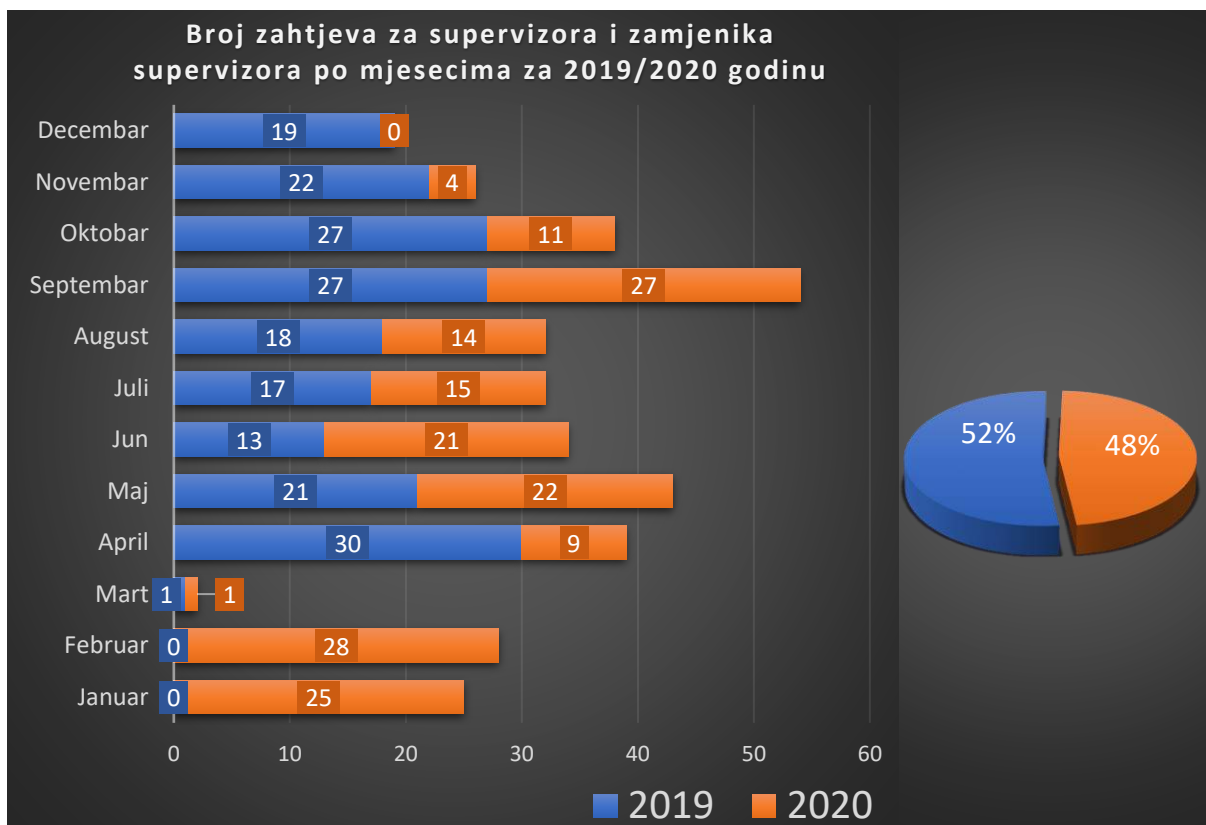
U nastavku teksta bit će prikazani pojedinačni podaci vezano za oba prethodno navedena registra.

I Registar konkursa

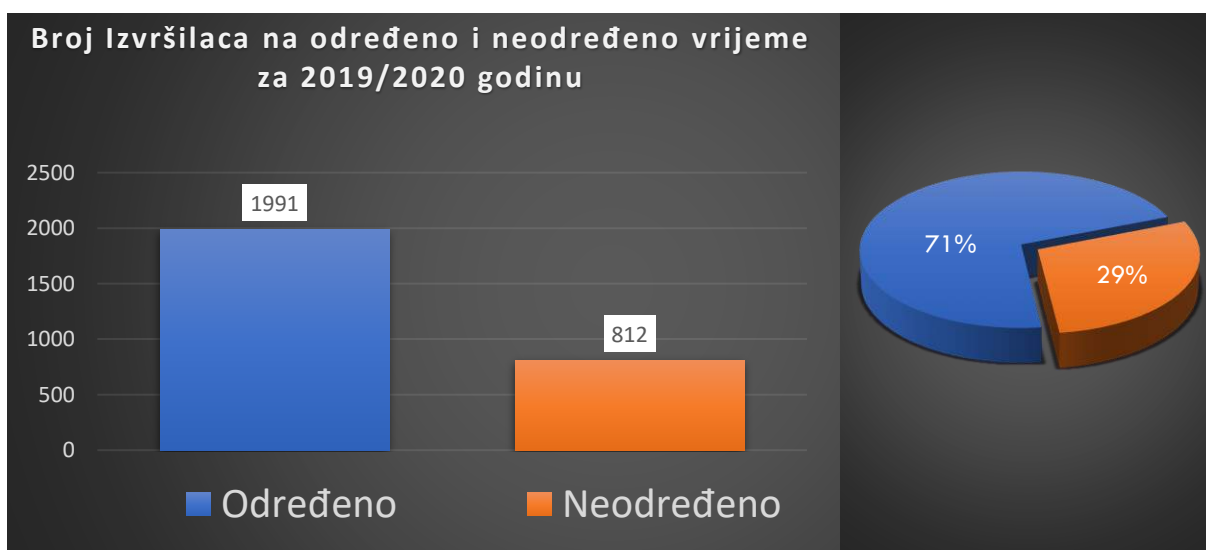
U Registru konkursa nalaze se opći podaci o poslodavcima koji, u svrhu popunjavanja novih radnih mjesta, dostavljaju Uredu zahtjeve za imenovanjem supervizora i njihovih zamjenika (naziv i sjedište poslodavca, broj i datum prijema zahtjeva za imenovanjem supervizora i zamjenika), podaci o objavljenim javnim oglasima (datum objave i rok prijave), podaci o radnom mjestu (naziv radnog mjesta, stručna sprema za radno mjesto, broj izvršilaca), podaci o supervizoru i zamjeniku supervizora, podaci o provedenom postupku prijema u radni odnos (uočene nepravilnosti, povreda propisa, da li je konkurs poništen, razlozi njegovog poništenja, podaci o izrečenim prekršajnim mjerama). Detaljnija analiza podataka iz Registra konkursa obuhvata sljedeće podatke za period 2019/2020 godine:

- Ukupan broj zahtjeva za imenovanjem supervizora i zamjenika supervizora,
- Ukupan broj konkursa,
- Broj konkursa za prijem u radni odnos na određeno, neodređeno vrijeme i kombinovano (na određeno i neodređeno vrijeme),
- Broj izvršilaca za upražnjena radna mjesta na određeno i neodređeno vrijeme,
- Broj okončanih konkursa,
- Broj poništenih konkursa sa razlozima njihovog poništenja,
- Broj konkursa sa uočenim nepravilnostima od strane supervizora, a koje nisu smatrane za razlog poništenja javnog oglasa, sa opisom navedenih nepravilnosti.

U nastavku slijedi tabelarni prikaz prethodno pomenutih podataka.

Grafikon 19: Broj zahtjeva za imenovanje supervizora i zamjenika supervizora na mjesečnom, odnosno godišnjem nivou, za 2019. i 2020. godinu

Grafikon 20: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme za period 2019./2020. godina

Mjesec	2019	2020	Sveukupno
Januar	0	25	
Februar	0	28	
Mart	1	1	
April	30	9	
Maj	21	22	
Juni	13	21	
Juli	17	15	
August	18	14	
Septembar	27	27	
Oktobar	27	11	
Novembar	22	4	
Decembar	19	0	
Ukupno	195	177	372

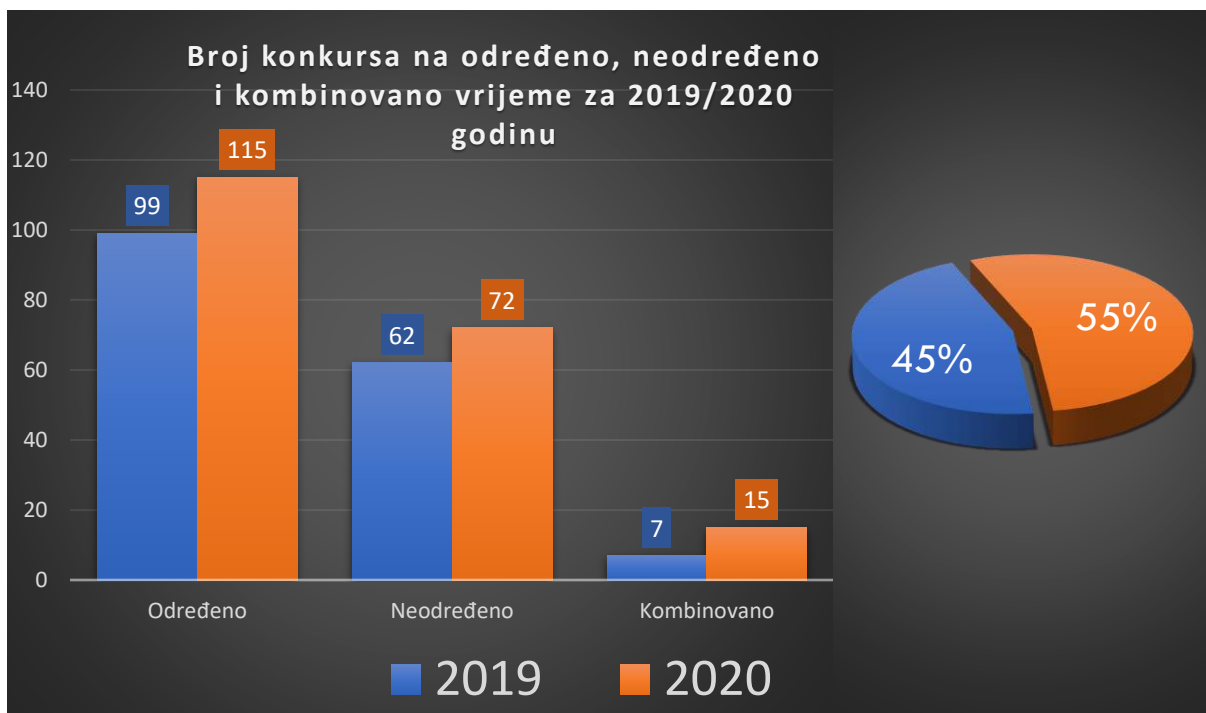
Tabela 22: Broj zahtjeva za imenovanje supervizora i zamjenika supervizora po mjesecima za 2019. i 2020. godinu

	2019/2020
Određeno	1991
Neodređeno	812
Ukupno	2803

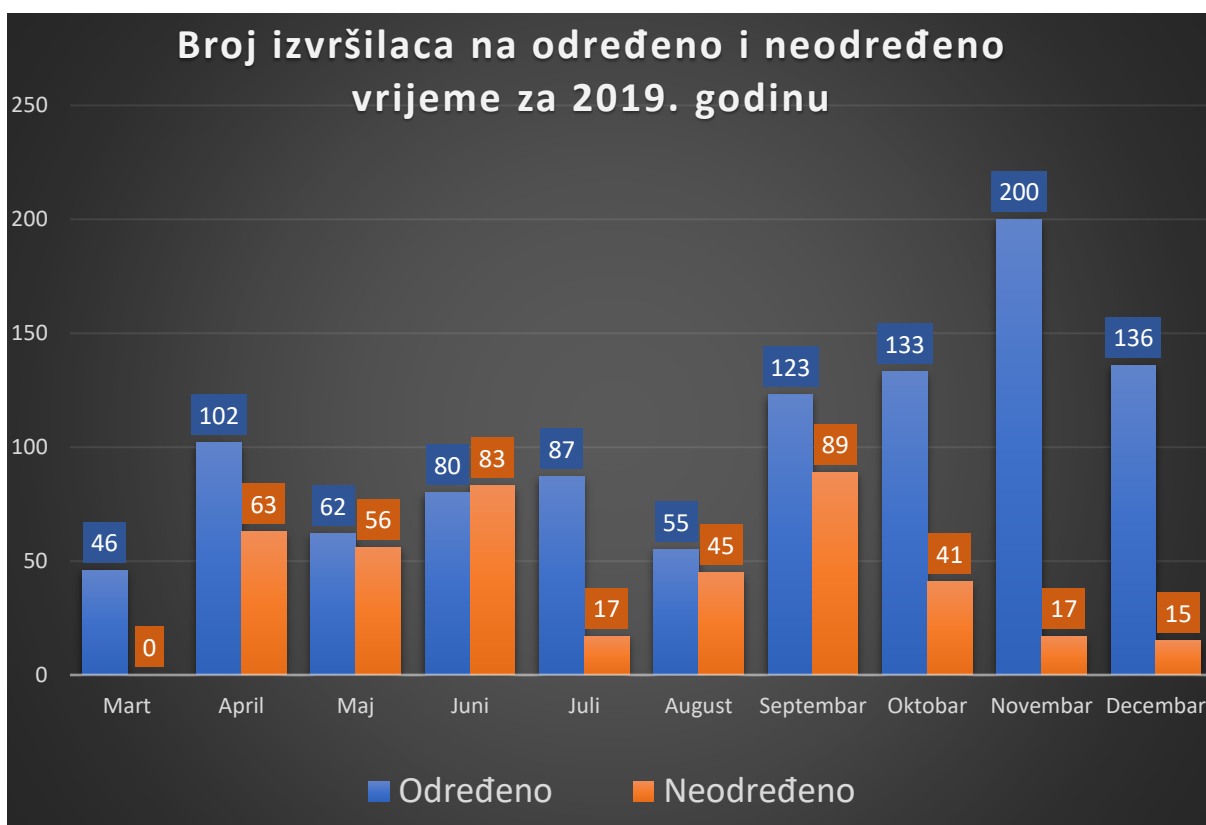
Tabela 23: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme za period 2019./2020. godina

	2019	2020	Sveukupno
Određeno	99	115	214
Neodređeno	62	72	134
Kombinovano	7	15	22
Ukupno	168	202	370

Tabela 24: Broj konkursa na određeno vrijeme, neodređeno vrijeme i kombinovano (određeno i neodređeno) za period 2019./2020. godina

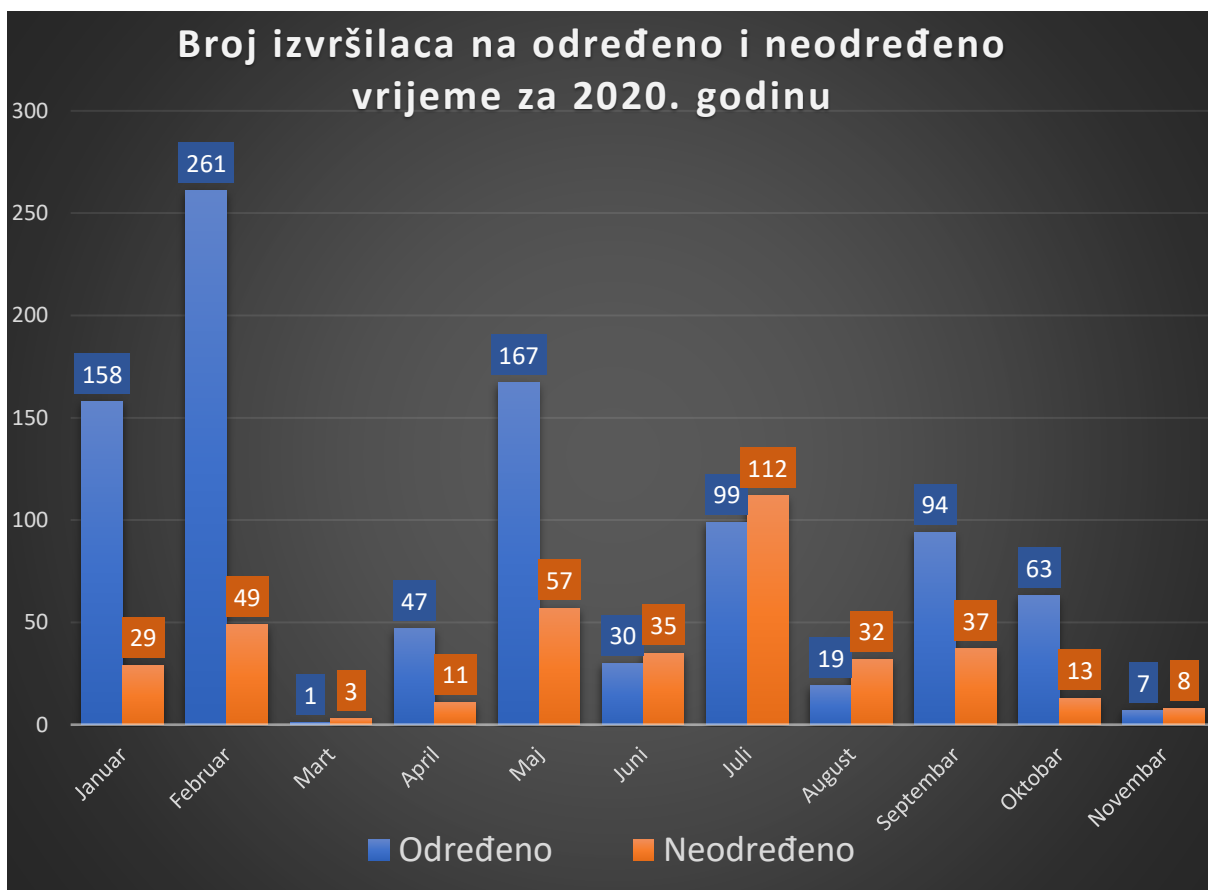
Grafikon 21: Broj konkursa na određeno vrijeme, neodređeno vrijeme i kombinovano (određeno i neodređeno) za period 2019./2020. godina

Grafikon 22: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme po mjesecima za 2019. godinu

2019.	Određeno	Neodređeno	Sveukupno
Mart	46	0	
April	102	63	
Maj	62	56	
Juni	80	83	
Juli	87	17	
August	55	45	
Septembar	123	89	
Oktoabar	133	41	
Novembar	200	17	
Decembar	136	15	
Ukupno	1024	426	1450

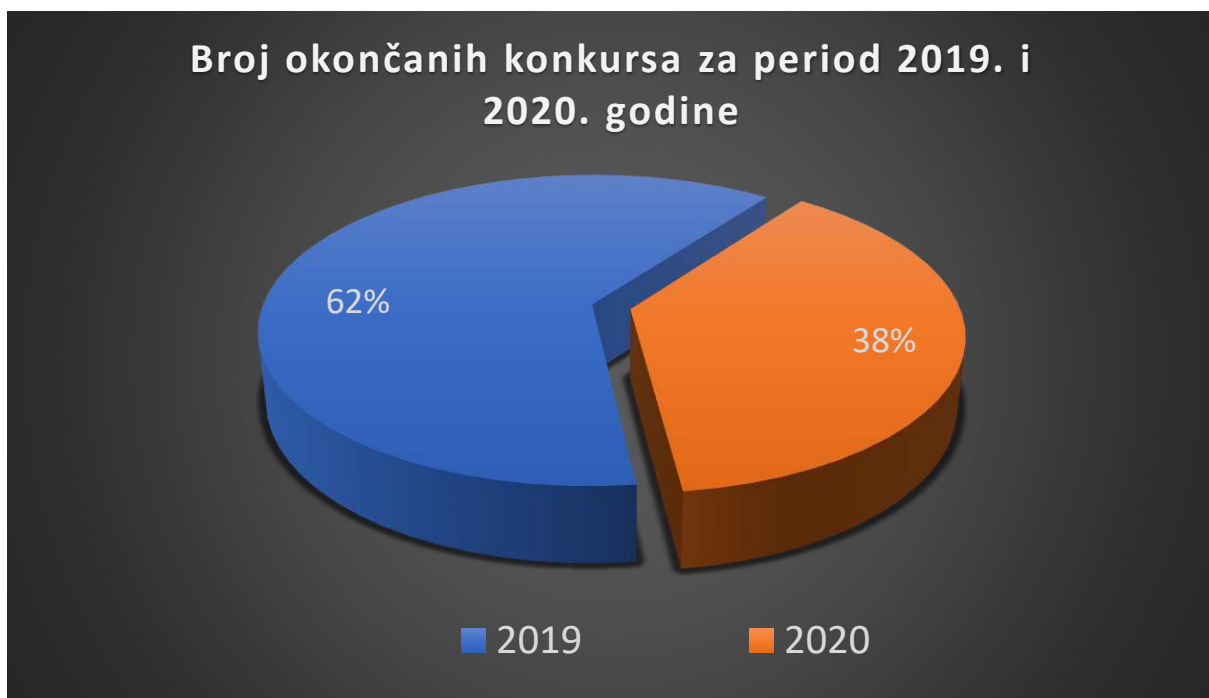
Tabela 25: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme po mjesecima za 2019. godinu

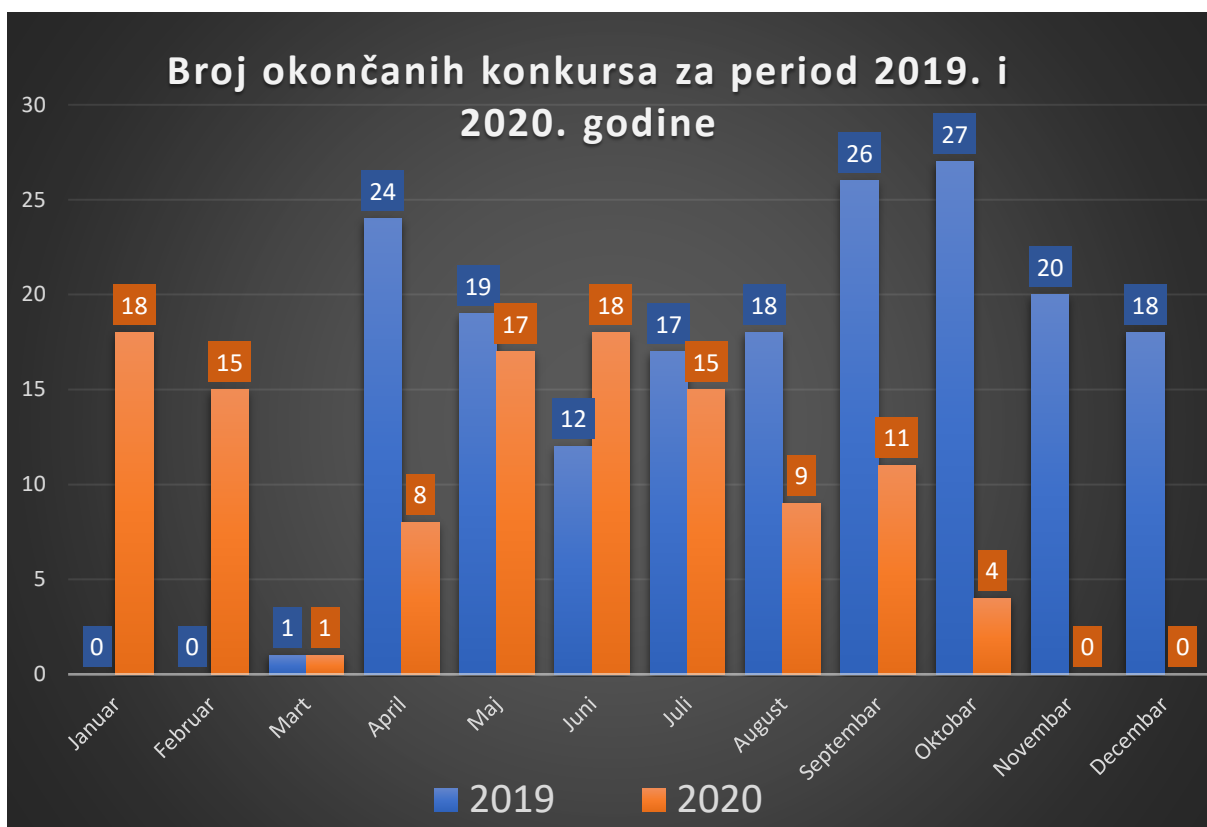
Grafikon 23: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme po mjesecima za 2020. godinu

2020.	Određeno	Neodređeno	Sveukupno
Januar	158	29	
Februar	261	49	
Mart	1	3	
April	47	11	
Maj	167	57	
Juni	30	35	
Juli	99	112	
August	19	32	
Septembar	94	37	
Oktoabar	63	13	
Novembar	7	8	
Decembar	0	0	
Ukupno	946	386	1332

Tabela 26: Broj izvršilaca na određeno i neodređeno vrijeme po mjesecima za 2020. godinu

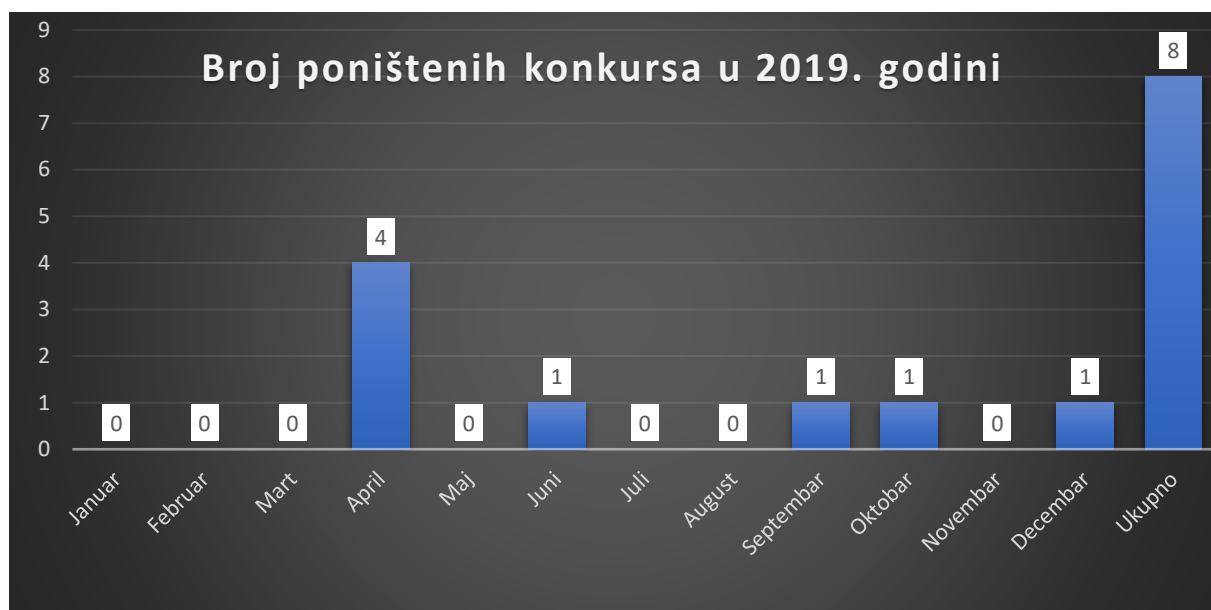
Grafikon 24: Broj okončanih konkursa tokom 2019. i 2020. godine

Grafikon 25: Broj okončanih konkursa tokom 2019. i 2020. godine, po mjesecima

	2019	2020	Sveukupno
Januar	0	18	
Februar	0	15	
Mart	1	1	
April	24	8	
Maj	19	17	
Juni	12	18	
Juli	17	15	
August	18	9	
Septembar	26	11	
Oktoabar	27	4	
Novembar	20	0	
Decembar	18	0	
Ukupno	182	116	298

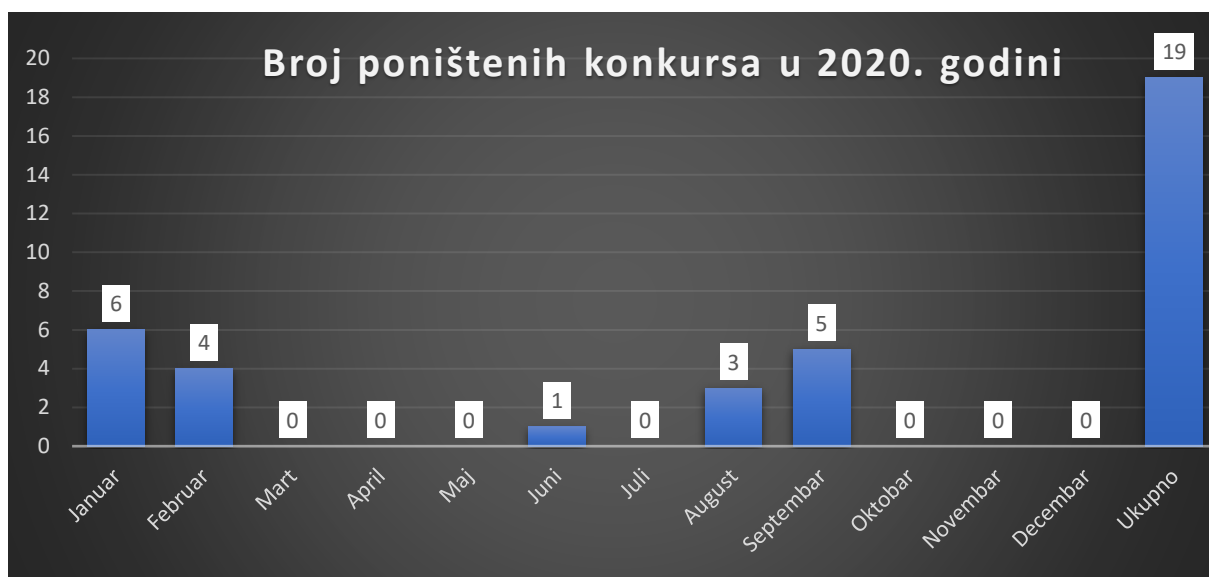
Tabela 27: Broj okončanih konkursa tokom 2019. i 2020. godine, po mjesecima

Grafikon 26: Broj poništenih konkursa u 2019. godini

2019.	Broj poništenih konkursa	Razlozi za njihovo poništenje
Januar	0	
Februar	0	
Mart	0	
April	3	Član 15.stav (2) tačka a) Uredbe - promjena odgovornog lica
	1	Član 15. stav (2) tačka d) Uredbe - izmjena sistematizacije radnih mjesta
Maj	0	
Juni	1	Član 15. stav (2) tačka c) Uredbe - primjedba supervizora na način sastavljanja ispitnih pitanja
Juli	0	
August	0	
Septembar	1	Član 15.stav (2) tačka a) Uredbe - promjena odgovornog lica
Oktobar	1	Primjedba supervizora na neusklađenost teksta Javnog oglasa sa Pravilnikom o radu
Novembar	0	
Decembar	1	Član 15.stav (2) tačka a) Uredbe - promjena odgovornog lica
Ukupno	8	

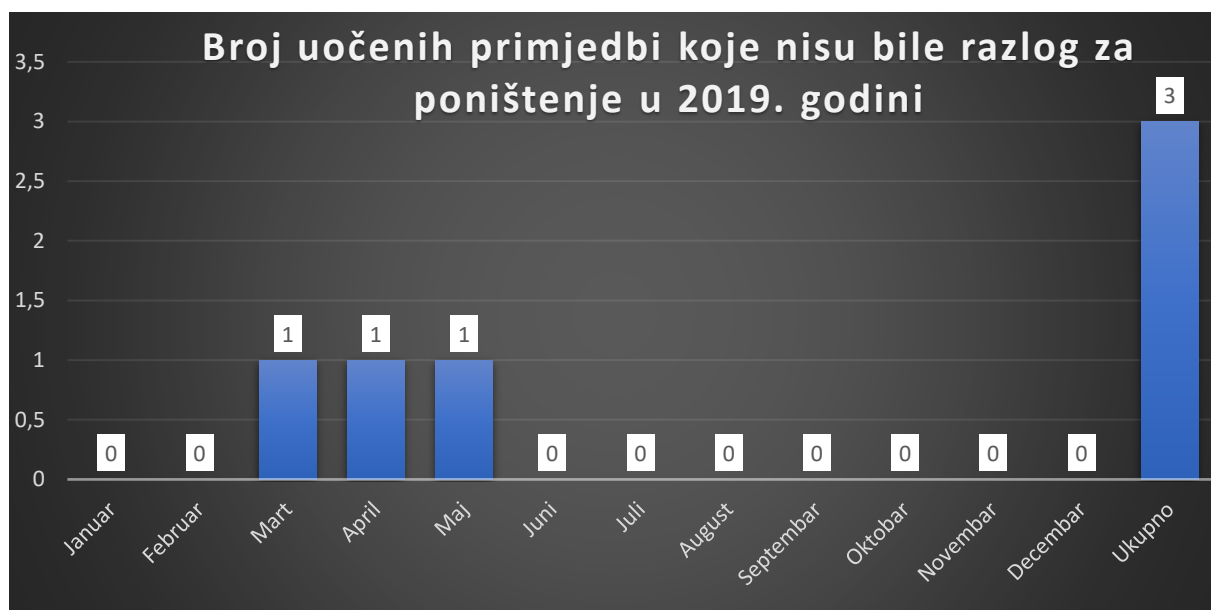
Tabela 28: Broj poništenih konkursa u 2019. godini

Grafikon 27: Broj poništenih konkursa u 2020. godini

2020.	Broj poništenih konkursa	Razlozi za njihovo poništenje
Januar	6	Zaključak Skupštine broj: 01-04-3436-3/20 od 25.02.2020. godine o obustavi i poništenju konkursnih procedura
Februar	4	Zaključak Skupštine broj: 01-04-3436-3/20 od 25.02.2020. godine o obustavi i poništenju konkursnih procedura
Mart	0	
April	0	
Maj	0	
Juni	1	Član 15. stav (2) tačka c) Uredbe - primjedba supervizora zbog promjene termina pismenog i usmenog ispita o čemu kandidati nisu na vrijeme obavješteni; Komisija prihvatila prijavu kandidata koji ne ispunjava uslove
Juli	0	
August	2	Zaključak Skupštine broj: 01-04-35283-3/20 od 28.09.2020. godine
	1	Član 6. stav (1) Uredbe - Javni oglas nije objavljen na internet stranici JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo
Septembar	5	Zaključak Skupštine br. 01-04-35283-3/20 od 28.09.2020. godine
Oktober	0	
Novembar	0	
Decembar	0	
Ukupno	19	

Tabela 29: Broj poništenih konkursa u 2020. godini

Grafikon 28: Broj uočenih primjedbi koje nisu bile razlog za poništenje u 2019. godini

2019.	Broj uočenih. nepravilnosti	Primjedbe
Januar	0	
Februar	0	
Mart	1	Član 21. Uredbe - neusklađenost Pravidnika o radu sa Uredbom
April	1	Član 6. stav (1) - Javni oglas nije objavljen na internet stranici JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo
Maj	1	Različit opis poslova i uslova za njihovo obavljanje u Pravidniku o radu i tekstu Javnog oglasa
Juni	0	
Juli	0	
August		
Septembar	0	
Oktobar	0	
Novembar	0	
Decembar	0	
Ukupno	3	

Tabela 30: Broj uočenih primjedbi koje nisu bile razlog za poništenje u 2019. godini

Grafikon 29: Broj uočenih primjedbi koje nisu bile razlog za poništenje u 2020. godini

2020.	Broj uočenih nepravilnosti	Nepravilnosti
Januar	1	Konkurs obustavljen zbog zaključka Skupštine broj: 01-04-3436-3/20 od 25.02.2020. godine o obustavi i poništenju konkursnih procedura
Februar	1	Vlada Kantona Sarajevo poništila saglasnost za prijem u radni odnos
	8	Nisu realizovani zbog Zaključka Skupštine broj: 01-04-3436-3/20 od 25.02.2020. godine o obustavi i poništenju konkursnih procedura
	2	Javni oglas objavljen prije upućivanja zahtjeva za imenovanjem supervizora i zamjenika
Mart	1	Konkurs obustavljen zbog zaključka Skupštine broj: 01-04-3436-3/20 od 25.02.2020. godine o obustavi i poništenju konkursnih procedura
April	0	
Maj	0	
Juni	1	Javni oglas objavljen prije upućivanja zahtjeva za imenovanjem supervizora i zamjenika
Juli	0	
August	0	
Septembar	0	
Oktobar	0	
Novembar	0	
Decembar	0	
Ukupno	14	

Tabela 31: Broj uočenih primjedbi koje nisu bile razlog za poništenje u 2020. godini

II Registar supervizora

U Registru supervizora nalaze se opći podaci o supervizorima koji se nalaze na Listi supervizora na koju je Vlada Kantona Sarajevo dala svoju saglasnost Odlukom broj: 02-05-8805-18/19 od 14.03.2019. godine, a koju Ured blagovremeno ažurira i proširuje novim imenovanjima.

Pored općih podataka (ime i prezime, adresa stanovanja i kontakt) u Registar se unose i podaci o instituciji zaposlenja supervizora, njegovoj stručnoj spremi, radnom mjestu i koliko puta je bio imenovan za supervizora i zamjenika supervizora, i u kojim institucijama. Svi navedeni podaci nalaze se u kratkoj biografiji za svakog supervizora koja se prilaže kao PDF dokument i pohranjuje u Registar.

Ukoliko neko od supervizora pokaže neprofesionalan odnos prema procesu za čiji nadzor je imenovan u smislu da bude upućen prigovor na njegov rad od strane poslodavca koji provodi Javni oglas, to se evidentira u Registar i uzima u razmatranje prilikom njegovog slijedećeg imenovanja za supervizora ili zamjenika. Ukoliko se više puta ponovi bilo kakva neprofesionalnost od strane istog supervizora, isti se briše sa Liste, a instituciji u javnom sektoru koja je predložila imenovanog za Listu, upućuje se dopis da imenuje novog supervizora koji će imati visoke moralne kvalitete i dozu odgovornosti i profesionalizma.

Kao što se vidi iz priloženog, proces supervizije sa sobom nosi određene rizike i probleme. U nastavku teksta ćemo navesti neke od njih, kao i prijedloge za njihovo rješenje.

PROBLEM	PRIJEDLOG RJEŠENJA
Supervizori odustaju od procesa zbog male naknade	<i>Izvršiti izmjenu Odluke o isplati naknade za rad supervizora broj: 02-05-6330-22/19 od 07.03.2019. godine i uputiti Ministarstvu za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice KS, uz obrazloženje, na razmatranje.</i>
Supervizori odustaju od procesa iz straha od odgovornosti ukoliko postupak završi sa tužbom	<i>Podsjećati supervizore na pravilno provođenje Uredbe o prijemu u radni odnos i zajedničko rješavanje svih nedoumica koje se mogu javiti tokom procesa supervizije.</i>
Nemogućnost odsustvovanja sa posla zbog radnih obaveza	<i>Uputiti poslodavcima dopis o značaju i svrsishodnosti procesa supervizije</i>
Neprofesionalan odnos supervizora prema procesu	<i>Brisanje sa Liste i predlaganje novog supervizora</i>

Tabela 32: Problemi u procesu supervizije i prijedlozi za njihovo rješenje

Analiza postupaka javnih nabavki

I Pravni osnov

U Uredbi o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, u članu 3. propisano je da je Ured nadležan za preduzimanje aktivnosti na prevenciji korupcije kao i prikupljanju podataka i informisanju nadležnih o uočenim radnjama koje mogu imati koruptivne elemente, te za postupanje po prijavama prema institucijama u svrhu provjere, prikupljanja podataka i prosljeđivanja istih nadležnim organima i institucijama.

Na inicijativu Tima Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije, Vlada Kantona Sarajevo donijela je Odluku o bazi podataka o javnim nabavkama za korisnike budžeta u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 49/16; u daljem tekstu: Odluka o bazi podataka). Ovom odlukom je propisano da su svi organi uprave i službe, javne institucije na nivou Kantona Sarajevo, koje se finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo, institucije nad čijim radom ministarstva vrše nadzor, javna preduzeća, javne ustanove, fondovi i zavodi čiji je osnivač Kanton Sarajevo (u daljem tekstu: Institucije), koji su dužni primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14; u daljem tekstu: ZJN), obavezni unositi podatke o javnim nabavkama koje pokreću/provode u svojim Institucijama u Bazu podataka o javnim nabavkama koja se nalazi na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo, a sve u cilju praćenja korištenja budžetskih sredstava.

U članu 7. Odluke o bazi podataka, Ured je nadležan da vrši nadzor nad primjenom odredbi ove odluke.

II Analiza postupaka javnih nabavki

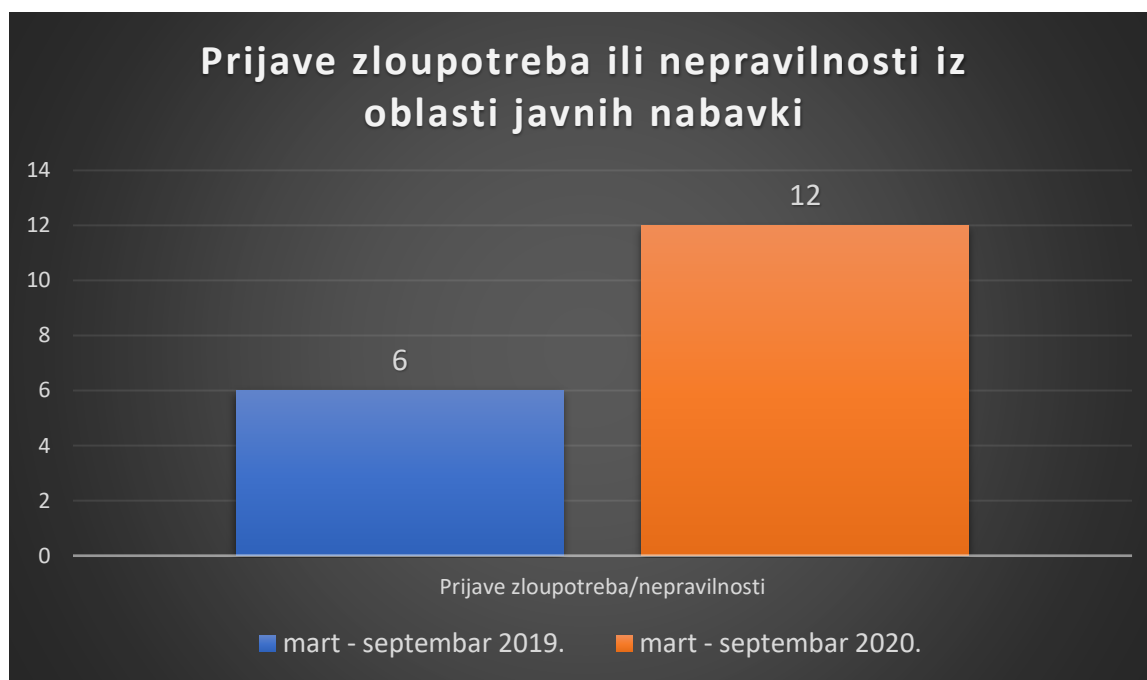
Shodno svojim nadležnostima, Ured je u 2020. godini vršio prikupljanje podataka po provedenim postupcima javnih nabavki Institucija, te izvršio analizu dostavljene dokumentacije za 33 postupka provedenih javnih nabavki u Institucijama u periodu proglašenja globalne pandemije uzrokovane širenjem koronavirusa (COVID 19), kao i u periodu prije pandemije za 26 postupaka.

Analiza provedenih postupaka javnih nabavki za vrijeme pandemije koronavirusa

U okolnostima proglašenja stanja prirodne i druge nesreće, zbog opasnosti širenja zarazne bolesti uzrokovane koronavirusom (COVID-19) na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 11/20), Ured je poduzeo mjere na identifikaciji koruptivnih rizika koje ovo stanje nosi sa sobom, u različitim oblastima. O potencijalnim rizicima koje takvo stanje donosi, kao i o preventivnim aktivnostima Ureda povodom takvih okolnosti, Ured je u više navrata informisao Skupštinu i Vladu Kantona Sarajevo.

Javne nabavke su detektovane kao aktivnost koja u ovakvom „vanrednom stanju“ nosi najviše rizika za pojavu korupcije, što potvrđuju i saopštenja Agencije za javne nabavke Bosne i

Hercegovine kojima se skreće pažnja ugovornim organima na postupanje u situacijama krajnje hitnosti, kao i u slučajevima izuzetne nužde (spašavanje ljudskih života, zdravlja i sl.). Ono što je Ured identifikovao kao najveći koruptivni rizik kad se radi o postupcima javnih nabavki koje se provode u vrijeme stanja prirodne i druge nesreće u Kantonu Sarajevo su moguće zloupotrebe izdatog saopštenja Agencije za javne nabavke BiH od strane ugovornih organa. Naime, koristeći novonastalu situaciju, ugovorni organi mogu primjenjivati pregovaračke postupke bez objave obavještenja o nabavci u slučajevima krajnje hitnosti, te izuzeća od primjene ZJN zbog posebnih mjera sigurnosti, za nabavke koje se nikako ne mogu dovesti u direktnu vezu s mjerama neophodnim za sprečavanje širenja i ublažavanje posljedica koronavirusa. U prilog tome govori i podatak da je u periodu mart – septembar 2020. godine Ured zaprimio 12 prijava iz oblasti zloupotreba u javnim nabavkama, dok je u istom periodu prethodne godine broj zaprimljenih prijava iz ove oblasti bio upola manji.

Grafikon 30: Broj zaprimljenih prijava iz oblasti zloupotreba i nepravilnosti u javnim nabavkama u periodu mart – septembar 2020. godine u odnosu na isti period prethodne godine

Ured je, u cilju prevencije zloupotreba u postupcima javnih nabavki i otkrivanja zloupotreba, 25.03.2020. godine upoznao (putem službenog e-maila Ureda) sve organe/institucije javnog sektora u Kantonu Sarajevo, koje su dužne primjenjivati ZJN i Odluku o bazi podataka, sa Saopštenjem Agencije za javne nabavke BiH, broj: 02-02-1-489-1/20 od 17.03.2020.godine. Saopštenje se odnosi na javne nabavke neophodne za sprečavanje širenja i ublažavanje posljedica koronavirusa u situacijama krajnje hitnosti, s pratećim tumačenjem ZJN, koje se referira na član 21. stav (1) tačku d) ZJN prema kojem se pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci može koristiti zbog više sile, te član 10. stav (1) tačku b) ZJN, prema kojoj javna nabavka može biti izuzeta od primjene ZJN zbog posebnih mjera sigurnosti u slučajevima izuzetne nužde (spašavanje ljudskih života, zdravlja, i sl.). Ovo se prvenstveno odnosi na nabavke koje se mogu dokazivo dovesti u direktnu vezu s mjerama neophodnim za sprečavanje širenja i ublažavanje posljedica koronavirusa. Saopštenjem se ukazalo na činjenicu da nije neophodna hitna izmjena ZJN, već da je u okviru postojećeg ZJN moguće da ugovorna tijela, ako za to postoji valjan i dokaziv razlog, izvrše nabavke po hitnoj proceduri, kako bi se zaštitili ljudski životi i zdravlje.

U cilju prevencije korupcije i zloupotrebe službenog položaja od strane rukovodilaca institucija koje su korisnici Budžeta Kantona Sarajevo, Ured je svim institucijama uputio 01.04.2020. godine akt, broj: 20-45-33-23/20 od 01.04.2020. godine, da Uredu dostave informaciju o postupcima započelih i realizovanih javnih nabavki, u periodu od 01.03.2020. godine, uz obavezu kontinuiranog informisanja Ureda o istim, a sve do okončanja stanja prirodne i druge nesreće u Kantonu Sarajevo. U ovom aktu je navedeno da će prikupljeni podaci biti predmet analize u cilju prevencije eventualnih zloupotreba, a traženi su sljedeći podaci: predmet/naziv nabavke, faza i vrsta postupka, datum objave obavještenja, datum potpisivanja ugovora, iznos potpisanog i realizovanog ugovora sa PDV-om i ugovorna firma.

Kreirana je Baza zaprimljenih podataka o započetim i realizovanim javnim nabavkama od institucija u periodu od 01.03.2020. godine do okončanja stanja prirodne i druge nesreće u Kantonu Sarajevo, na osnovu koje Ured vrši analizu prikupljene dokumentacije u cilju detekcije postupaka u kojima postoji osnov sumnje u nepravilnosti i povrede propisa.

Ured je informisao premijera Kantona Sarajevo, 21.04.2020. godine, o postupcima započelih i realizovanih javnih nabavki u periodu od 01.03.2020. godine. Informaciju o nadzoru nad postupcima javnih nabavki u Kantonu Sarajevo Ured je dostavio Skupštini Kantona Sarajevo u tri navrata, 28.05.2020. godine, 13.07.2020. godine i 18.09.2020. godine, a posljednjom informacijom obuhvaćeni su podaci koji se odnose na ukupno 2362 javne nabavke. U narednom periodu Ured će svakako pripremiti informaciju koja se odnosi na period do kraja tekuće godine.

Ured je izvršio analizu po vrsti postupaka koje su institucije primjenjivale kod provođenja javnih nabavki u periodu od 01.03.2020. godine, odnosno od 17.03.2020. godine i Saopštenja Agencije za javne nabavke, a na osnovu dostavljenih informacija Uredu po osnovu akta broj: 20-45-33-23/20 od 01.04.2020. godine. Kao posebno osjetljivi postupci javnih nabavki u okolnostima stanja prirodne i druge nesreće izdvojeni su pregovarački postupak bez objave obavještenja i postupci izuzeti od primjene ZJN.

Pregovarački postupak bez objave obavještenja

Saopštenjem Agencije za javne nabavke pojašnjavaju se uslovi pod kojima se ovaj postupak može primjenjivati, što podrazumijeva da su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) postojanje događaja koji se nije mogao predvidjeti,
- b) krajnja hitnost zbog koje je nemoguće ispuniti rokove predviđene za druge, redovne postupke javne nabavke,
- c) slučajna veza između nepredvidivog događaja i krajnje hitnosti koja iz njega proizilazi.

U nastojanju da utvrdi da li su navedeni uslovi ispoštovani prilikom provođenja ove vrste postupka javne nabavke, Ured je na osnovu metode slučajnog odabira izdvojio sedam postupaka, te 21.05.2020. godine, dopisom broj: 20-45-33-39 do 45/20 od 19.05.2020. godine, zatražio od institucija dostavljanje dokumentacije o javnim nabavkama provedenim ovom vrstom postupka. Institucije su dostavile dokumentaciju po ovom zahtjevu, koju je Ured analizirao, te poslao informaciju o svojim konstatacijama Agenciji za javne nabavke BiH, kao instituciji nadležnoj za praćenje primjene ZJN. U nastavku teksta slijedi kraći pregled analiziranih postupaka sa konstatacijama Ureda:

- **JU Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“**

1. Humani albumin – 200 komada. Vrijednost potpisanog ugovora iznosi 11.772 KM, bez PDV-a, odnosno 13.773,24 KM, sa PDV-om.
2. Maske za lice KN95 – 1.000 komada i zaštitne naočale, potpuno zatvorene, bez maglenja – 400 komada. Vrijednost potpisanog ugovora iznosi 8.602,80 KM, bez PDV-a, odnosno 10.065,28 KM, sa PDV-om.

Iz dostavljene dokumentacije može se konstatovati, za oba postupka ovog ugovornog organa, da je predmetna roba već isporučena i fakturisana i prije objave tenderske dokumentacije, te se postavlja pitanje opravdanosti provođenja pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci, u oba slučaja. Ured je upozorio ovu instituciju da ubuduće ne primjenjuje ovakvu praksu u svojim nabavkama, što je primljeno na znanje i odgovoreno da to više neće biti slučaj.

- **JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo**

Zaštitni kombinezoni nepropusnog materijala, čiji je iznos potpisanog ugovora sa PDV-om 35.100,00 KM.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer nije dostavljen dokaz o isporuci ili primopredaji robe.

- **Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo – Uprava policije**

Nabavka rukavica za jednokratnu upotrebu, za koju je iznos potpisanog ugovora sa PDV-om 15.040,00 KM.

Dostavljena dokumentacija sadrži dokaze o provođenju procedure javne nabavke po navedenom postupku.

- **JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo** zatraženo je dostavljanje dokumentacije za javnu nabavku:

Nabavka usluga pranja i peglanja veša, za koju je iznos potpisanog ugovora (bez PDV-a) 29.994,00 KM.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna. Također, ova nabavka nije objavljena u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba).

- **Veterinarski fakultet UNSA**

Nabavka dijagnostikuma i prajmera za detekciju koronavirusa - covid 19, za koju je iznos potpisanog ugovora 13.768,56 KM, sa PDV-om.

Nisu konstatovane primjedbe na dostavljenu dokumentaciju.

- **Kantonalna uprava civilne zaštite**

Sredstvo za dezinfekciju i ostala zaštita, nabavka za koju je iznos potpisanog ugovora 311.186,07 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, ne sadrži dokaz o isporuci ili primopredaji robe koja je predmet ove javne nabavke.

Od sedam analiziranih postupaka javnih nabavki, provedenih kao pregovarački postupak bez objave obavještenja, za dva postupka je utvrđeno da je predmetna roba već isporučena i prije objave tenderske dokumentacije, za tri postupka nisu mogli biti potvrđeni uslovi za provođenje ove vrste postupka javne nabavke, jer nije dostavljena kompletna dokumentacija, od kojih jedan nije objavljen u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba). Ova analiza sadržana je u Informaciji o nadzoru nad postupcima javnih nabavki u Kantonu Sarajevo od 18.09.2020. godine, koju je Ured dostavio Skupštini Kantona Sarajevo.

Izuzeće od primjene ZJN

Kako je pojašnjeno u Saopštenju Agencije za javne nabavke, ovaj postupak se može primjenjivati u situacijama krajnje hitnosti, kada je potrebno reagovati istog momenta, npr. u roku od jedan ili dva sata, ili čak u roku od nekoliko minuta, odnosno kada objektivno nije moguće primijeniti ni pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, tada se nabavka može podvesti pod izuzeće od primjene ZJN sa aspekta „posebnih mjera sigurnosti“ iz člana 10. stav (1) tačka b) ZJN.

Dana 21.05.2020. godine, dopisima br. 20-45-33-39 do 45/20 od 19.05.2020. godine, Ured je zatražio od institucija dostavljanje dokumentacije o provedenim javnim nabavkama izuzetim od primjene ZJN, za devet nabavki izdvojenih metodom slučajnog uzorka. Institucije su dostavile dokumentaciju po ovom zahtjevu, koju je Ured analizirao, a u nastavku teksta slijedi kraći pregled analiziranih postupaka sa konstatacijama Ureda:

- **JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo**

Zaštitna oprema, nabavka za koju je iznos potpisanog ugovora 6.117,26 KM, sa PDV-om.

Nisu konstatovane primjedbe na dostavljenu dokumentaciju, ali je utvrđeno da ova nabavka nije evidentirana u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba)

- **Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo – Uprava policije**

1. Nabavka zaštitnih maski KN 95 (FFP2), za koju je iznos potpisanog ugovora 22.464,00 KM, sa PDV-om.

2. Nabavka zaštitnih vizira, za koju je iznos potpisanog ugovora 12.285,00 KM, sa PDV-om.

Nisu konstatovane primjedbe na dostavljenu dokumentaciju u oba slučaja.

- **Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo**

1. Zaštitne maske, nabavka za koju je iznos potpisanog ugovora 28.080,00 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer iz iste nije vidljivo da li je i kada predmetna roba isporučena. U dostavljenom ugovoru naveden je rok isporuke predmetne robe od sedam radnih dana

2. Sredstva za dezinfekciju i ostala zaštita, nabavka za koju je iznos potpisanog ugovora 10.834,20 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer iz iste nije vidljivo da li je i kada predmetna roba isporučena. Također, prema dostavljenom ugovoru, rok isporuke predmetne robe je sukcesivna isporuka prema mogućnostima prodavca bez vremenskog ograničenja.

3. Vreće za preminule, nabavka za koju je iznos potpisanog ugovora 9.313,20 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer iz iste nije vidljivo da li je i kada predmetna roba isporučena. U dostavljenom ugovoru naveden je rok isporuke predmetne robe od pet dana.

- **KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo**

Zaštitna oprema (maske, odjela, rukavice viziri), za koju je iznos potpisanog ugovora 18.398,72 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer iz iste nije vidljivo kada je roba koja je predmet nabavke isporučena, niti je u dokumentaciji, kao ni u samom ugovoru, preciziran rok isporuke predmetne robe. Također, ova nabavka nije evidentirana u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba)

- **JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo**

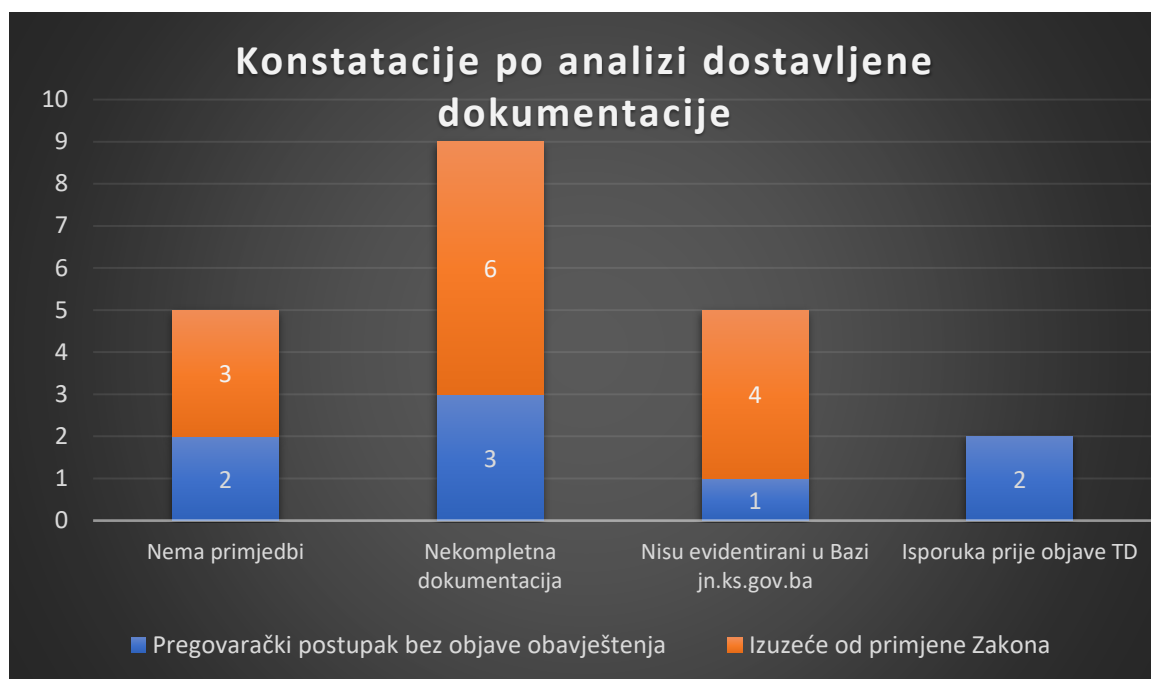
1. Nabavka hirurških maski – 41.250 komada, za koju je iznos potpisanog ugovora 38.610,00 KM, sa PDV-om.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer nije dostavljen dokaz da je predmetna roba isporučena. Rok isporuke predmeta ugovora je najduže u roku od pet dana od dana potpisa ugovora. Ova nabavka nije evidentirana u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba)

2. Nabavka potrošnog laboratorijskog materijala, za koju je iznos potpisanog ugovora sa PDV-om 73.257,21 KM.

Dostavljena dokumentacija nije kompletna, jer u istoj nema dokaza da je predmetna roba isporučena, dok je iz ugovora vidljivo da je rok isporuke predmeta ugovora najduže u roku do pet (5) dana od dana ispostavljanja narudžbenice. Također, niti ova nabavka nije evidentirana u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba)

Od devet analiziranih postupaka javnih nabavki provedenih po izuzeću od primjene ZJN, za šest postupaka nije mogla biti potvrđena hitnost provođenja jer nije dostavljena kompletna dokumentacija, dok je za četiri postupka utvrđeno da nisu objavljena u Bazi podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (jn.ks.gov.ba). Ova analiza sadržana je u Informaciji o nadzoru nad postupcima javnih nabavki u Kantonu Sarajevo od 18.09.2020. godine, koju je Ured dostavio Skupštini Kantona Sarajevo.

Grafikon 31: Analiza dostavljene dokumentacije, na zahtjev Ureda, za ukupno 16 postupaka javnih nabavki, provedenih po pregovaračkom postupku bez objave obavještenja i po izuzeću od primjene ZJN

Tokom perioda pandemije koronavirusa, Ured je analizirao i sljedeće postupke javnih nabavki:

1. U aprilu ove godine, Ured je izvršio analizu provedenih javnih nabavki (nabavka merkantilne pšenice, nabavka vreća za spavanje, izrada normativa, nabavka lož ulja i mazuta i nabavka pamučnih maski) u Direkciji za robne rezerve Kantona Sarajevo, i tom prilikom nisu uočene nepravilnosti, odnosno iz dokumentacije kojom raspolaže Ured konstatovano je da je izbor ponuđača izvršen u skladu sa kriterijima koji su propisani u pozivu za dostavu ponude, upućenom na adrese više ponuđača od strane Direkcije.
2. Ured je u proteklom periodu postupao u predmetu Kantonalne uprave civilne zaštite Kantona Sarajevo, a u vezi sa nabavkom „Zaštitne maske troslojne - jednokratne“ kod čije provedbe je primijenjeno izuzeće od primjene ZJN, u vrijednosti potpisanog ugovora od 52.650,00 KM, sa ugovornom firmom „Panta Rei“ d.o.o. Sarajevo, u kojem su uočene određene nepravilnosti/neusklađenosti, te je Ured, u skladu sa svojim nadležnostima, predmet dostavio nadležnoj instituciji na postupanje.
3. Na osnovu zastupničkog pitanja zamjenice predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo, u kojem je navedeno pa postoje informacije da je u Javnoj ustanovi „Studentski centar“ Sarajevo tokom cijele godine bilo nabavki mimo usvojenog plana, te da je to posebno zloupotrebjeno u periodu pandemije, Ured je zatražio od navedene ustanove dostavljanje dokumentacije o provedenim javnim nabavkama u proteklom periodu. Prilikom analize tri postupka javne nabavke (direktni sporazum) Ured je konstatovao da su se iste provodile u skladu sa ZJN, u smislu donošenja odluke o pokretanju postupka nabavke, zaključenih ugovora za nabavke čija je vrijednost preko 1.000 KM, izvještavanja o provedenim nabavkama, dok iz dostavljene dokumentacije Ured nije mogao utvrditi da su navedene nabavke planirane u Planu nabavki predmetne Ustanove, odnosno nije donesena posebna odluka o pokretanju postupka javnih nabavki. Iz dostavljene dokumentacije za ostalih osam postupaka javnih nabavki Ured nije

mogao utvrditi da su provedene u skladu sa ZJN, jer su od dokumentacije dostavljeni samo računi. Shodno navedenom, a s obzirom na nadležnosti Agencije za javne nabavke BiH u oblasti javnih nabavki, Ured je ovaj predmet dostavio Agenciji na nadležno postupanje.

Analiza provedenih postupaka javnih nabavki prije pandemije koronavirusa

Ured je izvršio analizu provedenih postupaka javnih nabavki u sljedećim preduzećima u Kantonu Sarajevo:

1. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo,
2. KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo,

1. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo

Predmet analize bila je dokumentacija koja se odnosila na 19 provedenih postupaka javnih nabavki roba u vrijednosti većoj od 50.000,00 KM u KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo, (u daljem tekstu: Gras) u 2019. i 2020. godini. Kod provedbe postupaka javnih nabavki u Grasu, kao vrsta postupka, kod 18 postupaka javnih nabavki primijenjen je otvoreni postupak, dok je kod jedne javne nabavke primijenjen pregovarački postupak sa objavom obavještenja.

Prilikom analize dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio, od ukupno **19 postupaka** javnih nabavki provedenih u Grasu, a koji su bili predmet analize od strane Ureda kod **9 postupaka** javnih nabavki, određene nepravilnosti koje se odnose na neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude izabranog ponuđača, što dovodi u pitanje da li su izabrani ponuđači mogli biti odabrani, te sa istima zaključen ugovor/sporazum o realizaciji javnih nabavki od strane Grasa.

Kod svih **19 postupaka** javnih nabavki, koji su bili predmet analize, utvrđene su određene nepravilnosti koje se odnose na nepostupanje po odredbama ZJN o javnim nabavkama i podzakonskim aktima koji su izrađeni po osnovu ZJN od strane komisija za provedbu javnih nabavki.

Utvrđene nepravilnosti su navedene pojedinačno za svaku nabavku, a odnose se na:

- Komisije za javne nabavke nisu donosile poslovnik o radu, a što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) **Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke** („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/14) koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije,
- Kod javnih nabavki nije vršeno istraživanje tržišta,
- Komisije za javne nabavke nisu sačinjavale zapisnik o zaprimanju ponuda, a što je u suprotnosti sa članom 15. **Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda** („Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15) koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja,
- Nije vršeno obavještenje ponuđačima o rezultatima u postupku javnih nabavki, što je u suprotnosti sa članom 25., tačka f) ZJN koji propisuje da je u provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke.

- Zapisnici/dokazi o prijemu isporučenih roba nisu dostavljeni, te Ured nije mogao utvrditi da li su isti i vođeni, odnosno da li je kvalitet i kvantitet isporuke roba u skladu sa specifikacijom robe navedene u tenderskoj dokumentaciji, odnosno sa ugovorom o kupoprodaji roba.
- Neusklađenosti između tenderske dokumentacije i ponude.
- Nepostojanje izjava o nepristrasnosti članova komisije za javne nabavke, što je u suprotnosti sa članom 34. stav (2) ZJN, koji propisuje da se u sastavu komisije za javnu nabavku ne mogu birati članovi čiji privatni interes utiče ili može uticati na nepristranost njihovog rada u komisiji.
- Nije donesena Odluka o pokretanju postupka javne nabavke, što je u suprotnosti sa članom 18. stav (1) ZJN koji propisuje da ugovorni organ pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku.
- Ne postoji osnov za imenovanje Komisije za javnu nabavku, što je obaveza po članu 13. ZJN.
- Nema sažetka obavještenja o dodjeli ugovora, što je u suprotnosti sa članom 36. stav (1) ZJN, koji propisuje da se sažetak svih obavijesti objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

U nastavku teksta je kraći prikaz uočenih nepravilnosti, navedenih pojedinačno za svaku javnu nabavku:

1. Nabavka: Sedam rabljenih zglobnih trolejbusa LOT 121 B (pregovarački postupak sa objavom obavještenja) – vrijednost ugovora 699.230,00 KM – odabrani ponuđač GN COMPANY d.o.o. Tuzla

S obzirom da je ova nabavka predmet istrage Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, u ovom tekstu neće biti navedene nepravilnosti i zapažanja po ovom predmetu.

2. Nabavka: Komprimirani plin CNG LOT 2035 A (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 2.304.000,00 KM – odabrani ponuđač JUNUZOVIĆ KOPEX d.o.o. Lukavac

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, a odnosi se na nedostavljanje dokaza o obavještenju učesnika u javnoj nabavci o obustavi postupka.
- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

3. Nabavka: Masti i maziva LOT 2011 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 52.864,10 KM – odabrani ponuđač GREEN OIL d.o.o. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

4. NABAVKA: Mineralna motorna ulja LOT 2009 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 51.363,00 KM – odabrani ponuđač GREEN OIL d.o.o. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, a odnosi se na nedostavljanje dokaza o obavještenju učesnika u javnoj nabavci o obustavi postupka.
- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.
- Predmetno preduzeće nije obavještavalo sve ponuđače o rezultatima postupka javne nabavke, što je u suprotnosti sa članom 25., tačka f) ZJN koji propisuje da je u provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke.

5. Nabavka: Rezervni dijelovi za minibusu ISUZU NOVOCTY LOT 1412 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 67.355,68 KM – odabrani ponuđač SEJARI d.o.o. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15 Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka

blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

6. Nabavka: Nove gume za autobuse, trolejbuse, minibus, režijska i teretna vozila LOT 2007 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 1.044.500,00 KM – odabrani ponuđač UBESore d.o.o. Tuzla

S obzirom da je ova nabavka predmet istrage Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, u ovom tekstu neće biti navedene nepravilnosti i zapažanja po ovom predmetu.

7. Nabavka: Ugljenografirani proizvodi za trolejbuse LOT 1308 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 56.360,00 KM – odabrani ponuđač DRR AUTO d.o.o. Kiseljak

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.
- Predmetno preduzeće nije obavještavalo sve ponuđače o rezultatima postupka javne nabavke, a što je u suprotnosti sa članom 25., tačka f) ZJN koji propisuje da je u provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke.
- Nepostojanje Izjave o nepristrasnosti članova Komisije za javnu nabavku, a što je u suprotnosti sa članom 34. stav (2) ZJN koji propisuje da se u sastav komisije za javnu nabavku ne mogu birati članovi čiji privatni interes utiče ili može uticati na nepristranost njihovog rada u komisiji.
- Nije dostavljen Okvirni sporazum i Ugovor o kupoprodaji roba.

8. Nabavka: 10 Rabljenih zglobnih autobusa – vanplanska nabavka (otvoreni postupak) – vrijednost ugovora 788.875,00 KM – odabrani ponuđač UBESore d.o.o. Tuzla

S obzirom da je ova nabavka predmet istrage Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, u ovom tekstu neće biti navedene nepravilnosti i zapažanja po ovom predmetu.

9. Nabavka: Materijal za lakiranje i antikorozijsku zaštitu LOT 2014 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 56.451,98 KM – odabrani ponuđač INTER – COM d.o.o. Zenica

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, koje se ogledaju u slijedećem: izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio Obavještenje o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti Federalnog zavoda za statistiku za pravna lica, odnosno Rješenje za obavljanje samostalne djelatnosti izdatog kod nadležnog

organa za fizička lica, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 4.3.

Izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio Potvrdu o dobrom izvršenju ugovora, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 4.5. a), a što čini ponudu ponuđača neprihvatljivom.

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

10. Nabavka: Viklovanje i opravka elektromotora manje snage LOT 3002 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 87.025,00 KM – odabrani ponuđač Vikler Promet d.o.o. Sarajevo

U dokumentaciji koja je dostavljena za ovu nabavku nisu utvrđene nepravilnosti odnosno neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude.

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

11. Nabavka: Ukapljeni naftni plin LPG LOT 2035 B (otvoreni postupak) - vrijednost 352.500,00 KM – odabrani ponuđač HIFA PETROL d.o.o.

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Nije donesena Odluka o pokretanju postupka javne nabavke, a što je u suprotnosti sa članom 18. stav (1) ZJN koji propisuje da ugovorni organ pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke ili rješenja u pisanom obliku.
- Ne postoji osnov za imenovanje Komisije za javnu nabavku, **što je obaveza po članu 13. ZJN.**
- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.

- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

12. Nabavka: Osiguranje autobusa namijenjenih za gradski prevoz putnika LOT 3025 (otvoreni postupak) – vrijednost Okvirnog sporazuma 218.859,00 KM – odabrani ponuđač SARAJEVO OSIGURANJE d.d. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

13. Nabavka: Osiguranje trolejbusa LOT 3027 (otvoreni postupak) – vrijednost Okvirnog sporazuma 84.485,00 KM – odabrani ponuđač Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.

14. NABAVKA: AKUMULATORske BATERIJE LOT 2048 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 123.400,00 KM – odabrani ponuđač DRR AUTO d.o.o. Kiseljak

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, koje se odnose na slijedeće: izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio dokaz o ispunjavanju tehničke i profesionalne sposobnosti, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji Grasa u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 5.5. c), što se odnosi na Certifikat kojim se dokazuje da roba odgovara traženom kvalitetu, kako je to definisano članom 54. ZJN (u ponudi dostavljena Izjava od 31.10.2019. godine u kojoj ponuđač navodi da će, ukoliko bude odabran kao najpovoljniji ponuđač, dostaviti certifikat).
- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.

- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redosljedu zaprimanja.

15. Nabavka: Usluge regeneracije pumpi i glava volana LOT 3129 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 56.500,00 KM – odabrani ponuđač DRR AUTO d.o.o. Kiseljak

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redosljedu zaprimanja.
- Nema sažetka obavještenja o dodjeli ugovora, a što je u suprotnosti sa članom 36. stav (1) ZJN, koji propisuje da se sažetak svih obavijesti objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

16. Nabavka: Termo papir za izradu karata LOT 1611B (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 69.500,00 KM – odabrani ponuđač FORTUNA COMERC d.o.o.

U dokumentaciji koja je dostavljena za ovu nabavku utvrđene su određene nepravilnosti odnosno neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, a koje se odnose na slijedeće:

Komisija je konstatovala da izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio kao dokaz koji se traži u Tenderskoj dokumentaciji **Referenc listu izvršenih ugovora**, uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji, kao ni Certifikat kojim se dokazuje da roba koju nudi ponuđač odgovara tržišnom kvalitetu, a kako je to definisano članom 54. ZJN i u Tenderskoj dokumentaciji u ranije navedenom dijelu, tačka 4.5.

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, koje se odnose na slijedeće: ponuđač nije ispunio uslov zahtjevan u Tenderskoj dokumentaciji, u dijelu koji se odnosi na bonitet firme, a što je propisano u dijelu 4. Uslovi za kvalifikaciju kandidata/ponuđača 4.4., tačka b) koja glasi „Potvrda poslovne banke o bonitetu firme da u zadnjih 6 (šest) mjeseci prije prijave na javno nadmetanje račun nije bio u blokadi“.
- Izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio kao dokaz koji se traži u Tenderskoj dokumentaciji Referenc listu izvršenih ugovora, uz potvrdu koju daje druga ugovorna strana o njihovoj realizaciji, kao ni Certifikat kojim se dokazuje da roba koju nudi

ponuđač odgovara tržišnom kvalitetu, a kako je to definisano članom 54. ZJN i u Tenderskoj dokumentaciji u ranije navedenom dijelu, tačka 4.5.

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.
- Nema sažetka obavještenja o dodjeli ugovora, a što je u suprotnosti sa članom 36. stav (1) ZJN, koji propisuje da se sažetak svih obavijesti objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

17. Nabavka: Rezervni dijelovi za vozila OTOJOL M 50 LOT 1401 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 162.646,00 KM – odabrani ponuđač Sinhron d.o.o. Sarajevo

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.
- Nema sažetka obavještenja o dodjeli ugovora, što je u suprotnosti sa članom 36. stav (1) ZJN, koji propisuje da se sažetak svih obavijesti objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

18. Nabavka: Sedam rabljenih trolejbusa LOT 121B (otvoreni postupak) - vrijednost 699.230,00 KM – odabrani ponuđač „GN COMPANY“ d.o.o. Tuzla

S obzirom da je ova nabavka predmet istrage Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, u ovom tekstu neće biti navedene nepravilnosti i zapažanja po ovom predmetu.

19. Nabavka: Elektro materijal za autobuse i minibusu LOT 1120 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 68.000,00 KM – odabrani ponuđač Autoelektra d.o.o. Sarajevo

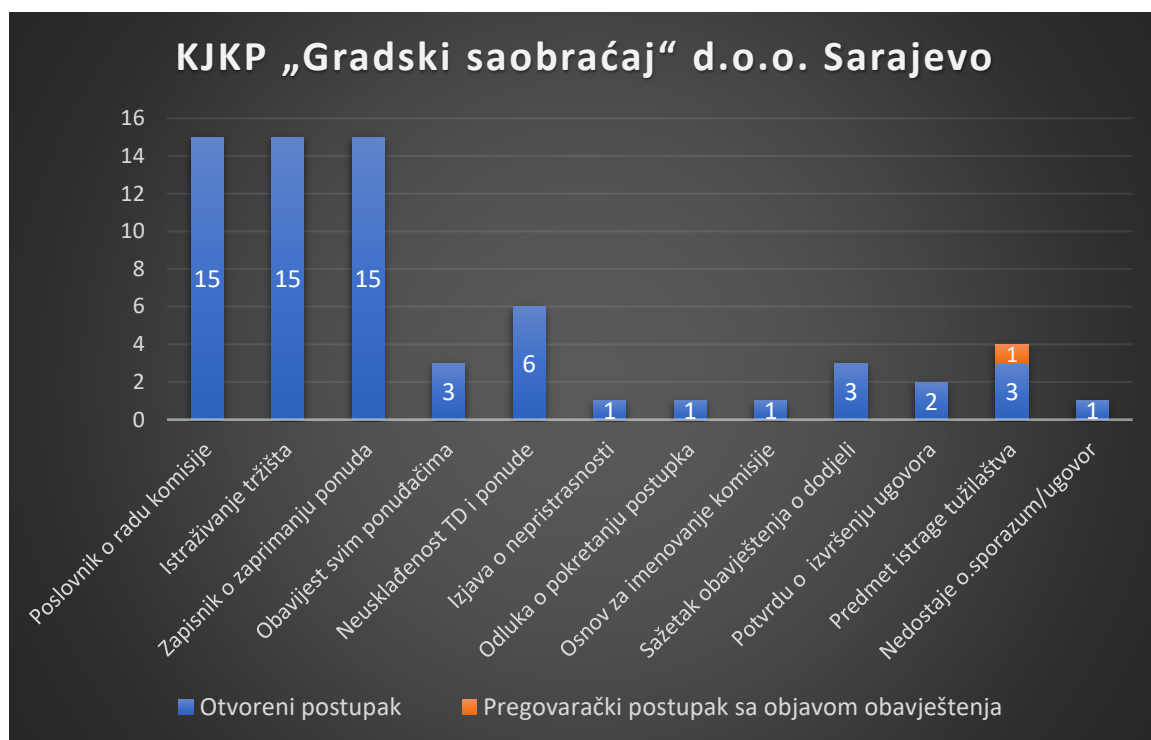
Komisija je konstatovala da izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio Potvrdu o dobrom izvršenju ugovora, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 4.5. a), iz čega se da zaključiti da ponuda ne ispunjava uslove tražene tenderskom dokumentacijom, te je ista neprihvatljiva.

Utvrđene nepravilnosti u postupku provođenja ove nabavke odnose se na:

- Neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude, u smislu da izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio Obavještenje o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti Federalnog zavoda za statistiku za pravna lica odnosno Rješenje za obavljanje samostalne djelatnosti izdatog kod nadležnog organa za fizička lica, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 4.3.
- Izabrani ponuđač u ponudi nije dostavio Potvrdu o dobrom izvršenju ugovora, što je traženo u Tenderskoj dokumentaciji predmetnog postupka u dijelu Dokazi koji se zahtijevaju, tačka 4.5. a), iz čega se da zaključiti da ponuda ne ispunjava uslove tražene tenderskom dokumentacijom, te je ista neprihvatljiva.
- Komisija nije donijela Poslovnik o radu Komisije, što je u suprotnosti sa članom 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke koji propisuje da Komisija donosi poslovnik o radu komisije.
- Dokazi o izvršenom istraživanju tržišta – iz čega proizilazi da predmetno Preduzeće nije vršilo istraživanje tržišta.
- Nije sačinjen Zapisnik o zaprimanju ponuda, što je u suprotnosti sa članom 15. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda koji propisuje da se svaka blagovremeno dostavljena ponuda upisuje u zapisnik o zaprimanju ponuda, te dobija redni broj prema redoslijedu zaprimanja.
- Predmetno preduzeće nije obavještavalo sve ponuđače o rezultatima postupka javne nabavke, što je u suprotnosti sa članom 25., tačka f) ZJN koji propisuje da je u provođenju otvorenog postupka ugovorni organ dužan obavijestiti ponuđače o ishodu postupka javne nabavke.

Ured je o gore navedenim utvrđenim nepravilnostima upoznao Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo, Skupštinu Kantona Sarajevo i Vladu Kantona Sarajevo, te uputio zahtjev za vršenje monitoringa nad nabavkama koje su bile predmet analize Agenciji za javne nabavke Bosne i Hercegovine, u skladu sa nadležnostima koje ova Agencija ima u oblasti javnih nabavki, osim za četiri nabavke u kojima postupa Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo, i to:

- Sedam rabljenih zglobnih trolejbusa – pregovarački postupak sa objavom obavještenja LOT 121B,
- Sedam rabljenih zglobnih trolejbusa LOT 121B – otvoreni postupak,
- Nove gume za autobuse, trolejbuse, minibus, režijska i teretna vozila – otvoreni postupak LOT 2007, i
- 10 Rabljenih zglobnih autobusa – otvoreni postupak.

Grafikon 32: Pregled utvrđenih nedostataka prilikom analize dostavljene dokumentacije o provedenih 19 postupaka javnih nabavki u KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo

2. KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo

Na osnovu nadležnosti Ureda, a povodom zaprimljenih prijava navodnih nepravilnosti u postupcima provedenih javnih nabavki u KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Rad), Ured je analizirao **sedam postupaka** javnih nabavki u Radu, koje su provedene u 2018., 2019. i 2020. godini. Kao vrsta postupka kod analiziranih postupaka javnih nabavki, za njih šest primijenjen je otvoreni postupak, dok je kod jedne javne nabavke primijenjen konkurentski postupak.

Od ukupno **sedam postupaka** javnih nabavki koji su bili predmet analize od strane Ureda, kod **tri postupka** javnih nabavki, utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na neusklađenosti između Tenderske dokumentacije i ponude izabranog ponuđača, što dovodi u pitanje da li su izabrani ponuđači mogli biti odabrani i sa istima zaključen ugovor/sporazum o realizaciji javnih nabavki od strane Rada.

Prilikom analize dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio određene nepravilnosti kod svih sedam postupaka javnih nabavki, a koje se odnose na djelimičnu primjenu odredbi ZJN.

Utvrđene nepravilnosti su navedene pojedinačno za svaku nabavku, a odnose se na:

- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude koja se odnosi na to da izabrani ponuđač nije u potpunosti popunio obrazac za cijenu ponude što je zahtijevano tenderskom dokumentacijom, a što je u suprotnosti sa članom 57. ZJN koji navodi da se u postupku javne nabavke kandidat/ponuđač pridržava zahtjeva i uslova iz tenderske dokumentacije.
- Ugovorni organ nije preduzeo aktivnosti na realizaciji ugovorenih garancija koje su tražene tenderskom dokumentacijom, u skladu sa članom 3. ZJN koji propisuje da je

ugovorni organ dužan da djeluje sa ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi sa predmetom nabavke.

- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude koja se odnosi na to da ne postoji izjava kojom se dokazuje tehnička i profesionalna sposobnost ponuđača, a što je u suprotnosti sa članom 49. ZJN.
- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude koja se odnosi na to da je cijena izabranog ponuđača znatno veća od osiguranih suma za predmetnu nabavku, a što je u suprotnosti sa članom 69. stav (2) tačka e) ZJN koji propisuje da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak ako su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih suma za predmetnu nabavku.
- Izabrani ponuđač nije ispoštovao rok isporuke iz Ugovora.
- Dati netačni podaci kojima se dokazuje profesionalna sposobnost.

U nastavku teksta je kraći prikaz uočenih nepravilnosti, navedenih pojedinačno za svaku javnu nabavku:

1. Nabavka: Rezervnih dijelova za motorna vozila MAN (otvoreni postupak sa međunarodnom objavom) - vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma – 600.000,00 KM, odabrani ponuđač Centrotrade d.o.o. Sarajevo (nabavka iz 2020. godine).

Utvrđena nepravilnost:

- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude (izabrani ponuđač nije u potpunosti popunio obrazac za cijenu ponude)

2. Nabavka: Autosmećara (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog ugovora 249.500,00 KM, izabrani ponuđač Tehnix d.o.o. Donji Kraljevac, Hrvatska (nabavka iz 2019. godine)

3. Nabavka: Autosmećara – kombinovanog sa kranom (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog ugovora 349.00,00 KM, izabrani ponuđač Tehnix d.o.o. Donji Kraljevac, Hrvatska (nabavka iz 2019. godine)

4. Nabavka: Dva autosmećara (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog ugovora 399.500,00 KM, izabrani ponuđač Tehnix d.o.o. Donji Kraljevac, Hrvatska (nabavka iz 2019. godine)

U dokumentaciji koja je dostavljena za nabavke pod rednim brojevima od 2. do 4. utvrđene su određene nepravilnosti:

- Izabrani ponuđač nije ispoštovao rok isporuke iz ugovora,
- Ugovorni organ nije preduzeo aktivnosti na realizaciji ugovorenih garancija.

5. Nabavka: Posipnog materijala za zimsko održavanje (otvoreni postupak) - vrijednost zaključenog ugovora 762.00,00 KM, izabrani ponuđač - Macot Sol d.o.o. Mostar (nabavka iz 2019. godine)

Utvrđene nepravilnosti odnose se na:

- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude (ne postoji izjava kojom se dokazuje tehnička i profesionalna sposobnost ponuđača).

6. Nabavka: Gorivo EURO DIZEL EN: 590 I EURO V-LOT 1 (otvoreni postupak) – vrijednost zaključenog Okvirnog sporazuma 5.086.153,83 KM, odabrani ponuđač Hifa Petrol d.o.o. Sarajevo (nabavka 2018-2019. godine)

U dokumentaciji koja je dostavljena za ovu nabavku, utvrđene su određene nepravilnosti:

- Neusklađenost između Tenderske dokumentacije i ponude (ugovorni organ je prihvatio ponudu izabranog ponuđača, iako je cijena navedena u ponudi, kao i cijene u ostalim ponudama, znatno veća od procijenjene vrijednosti).

7. Nabavka računovodstvenih usluga (konkurentski postupak) vrijednost zaključenog ugovora 6.000,00 KM, odabrani ponuđač Taxting d.o.o. Sarajevo (nabavka 2019. godine)

U dokumentaciji koja je dostavljena za ovu nabavku utvrđene su određene nepravilnosti:

- Izabrani ponuđač dao je netačne podatke u dokumentima kojima dokazuje svoju profesionalnu sposobnost.

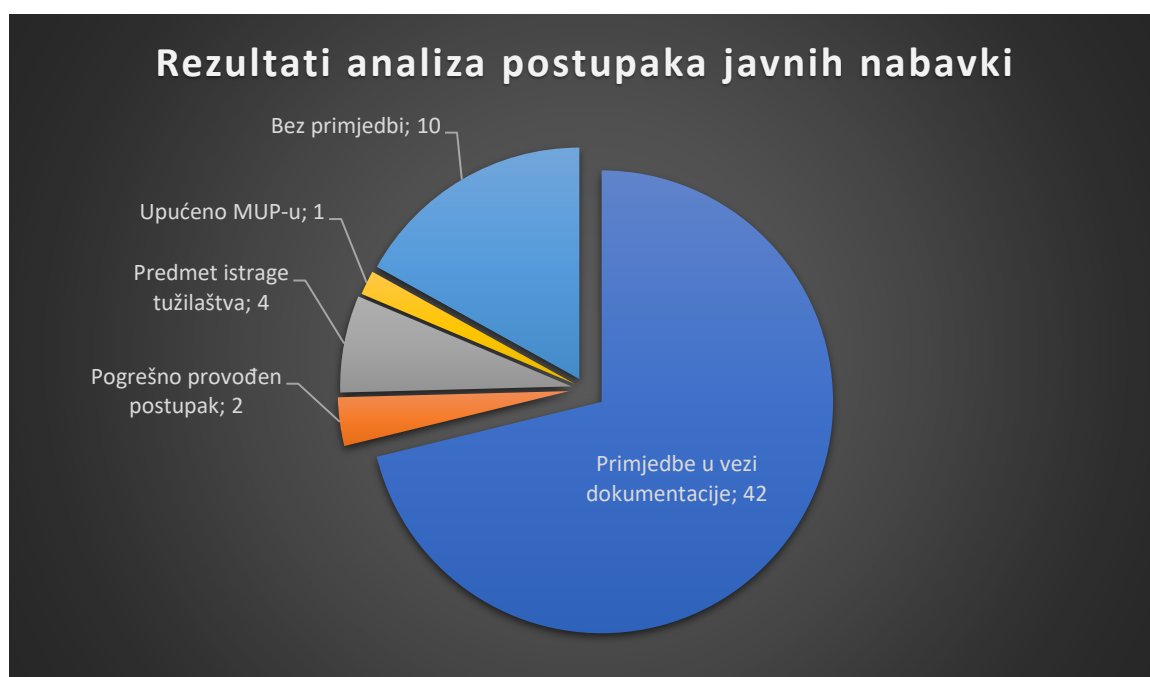
Grafikon 33: Pregled utvrđenih nedostataka prilikom analize dostavljene dokumentacije o provedenih sedam postupaka javnih nabavki u KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo

O utvrđenim nepravilnostima u postupcima provedenih javnih nabavki u Radu Ured je upoznao Agenciju za javne nabavke BiH, instituciju nadležnu za praćenje primjene ZJN. Agencija za javne nabavke BiH obavijestila je Ured da je dostavila na postupanje Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo predmete koji se odnose za pet postupaka javnih nabavki, i to:

1. Nabavka: Autosmećara (otvoreni postupak),
2. Nabavka: Autosmećara-kombinovanog sa kranom (otvoreni postupak),
3. Nabavka: Dva autosmećara (otvoreni postupak),
4. Nabavka: Posipnog materijala za zimsko održavanja (otvoreni postupak),
5. Nabavka: Goriva Euro Dizel en: 590 i Euro v-Lot 1 (otvoreni postupak).

III Rezultati i nalazi analize

U proteklom periodu, kako se može vidjeti iz prethodno navedenih podataka, Ured je analizirao dostavljenu dokumentaciju za ukupno 59 postupaka javnih nabavki. Od navedenog ukupnog broja javnih nabavki, za 43 postupka Ured je imao primjedbe u vezi dostavljene dokumentacije (nije dostavljena kompletna dokumentacija, pojedini dokazi nisu validni i sl.), a za dvije nabavke je utvrđeno pogrešno provođenje postupka. Nadalje, četiri postupka javne nabavke su predmet istrage nadležnog tužilaštva, dok je informacija o jednom postupku dostavljena Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo na nadležno postupanje. Od navedenog ukupnog broja analiziranih postupaka, na devet Ured nije imao primjedbi. Rezultati provedenih analiza dostavljeni su Skupštini i Vladi Kantona Sarajevo, te Agenciji za javne nabavke BiH kao nadležnom organu za provođenje nadzora nad primjenom ZJN.

Grafikon 34: U proteklom periodu Ured je analizirao dostavljenu dokumentaciju za ukupno 59 postupaka javnih nabavki

Pored navedenih rezultata analize, koje se odnose na analizu provedenih javnih nabavki sa aspekta primjene ZJN, Ured je svakako imao dodatne obaveze proizašle iz primjene propisa Kantona Sarajevo, koji se odnose na ovu oblast.

Odlukom o bazi podataka institucije javnog sektora Kantona Sarajevo obavezne su unositi realizovane postupke javnih nabavki u Bazu podataka o javnim nabavkama na internet stranici Vlade Kantona Sarajevo (web adresa: jn.ks.gov.ba – u daljem tekstu: Baza). Ovom odlukom propisano je koji se podaci i u kojem roku unose u Bazu, kao i da nadzor nad primjenom Odluke o bazi podataka vrši Ured.

Tokom provođenja nadzora nad primjenom Odluke o bazi podataka, Ured je uočio određene neusklađenosti podataka, kao rezultat tehničkih nedostataka, nepouzdanosti i ograničenja Baze:

- Način unosa podataka u Bazu nije optimalan za značajan broj institucija;

- Tehničko rješenje Baze ne dozvoljava gotovo nikakvu analitiku unesenih podataka, odnosno ne postoje uspostavljeni adekvatni analitički i statistički mehanizmi obrade ovih podataka;
- Uneseni podaci često nisu prikazani (u nekim slučajevima djelimično, a u nekim u potpunosti) na portalu jn.ks.gov.ba
- Nejasno uspostavljene procedure i pravila unosa koje omogućavaju unos javnih nabavki u više faza, zbog čega se dešava da se jedna nabavka unosi dva i više puta;
- Dupliranje podataka, narušena vjerodostojnost i pouzdanost ovih podataka, itd.

Uz stalno prisutno pitanje vjerodostojnosti i pouzdanosti ovih podataka, zbog čega se oni moraju konstantno provjeravati, njihova bilo kakva obrada i analiza podrazumijeva „ručne“ operacije uz korištenje standardnih softverskih uredskih paketa. S obzirom da se na godišnjem nivou radi o više od 10.000 javnih nabavki u institucijama na koje se odnosi Odluka o bazi podataka, radi se o vrlo zahtjevnom i složenom procesu nadzora nad provođenjem Odluke o bazi podataka, kao i analize ovih podataka radi dobivanja svrsishodnih pokazatelja koji će ukazati na trendove i prakse u procesima javnih nabavki u Kantonu Sarajevo.

Praksa provođenja javnih nabavki u javnom sektoru Kantona Sarajevo trebala bi biti značajno unaprijeđena s obzirom da od početka sljedeće godine na snagu stupaju novi propisi Kantona Sarajevo koji dodatno uređuju ovu oblast, te da Ured u tom smislu već implementira softverska rješenja, uz podršku Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, o čemu će biti više riječi u nastavku teksta.

IV Provedene i planirane aktivnosti u oblasti javnih nabavki

Ured trenutno provodi aktivnosti na uspostavljanju sistema kontrole javnih nabavki u Kantonu Sarajevo.

Vlada Kantona Sarajevo donijela je **Uredbu o kontroli javnih nabavki u svim institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo** („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 27/19, 29/19, 48/19 i 13/20) kojom se uređuju pravila i procedure u postupku javnih nabavki koje provode institucije, a čija je primjena obavezujuća za sve institucije čiji je osnivač Kanton Sarajevo.

Članom 45. Uredbe uspostavlja se sistem kontrole javnih nabavki u svim ugovornim organima, a koji podrazumijeva kontrolu zakonitosti (usklađenost postupanja svih ugovornih organa sa ZJN i pratećim provedbenim podzakonskim aktima) i kontrolu svrsishodnosti svih javnih nabavki koje provode ugovorni organi (podrazumijeva javnu nabavku kojom su, uz blagovremeno i racionalno planiranje i provođenje postupka, nabavljene robe, usluge ili radovi odgovarajućeg kvaliteta, po najpovoljnijim uslovima, i kojom se ostvaruju ciljevi ugovornog organa u skladu sa utvrđenim politikama i prioritetima Kantona Sarajevo i u interesu krajnjih korisnika – građana Kantona Sarajevo).

Kontrolu javnih nabavki u skladu sa članom 46. Uredbe provodi Ured.

Primjena Uredbe planirana je od 01.01.2021. godine.

Vlada Kantona Sarajevo donijela je Zaključak broj: 02-04-21859-25/20 od 25.06.2020. godine kojim je usvojila **Akcioni plan za provedbu Uredbe o kontroli javnih nabavki u svim institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo** u kojem je za većinu aktivnosti zadužila Ured kao predlagača aktivnosti Vladi KS ili implementatora aktivnosti. U cilju implementiranja Akcionog plana Ured je poduzeo sljedeće aktivnosti:

1. Izrađen je **Prijedlog Odluke o uslovima i načinu polaganja ispita za eksperte iz oblasti javnih nabavki**, kojim su utvrđeni uslovi i način polaganja ispita za eksperte iz oblasti javnih nabavki, i vođenje Liste eksperata. Odluku je donijela Vlada Kantona Sarajevo i objavljena je u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, broj: 44/20.
2. Izrađen je **Prijedlog Odluke o objavljivanju javnog poziva za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki**, kojim je utvrđen način objavljivanja Javnog poziva za izbor na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki i način prijavljivanja na Javni poziv za izbor na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki. Odluku je donijela Vlada Kantona Sarajevo i objavljena je u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, broj: 44/20.
3. Izrađen je **Prijedlog Odluke o delegiranju eksperta i zamjenika eksperta u komisiju za javne nabavke i naknada eksperta za rad u komisiji** („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 47/20) kojim je utvrđen način delegiranja eksperta i zamjenika eksperta u komisiju za javne nabavke u institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo, kriteriji, visina i način isplate naknade za delegiranog eksperta i zamjenika eksperta u postupku rada u komisiji za javne nabavke u Instituciji.
4. Izrađen je **Prijedlog Odluke o davanju saglasnosti na Javni poziv za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki** („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 47/20) kojom Vlada Kantona Sarajevo daje saglasnost na sadržaj Javnog poziva za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki.
5. **Prijedlog Javnog poziva za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki**, kojeg je Vlada prihvatila, a isti je Ured javno objavio u ime Vlade Kantona Sarajevo,
6. **Prijedlog Rješenje o imenovanju Ispitne komisije za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki**, kojeg je Vlada Kantona Sarajevo donijela na 41. sjednici održanoj 12.11.2020. godine.
7. Postupajući po **Odluci o organizaciji obuka iz oblasti javnih nabavki za uposlenike institucija čiji je osnivač Kanton Sarajevo** („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 28/20), u kojoj je za organizaciju obuka zadužen Ured, u saradnji sa Agencijom za državnu službu FBiH Ured je organizovao i proveo obuke iz oblasti javnih nabavki za uposlenike institucija čiji je osnivač Kanton Sarajevo.

U cilju praćenja cjelokupnog postupka provođenja javnih nabavki u institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo i preveniranja eventualnih mogućnosti nastajanja materijalnih i finansijskih šteta za Kanton Sarajevo prilikom provođenja nabavki, odnosno preveniranja postupanja suprotno zakonitosti i svrsishodnosti kod provođenja nabavki, Ured je, uz podršku Misije OSCE-a u BiH, uspostavio **Registar podataka o javnim nabavkama**, u okviru postojećeg Informacionog sistema Ureda (Anti-CorruptiKS), kao alat za usmjeravanje Ureda u vršenju izvanrednih kontrola javnih nabavki u institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo.

Također, imajući u vidu ranije navedena zapažanja Ureda pri analizi postupaka javnih nabavki, **Ured je uspostavio Registar podataka o javnim nabavkama**, koji je trenutno u fazi testiranja,

kao softversko rješenje koje će na adekvatan i optimalan način prevazići nedostatke Baze (jn.ks.gov.ba) koji su do sada uočeni u praksi. Uz mogućnost daljeg razvijanja i poboljšavanja, ovaj registar je integriran u Informacioni sistem Ureda, što će omogućiti poređenje i sinhronizaciju sa ostalim registrima i bazama podataka sa kojima raspolaže Ured. Podatke u ovaj registar unosit će direktno ovlaštena lica institucija Kantona Sarajevo, a isti će biti **javno dostupni na web stanici Informacionog sistema Ureda** (www.anticorruptiks.com). Pored javne komponente ovog registra, postoji i interna komponenta vidljiva samo zaposlenicima Ureda, sa analitičko-statističkim paketom softverskih alata i implementiranim sistemom upozoravanja (red flag sistem) na eventualne nepravilnosti, u kojem će se provoditi sve potrebne analize, poređenja sa drugim registrima i bazama podataka Ureda, prikaz pokazatelja, uz mogućnost kreiranja različitih izvještaja. Značaj ovog registra, pored evidentnih nedostataka postojeće Baze, ogleda se i u tome što početkom januara 2021. godine, kao što je već navedeno, počinje sa primjenom Uredba o kontroli javnih nabavki u svim institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo, kojom se uspostavlja sistem kontrole javnih nabavki u svim ugovornim organima Kantona Sarajevo, kao i da će kontrolu javnih nabavki u Kantonu Sarajevo vršiti Ured.

Ured je u proteklom periodu izradio nacрте za tri registra, koji u narednom periodu trebaju biti kreirani i integrisani u Informacioni sistem Ureda kao internoj bazi podataka/registrima sa statističko – analitičkim funkcijama, sistemom pretrage, izvještavanja i upozorenja, a čija je primjena planirana nakon stupanja na snagu Uredbe, tj. od 01.01.2021. godine.

Registri za koje je Ured izradio nacрте su:

1. **Registar eksperata iz oblasti javnih nabavki**, koji će služiti Uredu kao evidencija za praćenje delegiranja eksperta i zamjenika eksperta u rad komisija za javne nabavke koje će institucije čiji je osnivač Kanton Sarajevo provoditi, a na zahtjev institucija.
2. **Registar postupaka javnih nabavki**, koji će služiti Uredu kao evidencija provedenih javnih nabavki u kojim je u radu komisija za javne nabavke učestvovao ekspert i zamjenik eksperta.
3. **Registar kontrole javnih nabavki**, u kojem će biti evidentirani postupci kontrole provedenih javnih nabavki od strane Ureda.

Nakon što Ispitna komisija za izbor lica na Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki, poslije završenog ispita za eksperte sačini Listu eksperata i istu Vlada Kantona Sarajevo formira, Ured u skladu sa članom 9. **Odluke o uslovima i načinu polaganja ispita za eksperte iz oblasti javnih nabavki**, („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 44 /20) licu koje je položilo ispit izdaje uvjerenje o položenom ispitu. Ured će voditi evidenciju o položenom ispitu kandidata za Listu eksperata iz oblasti javnih nabavki, a u skladu sa članom 10. ranije citirane odluke.

Član 10. Odluke propisuje da Ured voditi Listu eksperata.

Ured će provoditi postupak delegiranja eksperta i zamjenika eksperta u komisije za javne nabavke, u skladu sa članom 2. stav (1) **Odluke o delegiranju eksperta i zamjenika eksperta u komisiju za javne nabavke i naknada eksperta za rad u komisiji**, a koji propisuje da su institucije čiji je osnivač Kanton Sarajevo prije započinjanja postupka javne nabavke dužne obratiti se Uredu sa zahtjevom za delegiranje eksperta i zamjenika eksperta sa Liste eksperata iz oblasti javnih nabavki koji će biti imenovan u komisiju za javne nabavke.

Postupak provjere diploma zaposlenih u javnom sektoru Kantona Sarajevo

Uredbom o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, između ostalog, utvrđen je djelokrug rada i nadležnosti Ureda, kao stručne službe Vlade Kantona Sarajevo.

U **članu 3. Uredbe** (Aktivnosti iz oblasti borbe protiv korupcije) taksativno su navedene aktivnosti Ureda na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i informisanju nadležnih o uočenim radnjama koje mogu imati koruptivne elemente, među kojima je, na ovom mjestu, potrebno posebno istaći „koordinaciju između svih subjekata obuhvaćenih strateškim planovima borbe protiv korupcije kao i saradnju i koordinaciju sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i ostalim pravnim subjektima, organima i organizacijama koje su nadležne u postupanju u oblasti borbe protiv korupcije, kao i pravosudnim organima“ (**član 3., tačka e) Uredbe**); zatim „prikupljanje podataka o realizaciji aktivnosti iz domena borbe protiv korupcije (utvrđenih propisima, akcionim planovima i drugim strateškim dokumentima i/ili aktima Vlade) od svih kantonalnih institucija navedenih u članu 9. stav (1) ove uredbe“ (**član 3., tačka f) Uredbe**); te „objedinjavanje prikupljenih podataka, sačinjavanje analize i informisanje nadležnih u skladu sa ovom uredbom“ (**član 3., tačka g) Uredbe**).

Također je bitno istaći činjenicu da je **članom 9. Uredbe** (Saradnja sa Uredom), propisano da su sve institucije kojima je osnivač Kanton Sarajevo, dužne saradivati sa Uredom u provođenju aktivnosti iz djelokruga rada Ureda, a koje su utvrđene u članu 3. i 4. Uredbe.

Uzimajući u obzir citirane odredbe Uredbe, nesporan je i evidentan **pravni osnov** Ureda za provođenje postupka provjere diploma zaposlenih u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo, a u tekstu koji slijedi, iznijet ćemo hronologiju događaja koji su prethodili pokrenutoj reviziji diploma od strane Ureda u Kantonu Sarajevo.

Naime, dana 20.05.2019. godine, Ured je zaprimio akt **Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH** (u daljem tekstu: APIK) u kojem je Uredu, ali i tijelima entiteta i drugih kantona, dostavljena **Inicijativa za pokretanje revizije diploma uposlenih u tijelima uprave, institucijama, zavodima, agencijama, direkcijama, javnim poduzećima i drugim tijelima**, uz obrazloženje da je temeljni cilj ove inicijative da se otklone bilo kakve sumnje i nedoumice u pogledu validnosti diploma uposlenih u javnim institucijama na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine, te da će se postupanjem na naprijed opisani način pokazati opredijeljenost za učinkovitiju i angažiraniju borbu protiv korupcije u javnom sektoru, kao i uticati na jačanje povjerenja građana u javne institucije u BiH.

Cijeneći sve naprijed navedeno, Ured je prema Vladi Kantona Sarajevo uputio inicijativu za pokretanje revizije diploma zaposlenih u organima uprave, stručnim i drugim službama Kantona Sarajevo, institucijama, zavodima, agencijama, direkcijama, javnim ustanovama, javnim preduzećima i pravnim licima čiji je osnivač Kanton Sarajevo, nakon čega je Vlada Kantona Sarajevo, na svojoj 51. sjednici, koja je održana dana 13.12.2019. godine, donijela

Zaključak broj: 02-05-43114-18/19 od 13.12.2019. godine, kojim je prihvaćena naprijed navedena inicijativa Ureda. Tačkom 2. citiranog Zaključka, Vlada Kantona Sarajevo zadužila je Ured da putem gore navedenih institucija, od obrazovnih ustanova koje su izdale diplome o stečenoj stručnoj spremi njihovih zaposlenika, u skladu sa podacima iz personalnog dosjea, zatraže provjeru vjerodostojnosti istih.

Nakon donošenja citiranog Zaključka od strane Vlade Kantona Sarajevo, Ured je dana 19.12.2019. godine, prevashodno imajući u vidu činjenicu da diplome sadrže lične podatke, te s ciljem prevencije zloupotrebe istih, zatražio mišljenje **Agencije za zaštitu ličnih/osobnih podataka u Bosni i Hercegovini** (u daljem tekstu Agencija), u vezi njihovog prikupljanja i obrade.

Dana 30.12.2019. godine, Ured je zaprimio akt ove Agencije, u kojem su nas uputili na dokument pod nazivom „Mišljenje u vezi provjere diplome zaposlenih“, objavljen na službenoj internet stranici Agencije, obavještavajući nas pritom da je u navedenom aktu sadržan traženi odgovor.

Uvidom u ovo Mišljenje, utvrđeno je da iz istog proizilazi da bi za navedeno pitanje bilo poželjno zatražiti mišljenje drugih institucija nadležnih za zaštitu ljudskih prava, te se shodno tome, dana 06.01.2020. godine, Ured obratio **Instituciji Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine**, u kojem je od navedene Institucije zatraženo mišljenje o planiranim aktivnostima Ureda.

Tom prilikom je istaknuto da je Ured u proteklom periodu kreirao i uspostavio vlastiti, savremeni antikorupcioni Informacioni sistem, čiji su integralni dio registri koje vodi Ured, među kojima se nalazi i Registar zaposlenih u javnom sektoru Kantona Sarajevo. Također je navedeno da je unutar Registra zaposlenih kreiran podregistar za prikaz podataka koji će biti prikupljeni u procesu provjere diploma zaposlenih osoba u institucijama Kantona Sarajevo.

Dana 05.02.2020. godine, Ured je zaprimio odgovor u kojem je navedeno da je Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, na upit Sekretarijata Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, dostavila svoj stav o ovoj temi, te dostavila Uredu navedeni akt.

Nakon izvršenog uvida u citirani akt, utvrđeno je da su Ombudsmeni Bosne i Hercegovine u svom odgovoru naveli da je **Zakon o zaštiti ličnih podataka** („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon), u **članu 5., stav 1.**, jasno precizirao da je za obradu podataka potrebna saglasnost nosioca podataka, ali da se lični podaci, u određenim slučajevima, mogu obrađivati i bez saglasnosti nosioca podataka. Tako je **članom 6., stav 1., tačka d)** navedenog Zakona propisano da **kontrolor može obrađivati podatke, bez saglasnosti nosioca podataka, između ostalog i ako je obrada ličnih podataka potrebna za ispunjenje zadatka koji se izvršava u javnom interesu.**

Također je navedeno da se ne smije zanemariti činjenica da su u konkretnom slučaju nosioci podataka službenici javnih organa koji se finansiraju iz javnog budžeta i koji momentom stupanja u javnu službu pristaju raditi za javno dobro i u javnom interesu, te da su stoga Ombudsmeni Bosne i Hercegovine stava da javni interes u ovakvim i sličnim slučajevima uvijek ima prevagu nad zaštitom privatnosti.

Uzimajući u obzir sve naprijed navedeno, a prevashodno cijeneći dostavljeno mišljenje Ombudsmena Bosne i Hercegovine, Ured je dana 06.02.2020. godine, svim institucijama Kantona Sarajevo, uputio akt u kojem je od navedenih institucija zatraženo dostavljanje

podataka o školskoj spremi njihovih zaposlenika, što je predstavljalo prvu fazu realizacije aktivnosti revizije diploma, dok je druga faza sam proces provjere dostavljenih podataka kod nadležnih obrazovnih institucija.

Ured je pritom vodio računa, a prevashodno rukovodeći se principima obrade podataka iz člana 4. Zakona, da od navedenih institucija zahtjeva samo podatke u obimu koji je neophodan za ispunjenje svrhe pokrenute aktivnosti revizije diplome, pa je shodno tome, zatražio samo dostavljanje podataka o broju i datumu izdavanja diploma o stečenoj stručnoj spremi svih zaposlenika u određenoj instituciji, a koji se već nalaze u Registru zaposlenih, koji ovaj Ured vodi u skladu sa Odlukom o registru zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 9/19 i 23/19), kao i naziv obrazovnih ustanova koje su izdale diplome o stečenoj stručnoj spremi zaposlenika u institucijama u Kantonu Sarajevo.

Potrebno je istaći da su sve institucije javnog sektora odgovorile na zahtjev Ureda i dostavile tražene podatke o diplomama zaposlenih, osim KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo. Ured je dana 07.10.2020. godine dostavio Urgenciju gore pomenutom kantonalnom javnom preduzeću za dostavljanje podataka iz personalnog dosijea zaposlenih vezano za njihovu stručnu spremu, a obratili smo se i Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo dana 27.10.2020. godine da, kao resorno ministarstvo, shodno ovlastima koje imaju, poduzmu određene korake u cilju provođenja Zaključka Vlade Kantona Sarajevo.

Ured do današnjeg dana nije zaprimio tražene podatke o diplomama zaposlenih od strane KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo, unatoč članu 9. Uredbe o osnivanju Ureda kojim je propisano da su sve institucije kojima je osnivač Kanton Sarajevo, dužne sarađivati sa Uredom u provođenju aktivnosti iz djelokruga rada Ureda, a koje su utvrđene u članu 3. i 4. Uredbe.

U saradnji sa institucijama javnog sektora u Kantonu Sarajevo i odgojno-obrazovnim privatnim i državnim ustanovama, Ured je radio na opsežnom prikupljanju, analizi i obradi podataka u pogledu vjerodostojnosti diploma zaposlenih u datim institucijama.

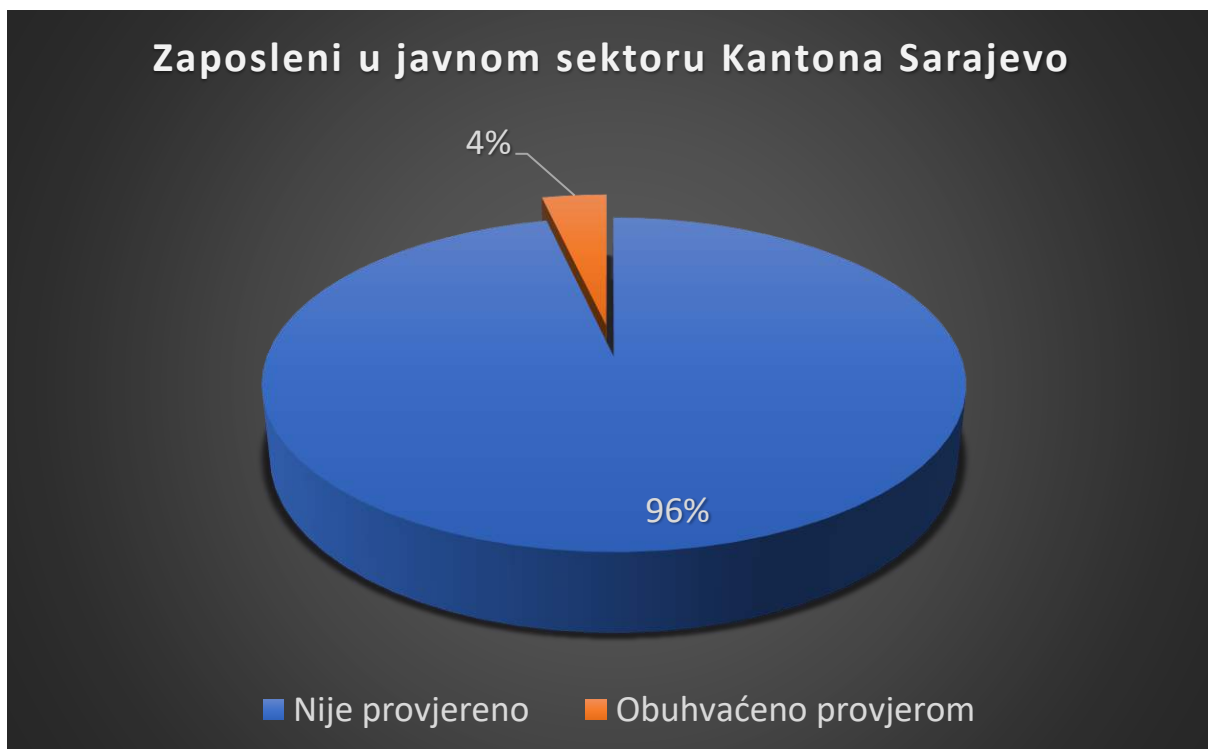
Metodom provjere diploma obuhvaćeno je **28.957** zaposlenih lica u javnom sektoru Kantona Sarajevo. U nastavku je prikazan tabelarni prikaz prikupljenih i obrađenih podataka:

Ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru (metodološki uzorak)	28.957 lica
Provjerom obuhvaćeno do sada	1.041 lice
Potvrđena vjerodostojnost	594 lica
Sa srednjom stručnom spremom (SSS)	540 lica
Sa visokom stručnom spremom (VSS)	486 lica
Krivotvoreno	15 diploma

Tabela 33: Prikupljeni i obrađeni podaci u dosadašnjem postupku provjere diploma u javnom sektoru Kantona Sarajevo

U toku provođenja navedene aktivnosti, Ured je do dana sačinjavanja ovog Izvještaja, **za ukupno 15 lica**, uputio **krivične prijave Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo**, zbog postojanja osnova sumnje da su ova lica počinila **krivično djelo „Krivotvorenje isprave“ iz člana 373. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije

BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17), na način što su prilikom prijema u radni odnos predala (upotrijebila) diplome, za koje je naknadnim provjerama utvrđeno da nisu vjerodostojne.

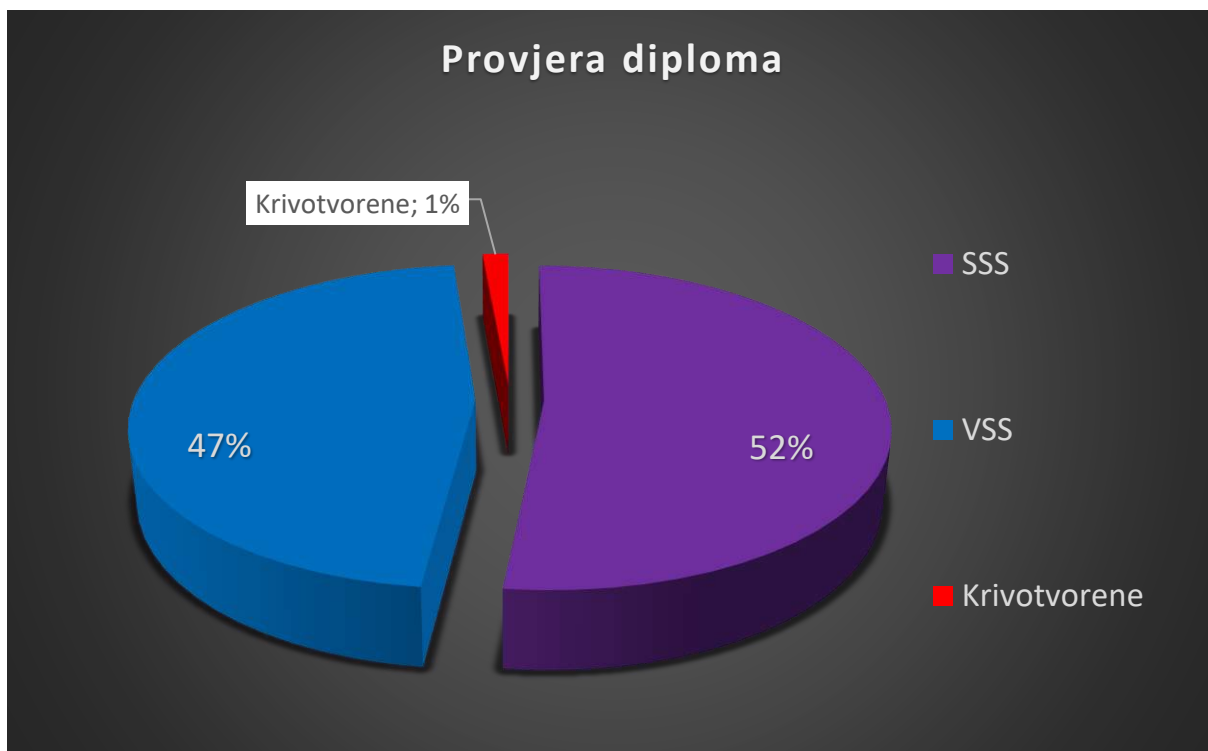

Grafikon 35: Ukupan broj zaposlenih u javnom sektoru Kantona Sarajevo (metodološki uzorak) iznosi 28.957, a od tog broja do sada je 1.041 lice bilo obuhvaćeno postupkom provjere diploma

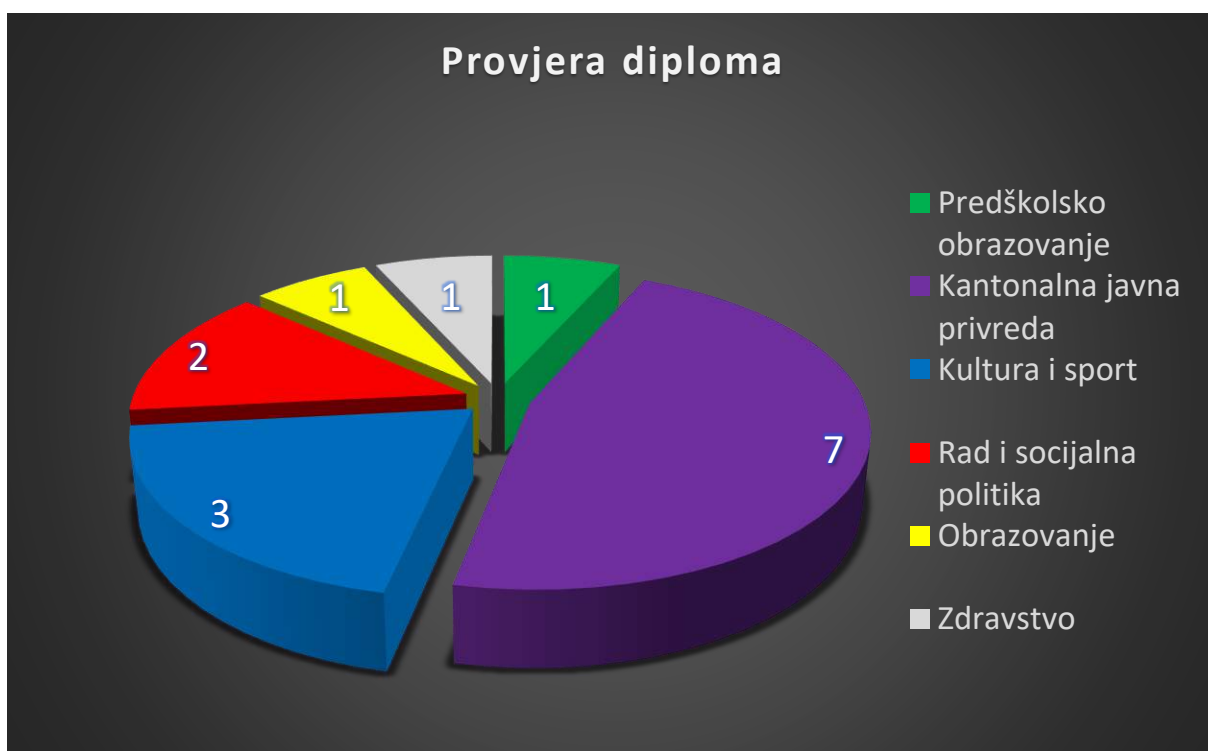
U nastavku su navedene oblasti u kojima su navedena lica zaposlena, a čije diplome nisu validne:

Oblast	Broj lica	Stepen stručne spreme
Predškolsko obrazovanje	1	SSS (IV stepen)
Kantonalna javna privreda	7	SSS (III i IV stepen)
Kultura i sport	3	SSS (III stepen)
Rad i socijalna politika	2	SSS (III i IV stepen)
Obrazovanje	1	SSS (IV stepen)
Zdravstvo	1	SSS (IV stepen)

Tabela 34: Oblast zaposlenja, stepen stručne spreme i broj lica za koje je utvrđeno da nemaju validnu diplomu

Grafikon 36: Dosadašnjom provjerom diploma obuhvaćeno je 1.041 lice

Grafikon 37: Oblasti zaposlenja lica čije diplome nisu validne

Referirajući se na kraju na sam **značaj i svrishodnost postupka provjere diploma**, potrebno je istaći činjenicu da isti nije pokrenut samo u Kantonu Sarajevo, već na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine, što je pokazatelj opće opredijeljenosti za efikasniju borbu protiv korupcije u javnom sektoru, a koju bi prevashodno trebali zagovarati zaposleni u javnom sektoru. Naime, u konkretnom slučaju, javni interes mora imati prevagu nad zaštitom privatnosti zaposlenika u

javnom sektoru, jer su isti samim stupanjem u javnu službu pristali da rade u javnom interesu, što im je u konačnici i obaveza, a sve s obzirom na činjenicu da njihove plaće i naknade padaju na teret javnog budžeta, odnosno građana kao poreskih obveznika. Evidentno je i nesporno da se samo transparentnošću mogu otkloniti sve sumnje, nedoumice i nepovjerenje građana u javne institucije, a u čemu će uveliko doprinijeti i ovaj postupak.

Shodno tome, Ured će u periodu koji predstoji nastaviti poduzimati aktivnosti vezane za provjeru vjerodostojnosti diploma, kao i sve druge radnje s ciljem procesuiranja lica koja posjeduju falsifikovane diplome.

Revizorski izvještaji za 2019. godinu

I Općenito o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Nadležnosti Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju), propisane odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, obuhvataju javne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine svih nivoa vlasti. Kako je ovim zakonom propisano, generalni revizor svake godine donosi godišnji plan revizija. U godišnji plan revizija uključuju se zakonski obavezne revizije, dok se u skladu sa raspoloživim resursima planiraju i revizije za koje ne postoji kontinuirana godišnja obaveza, koje se određuju na osnovu utvrđenih kriterija.

Glavni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom u javnom sektoru svih nivoa vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, kako bi se doprinijelo pouzdanom obavještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ured za reviziju informiše odgovorne organe i javnost o svojim nalazima i preporukama kroz blagovremeno i javno objavljivanje revizorskih izvještaja, te ukoliko su relevantne, kroz druge aktivnosti informisanja. Ured za reviziju je politički nezavisan i ne smije se dovoditi u vezu sa bilo kojom političkom strankom.

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, a dio u kojem se izražava mišljenje ključni je dio na koji korisnik treba obratiti pažnju.

Postoji više vrsta mišljenja u skladu s rezultatima obavljene revizije. Tako se razlikuju pozitivno revizijsko mišljenje – nemodificirano, te modificirano mišljenje – koje može biti mišljenje s rezervom², negativno mišljenje³ i suzdržanost⁴ od mišljenja. Prvo označava da finansijski izvještaji pružaju istinit i fer prikaz, odnosno predočuju realno i objektivno, finansijski položaj,

² Revizor će izraziti mišljenje s rezervom kada, nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili zbirno, značajni, ali ne i prevladavajući za finansijske izvještaje. Također, revizor će izraziti ovakvo mišljenje i kada ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, ali zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili značajni, ali ne i prevladavajući.

³ Revizor će izraziti negativno mišljenje kada, nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili zbirno, i značajni i prevladavajući za finansijske izvještaje.

⁴ Suzdržano mišljenje revizor može donijeti kada ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, te zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili i značajni i prevladavajući. Također, revizor će suzdržati mišljenje kada, u iznimno rijetkim okolnostima koje uključuju višestruke neizvjesnosti, zaključi da, unatoč tome što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi sa svakom pojedinom neizvjesnošću, nije moguće formirati mišljenje o finansijskim izvještajima zbog moguće interakcije neizvjesnosti i njihovog mogućeg kumulativnog učinka na finansijske izvještaje.

novčane tokove i rezultat poslovanja, dok se modificirana mišljenja određuju na osnovu vrste pitanja koje uzrokuje modifikaciju i revizorovoj prosudbi.

U 2020. godini Ured za reviziju sačinio je i objavio devet izvještaja o finansijskoj reviziji, za 2019. godinu, koji se odnose na institucije kantonalnog nivoa vlasti Kantona Sarajevo i koji su javno dostupni na web stranici ove institucije (www.vrifbih.ba). Ovi izvještaji odnose se na Kanton Sarajevo, Skupštinu Kantona Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, Direkciju za puteve Kantona Sarajevo, Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, Javnu ustanovu Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Javnu ustanovu Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo i Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo, a u nastavku slijedi kraći osvrt na iste.

II Pregled revizorskih izvještaja za 2019. godinu

Izvještaj o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) Izvještaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja

Nakon izvršene revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analiza iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Nisu mogli potvrditi iskazana potraživanja u iznosu od najmanje 30.870.821 KM, jer su pojedina priznata bez vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, značajan dio je predmet sudskih sporova i njihova naplata je neizvjesna, a za najveći broj ne vrši se usaglašavanje sa kupcima na način kako je to propisano članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, niti su se uvjerali da su sva evidentirana u Glavnoj knjizi (tačka 6.2.1.2 Izvještaja).
2. Dugoročni plasmani po osnovu datih kredita pripadnicima boračke populacije u ranijem periodu u svrhu zapošljavanja, u iznosu od 7.923.027 KM, i dalje se iskazuju kod Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo, iako je za značajan dio obustavljena prinudna naplata zbog nenaplativosti, radi čega i ne mogu potvrditi iskazani iznos (tačka 6.2.3 Izvještaja).
3. Na datum bilansa nije izvršen popis razgraničenih prihoda i primitaka, iskazanih u iznosu od 127.880.134 KM, već je naknadnim popisom u tekućoj godini utvrđeno stanje u iznosu od 132.244.988 KM, zbog čega ne mogu potvrditi iskazani iznos u finansijskim izvještajima (tačka 6.2.4 Izvještaja).

Također, revizori su **istakli** sljedeća **pitanja**:

1. Okončana ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje saobraćajnica koje se koriste, u vrijednosti od 50.485.151 KM, iskazuju se kao sredstva u pripremi; za imovinu u vrijednosti od najmanje 25.282.778 KM nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje pravo vlasništva ili pravo raspolaganja, niti su iskazana izvršena ulaganja u iznosu od 4.611.288 KM; za značajan dio imovine nije obračunata amortizacija, niti je izvršen godišnji popis (tačke 6.1.2.4 i 6.2.2 Izvještaja).
2. Protiv kantonalnih budžetskih korisnika vodi se 6.340 sporova u vrijednosti od 434.585.300 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po osnovu prava iz radnih odnosa, iako ti sporovi predstavljaju značajne potencijalne obaveze, podaci o njima nisu objavljeni u Analizi – tekstualnom dijelu, koja je sačinjena uz konsolidovane finansijske izvještaje (tačka 9. Izvještaja).
3. Obaveze za glavnica po izvršnim sudskim rješenjima po osnovu tužbi zaposlenika iskazane su u iznosu od 38.321.669 KM. Budžetom Kantona Sarajevo ne planiraju se dovoljna sredstva za izmirivanje ovih obaveza, što za posljedicu ima obračun zateznih kamata, te samim tim stvaranje dodatnih troškova za Kanton Sarajevo (tačka 6.2.4 Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Nisu poduzimane potrebne aktivnosti nadležnih organa kako bi se eksploatacija prirodnih resursa na području Kantona vršila zakonito i na osnovu zaključenih ugovora o koncesiji, u skladu sa Zakonom o koncesijama, što ima negativne učinke na Budžet Kantona, ali i na budžete općina na čijem području se nalaze predmeti koncesija (tačka 6.1.1.2 Izvještaja).
2. Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo provodi javne nabavke u ime i za račun drugih ugovornih organa koji, prema članu 24. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, nisu u njegovoj nadležnosti, što značajno utiče na efikasnost obavljanja stručnih poslova koje Zavod treba da obavlja, uključujući i nabavke za vlastite potrebe (tačka 8. Izvještaja).
3. U okviru izdataka za druge samostalne djelatnosti, iskazanih u iznosu od 8.285.668 KM, značajan dio odnosi se na naknade licima po osnovu ugovora o djelu, koja su angažovana za obavljanje poslova sistematizovanih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizovani, budući da predmeti ovih ugovora nisu regulisani Zakonom o radu i drugim propisima koji definišu radnopravne odnose, niti internim aktima budžetskih korisnika (tačka 6.1.2.2 Izvještaja).
4. Direkcija za robne rezerve Kantona Sarajevo ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama, pozivajući se na izuzeće iz člana 10. stav (1) tačka a) tog Zakona, iako nema osnova da se sve robe koje nabavlja označe kao državna tajna. Revizori nisu uvjereni, niti mogu potvrditi da su zakonima u BiH te robe proglašene državnom tajnom.

Dakle, nije obezbijedena primjena i poštivanje općih principa utvrđenih članom 3. Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

5. Registar budžetskih korisnika Kantona nije potpun, ne ažurira se redovno i ne vodi se prema Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, što nije u skladu sa članom 3. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 4. Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“ navedeno je da je Ured za reviziju izvršio finansijsku reviziju Kantona Sarajevo za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju za 2017. godinu date su ukupno 34 preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Od ukupno 34 preporuke iz Izvještaja za 2017. godinu, u Izvještaju o reviziji za 2019. godinu je navedeno da su dvije preporuke realizovane, da je šest preporuka djelimično realizovano, da 23 preporuke nisu realizovane, te da za tri preporuke nije izvršena ocjena postupanja.

Grafikon 38: U Izvještaju o reviziji Kantona Sarajevo za 2017. godinu date su ukupno 34 preporuke

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 38 preporuka, od čega je devet novih i 29 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2017. godinu (23 nerealizovane i šest djelimično realizovanih).

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
Bilans stanja	11
Dugoročni plasmani	1
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	4
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	2
Stalna sredstva	4
Izvještaj o novčanim tokovima	1
Za finansijske izvještaje općenito	1
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	16
Prihodi i primici	6
Rashodi, izdaci i finansiranje	10
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	4
Plaće i naknade troškova zaposlenih	3
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3
JAVNE NABAVKE	2
SISTEM INTERNIH KONTROLA	4
Fiskalna odgovornost	1
Sistem internih kontrola	3
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	3
Ukupno	38

Tabela 35: U Izvještaju o reviziji Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno 38 preporuka.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Skupštine Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja*

Skupština Kantona Sarajevo ne sačinjava finansijske izvještaje kao pravni subjekt, već se sačinjavaju dva seta finansijskih izvještaja, i to finansijski izvještaji Službe za skupštinske poslove Kantona Sarajevo koji obuhvataju finansijske informacije koje se odnose na Službu i Skupštinu Kantona kao zakonodavno tijelo i finansijski izvještaji Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo.

Revizori nisu izrazili mišljenje o finansijskim izvještajima Skupštine Kantona Sarajevo na 31.12.2019. godine. Revizori su naveli da nisu mogli pribaviti dovoljne i primjerene revizijske dokaze za osiguranje osnove za mišljenje o finansijskim izvještajima, zbog važnosti pitanja opisanih u dijelu Osnova za **suzdržano mišljenje**:

Finansijski izvještaji koje Služba za skupštinske poslove Kantona Sarajevo sačinjava ne daju potpune podatke o stanju imovine, obaveza i izvora sredstava, kao i o izvršenju budžeta Skupštine Kantona Sarajevo, njenih radnih tijela i poslanika/zastupnika, s obzirom na to da u izvještaje nisu uključene i finansijske transakcije i informacije Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo,

za koga se sačinjavaju posebni, odvojeni finansijski izvještaji. Navedeno je rezultat organizacione strukture Skupštine Kantona Sarajevo koja nije uspostavljena u skladu sa Poslovníkom Skupštine (tačka 4. i 8. Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Službe za skupštinske poslove Kantona Sarajevo i Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Skupština Kantona Sarajevo nije uspostavljena kao jedinstveni organ, s obzirom na to da Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg nije organizovan u okviru Službe za skupštinske poslove, postojeće ustrojstvo i organizaciona struktura nisu u skladu s Poslovníkom Skupštine (tačka 4. Izvještaja);
2. Nije bilo osnova za planiranje transfera pojedincima i neprofitnim organizacijama i udruženjima u okviru Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo, jer ti poslovi nisu u okviru nadležnosti utvrđenih Ustavom i Poslovníkom Skupštine, niti je to predviđeno Programom rada Skupštine za 2019. godinu (tačka 8.1.1.4 Izvještaja);
3. Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama i udruženjima u okviru Kabineta predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg u iznosu od 490.133 KM nije izvršena transparentno, s obzirom na to da su sredstva dodijeljena bez raspisivanja javnog poziva i primjene kriterija, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, a za najmanje 187.208 KM nisu dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku sredstava (tačka 8.1.1.4 Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Skupštine Kantona Sarajevo, u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima. Pojedine transakcije Skupštine Kantona Sarajevo revidirane su u prethodnom periodu, u okviru finansijske revizije Kantona Sarajevo. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno deset preporuka.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	3
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	3
Rashodi, izdaci i finansiranje	3
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3
SISTEM INTERNIH KONTROLA	3
Prevenција korupcije	1
Sistem internih kontrola	2
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	1
ORGANIZACIJA I NAČIN RADA	3
Ukupno	10

Tabela 36: U Izvještaju o reviziji Skupštine Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno deset preporuka.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja*

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Kapitalni transferi u iznosu od 4.611.288 KM nisu realizovani u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2019. godinu jer odobrena sredstva nisu doznačena javnom preduzeću kao krajnjem korisniku, u svrhu nabavke kapitalne imovine, niti su iskazana kao kapitalni izdatak i sredstva u pripremi, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. To je za posljedicu imalo da su za isti iznos potcijenjena stalna sredstva i izvori stalnih sredstava (tačka 7.1.2.4 Izvještaja);
2. Nisu uspostavljene pomoćne knjige za stalna sredstva u obliku prava u iznosu od 3.596.820 KM, niti je za njih vršen obračun amortizacije u skladu s članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega i ne možemo potvrditi iskazani iznos (tačka 7.2.2 Izvještaja);
3. Potraživanja po osnovu naknada za parking nisu evidentirana u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i manje su iskazana za 160.222 KM. Također, nije zaključen ugovor o pružanju komunalne usluge sa KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, u skladu sa Uredbom o organizaciji parkiranja, javnim parking površinama, parking zonama, izgradnji novih parkinga i organizaciji jedinstvenog sistema naplate parkiranja,

nitima je osigurana pravovremena i potpuna naplata parkiranja, shodno Zakonu o budžetima u FBiH (tačka 7.2.1 Izvještaja);

4. U Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta nisu uneseni podaci o prihodima i primicima, rashodima i izdacima, niti je sačinjena Analiza iskaza – tekstualni dio izvještaja, što nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 7. Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Raspodjela tekućih transfera u iznosu od 1.680.000 KM izvršena je bez utvrđenih prioriteta i kriterija za raspodjelu sredstava u izgradnji i održavanju cesta shodno Zakonu o cestama FBiH i bez donesenog godišnjeg plana investicija za unapređenje javnih parkinga, shodno Uredbi o organizaciji parkiranja, javnim parking površinama, parking zonama, izgradnji novih parkinga i organizaciji jedinstvenog sistema naplate parkiranja. Također, nije objavljen javni poziv, niti je izvršeno vrednovanje predloženih projekata, čime nije osigurana njihova transparentnost, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 7.1.2.3. Izvještaja);
2. Na datum bilansa nije u potpunosti proveden popis sredstava i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.4 Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo. U prethodnom periodu, u okviru finansijske revizije Kantona Sarajevo, revidirane su i pojedine transakcije Ministarstva saobraćaja. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 24 preporuke.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	19
Bilans stanja	9
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	5
Stalna sredstva	4
Za finansijske izvještaje općenito	1
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	9
Rashodi, izdaci i finansiranje	9
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	2
Kapitalni transferi	3
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	4
JAVNE NABAVKE	1
OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	1
SISTEM INTERNIH KONTROLA	2
Sistem internih kontrola	2
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	1
Ukupno	24

Tabela 37: U Izvještaju o reviziji Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo za 2019. godinu date su ukupno 24 preporuke.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja*

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **negativno mišljenje**. Osnova za negativno mišljenje:

1. Nije potvrđena iskazana vrijednost stalnih sredstava s obzirom na to da se revizori nisu uvjerali da su sva stalna sredstva kojima Zavod raspolaže knjigovodstveno evidentirana, da za najmanje 25.282.778 KM knjigovodstveno evidentiranih stalnih sredstava nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija kojom se potvrđuje da je Zavod njen vlasnik ili korisnik prava raspolaganja, da u pomoćnu knjigu stalnih sredstava nisu evidentirana stalna sredstva u obliku prava, koja su iskazana u iznosu od 13.475.615 KM, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i njegovim podzakonskim aktima (tačke 4. i 7.2.2 Izvještaja).

2. Ne mogu se potvrditi potraživanja po osnovu posebne naknade za legalizaciju građevina izgrađenih bez odobrenja za građenje i građevina privremenog karaktera, koja su iskazana u iznosu od 11.034.819 KM, s obzirom na to da se ne vrši usaglašavanje sa nadležnim općinskim službama koje izdaju rješenja o ovim naknadama, da se ne prati dospijeće i ne vrši kontrola njihove naplate, te da nisu uspostavljene pomoćne knjige, odnosno analitičke evidencije ovih potraživanja, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH i njegovim podzakonskim aktima (tačke 4. i 7.2.1 Izvještaja).
3. Ne može se potvrditi iskazani iznos razgraničenih prihoda i primitaka od 27.713.013 KM s obzirom na to da je naknadnim popisom njihovo stanje utvrđeno u iznosu od 30.165.465 KM. Zavod ne vrši usaglašavanje razgraničenih prihoda i primitaka sa povezanim rashodima i izdacima i stanjima na namjenskim podračunima, zbog čega se ne mogu potvrditi ni priznati neporezni prihodi koji su u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2019. godinu iskazani u iznosu od 1.776.954 KM (tačke 7.1.1 i 7.2.3 Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Zavod provodi javne nabavke u ime i za račun drugih ugovornih organa, iako to nisu poslovi iz njegove nadležnosti utvrđeni članom 24. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo, a što značajno utiče na efikasnost obavljanja stručnih i drugih poslova za koje je osnovan. S obzirom na to da Zavod nije uspostavljen kao centralni nabavni organ, niti se radi o zajedničkim nabavkama, navedeno nije u skladu ni sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim propisima (tačke 5. i 8. Izvještaja).
2. Nije izvršen popis stalnih sredstva u pripremi, stalnih sredstva u obliku prava, dijela građevina, potraživanja, te kratkoročnih obaveza i razgraničenja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 7.2.4 Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo, u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima. Pojedine transakcije Zavoda revidirane su u prethodnom periodu, u okviru finansijske revizije Kantona Sarajevo. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 23 preporuke.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
Bilans stanja	10
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	3
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	3
Stalna sredstva	4
Za finansijske izvještaje općenito	1
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	3
Prihodi i primici	2
Rashodi, izdaci i finansiranje	1
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1
JAVNE NABAVKE	2
OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	1
SISTEM INTERNIH KONTROLA	4
Prevenција korupcije	1
Sistem internih kontrola	3
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	2
Ukupno	23

Tabela 38: U Izvještaju o reviziji Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo za 2019. godinu date su ukupno 23 preporuke.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Direkcije za puteve Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izvještaja*

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Direkcije za puteve Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Direkcija nije izvršila procjenu vrijednosti saobraćajnica kojima upravlja i koje su joj date u nadležnost, niti je uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava za saobraćajnice i projektnu dokumentaciju. Sva izvršena ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje saobraćajnica u dosadašnjem periodu, u iznosu od 50.485.151 KM, iskazana su na poziciji stalnih sredstava u pripremi, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 7.2.2 Izvještaja).
2. U Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta nisu uneseni podaci o planiranim i realizovanim prihodima i primicima, rashodima i izdacima u 2019. godini, niti Analiza iskaza –

tekstualni dio izvještaja sadrži sva propisana obrazloženja i odstupanja, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 7. Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju finansijskih izvještaja Direkcije za puteve Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

Plan javnih nabavki nije usklađen s odobrenim budžetom i Programom održavanja, rekonstrukcije i izgradnje saobraćajnica na području Kantona Sarajevo za 2019. godinu, što nije u skladu s članom 20. Zakona o budžetima u FBiH. Također, pojedini ugovori sa izabranim dobavljačima zaključeni su u iznosima većim od osiguranih sredstava za predmetne nabavke, a nije se pratila ni realizacija zaključenih ugovora u dijelu utvrđenih rokova i obračuna ugovoreni kazni za kašnjenje u realizaciji ugovora, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačke 6. i 8. Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Direkcije za puteve Kantona Sarajevo, u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima. Pojedine transakcije Direkcije revidirane su u prethodnom periodu, u okviru finansijskih revizija Kantona Sarajevo, uključujući i reviziju za 2017. godinu. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 10 preporuka.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	5
Bilans stanja	3
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1
Stalna sredstva	2
Za finansijske izvještaje općenito	1
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	1
Rashodi, izdaci i finansiranje	1
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1
JAVNE NABAVKE	2
OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	1
SISTEM INTERNIH KONTROLA	1
Sistem internih kontrola	1
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	1
Ukupno	10

Tabela 39: U Izvještaju o reviziji Direkcije za puteve Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno deset preporuka.

Izveštaj o finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Izveštaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.), revizori su dali **mišljenje**, prema kojem finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31.12.2019. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

b) Izveštaj o reviziji usklađenosti

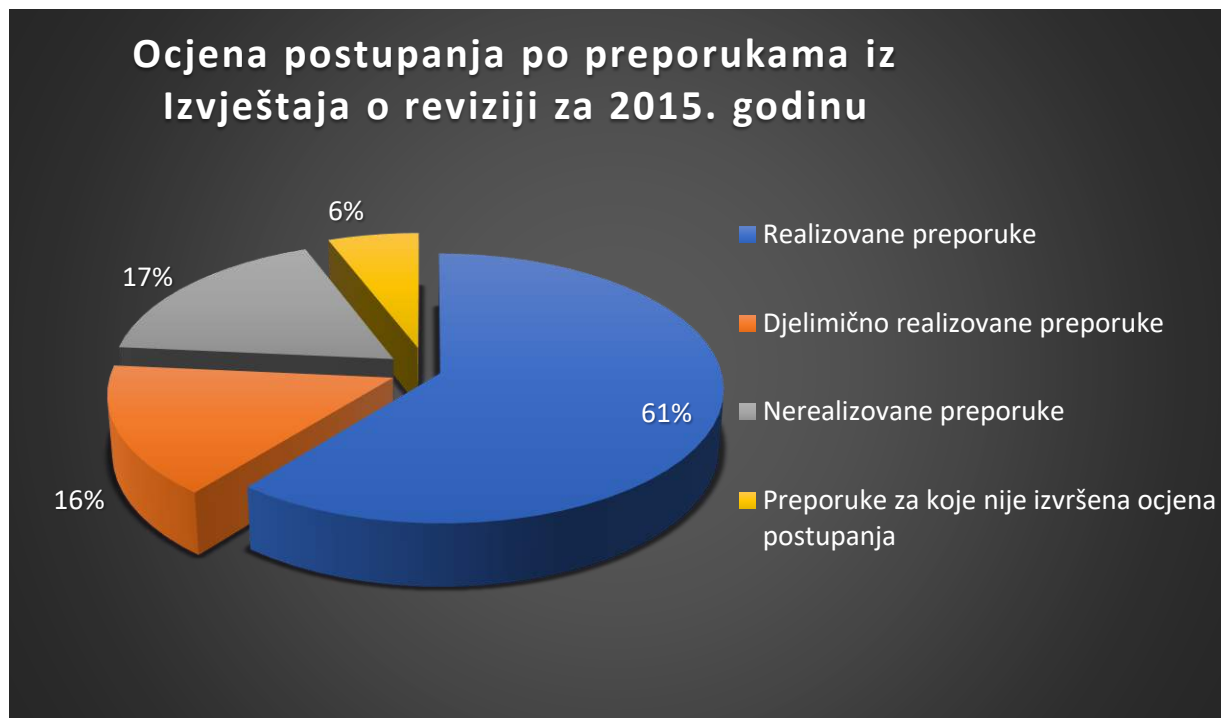
Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Iako je Skupština Kantona Sarajevo donijela Plan restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo, na osnovu kojeg je donijet Akcioni plan kojim je definisana dinamika reorganizacije pojedinih zdravstvenih ustanova, nije došlo do promjene u organizaciji zdravstvene zaštite. Raspodjela sredstava i ugovaranje zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama na području Kantona Sarajevo za 2019. godinu, u vrijednosti od najmanje 291.265.877 KM, izvršeni su na osnovu kriterija koji nisu u skladu s članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (tačka 5. Izvještaja);
2. Rashodi i izdaci Zavoda za 2019. godinu manje su realizovani u odnosu na plan za 50.591.008 KM. Navedeno je jednim dijelom posljedica što svim pacijentima sa medicinskim indikacijama nisu bili dostupni akti Zavoda, čime je onemogućeno ostvarivanje prava osiguranika na dijagnostiku i liječenje teško oboljele djece, refundacije za usluge medicinski potpomognute oplodnje, korištenje medicinske rehabilitacije i novčanih pomoći za medicinske rehabilitacije, liječenje kroz posebne i dodatne programe zdravstvene zaštite, novčane pomoći u nabavci lijekova koji nisu dio Liste lijekova Kantona Sarajevo i za liječenje u inostranstvu, što nije u skladu s članovima 8. i 11. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Također kod izvršenja Plana nije u potpunosti osiguran princip transparentnosti i efikasnosti kako je propisano članom 4. Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6., 7.1.2.2.2 i 7.1.2.2.4 Izvještaja);

3. Nisu zaključeni novi ugovori sa dobavljačima za realizaciju troškova osiguranika za ortopedska pomagala na osnovu javnog poziva, što nije u skladu s članom 18. Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na funkcionalna medicinska sredstva. To je za posljedicu imalo da su osiguranici koristili prava u manjem obimu, kao i povećana budžetska izdvajanja po osnovu učešća Zavoda u cijeni medicinskih pomagala (tačka 7.1.2.2.5 Izvještaja);
4. Nije izvršen izbor dobavljača za pružanje usluga porodične medicine, za deficitarne zdravstvene usluge i usluge konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite (cca 26.857.800 KM), što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a imalo je uticaja na kvalitet i obim pruženih zdravstvenih usluga. Također, prilikom izbora dobavljača za održavanje postojećih integralnih informacionih sistema, putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, nije osigurana aktivna konkurencija, što nije u skladu s članom 3. Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da je Ured za reviziju izvršio finansijsku reviziju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima. U Izvještaju za 2015. godinu data je ukupno 51 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Od ukupno 51 preporuke iz Izvještaja za 2015. godinu, u Izvještaju o reviziji za 2019. godinu je navedeno da 31 preporuka realizovana, da je osam preporuka djelimično realizovano, da devet preporuka nije realizovano, te da za tri preporuke nije izvršena ocjena postupanja.

Grafikon 39: U Izvještaju o reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2015. godinu dato je ukupno 51 preporuka.

Nakon izvršene revizije za 2019. godinu date su ukupno 22 preporuke, od čega je 18 novih i četiri preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2015. godinu (tri nerealizovane i jedna djelimično realizovana).

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
Bilans stanja	1
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	1
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	11
Rashodi, izdaci i finansiranje	11
Rashodi zdravstvene zaštite	10
Troškovi Stručne službe	1
JAVNE NABAVKE	2
OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	5
SISTEM INTERNIH KONTROLA	2
Sistem internih kontrola	2
PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	1
Ukupno	22

Tabela 40: U Izvještaju o reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno 38 preporuka.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **mišljenje**, prema kojem finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje**, prema kojem su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2019. godinu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“ navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno pet preporuka.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	2
Bilans uspjeha	2
Rashodi, izdaci i finansiranje	2
Amortizacija	1
Troškovi plaća i ostalih primanja	1
JAVNE NABAVKE	1
SISTEM INTERNIH KONTROLA	1
Sistem internih kontrola	1
PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	1
Ukupno	5

Tabela 41: U Izvještaju o reviziji JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno pet preporuka.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja*

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **mišljenje**, prema kojem finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

b) *Izvještaj o reviziji usklađenosti*

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

Provedenim popisom stalnih sredstava nije izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem. Pored toga, u pomoćnoj knjizi manje je iskazana vrijednost nematerijalnih sredstava, postrojenja i opreme u odnosu na glavnu knjigu, što ukazuje na to da sva stalna sredstva nisu istovremeno evidentirana u pomoćnim evidencijama i glavnoj knjizi. Navedeno nije u skladu sa čl. 20. i 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačke 6.2.1 i 6.2.6 Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da Ured za reviziju prvi put vrši finansijsku reviziju Javne ustanove Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, u cilju izražavanja mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa značajnim zakonskim i drugim propisima. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 11 preporuka.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	6
Bilans stanja	5
Kapital	1
Stalna sredstva	3
Vanbilansna evidencija	1
Bilješke uz finansijske izvještaje	1
JAVNE NABAVKE	2
SISTEM INTERNIH KONTROLA	1
Interna revizija	1
PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	2
Ukupno	11

Tabela 42: U Izvještaju o reviziji JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno 11 preporuka.

Izvještaj o finansijskoj reviziji Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća „Rad“ d.o.o. Sarajevo

Izvještaj nezavisnog revizora

Na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, daje se izvještaj nezavisnog revizora.

a) *Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja*

Nakon izvršene revizije finansijskih izvještaja KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo (Bilans stanja na 31.12.2019. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika), revizori su dali **negativno mišljenje**. Osnova za negativno mišljenje:

1. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti zastarjelih potraživanja na teret rashoda u iznosu od 8.775.522 KM, koja su utužena u ranijim godinama, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Da je izvršena ispravka vrijednosti zastarjelih potraživanja kako nalaže Standard, Društvo bi iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 8.706.510 KM (tačka 6.2.2.3 Izvještaja);
2. Društvo ostvaruje značajan prihod od izdavanja garaže kolektivnog parkiranja na Ciglanama, a nije regulisalo pravo korištenja i raspolaganja nad ovom imovinom. Navedeno je uticalo da imovina sa kojom Društvo raspolaže nije iskazana u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima Društva u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja MSFI16 – Najmovi (tačka 6.2.1 Izvještaja);
3. Dio iskazanih revalorizacionih rezervi u iznosu od 11.628.840 KM ne može se potvrditi jer nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio osnov evidentiranja na navedenoj bilansnoj poziciji, što je imalo uticaja na iskazani kapital Društva (tačka 6.2.3 Izvještaja);
4. Društvo nije izvršilo rezervisanja za izvjesne sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 370.402 KM, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To za posljedicu ima da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen (tačka 8. Izvještaja).

b) Izvještaj o reviziji usklađenosti

Uz reviziju finansijskih izvještaja KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo za 2019. godinu, revizori su izvršili i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, te na istu dali **mišljenje sa rezervom**. Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilnog sačinjavanja tenderske dokumentacije kod nabavke goriva i poštivanja odredbi zaključenih ugovora kod nabavke autosmečara (tačka 7. Izvještaja);
2. Godišnji popis imovine nije izvršen u skladu s članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.6 Izvještaja).

Izvještaj o reviziji

U dijelu izvještaja „Izvještaj o reviziji“, navedeno je da je Ured za reviziju izvršio reviziju finansijskih izvještaja KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo za 2008. godinu i dao mišljenje s rezervom. Zbog značajnog protoka vremena od provođenja revizije, nije vršena ocjena postupanja po datim preporukama iz revizorskog izvještaja za 2008. godinu. Nakon izvršene revizije za 2019. godinu dato je ukupno 15 preporuka.

Oblasti Izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	9
Bilans stanja	5
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	1
Kapital	1
Stalna sredstva	3
Bilans uspjeha	3
Prihodi	1
Rashodi, izdaci i finansiranje	2
Bilješke uz finansijske izvještaje	1
JAVNE NABAVKE	2
SISTEM INTERNIH KONTROLA	2
Interna revizija	1
Sistem internih kontrola	1
SUDSKI SPOROVI	1
PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	1
Ukupno	15

Tabela 43: U Izvještaju o reviziji KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno 15 preporuke.

III Analiza revizorskih izvještaja

Kako je već navedeno, u 2020. godini Ured za reviziju sačinio je i objavio devet izvještaja o finansijskoj reviziji institucija Kantona Sarajevo, za 2019. godinu, te dao ukupno 158 preporuka.

Finansijska revizija obuhvata davanje revizorskog mišljenja na finansijske izvještaje, kao i revizorsko mišljenje na reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Kada su u pitanju revizije finansijskih izvještaja navedenih institucija, data su tri pozitivna mišljenja, dva negativna mišljenja, jedno suzdržano mišljenje, te tri mišljenja sa rezervom, od kojih jedno sadrži istaknuta pitanja. Također, po pitanju revizije usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, za navedene institucije Kantona Sarajevo, dato je jedno pozitivno mišljenje, a za ostalih osam institucija dato je mišljenje sa rezervom.

Kao jedan od najvažnijih kontrolnih mehanizama pravilnog i efikasnog trošenja javnih sredstava, revizija ima veoma značajnu ulogu u prevenciji korupcije, odnosno izgradnji sistemskog antikorupcijskog ambijenta koji će minimizirati mogućnost pojave koruptivnih aktivnosti. Aktivnosti javne revizije mogu biti veoma značajne i za istražne organe, međutim, najvažnija uloga revizije jeste njen uticaj na određena ponašanja i nepravilnosti koji je sistemskog i preventivnog karaktera.

Revizija je posebno značajna za oblast javnih nabavki, jer se provođenjem revizije uočavaju pojave i prakse u ovoj izuzetno važnoj oblasti koje možda ne bi bile otkrivene na drugačiji način.

Grafikon 40: Rezultati revizije finansijskih izvještaja za 2019. godinu, za devet institucija Kantona Sarajevo, koje je proveo Ured za reviziju.

Grafikon 41: Rezultati revizije usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, za 2019. godinu, za devet institucija Kantona Sarajevo, koje je proveo Ured za reviziju.

Oblasti izvještaja	Preporuke
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	99
Bilans stanja	44
Dugoročni plasmani	1
Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	14
Kapital	2
Kratkoročne obaveze i razgraničenja	6
Stalna sredstva	20
Vanbilansna evidencija	1
Bilans uspjeha	5
Prihodi	1
Rashodi, izdaci i finansiranje	4
Bilješke uz finansijske izvještaje	2
Izvještaj o novčanim tokovima	1
Za finansijske izvještaje općenito	4
Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta / Račun prihoda i rashoda	43
Prihodi i primici	8
Rashodi, izdaci i finansiranje	35
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	8
Kapitalni transferi	3
Plaće i naknade troškova zaposlenih	3
Rashodi zdravstvene zaštite	10
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	10
Troškovi Stručne službe	1
JAVNE NABAVKE	14
OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	8
SISTEM INTERNIH KONTROLA	20
Fiskalna odgovornost	1
Interna revizija	2
Prevencija korupcije	2
Sistem internih kontrola	15
SUDSKI SPOROVI	1
PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA/PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	13
ORGANIZACIJA I NAČIN RADA	3
Ukupno	158

Tabela 44: U izvještajima o reviziji devet institucija Kantona Sarajevo za 2019. godinu dato je ukupno 158 preporuka.

Također, osim što može ukazati na nepravilne i nedopuštene prakse, revizija često pruža mogućnost da se postojeća praksa, iako nije u suprotnosti sa važećim formalnim pravilima, unaprijedi kroz preporuke i savjete. Revizorske preporuke su prije svega usmjerene na podizanje finansijske discipline i povećanje transparentnosti rada javnog sektora. Međutim, često izostaje realizacija revizorskih preporuka, a zatim i pitanje pokretanja odgovornosti zbog nepostupanja po revizorskim preporukama, kao i sankcija za propuste i kršenje propisa. Tako, u praksi značajan broj preporuka revizije neće biti realizovan, bez posljedica po odgovorne osobe i institucije. Pored toga, kapacitiranost, resursi, politička podrška, te drugi problemi i poteškoće sa kojima se u svom radu susreću revizorski organi, narušavaju efikasnost

revizorskog sistema i smanjuju, u većoj ili manjoj mjeri, pozitivan efekat revizije na javni sektor.

Kada su u pitanju izvještaji o finansijskoj reviziji institucija Kantona Sarajevo za 2019. godinu, može se zaključiti da su oni veoma kvalitetno i detaljno sačinjeni, da su istiniti i da na realan način oslikavaju stvarno stanje, te da ukazuju na problematiku sa kojom se Ured susreće i na koju ukazuje već duži period.

Za Ured je posebno interesantan Izvještaj o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2019. godinu, u kojem su identifikovana mnoga područja i tačke na koja treba obratiti pažnju u smislu izgradnje systemske prevencije korupcije i drugih nepravilnosti. Potrebno je napomenuti da su mnogi nalazi iz ovog izvještaja, kao što su zapažanja o ugovorima o koncesiji, ugovorima o djelu, izdacima za rad komisija, raspodjela tekućih transfera udruženjima i pojedincima, te mnoge druge konstatacije, već bili na sličan način navedeni i opisani u izvještajima o finansijskoj reviziji Kantona Sarajevo za 2015. i 2017. godinu.

Preporuke i konstatacije koje su revizori iznijeli u svojim izvještajima, koji se odnose na institucije javnog sektora Kantona Sarajevo, Ured će nastojati u svakom slučaju koristiti, na najbolji način, u budućim aktivnostima koje se tiču nadležnosti Ureda.

Ured će pratiti realizaciju nalaza i preporuka Ureda za reviziju kroz svoj Informacioni sistem, a ovi nalazi i preporuke će svakako biti korišteni pri izradi novih antikorupcijskih strateških dokumenata Kantona Sarajevo (strategija za borbu protiv korupcije i akcioni plan), kao i pri izradi plana integriteta i akcionog plana za borbu protiv korupcije institucija javnog sektora Kantona Sarajevo.

Analiza ugovora o radu nosioca javnih funkcija (direktora i v.d. direktora) u Kantonu Sarajevo

I Pravni osnov

Postupajući u skladu sa članom 3. Uredbe o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, a koji propisuje da je Ured nadležan za preduzimanje aktivnosti na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i informisanju nadležnih o uočenim radnjama koje mogu imati koruptivne elemente, te za postupanje po prijavama prema institucijama u svrhu provjere, prikupljanja podataka i prosljeđivanja istih nadležnim organima i institucijama, Ured je u proteklom periodu, na osnovu dostavljene dokumentacije, izvršio analizu zaključenih ugovora o radu nosioca javnih funkcija (direktora) u ustanovama iz oblasti rada i socijalne politike Kantona Sarajevo (u pet ustanova), oblasti zdravstva Kantona Sarajevo (u 14 ustanova), javnih preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo, preduzeća iz oblasti privrede (u četiri preduzeća), preduzeća iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture (u sedam preduzeća), za period od 01.01.2019. godine pa na dalje.

II Ustanove iz oblasti rada i socijalne politike Kantona Sarajevo

Prilikom analize ugovora o radu direktora ustanova iz oblasti rada i socijalne politike u Kantonu Sarajevo Ured je utvrdio određene nepravilnosti, koje se odnose na sljedeće:

U odredbama ugovora zaključenih sa direktorima i v.d. direktorima, istima su data određena prava bez navođenja konkretnog pravnog osnova, kao što su pravo na otkazni rok, pravo na otpremninu, te pravo da isti nakon isteka perioda na koji su imenovani budu raspoređeni na drugo odgovarajuće slobodno i sistematizovano radno mjesto u toj ustanovi, shodno njihovoj stručnoj spremi.

Kada su u pitanju prava na **otkazni rok i pravo na otpremninu**, nesporno je da se radi o pravima koja su predviđena u Glavi XI Zakona o radu („Službene novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18). Međutim, na radno – pravni status direktora ne mogu se primijeniti ova prava, jer je u članu 27. stav 4. Zakona o radu, eksplicitno navedeno da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glave IV-VII i Glava XI ovog Zakona.

Kada je riječ o spornom pravu direktora da nakon isteka perioda na koji su imenovani budu **raspoređeni na drugo odgovarajuće slobodno i sistematizovano radno mjesto** u toj ustanovi, shodno njihovoj stručnoj spremi, a koje im je dato predmetnim ugovorima, Ured ističe da, nakon analize pravnih propisa koji regulišu ova pitanja, nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato, niti isti proizilazi iz spornih ugovora. Napominjemo da su svi sporni ugovori direktora potpisani na određeno vrijeme, dok bi njihovo raspoređivanje na drugo radno mjesto,

kako je to predviđeno u ovim ugovorima, podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je suprotno odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim osobama s javnim ovlastima na teritoriji Kantona, Grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji su osnivači Kanton, Grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Kanton, Grad ili općina učestvuju sa više od 50 posto ukupnog kapitala („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 9/19 i 21/19) (u daljem tekstu: Uredba o prijemu u radni odnos) iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

Navedene nepravilnosti prikazane su u sljedećoj tabeli.

R. br.	Naziv ustanove
1.	JU „Kantonalni centar za socijalni rad“
2.	KJU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“
3.	KJU „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“
4.	KJU „Odgojni centar Kantona Sarajevo“
5.	KJU „Porodično savjetovalište“

Utvrđene nepravilnosti:
Odredbama ugovora o radu direktora ustanova navedenih u ovoj tabeli data su određena prava bez navođenja konkretnog pravnog osnova, kao što su pravo na otkazni rok, pravo na otpremninu, te pravo da isti, nakon isteka perioda na koji su imenovani, budu raspoređeni na drugo odgovarajuće slobodno i sistematizovano radno mjesto u toj ustanovi, shodno njihovoj stručnoj spremi.

Tabela 45: Ustanove iz oblasti rada i socijalne politike u Kantona Sarajevo kod kojih su utvrđene nepravilnosti u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima

O ranije navedenim uočenim nepravilnostima Ured je informisao **resorno ministarstvo i premijera Kantona Sarajevo**.

III Ustanove iz oblasti zdravstva Kantona Sarajevo

Ured je u proteklom periodu izvršio pregled dostavljene dokumentacije koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima i v.d. direktorima **u 14 ustanova** iz oblasti zdravstva u Kantonu Sarajevo i tom prilikom je kod **devet ustanova** utvrdio određene nepravilnosti.

Naime, iz zaprimljene dokumentacije utvrđeno je da javne ustanove iz oblasti zdravstva imaju zaključene ugovore o radu sa direktorima na određeno vrijeme, neodređeno vrijeme, anekse ugovora, a neke ustanove su imale zaključene ugovore sa v.d. direktorima.

Navedeni ugovori zaključivani su na osnovu odredbi Zakona o radu, Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13), Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama („Službeni list R BiH“ br. 6/92, 8/93 i 13/94) i drugih propisa koji tretiraju ovu oblast.

Nakon detaljne analize svih dostavljenih ugovora **Ured je utvrdio određene nepravilnosti** u ugovorima zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima, a koji se odnose na sljedeće:

1. Kao pravni osnov za prestanak ugovora o radu u ugovorima zaključenim sa direktorima navodi se član 94. Zakona o radu, koji propisuje načine prestanka ugovora o radu, a isto nije primjenljivo u konkretnim ugovorima iz razloga što je u članu 27. stav (4) istog zakona propisano da se odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona ne primjenjuju na direktore.
2. Kod ugovora o radu zaključenim sa v.d. direktorima Ured je utvrdio da su ugovori zaključeni sa istom osobom dva puta, na period duži od šest mjeseci, a što je u suprotnosti sa članom 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuje da se vršilac dužnosti direktora postavlja najduže na period do šest mjeseci i članom 31. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama koji popisuju da se vršilac dužnosti direktora može rukovoditi ustanovom do imenovanja direktora, najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.
3. U ugovorima o radu zaključenim sa direktorima i v.d direktorima predviđena je otpremnina i otkazni rok u slučaju prekida ugovora sa direktorima i v.d direktorima, a što je u suprotnosti sa članom 27. stav 4. Zakona o radu koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona u kojima je to regulisano.
4. Ugovori o radu su zaključivani sa v.d. direktorima koji nisu ispunjavali uvjete koji se odnose na traženu stručnu spremu, a što je u suprotnosti sa čl. 66. i 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.
5. U ugovorima o radu zaključenim sa direktorima dato je pravo direktoru da nakon isteka mandata nastavi obavljati poslove u instituciji u kojoj je imenovan za direktora, na neodređeno vrijeme, a za što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ovu oblast nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Naime, navedeni ugovor sa direktorom zaključen je na određeno vrijeme, dok bi njegovim raspoređivanjem na drugo radno mjesto u jednoj od organizacionih jedinica poslodavca podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

Prikaz nepravilnosti po ustanovama prikazuju Tabela 46 i Grafikon 42.

U nastavku teksta je prikaz analize ugovora o radu zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima, pojedinačno za svaku ustanovu iz oblasti zdravstva u Kantonu Sarajevo:

1. JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo

Ugovor o radu sa direktoricom zaključen je u 2018. godini, prije predmetnog perioda analize zaključenih ugovora, te isti nije bio predmet analize.

Grafikon 42: Broj utvrđenih nepravilnosti prilikom analiza ugovora ustanova iz oblasti zdravstva u Kantonu Sarajevo

2. JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo

JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo dostavila je tri ugovora o radu zaključene sa direktorom i v.d. direktorima, i to:

- Ugovor od 31.08.2016. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 18.09.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci),
- Ugovor od 24.03.2020.godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci).

Analizom dostavljene dokumentacije, Ured je utvrdio da se u ranije navedenim ugovorima, kao osnov za prestanak istih, navodi član 94. Zakona o radu, a što je u suprotnosti sa članom 27. stav (4) istog zakona koji propisuje da se na direktore ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona, odnosno odredbe koje se tiču načina prestanka ugovora o radu.

Kod ugovora o radu zaključenim sa v.d. direktorima, Ured je utvrdio da su ugovori zaključeni sa istom osobom dva puta, na period duži od šest mjeseci, što je u suprotnosti sa članom 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuje da se vršilac dužnosti direktora postavlja najduže na period do šest mjeseci i članom 31. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama koji popisuju da se vršilac dužnosti direktora može rukovoditi ustanovom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

3. JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo

JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju iz koje se moglo vidjeti da je ugovor o radu sa direktorom zaključen 2018. godine, a što nije predmetni period analize ugovora.

4. JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo

JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo dostavila je tri ugovora o radu zaključene sa direktorima i v.d. direktorom i to:

- Ugovor od 09.07.2018. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 05.08.2020. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 18.03.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci).

Nakon analize dostavljene dokumentacije za navedene ugovore Ured je utvrdio da je u sva tri ugovora predviđena otpremnina i otkazni rok u slučaju prekida ugovora sa direktorom, a što je u suprotnosti sa članom 27. stav 4. Zakona o radu koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona, u kojima je regulisano pravo otpremnine i otkazni rok.

5. JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo

JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo je dostavila dokumentaciju koja se odnosi na ugovor o radu zaključen sa direktorom, od 03.08.2018. godine, zaključen na period od četiri godine, i isti nije bio predmet analize od strane Ureda s obzirom da je zaključen prije predmetnog perioda analize.

6. JU Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo

JU Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju za dva zaključena ugovora sa direktorom i v.d. direktorom i to:

- Ugovor o radu sa direktorom od 15.05.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 06.11.2018. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci).

Nakon analize dostavljene dokumentacije Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama ugovora.

7. JU Terapijska zajednica – Kampus Kantona Sarajevo

JU Terapijska zajednica – Kampus Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju za tri zaključena ugovora o radu sa v.d. direktorima i to:

- Ugovor od 17.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),
- Ugovor od 25.12.2017. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),
- Ugovor od 10.07.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci).

Prilikom analize dostavljene dokumentacije za navedene ugovore Ured je utvrdio da je predmetna ustanova, u periodu od 2017-2020. godine, zaključivala ugovore samo sa v.d. direktorom na periode od šest mjeseci.

V.d. direktori sa kojima je ova ustanova zaključivala ugovore o radu, prema dostavljenoj dokumentaciji koja je bila predmet analize, nisu ispunjavala uvjete koje se odnose na traženu stručnu spremu, a što je u suprotnosti sa čl. 66. i 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

8. JU Zavod za sportsku medicinu Kantona Sarajevo

JU Zavod za sportsku medicinu Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju koja se odnosi na zaključeni ugovor o radu sa direktorom od 15.12.2018. godine.

Nakon izvršene analize dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio određene nepravilnosti koje se odnose na:

- U zaključenom ugovoru o radu predviđen je otkazni rok za direktora, što je u suprotnosti članom 27. stav 4. Zakona o radu, koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona, koje se u ovom slučaju odnose na otkazni rok.
- U zaključenom ugovoru o radu dato je pravo direktoru da nakon isteka mandata nastavi obavljati poslove doktora medicine svoje specijalnosti, na neodređeno vrijeme u jednoj od organizacionih jedinica ove ustanove, a za što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ovu oblast nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Naime, navedeni ugovor sa direktorom zaključen je na određeno vrijeme, dok bi njegovim raspoređivanjem na drugo radno mjesto u jednoj od organizacionih jedinica poslodavca podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

9. JU Opća bolnica „Prim. Dr. Abdulah Nakaš“

JU Opća bolnica „Prim. Dr. Abdulah Nakaš“ dostavila je dokumentaciju za zaključena dva ugovora i aneks ugovora o radu sa direktorom i v.d. direktorom i to:

- Ugovor od 01.07.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci),
- Ugovor od 04.07.2016. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Aneks ugovora o radu od 12.01.2017. godine.

Prilikom analize dostavljene dokumentacije Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama navedenih ugovora i aneksa ugovora.

10. JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu

JUKS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu dostavila je dokumentaciju za zaključena četiri ugovora o radu sa direktorima i v.d. direktorima i to:

- Ugovor od 03.03.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do šest mjeseci),
- Ugovor od 27.12.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do tri mjeseca),
- Ugovor o radu sa direktorom od 26.02.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 10.09.2018. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine).

Analizom dostavljene dokumentacije koja se odnosi na zaključene ugovore sa v.d. direktorima, Ured je utvrdio da je u ugovorima dato pravo direktoru na otkazni rok, što je u suprotnosti sa članom 27. stav 4. Zakona o radu. Također utvrđeno je da je predmetna ustanova zaključila sa istom osobom dva puta ugovor za v.d. direktora (period duži od šest mjeseci), što je u

suprotnosti sa članom 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuje da se vršilac dužnosti direktora postavlja najduže na period do šest mjeseci i članom 31. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama koja popisuje da se vršilac dužnosti direktora može rukovoditi ustanovom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

11. JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo

JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju koja se odnosi na dva zaključena ugovora o radu sa generalnim direktorom i v.d. generalnim direktorom i to:

- Ugovor od 09.04.2020. godine (zaključen sa v.d. generalnim direktorom na period do tri mjeseca),
- Ugovor od 29.06.2020. godine (zaključen sa generalnim direktorom na period od četiri godine).

Prilikom analize dostavljene dokumentacije za zaključeni ugovor o radu sa v.d. direktorom, Ured je utvrdio da je u ugovoru predviđeno da, po isteku mandata direktora ili u slučaju raskida ugovora, direktor može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi. Nakon analize pravnih propisa koji regulišu ovo pitanje, Ured nije utvrdio pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Naime, postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

12. JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo

JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju koja se odnosi na dva zaključena ugovora o radu sa v.d. direktorima i to:

- Ugovor od 10.09.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),
- Ugovor od 24.03.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),

Iz dostavljene dokumentacije je utvrđeno da je predmetna ustanova zaključila dva puta ugovor sa v.d. direktorom, sa istom osobom, što je u suprotnosti sa članom 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuje da se vršilac dužnosti direktora postavlja najduže na period do šest mjeseci i članom 31. Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama koji popisuje da se vršilac dužnosti direktora može rukovoditi ustanovom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

13. Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo dostavio je dokumentaciju koja se odnosi na šest ugovora o radu zaključenih sa direktorima i v.d. direktorima i Odluku o otkazu ugovora o radu, i to:

- Ugovor zaključen sa v.d. direktorom od 04.01.2016. godine,
- Ugovor od 11.04.2017. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 01.09.2017. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Odluka o otkazu ugovora o radu od 17.05.2019. godine, ugovor o radu od 17.06.2019. godine,
- Ugovor od 06.05.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),

- Ugovor od 29.07.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 06.11.2019. godine (zaključen sa direktorom na mandat od četiri godine).

Analizom dostavljenih ugovora sa direktorima, i to ugovora od 11.04.2017. i 01.09.2017. godine, utvrđeno je da je u ugovorima o radu direktorima dato pravo, kako je navedeno u ugovorima da „Po isteku perioda iz člana 2. ovog ugovora, poslodavac je u obavezi rasporediti radnika na radno mjesto koje u svemu odgovara stručnoj spremi i znanju radnika, uz primjenu koeficijenta složenosti posla minimalno rangu savjetnika ili pomoćnika direktora“, a što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ovo pitanje, Ured nije utvrdio pravni osnov po kojem je istima ovo pravo dato. Tek naknadnom odlukom Zavoda o otkazu ugovora o radu od 17.05.2019. godine ovo pravo je ukinuto.

NAPOMENA: Predmetni ugovori, u kojima su utvrđene sporne odredbe, zaključeni su prije perioda koji je bio predmet analize (tj. od 01.01.2019. godine pa nadalje), međutim, s obzirom da su isti Uredu dostavljeni, obuhvaćeni su ovom analizom.

14. JU Apoteke Sarajevo

JU Apoteke Kantona Sarajevo dostavila je dokumentaciju koja se odnosi na dva zaključena ugovora o radu sa generalnim direktorom i menadžerom (obuhvataju dvije osobe), i to:

- Ugovor o pravima, obavezama i ovlaštenjima od 10.06.2019. godine (zaključen sa generalnim direktorom – nije naveden period trajanja),
- Ugovor o radu od 26.10.2016. godine (zaključen sa menadžerom – nije naveden period trajanja)

Nakon izvršene analize dostavljenih ugovora, Ured je utvrdio određene nepravilnosti kod ugovora o radu zaključenim sa generalnim direktorom, koje se odnose na to da je direktoru dato pravo na otpremninu u slučaju prestanka mandata, što je u suprotnosti sa članom 27. stav 4. Zakona o radu, koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog Zakona, a koje u ovom slučaju tretiraju pitanje otpremnine.

Direktoru je dato pravo na platu u visini osnovne plate, u trajanju od najmanje šest mjeseci, u slučaju raskida ugovora od strane predmetne ustanove, kao i pravo na naknadu u slučaju razrješenja mandata nezakonitim putem ili zbog izostanka očekivanog poslovnog uspjeha koji je posljedica objektivnih smetnji na koje generalni direktor nije mogao uticati (i to u iznosu od najmanje 12 do najviše 24 primljenih plata iz posljednjeg mjeseca, ako do razrješenja dođe prije isteka 24 mjeseca mandata, a ako do razrješenja dođe nakon isteka 24 mjeseca mandata, direktoru pripada naknada u iznosu od najmanje 6 do najviše 10 primljenih ukupnih plata iz posljednjeg mjeseca), za što nakon analize pozitivnih pravnih propisa nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo moglo biti dato direktoru.

Također, u zaključenom ugovoru o radu sa generalnim direktorom propisano je da je predmetna ustanova obavezna ponuditi zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme nakon prestanka mandata direktora, kao i u slučaju prestanka važenja ugovora uslijed organizacijskih promjena ili bilo kojih drugih razloga. Naime, navedeni ugovor sa direktorom zaključen je na određeno vrijeme, dok bi njegovo raspoređivanje unutar ustanove podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

Kada je u pitanju zaključeni ugovor o radu sa menadžerom Ured je utvrdio nepravilnosti koje se odnose na to da je dato pravo menadžeru – direktoru da, po isteku mandata na koji je imenovan, ostane u radnom odnosu u predmetnoj ustanovi zaključivanjem ugovora o radu na neodređeno vrijeme. Menadžerski ugovor o radu po svojoj prirodi je obligaciono – pravni ugovor sa elementima radno – pravnog statusa, te u slučaju isteka mandata iz menadžerskog ugovora, licu koje prije zaključivanja ugovora nije bilo u radnom odnosu u ustanovi, ne pripada pravo da nastavi raditi na neodređeno vrijeme.

NAPOMENA: Predmetni ugovor iz 2016. godine, u kojem su utvrđene sporne odredbe, zaključen je prije perioda koji je bio predmet analize (tj. od 01.01.2019. godine pa nadalje), međutim, s obzirom da je isti Uredu dostavljen, obuhvaćen je ovom analizom.

O ranije navedenim uočenim nepravilnostima Ured je informisao **resorno ministarstvo**.

R.B	Naziv ustanove	Utvrđene nepravilnosti	Broj nepravilnosti
1.	JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo	<p><i>Nepravilnost u osnovu za prestanak ugovora zaključenih sa direktorom i v.d. direktorom.</i></p> <p><i>Ugovor sa v.d. direktorom zaključen dva puta sa istom osobom, na period duži od šest mjeseci.</i></p>	2
2.	JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo	<i>U ugovorima zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima dato pravo na otpremninu i otkazni rok u slučaju prekida ugovora.</i>	1
3.	JU Terapijska zajednica-Kampus Kantona Sarajevo	<i>V.d. direktori sa kojima je zaključen ugovor o radu nisu ispunjavali uvjete koje se odnose na traženu stručnu spremu.</i>	1
4.	JU Zavod za sportsku medicinu Kantona Sarajevo	<p><i>U ugovorima zaključenim sa direktorom dato je pravo na otkazni rok u slučaju prekida ugovora.</i></p> <p><i>U zaključenom ugovoru o radu sa direktorom dato pravo da, nakon isteka mandata, nastavi obavljati poslove doktora medicine svoje specijalnosti, na neodređeno vrijeme u Zavodu.</i></p>	2
5.	JU KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu	<p><i>U ugovorima zaključenim sa direktorom dato je pravo na otkazni rok u slučaju prekida ugovora.</i></p> <p><i>Ugovor sa v.d. direktorom zaključen dva puta sa istom osobom, na period duži od šest mjeseci.</i></p>	2
6.	JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo	<i>U zaključenom ugovoru o radu sa v.d. direktorom dato pravo da, nakon isteka mandata, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.</i>	1
7.	JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo	<i>Ugovor sa v.d. direktorom zaključen dva puta sa istom osobom, na period duži od šest mjeseci.</i>	1
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	<i>U zaključenom ugovoru o radu sa v.d. direktorom istom je dato pravo da, nakon isteka mandata, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.</i>	1
9.	JU Apoteke Sarajevo	<p><i>U ugovoru zaključenom sa direktorom dato je pravo na otpremninu.</i></p> <p><i>U ugovoru zaključenom sa direktorom predviđeno je pravo na platu, u slučaju raskida ugovora kao i pravo na naknadu u slučaju razrješenja mandata nezakonitim putem ili zbog izostanka očekivanog poslovnog uspjeha koji je posljedica objektivnih smetnji na koje generalni direktor nije mogao uticati.</i></p> <p><i>U zaključenom ugovoru o radu sa v.d. direktorom istom je dato pravo da, nakon isteka mandata, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.</i></p>	3

Tabela 46: Ustanove iz oblasti zdravstva u Kantona Sarajevo kod kojih su utvrđene nepravilnosti u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima

IV Javna preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo

U proteklom periodu Ured je izvršio pregled dostavljene dokumentacije koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima i v.d. direktorima u 11 preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo, i to u četiri preduzeća iz oblasti privrede i sedam preduzeća iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture.

Preduzeća iz oblasti privrede

Predmet analize od strane Ureda bila je dostavljena dokumentacija iz četiri preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo, iz oblasti privrede, a koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima i v.d. direktorima.

Navedeni ugovori zaključeni su na osnovu odredbi Zakona o radu i Zakona o privrednim društvima („Službene novine FBiH“, broj: 81/15) i ostalih zakonskih odredbi i drugih propisa koji tretiraju ovu oblast.

Prilikom analize dostavljene dokumentacije Ured je od **četiri preduzeća** čija je dokumentacija bila predmet analize kod **dva preduzeća** utvrdio nepravilnosti, koje se odnose na to da je **u ugovorima o radu zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima dato pravo da, u slučaju raskida ugovora ili razrješenja sa funkcije, budu raspoređeni na odgovarajuće poslove u preduzeću, a za što nakon analize pravnih propisa nije utvrđen pravni osnov po kojem je dato ovo pravo. Naime, navedeni ugovori sa direktorima i v.d. direktorima zaključeni su na određeno vrijeme, dok bi se njihovim raspoređivanjem u okviru preduzeća podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme, što je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.**

U nastavku teksta je prikaz analize ugovora o radu zaključenih sa direktorima i v.d. direktorima, pojedinačno za svako preduzeće iz oblasti privrede:

1. KJP „ZOI '84 – Olimpijski centar Sarajevo“ d.o.o.

Od strane ovog preduzeća dostavljena je dokumentacija koja se odnosi na četiri zaključena ugovora sa direktorima i v.d. direktorima:

- Ugovor od 28.07.2018. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 25.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),
- Ugovor od 04.09.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 13.06.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci).

Nakon analize dostavljene dokumentacije, Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama ugovora.

2. KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo - Ilidža

KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo - Ilidža dostavilo je dokumentaciju za tri zaključena ugovora o radu sa direktorom i v.d. direktorima i to:

- Ugovor od 23.09.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca),

- Ugovor o radu od 24.10.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor o radu od 24.09.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca).

Nakon analize dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio da navedeni ugovori predviđaju da „ako v.d. direktor odnosno direktor preduzeća prije isteka mandata bude privremeno razriješen ili dođe do jednostranog raskida ugovora od strane Nadzornog organa, v.d. direktor odnosno direktor ima pravo biti raspoređen na odgovarajuće poslove u ovom preduzeću“, a za što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ova pitanja nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru.

Naime, navedeni ugovori sa direktorom i v.d. direktorima zaključeni su na određeno vrijeme, dok bi njegovim raspoređivanjem u okviru preduzeća podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme, a što je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

3. KJP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Sarajevo

KJP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Sarajevo je dostavilo pet ugovora o radu zaključenih sa v.d. direktorima i Rješenje o razrješenju v.d. direktora:

- Ugovor od 03.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 23.08.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 13.11.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 03.03.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 05.06.2020. godine (zaključen v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Rješenje o razrješenju v.d. direktora od 09.07.2020. godine.

Analizom dostavljene dokumentacije, Ured je utvrdio da je u dva ugovora sa v.d. direktorom (obuhvataju jednu osobu), od 03.03.2020. i 05.06.2020. godine, predviđeno da se „preduzeće obavezuje ponuditi ugovor o radu“, u slučaju razrješenja v.d. direktora sa funkcije iz bilo kojeg razloga. Nakon analize pravnih propisa koji regulišu ova pitanja nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Raspoređivanje direktora u slučaju razrješenja na odgovarajuće radno mjesto unutar preduzeća, u kojem prethodno nije bio zaposlen, predstavljalo bi novo zapošljavanje. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o prijemu u radni iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

4. KJP Centar „Skenderija“ d.o.o. Sarajevo

Analizom dostavljene dokumentacije iz KJP Centar „Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, koja se odnosi na ugovor o radu zaključenim sa direktorom od 20.10.2020. godine (na period od četiri godine), Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama ugovora.

Napomena: Kako KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo nije postupilo po prvobitnom zahtjevu Ureda, u kojem je traženo dostavljanje dokumentacije koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima i v.d. direktorima, ovom preduzeću upućena je Urgencija, dana

18.11.2020. godine. Tek nakon upućene urgencije, ovo preduzeće je dana 30.11.2020. godine, dostavilo traženo, ali s obzirom na činjenicu da je predmetni Izvještaj već bio u završnoj fazi izrade, analizu dostavljene dokumentacije, zbog kratkih vremenskih rokova, nije bilo moguće izvršiti i inkorporirati u isti.

U periodu koji slijedi, Ured će izvršiti analizu dostavljene dokumentacije od strane KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo, te će o izvršenoj sveobuhvatnoj analizi ugovora iz resora privrede, obavijestiti nadležno ministarstvo.

Preduzeća iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture

Predmet analize od strane Ureda bila je dostavljena dokumentacija iz sedam preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo, iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture, a koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima, v.d. direktorima i anekse ugovora.

Navedeni ugovori zaključeni su na osnovu odredbi Zakona o radu i Zakona o privrednim društvima i ostalih zakonskih odredbi i drugih propisa koji tretiraju ovu oblast.

Prilikom analize dostavljene dokumentacije Ured je od **sedam preduzeća**, čija je dokumentacija bila predmet analize, kod **četiri preduzeća** utvrdio određene **nepravilnosti**, a koje se odnose na:

- U ugovorima o radu zaključenim sa direktorima predviđena je otpremnina u slučaju razrješenja direktora, što je u suprotnosti sa članu 27. stav 4. Zakona o radu koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona, a koje se u ovom slučaju odnose na otpremninu.
- U ugovorima o radu zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima dato je pravo istima da nakon isteka mandata, smjene, razrješenja i raskida ugovora budu raspoređeni u preduzeću u kojem su imenovani za direktora, na neodređeno vrijeme, a za što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ovu oblast nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Naime, navedeni ugovor sa direktorom zaključen je na određeno vrijeme, dok bi njegovim raspoređivanjem na drugo radno mjesto u jednoj od organizacionih jedinica podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

Prikaz nepravilnosti po preduzećima prikazuje Tabela 47.

U nastavku teksta je prikaz analize ugovora zaključenih sa direktorima i v.d. direktorima, pojedinačno za svako preduzeće iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture:

1. KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo dostavilo je dokumentaciju koja se odnosi na Ugovor o radu od 19.08.2020. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine).

Prilikom analize dostavljenog ugovora Ured je utvrdio da je u istom predviđena otpremninu za direktora u slučaju razrješenja sa funkcije, što je protivno članu 27. stav 4. Zakona o radu koji propisuje da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glava IV-VII i XI navedenog zakona, a koje u konkretnom slučaju tretiraju pitanje otpremnine.

R.B	Naziv ustanove	Utvrđene nepravilnosti	Broj nepravilnosti
1.	KJKP „Pokop“ d.o.o. Sarajevo	<i>U ugovorima zaključenim sa direktorima dato pravo na otpremninu u slučaju prekida ugovora.</i>	1
2.	KJKP „Tržnice pijace“ d.o.o. Sarajevo	<i>U zaključenom ugovoru o radu sa direktorom dato je pravo da nakon isteka mandata, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.</i>	1
3.	KJKP „Toplane“ d.o.o. Sarajevo	<i>U zaključenim ugovorima sa direktorima/v.d. direktorima dato je pravo da nakon isteka mandata ili u slučaju raskida ugovora može biti raspoređen na odgovarajuće radno mjesto unutar preduzeća.</i>	1
4.	KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo	<i>U zaključenom ugovoru o radu sa v.d. direktorom dato je pravo da, nakon isteka perioda na koji je zaključen ugovor, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.</i>	1

Tabela 47: Preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture kod kojih su utvrđene nepravilnosti u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima

2. KJKP „Tržnice pijace“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Tržnice pijace“ d.o.o. Sarajevo dostavilo je dokumentaciju koja se odnosi na tri zaključena ugovora o radu sa direktorima i v.d. direktorom i Aneks ugovora sa direktorom i to:

- Ugovor od 22.10.2015. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Aneks 1 na prethodno navedeni Ugovor, od 26.12.2016. godine (Ugovor i Aneks 1 ugovora su se primjenjivali do 21.10.2019. godine),
- Ugovor od 24.10.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 10.08.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci).

Nakon analize dostavljene dokumentacije za navedene ugovore Ured je utvrdio da svi ugovori predviđaju, u slučaju raskida ugovora, smjene, razrješenja i isteka mandata direktora, raspored na neodređeno vrijeme „na rukovodećem radnom mjestu u okviru preduzeća, u grupi složenosti poslova i pripadajućim koeficijentom plate, koji ne mogu biti manji od najviše grupe složenosti poslova“, a za što nakon analize pozitivnih pravnih propisa koji regulišu ova pitanja nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru. Naime, navedeni ugovori sa direktorima i v.d. direktorima, zaključeni su na određeno vrijeme, dok bi njegovim raspoređivanjem na drugo radno mjesto u okviru preduzeća podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

3. KJKP „Toplane - Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Toplane - Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo dostavilo je dokumentaciju koja se odnosi na ugovore koji su zaključeni prije 2019. godine, a trajali su u periodu 2019. godine i ugovore koji su zaključeni u periodu od 01.01.2019 godine na dalje, i to:

- Ugovor od 15.03.2017. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 03.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom nije naveden period trajanja mandata),

- Ugovor od 05.09.2019. godine (zaključen sa direktorom nije naveden period),
- Ugovor od 22.10.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom nije naveden period),
- Ugovor od 12.12.2019. godine (zaključen sa direktorom nije naveden period),
- Ugovor od 07.07.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom nije naveden period).

Nakon analize dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio da je u pojedinim odredbama ugovora navedeno da „nakon isteka mandata ili u slučaju raskida ugovora prije isteka mandata direktora, preduzeće će osigurati radno mjesto koje je po složenosti i odgovornosti približno jednako radnom mjestu direktora“, a za što nakon analize pravnih propisa koji regulišu ova pitanja nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato direktoru.

Navedena odredba o osiguranju radnog mjesta direktora nakon isteka mandata ili u slučaju raskida ugovora na odgovarajuće radno mjesto unutar preduzeća, u kojoj prethodno nije bio zaposlen, je sadržana u tri ugovora (obuhvataju dvije osoba): ugovor sa v.d. direktorom od 03.06.2019. godine, ugovor sa direktorom od 05.09.2019. godine i ugovor sa v.d. direktorom od 22.10.2019. godine. Raspored direktora u slučaju isteka mandata ili u slučaju raskida ugovora prije isteka mandata na odgovarajuće radno mjesto unutar preduzeća, u kojem prethodno nije bio zaposlen, predstavljalo bi novo zapošljavanje. Postupanje na ovakav način je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

4. KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Sarajevo dostavilo je tri ugovora o radu zaključena sa v.d. direktorima i Odluku o imenovanju direktora, i to:

- Ugovor od 28.10.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 27.01.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci),
- Ugovor od 29.07.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Odluka o imenovanju v.d. direktora od 26.10.2020. godine.

Iz dostavljene dokumentacije Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama ugovora.

5. KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. dostavilo je tri ugovora o radu zaključena sa direktorom i v.d. direktorima, i to:

- Ugovor od 26.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do konačnog imenovanja direktora),
- Ugovor od 28.10.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 05.10.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period do konačnog imenovanja direktora).

Analizom dostavljene dokumentacije Ured je utvrdio da je u pojedinim odredbama ugovora navedeno da „u slučaju sporazumnog raskida ugovora, prestanka obavljanja funkcije direktora i v.d. direktora ne prestaje radni odnos i isti će biti raspoređen u preduzeću“. Također, u ugovoru sa v.d. direktorom od 05.10.2020. godine u kojem je sadržana navedena odredba, i izvršenih

provjera Ureda, nije se moglo utvrditi da li je imenovani v.d. direktor bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme u preduzeću prije imenovanja na funkciju. U pomenutom ugovoru u členu 17. navedeno je da prestaje da važi Ugovor od 01.06.2020. godine, iz čega se nije moglo utvrditi na koji način je bio regulisan radni odnos, odnosno da li je bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme prije imenovanja za v.d. direktora.

6. KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo

Od strane KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo dostavljena je dokumentacija, a koja se odnosi na šest zaključenih ugovora o radu sa direktorima i v.d. direktorima, i to:

- Ugovor od 11.04.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca),
- Ugovor od 11.06.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca),
- Ugovor od 19.08.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca),
- Ugovor od 17.10.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od dva mjeseca),
- Ugovor od 17.12.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom do okončanja konkursne procedure),
- Ugovor od 05.08.2020. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine).

Analizom dostavljene dokumentacije koja se odnosi na zaključen ugovor od 11.04.2019. godine, Ured je utvrdio da je u ugovoru dato pravo v.d. direktoru, kako je to navedeno u ugovoru: „Nakon isteka vremena na koji je ovaj ugovor zaključen, kao i u slučaju ostavke, razrješenja ili nastupanja smetnji za obavljanje funkcije Uprave i drugim slučajevima utvrđenim zakonom i Statutom, v.d. direktoru će biti ponuđen novi ugovor o radu sa KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo“. Raspored v.d. direktora u slučaju razrješenja, ostavke i isteka mandata v.d. direktora unutar preduzeća, u kojem prethodno nije bio zaposlen, predstavljalo bi novo zapošljavanje. Postupanje na ovakav način je je u suprotnosti sa odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglasavanje upražnjenih radnih mjesta.

7. KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo

KJKP „Rad“ d.o.o. dostavilo je dokumentaciju koja se odnosi na četiri zaključena ugovora o radu sa direktorima i v.d. direktorima i Odluku o imenovanju v.d. direktora:

- Odluka o imenovanju v.d. direktora od 29.03.2019. godine (na tri mjeseca),
- Ugovor od 21.11.2014. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine; Odlukom o imenovanju v.d. direktora, odredbe ugovora od 21.11.2014. godine su važeće za vrijeme trajanja Odluke),
- Ugovor od 27.05.2019. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od tri mjeseca),
- Ugovor od 06.11.2019. godine (zaključen sa direktorom na period od četiri godine),
- Ugovor od 23.06.2020. godine (zaključen sa v.d. direktorom na period od šest mjeseci).

Nakon analize dostavljene dokumentacije Ured nije utvrdio nepravilnosti u odredbama ugovora.

O utvrđenim nepravilnostima kod zaključenih ugovora o radu sa direktorima i v.d. direktorima u preduzećima čiji je osnivač Kanton Sarajevo, Ured je poslao informaciju resornom ministarstvu.

V Zaključci i preporuke za postupanje

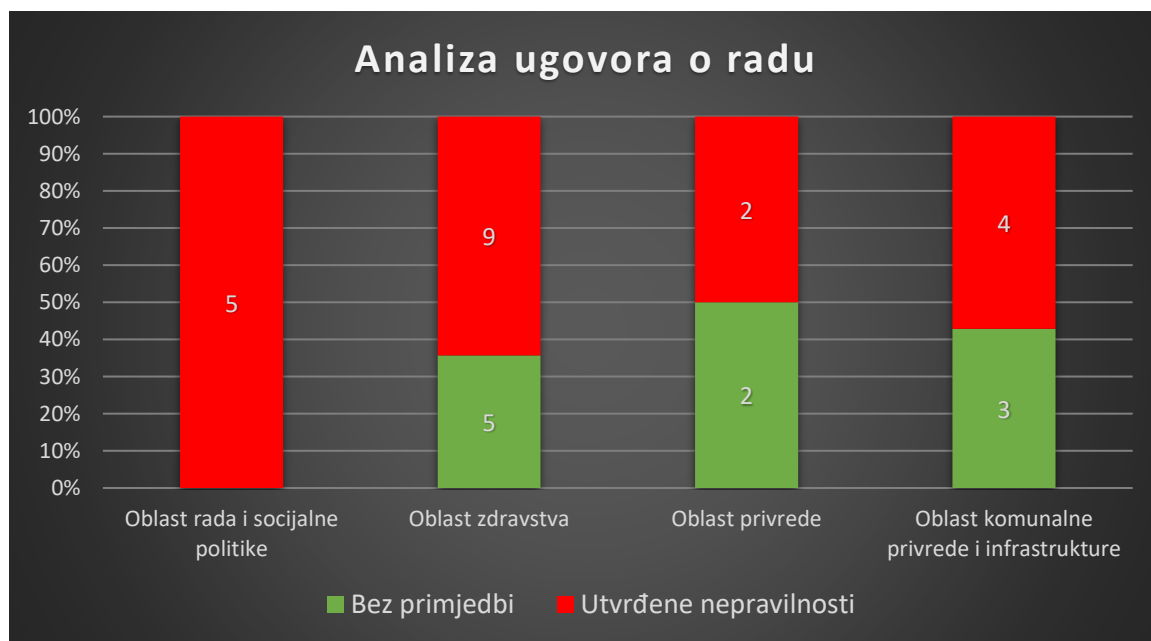
Ured je u proteklom periodu izvršio pregled dostavljene dokumentacije iz **30** preduzeća/ustanova koja se odnosi na zaključene ugovore o radu sa direktorima i v.d. direktorima u ustanovama iz oblasti rada i socijalne politike, zdravstva, preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo iz oblasti privrede i komunalne privrede i infrastrukture, te sačinio analizu utvrđenih nepravilnosti u istim. Tom prilikom je kod **20** ustanova/preduzeća Ured utvrdio određene nepravilnosti od analiziranih 30 ustanova/preduzeća.

U ustanovama **iz oblasti rada i socijalne politike** od pet ustanova koje su bile predmet analize Ured je utvrdio kod svih ustanova određene nepravilnosti.

U ustanovama **iz oblasti zdravstva** od 14 ustanova koje su bile predmet analize Ured je utvrdio kod devet ustanova određene nepravilnosti.

U preduzećima čiji je osnivač Kanton Sarajevo **iz oblasti privrede** od četiri preduzeća koje su bile predmet analize Ured je utvrdio kod dva preduzeća određene nepravilnosti.

U preduzećima čiji je osnivač Kanton Sarajevo **iz oblasti komunalne privrede i infrastrukture** od sedam preduzeća koje su bile predmet analize Ured je utvrdio kod četiri preduzeća određene nepravilnosti.

Grafikon 43: Prikaz ukupno analiziranih ugovora o radu iz 30 preduzeća/ustanova Kantona Sarajevo, razvrstanih po oblastima

Ured je utvrdio ukupno sedam nepravilnosti, koje pojedinačno prikazuju Tabela 48 i Grafikon 44, kod zaključenih ugovora o radu sa direktorima i v. d. direktorima.

Iz ranije navedene tabele može se zaključiti da je najveći broj ustanova/preduzeća (ukupno 14) u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima dalo pravo istima da, nakon

isteka perioda na koji su imenovani, budu **raspoređeni na drugo odgovarajuće slobodno i sistematizovano radno mjesto** u toj ustanovi, shodno njihovoj stručnoj spremi.

Ured ističe da nakon analize pravnih propisa koji regulišu ova pitanja nije utvrđen pravni osnov po kojem je ovo pravo dato, niti isti proizilazi iz spornih ugovora. Napominjemo da su svi sporni ugovori direktora potpisani na određeno vrijeme, dok bi njihovo raspoređivanje na drugo radno mjesto, kako je to predviđeno u ovim ugovorima, podrazumijevalo zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme. Postupanje na ovakav način je suprotno odredbama Uredbe o prijemu u radni odnos iz razloga što je istom decidno propisan postupak prijema u radni odnos, te je predviđeno obavezno javno oglašavanje upražnjenih radnih mjesta.

Nakon prestanka mandata direktora, jedino postoji mogućnost njegovog povratka na radno mjesto na kojem je bio zaposlen prije imenovanja na poziciju direktora, a što je između ostalog definisano odredbom člana 168. Zakona o radu.

Raspored direktora nakon prestanka mandata na odgovarajuće radno mjesto unutar te iste ustanove, u kojoj prethodno nije bio zaposlen, predstavljalo bi novo zapošljavanje koje podliježe pravilima propisanim citiranom Uredbom i Zakonom.

Grafikon 44: Utvrđene nepravilnosti u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima u ustanovama/preduzećima

R.B	Utvrđene nepravilnosti	Broj ustanova/preduzeća kod kojih su utvrđene nepravilnost po oblastima				
		Rad i soc.pol.	Zdravstvo	Privreda	Kom. privreda i infrastruktura	Ukupno
1.	U ugovorima zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima dato pravo na otpremninu u slučaju prekida ugovora.	5	2		1	8
2.	U ugovorima zaključenim sa direktorima i v.d. direktorima dato pravo na otkazni rok.	5	3			8
3.	U zaključenom ugovoru o radu sa direktorima i v.d. direktorima dato pravo da nakon isteka mandata, može biti raspoređen na radne poslove i zadatke u predmetnoj ustanovi.	5	4	2	3	14
4.	Nepravilnost u osnovu za prestanak ugovora zaključenih sa direktorom i v.d. direktorom.		1			1
5.	Ugovor sa v.d. direktorom zaključen dva puta sa istom osobom, na period duži od šest mjeseci.		3			3
6.	U ugovoru zaključenim sa direktorom predviđeno je pravo na platu, u slučaju raskida ugovora kao i pravo na naknadu u slučaju razrješenja mandata nezakonitim putem ili zbog izostanka očekivanog poslovnog uspjeha koji je posljedica objektivnih smetnji na koje generalni direktor nije mogao uticati.		1			1
7.	V.d. direktori sa kojima je zaključen ugovor o radu nisu ispunjavali uvjete koje se odnose na traženu stručnu spremu.		1			1

Tabela 48: Utvrđene nepravilnosti u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima u ustanovama/preduzećima

Pravo na otkazni rok i pravo na otpremninu, u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima ustanova/preduzeća, predviđeno je **u 8 ustanova/preduzeća**.

Kada su u pitanju prava na otkazni rok i pravu na otpremninu, nesporno je da se radi o pravima koja su predviđena u Glavi XI Zakona o radu („Službene novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18). Međutim, na radno-pravni status direktora ne mogu se primijeniti ova prava, jer je u članu 27. stav (4) Zakona o radu eksplicitno navedeno da se na direktora ne primjenjuju odredbe Glave IV-VII i Glave XI ovog zakona. Nadalje, nesporno je i da Zakon o radu predviđa mogućnost da se ugovorom o radu mogu utvrditi povoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom. Međutim, u konkretnom slučaju, pravo na otkazni rok i pravo na otpremninu uopće nisu prava

koja su Zakonom utvrđena na strani direktora. Shodno tome, izvodi se zaključak da se direktorima ne mogu dati povoljnija prava u ovim slučajevima, jer ista nisu uopće predviđena za njih, što proizvodi dodatne nepotrebne finansijske obaveze na strani ustanova, a samim tim i Budžeta Kantona Sarajevo.

Nepravilnost koja se odnosi na to da je ugovor sa v.d. direktorom zaključen dva puta sa istom osobom, **na period duži od šest mjeseci**, utvrđena je **kod tri ustanove**.

Ostale tri nepravilnosti zaključene su **kod jedne** ustanove.

Shodno utvrđenim nepravilnostima u zaključenim ugovorima o radu sa direktorima i v.d. direktorima, Ured smatra da u navedenim i sličnim situacijama postoji koruptivni rizik, tj. mogućnost koruptivnog ponašanja u smislu da se direktorima ustanova, od strane organa upravljanja koje imenuje Vlada Kantona Sarajevo, daju određena prava i finansijska korist, koja im po zakonu ne pripadaju, što može proizvesti nepotrebne finansijske obaveze za ustanovu, a samim tim i Budžet Kantona Sarajevo.

Uzimajući u obzir sve navedeno, Ured predlaže da se upravljačke strukture ustanova/preduzeća, a koje imenuje Vlada Kantona Sarajevo, ubuduće suzdrže od naprijed navedenog djelovanja i zaključivanja ugovora čije su pojedine odredbe štetne po budžet Kantona Sarajevo i protivne pravnim propisima koje regulišu ovu oblast.

Sukob interesa

I Uvod

Vršeći svakodnevne aktivnosti iz propisane nadležnosti, Ured je na osnovu uvida u Registar imenovanih lica u Kantonu Sarajevo i Registar prijava korupcije, detektovao osnovne nepravilnosti postupaka imenovanja na javne funkcije u Kantonu Sarajevo. Pravni osnov za ovu aktivnost sadržan je u odredbama Uredbe o osnivanju Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo, prema kojoj je Ured, između ostalog, nadležan za organizovanje aktivnosti u vezi sa prevencijom korupcije, kao i prijavljivanjem korupcije i koruptivnih aktivnosti - član 5. tačka b) Uredbe; objedinjavanje prikupljenih podataka, sačinjavanje analize i informisanje nadležnih u skladu sa ovom Uredbom - član 5. tačka g) Uredbe; te postupanje po prijavama prema institucijama u svrhu provjere, prikupljanja podataka i prosljeđivanja istih nadležnim organima i institucijama – član 5. tačka h) Uredbe.

Kada govorimo o Registru imenovanih lica, bitno je istaći činjenicu da on predstavlja jedinstvenu evidenciju podataka o imenovanim licima u institucijama čiji je osnivač Kanton Sarajevo, koja je uspostavljena s ciljem sprečavanja sukoba interesa u vršenju javnih funkcija (duplih funkcija), privatnih utjecaja na donošenje odluka u vršenju javnih funkcija, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristrasnosti i transparentnosti u vršenju javnih funkcija, kao i poboljšanja koordinacije i prevencije u borbi protiv korupcije.

Kao osnovni i najprisutniji problem koji prati postupke imenovanja u javnom sektoru Kantona Sarajevo, Ured je detektovao situacije potencijalnog sukoba interesa.

Sukob interesa u Kantonu Sarajevo nije normiran kantonalnim zakonskim ili drugim propisom. Naime, sukob interesa u Federaciji BiH uređen je Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/08), koji se odnosi i na kantone i jedinice lokalne samouprave u Federaciji BiH.

Po definiciji iz ovog Zakona, sukob interesa predstavlja situacije u kojima nosioci javnih funkcija imaju privatne interese koji utiču ili mogu uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u vršenju javne funkcije.

Osnovni problem u ovoj oblasti je nepostojanje organa koji bi dao konačnu, obavezujuću odluku da li imenovanje određenog lica, na konkretnu javnu funkciju, predstavlja sukob interesa. Naime, Federalnim zakonom je propisano da se postupak za utvrđivanje sukoba interesa, kao i žalbeni postupak, vodi u skladu sa Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. Usvajanjem izmjena i dopuna državnog zakona ukinuta je nadležnost Centralne izborne komisije BiH (CIK BiH) za utvrđivanje sukoba interesa, što je prouzrokovalo problem u odnosu na implementaciju federalnog zakona, odnosno isti je postao neprovodiv. Ukidanjem nadležnosti CIK-a BiH za implementaciju državnog zakona, praktično je ukinuta i nadležnost za implementaciju federalnog zakona, te ne postoji organ koji utvrđuje povrede federalnog zakona.

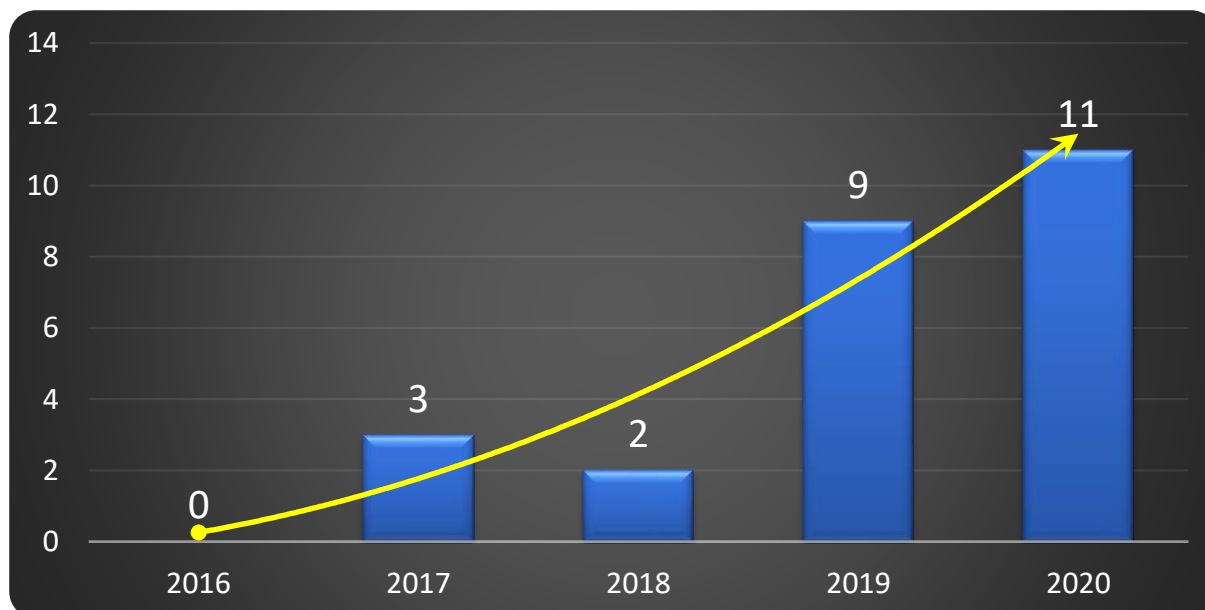
II Osnovni podaci o prijavama iz oblasti sukoba interesa

Postupci imenovanja na javne funkcije (skupštine, nadzorne odbore i uprave javnih preduzeća, upravne i nadzorne odbore javnih ustanova, fondova, zavoda i dr.) u Kantonu Sarajevo vrše se na način propisan relevantnim propisima, u zavisnosti od oblasti kojoj pripada javna ustanova/zavod/fond/preduzeće, u kojoj se provodi postupak imenovanja.

Ured je vršeći aktivnosti iz oblasti borbe protiv korupcije, u periodu od 2016. do 2020. godine, zaprimio određeni broj podnesaka/prijava u kojima se ukazuje na potencijalni sukob interesa i druge nepravilnosti koje se vrše prilikom imenovanja u nadzorne, upravljačke i rukovodne strukture javnog sektora Kantona Sarajevo, kao i prilikom razrješenja, a što će biti prikazano po godinama u tabeli koja slijedi.

BROJ PRIJAVA	PERIOD					
	2016	2017	2018	2019	2020	UKUPNO
	0	3	2	9	11	25

Tabela 49: Podaci o prijavama kojima se ukazuje na potencijalni sukob interesa i druge nepravilnosti koje se vrše prilikom imenovanja ili razrješenja

Grafikon 45: Podaci o prijavama kojima se ukazuje na potencijalni sukob interesa i druge nepravilnosti koje se vrše prilikom imenovanja ili razrješenja

III Oblici sukoba interesa

Najprisutnija detektovana nepravilnost, karakteristična za postupke imenovanja u javnom sektoru Kantona Sarajevo, je sukob interesa. Sukob interesa u Kantonu Sarajevo nije normiran kantonalnim zakonskim ili drugim općim propisom.

Na federalnom nivou, sukob interesa uređen je Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/08), koji se odnosi i na kantone i jedinice lokalne samouprave u Federaciji BiH. Po definiciji iz navedenog Zakona, sukob interesa predstavlja **situacije u kojima nosioci javnih funkcija imaju privatne interese koji utiču ili mogu uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u vršenju javne funkcije.**

Pored slučajeva koji su propisani navedenim federalnim Zakonom, u praksi postoje i drugi slučajevi, u kojima postoji rizik da će privatni interes prevagnuti nad javnim, odnosno da će doći do korupcije.

Naime, iz dostavljenih prijava Uredu, vidljivo je da je određeni broj istih ukazivao na kršenje odredbi Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok je određeni broj prijava ukazivao na kršenje drugih zakonskih i podzakonskih akata, među kojim se ističu Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj 81/15), Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 08/05, 81/08, 22/09, i 09/12), Odluka o vršenju ovlaštenja privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 31/19) i dr.

Može se reći da se u ovim slučajevima također radi o sukobu interesa, ako se isti posmatra sa šireg aspekta, i tumačenjem više zakonskih i podzakonskih akata koji se mogu dovesti u korelaciju, i koji propisuju sukob interesa na posredan i „širi“ način, od onoga kako ga definiše Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U suštini, u većini slučajeva koje ćemo detaljnije elaborirati u tekstu koji slijedi, imamo situaciju da određeno lice obavlja duplu funkciju, koje u praksi mogu dovesti do sukoba interesa na strani tog lica, iako se u suštini ne radi o funkcijama koje jedna drugu isključuju, na način kako je to propisao Zakonom o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kršenje Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine

U tekstu koji slijedi, navest ćemo **četiri najznačajnija slučaja**, u kojima su navodi iz dostavljenih prijava Uredu ukazivali na postojanje sukoba interesa, koji se ogleda u kršenju odredbi Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, i to kako slijedi.

- **Imenovanje vršioca dužnosti direktora u KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je za vršioca dužnosti direktora ovog preduzeća, dana 11.04.2019. godine, imenovano lice koje je u momentu imenovanja bilo izabrani dužnosnik, odnosno općinski vijećnik u Općinskom vijeću Ilidža, kao i da je dana 11.06.2020. godine, za vršioca dužnosti direktora imenovano lice, koje je u momentu imenovanja bilo izabrani dužnosnik, odnosno općinski vijećnik u Općinskom vijeću Centar.

S tim u vezi, izvodi se zaključak da su navedena imenovanja u suprotnosti sa odredbom člana 4., stav 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da je „*članstvo u upravnom odboru, nadzornom*

odboru, skupštini, upravi ili menadžmentu ili u svojstvu ovlaštenog lica u javnom preduzeću nespojivo sa javnim funkcijama izabranog dužnosnika, nosioca izvršne funkcije ili savjetnika“.

- **Imenovanje direktora u KJKP „Park“ d.o.o. Sarajevo**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je dana 06.08.2020. godine, za direktora ovog preduzeća, na period od 4 godine, imenovano lice koje je u momentu ovog imenovanja bilo izabrani dužnosnik, odnosno općinski vijećnik u Općinskom vijeću Centar.

S tim u vezi, izvodi se zaključak da je i ovo imenovanje u suprotnosti sa naprijed navedenom odredbom člana 4., stav 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine.

- **Imenovanje vršioca dužnosti člana Upravnog odbora JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je za vršioca dužnosti člana Upravnog odbora navedene ustanove imenovano lice, koje je u momentu imenovanja bilo izabrani dužnosnik, odnosno općinski vijećnik u Općinskom vijeću Ilidža.

S tim u vezi, izvodi se zaključak da je navedeno imenovanje u suprotnosti sa odredbom člana 4., stav 1. Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, u kojem je, između ostalog, propisano da je članstvo u upravnom odboru nespojivo sa javnom funkcijom izabranog dužnosnika.

- **Zapošljavanje bliskog srodnika od strane direktora u JU OŠ „Hasan Kikić“ Sarajevo**

Radi se o prijavi koja je dana 08.08.2017. godine, dostavljena tadašnjem Timu Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije, a koja se odnosila na navodno koruptivno djelovanje tadašnjeg direktora ove škole, koji je navodno u radni odnos primio svoju suprugu. Navedena prijava je od strane Tima prosljeđena na nadležno postupanje Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove, koja je tom prilikom utvrdila da je u konkretnom slučaju škola postupila suprotno odredbama člana 75., stav 3. i 4. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 10/04, 21/06, 26/08, 31/11, 15/13 i 1/16), jer za školsku 2016/2017. godinu nije izvršila popunu upražnjenog radnog mjesta na način propisan navedenim odredbama, te da nastavu i u školskoj 2016/2017. godini izvodi nastavnica, koja je primljena za školsku 2015/2016. godinu, po saglasnosti koja je dana od resornog ministarstva za raspisivanje konkursa za popunu radnog mjesta nastavnika hemije i kulture življenja na određeno vrijeme, i to do 15.08.2016. godine. Indikativno je da je iz dostavljene informacije KUIP-a o izvršenom inspekcijskom nadzoru vidljivo da gore navedena nastavnica ima isto prezime kao direktor škole. Vrijeme koje će uslijediti poslije pokazat će da su navodi prijavitelja bili tačni, a sve uzimajući u obzir činjenicu da je krajem 2019. godine Općinski sud u Sarajevu potvrdio optužnicu Tužilaštva Kantona Sarajevo protiv lica A.T., bivšeg direktora OŠ „Hasan Kikić“ Sarajevo, zbog krivičnog djela zloupotreba položaja ili ovlaštenja. Prema navodima iz Optužnice A.T. se tereti da je u 2016. godini, kao tadašnji direktor OŠ „Hasan Kikić“ u Sarajevu, nezakonito zaposlio svoju suprugu na mjesto nastavnice hemije i kulture življenja u istu školu.

Kada navedeni slučaj posmatramo u kontekstu sukoba interesa, izvodi se zaključak da je u konkretnom slučaju direktor navedene škole, kao nosilac izvršne funkcije u smislu odredbe člana 3., tačka f) Zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, prekršio odredbu člana 2., stav 5. ovog Zakona, kojom je propisano da „u vršenju javne funkcije izabrani dužnosnici, **nosioци izvršnih funkcija** i savjetnici ne smiju svoj privatni interes stavljati iznad javnog interesa“, kao i odredbu stava 6. istog člana ovog Zakona, kojom je između ostalog propisano da „izabrani dužnosnici, **nosioци izvršnih funkcija** i savjetnici ne smiju koristiti javnu funkciju za ličnu dobit lica koje je sa njima povezano“. Može se reći da je ovaj slučaj tzv. „školski primjer“ sukoba interesa, ako pritom uzmemo u obzir odredbu člana 1., stav 2. naprijed navedenog Zakona, u kojoj je navedeno da „sukob interesa postoji u situacijama u kojima izabrani dužnosnici, nosioци izvršnih funkcija i savjetnici imaju privatni interes koji utiče ili može uticati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristrasnost u vršenju javne funkcije“.

Kršenje drugih zakona i podzakonskih akata

U tekstu koji slijedi, navest ćemo **četiri najznačajnija slučaja**, u kojima su navodi iz dostavljenih prijava Uredu ukazivali na kršenje drugih zakona i podzakonskih akata.

- **Imenovanje punomoćnika radi vršenja ovlaštenja Skupštine KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, u ime i za račun Vlade Kantona Sarajevo**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je dana 09.04.2020. godine, Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost na imenovanje punomoćnika, koji će u ime i za račun Vlade Kantona Sarajevo, vršiti ovlaštenja Skupštine u KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, unatoč činjenici da je lice koje je tom prilikom imenovano za jednog od punomoćnika, u proteklom periodu bilo direktor ovog Preduzeća, te da je nakon razrješenja sa funkcije direktora ostalo zaposlenik u navedenom Preduzeću.

S tim u vezi, izvodi se zaključak da je navedeno imenovanje u suprotnosti sa odredbom člana 3., stav 2., tačka e) Odluke o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti Kantona Sarajevo, u kojoj je propisano da za punomoćnika može biti imenovano lice koje pored općih uvjeta ispunjava i posebne uvjete, i to između ostalog „*da posjeduje sposobnost nepristrasnog donošenja odluka*“. Navedeno imenovanje je u suprotnosti i sa odredbama člana 14. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH, u vezi sa članom 4. istog Zakona, u kojem je između ostalog navedeno „*da se sukob interesa javlja kada lični, odnosno profesionalni interes povezanog lica onemogućava, eventualno može onemogućiti ili interes, ili poslovanje javnog preduzeća ili sposobnost povezanog lica da ispunjava svoje obaveze i odgovornosti*“, dok je u članu 4. istog Zakona, između ostalog navedeno da je „*povezano lice*“ svaki zaposlenik javnog preduzeća.

Dakle, u konkretnom slučaju lice koje je zaposlenik Preduzeća i koje je u proteklom periodu bilo direktor tog preduzeća, je stavljeno u poziciju da, u svojstvu člana Skupštine preduzeća, odlučuje o Izvještaju o radu direktora za prethodnu godinu, u kojoj je i samo to lice bilo direktor i participiralo u tom Izvještaju. Veoma je upitna gore navedena sposobnost nepristrasnog donošenja odluka, kada se određeno lice stavi u poziciju da odlučuje o svojim rezultatima rada, te smatramo da su navedene okolnosti odlučujuće da u konkretnom slučaju dođe do sukoba interesa, a što je svakako trebalo

blagovremeno prevenirati, odnosno uzimajući u obzir sve naprijed navedeno, nije ni smjelo doći do ovog imenovanja.

- **Imenovanje punomoćnika radi vršenja ovlaštenja Skupštine KJP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Sarajevo, u ime i za račun Vlade Kantona Sarajevo**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je dana 16.04.2020. godine, Vlada Kantona Sarajevo dala saglasnost na imenovanje punomoćnika, koji će u ime i za račun Vlade Kantona Sarajevo, vršiti ovlaštenja Skupštine u KJP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Sarajevo, unatoč činjenici da su dva lica koja su tom prilikom imenovana za punomoćnike, istovremeno i zaposlenici ovog preduzeća, i to jedno na rukovodećoj poziciji, a drugo je bilo direktor ovog preduzeća sve do juna 2019. godine.

S tim u vezi, izvodi se zaključak da su navedena imenovanja također u suprotnosti sa odredbom člana 3., stav 2., tačka e) Odluke o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti Kantona Sarajevo, kao i u suprotnosti sa odredbama člana 14. Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH, u vezi sa članom 4. istog Zakona. Bitno je istaći činjenicu da je Uprava preduzeća, zbog ovih imenovanja, pokrenula i sudski spor pred Općinskim sudom u Sarajevu, koji je rezultirao donošenjem Rješenja o privremenoj mjeri osiguranja, dana 04.06.2020. godine, kojim su privremeno stavljene van snage odluke Skupštine Preduzeća donesene na sjednicama Skupštine Preduzeća, održanim dana 08.05.2020. godine i 21.05.2020. godine. Istog dana kad je Sud donio navedeno Rješenje, Vlada Kantona Sarajevo je na svojoj sjednici donijela Odluku kojom je opozvala ranije datu punomoć za jednog punomoćnika.

- **Razrješenje direktora u KJKP „Vodovod i Kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo**

Provodeći svakodnevne aktivnosti iz propisane nadležnosti Ured je došao do saznanja da je dana 25.09.2020. godine, od strane Nadzornog odbora KJKP „Vodovod i Kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, donijeta odluka o razrješenju dotadašnjeg direktora ovog preduzeća.

Nakon izvršenih provjera od strane Ureda, utvrđeno je da je Općinski sud u Sarajevu, dana 23.10.2020. godine, donio Rješenje o privremenoj mjeri osiguranja, kojim je navedenom preduzeću, kao protivniku mjere osiguranja, naloženo da razriješenom direktoru odmah, a najkasnije u roku od tri dana, uspostavi radnopravni status na poziciji direktora i da mu omogući nesmetano obavljanje poslova direktora ovog preduzeća, a sve na osnovu Ugovora o radu, koji je navedeno lice zaključilo sa Preduzećem, dana 28.10.2019. godine.

Iz navedenog Rješenja vidljivo je da su u konkretnom slučaju prekršene odredbe člana 255. Zakona o privrednim društvima, kojima je propisan način i rokovi sazivanja sjednice Nadzornog odbora, a što u konkretnom slučaju nije ispoštovano.

- **Imenovanje vršioca dužnosti člana Upravnog odbora KJU „Gerontološki centar“ Sarajevo i imenovanje direktora KJU „Gerontološki centar“ Sarajevo**

Nakon izvršenih provjera navoda iz dostavljene prijave Uredu, utvrđeno je da je Vlada Kantona Sarajevo, dana 18.07.2019. godine, donijela Rješenje o imenovanju vršioca dužnosti predsjednika i vršioca dužnosti članova Upravnog odbora navedene ustanove, a na osnovu prijedloga Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo, unatoč činjenici da jedno od lica koje je tom prilikom imenovano za

vršioca dužnosti člana Upravnog odbora navedene ustanove, prilikom imenovanja nije ispunjavalo poseban uvjet propisan u tački II, stav 2., alineja d) Odluke o standardima i kriterijima za imenovanje na poziciju predsjednika i članova upravnog odbora i predsjednika i članova nadzornog odbora javnih ustanova iz oblasti rada, socijalne politike, raseljenih lica i izbjeglica Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 22/13, 51/15 i 11/17), koji se odnosi na stručnu spremu.

U konkretnom slučaju, uvidom u raspoloživu dokumentaciju, od strane Ureda je utvrđeno da resorno ministarstvo nije tražilo niti pribavilo dokaze o ispunjavanju propisanih uslova za imenovanje, već je procjena ispunjenosti uslova donešena samo na bazi biografije kandidata, iako po zakonu vršioци dužnosti imaju ista prava, obaveze i ovlaštenja kao i članovi upravnog odbora u punom mandatu.

Također, u periodu koji je uslijedio nakon ovog imenovanja, to isto lice koje je imenovano pod prethodno opisanim spornim okolnostima, se prijavilo na Javni oglas za izbor i imenovanje direktora ove ustanove, u mjesecu oktobru 2019. godine, kojom prilikom je priložilo falsifikovanu dokumentaciju u pogledu dokaza o potrebnom radnom iskustvu i obrazovanju. Unatoč tome, ovo lice je dana 27.11.2019. godine, Odlukom Upravnog odbora imenovano na poziciju direktora navedene ustanove, a na ovu odluku je Vlada Kantona Sarajevo dala svoju saglasnost dana 05.12.2019. godine. Obzirom na sve naprijed navedeno, postupanje Ureda po navedenom predmetu je još uvijek u toku.

IV Preporuke

Nakon izvršene naprijed navedene analize, izvodi se zaključak da su postupci imenovanja jedna od aktivnosti koja je podložna pojavi koruptivnih rizika, a kao jedan od osnovnih koruptivnih rizika ove aktivnosti je sukob interesa.

Uzimajući u obzir sve naprijed istaknuto, evidentno je i nesporno da je neophodno donošenje sistemskog rješenja u ovoj oblasti, koje bi značilo preveniranje situacija sukoba interesa, prilikom imenovanja na javne funkcije u Kantonu Sarajevo i svih negativnih posljedica koje sukob interesa, kao takav, neminovno proizvodi, te istovremeno predstavljalo zaštitu javnog interesa. Obzirom da je Federalni zakon neprovodiv i neizvjesno je kada će sukob interesa biti uređen na federalnom nivou, Ured smatra da bi sistemsko rješenje sukoba interesa u Kantonu Sarajevo predstavljalo donošenje posebnog kantonalnog zakona, kojim bi ova oblast bila regulisana i koji bi sadržavao precizne odredbe o tome šta predstavlja sukob interesa, organ koji odlučuje o postojanju sukoba interesa, način izbora organa, preciziran postupak odlučivanja i posljedice u slučaju utvrđenog sukoba interesa. U slučaju naknadnog donošenja federalnog propisa, koji se odnosi na materiju regulisanu ovim zakonom, a koji bi bio provodiv, potrebno bi bilo ostaviti mogućnost usklađivanja kantonalnog zakona sa tim zakonom. Naprijed navedeno je potrebno iz razloga što Ured ima Informacioni sistem sa više međusobno povezanih baza podataka (evidencija), pomoću kojeg se može blagovremeno detektovati i prevenirati sukob interesa i druge nepravilnosti u postupku imenovanja, ali usljed nedostatka pravnih mehanizama, sukob interesa ostaje „legalan“, a prevencija i borba protiv istog „mrtvo slovo na papiru“.

Drugo rješenje bilo bi donošenje uredbe Vlade Kantona Sarajevo kojom bi sukob interesa bio regulisan u odnosu na određeni krug nosioca javnih funkcija, prvenstveno na imenovanja iz nadležnosti Vlade Kantona Sarajevo i resornih ministarstva.

Treće moguće rješenje, a koje je Ured u prethodnom periodu i predlagao Vladi Kantona Sarajevo⁵, a sve u nedostatku prva dva, je da Ured prije konačnog imenovanja lica na javnu funkciju, koje vrši Vlada Kantona Sarajevo ili resorna ministarstva, nakon uvida u svoj Informacioni sistem i evidencije, provjeri da li konkretno lice, koje se predlaže za imenovanje na određenu funkciju, već obavlja neku drugu funkciju koja bi mogla biti inkompatibilna sa funkcijom za čije se imenovanje predlaže i o ovome obavijesti Vladu ili resorno ministarstvo koje vrši imenovanje. Prethodno je potrebno da Vlada Kantona Sarajevo donese zaključak kojim bi Ured ovlastila da provodi ovu aktivnost.

U perspektivi ovaj model bi bilo optimalno primijeniti i na području drugih kantona u Federaciji BiH, a sve sa ciljem uspostave sličnih baza podataka u svim kantonima, i razmjene informacija iz istih na području cijele Federacije.

Svaka od prethodno pomenutih opcija je bolja od trenutnog stanja. Njihova implementacija omogućila bi smanjivanje pritiska javnosti na organ koji vrši imenovanje i značajno smanjila prostor za imenovanje lica koja su u potencijalnom sukobu interesa.

⁵ Naime, Ured je duboko svjestan problema koji sukob interesa može proizvesti prilikom imenovanja na odgovorne javne funkcije u Kantonu Sarajevo, dana 29.04.2020. godine, uputio Inicijativu premijeru Kantona Sarajevo, kojom se predočavaju osnovni problemi, s akcentom na sukob interesa, koji prate postupke imenovanja u javnom sektoru Kantona Sarajevo, konstatuje nepostojanje organa koji bi odlučivao o tome koje stanje, postupak ili radnja predstavljaju sukob interesa, te predlaže da prije konačnog imenovanja lica na javne funkcije koje vrši Vlada i ministarstva, Ured izvrši uvid u svoje evidencije i obavijesti organ imenovanja može li imenovanje konkretnog lica dovesti do sukoba interesa. Vlada Kantona Sarajevo, povodom Inicijative Ureda, donijela je Zaključak broj: 02-04-12710-21/20, kojim se Inicijativa Ureda prima na znanje, bez da je ovlastila Ured da provodi aktivnosti predviđene ovom inicijativom.

Registri zaposlenih i imenovanih lica u javnom sektoru Kantona Sarajevo

I Pravni osnov

Ured je nadležan za uspostavljanje i vođenje Registra imenovanih lica i Registra zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo. Pravni osnov za ove nadležnosti Ureda sadržan je u odredbama Odluke o registru imenovanih lica u Kantonu Sarajevo, koju je Vlada Kantona Sarajevo donijela na sjednici održanoj 23.05.2019. godine i Odluke o Registru zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo od 21.02.2019. godine.

II Osnovno o registru imenovanih i zaposlenih lica

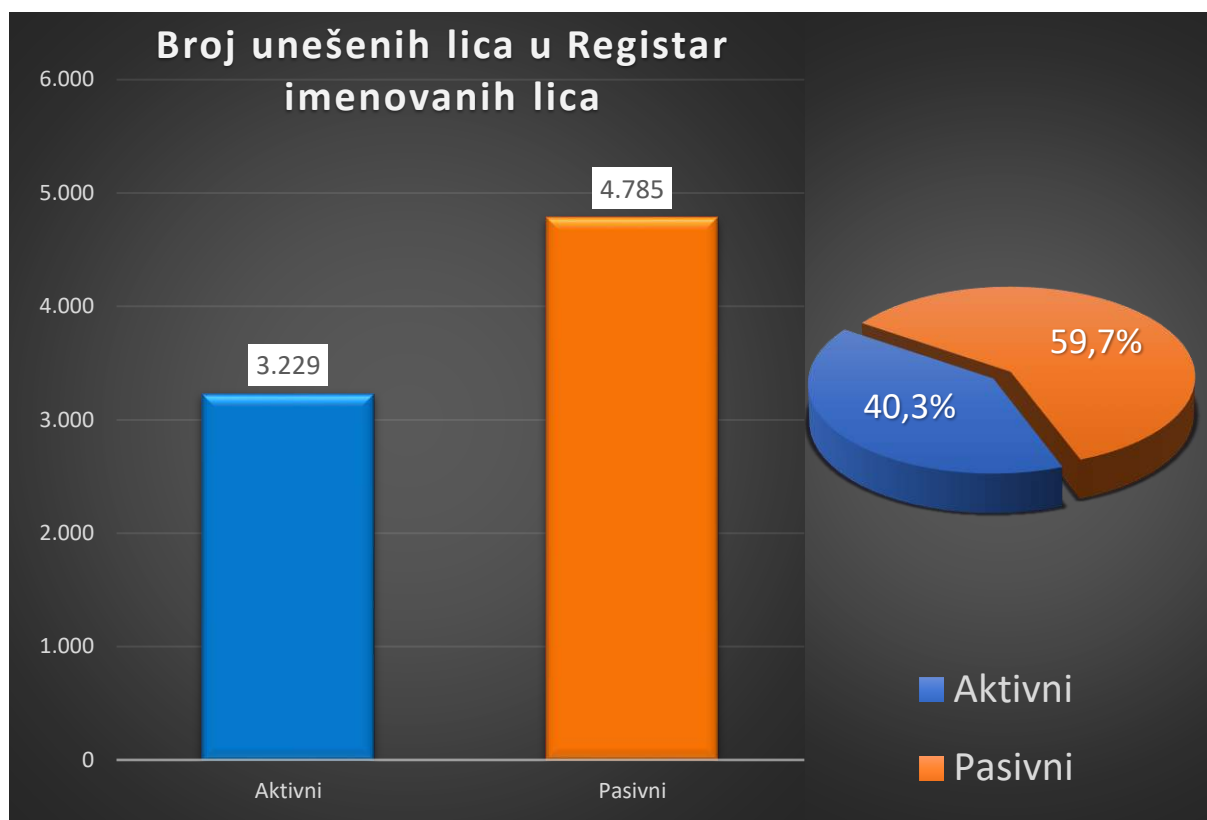
Registar imenovanih lica u Kantonu Sarajevo

Uspostava Registra imenovanih lica u Kantonu Sarajevo za osnovni cilj ima **sprečavanja situacija sukoba interesa** u obavljanju imenovanih javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Pomenuti registar je **jedan od alata** Ureda za detekciju situacija potencijalnog sukoba interesa u obavljanju imenovanih javnih funkcija. Riječ je o javno dostupnom, online registru, čiji podaci se nalaze na web platformi www.anticorruptiks.com. Registar je elektronska baza podataka u kojoj su, u digitalnom formatu, sadržani podaci o imenovanim licima u Kantonu Sarajevo, propisani Odlukom o registru imenovanih lica u Kantonu Sarajevo i dio je Informacionog sistema Ureda.

Registar trenutno sadrži podatke o **8.014** imenovanih lica od koji je **3.229** aktivnih ili **40%**, dok **4.785** imenovanih lica ima status pasivnih lica, odnosno lica kojima je mandat istekao ili prestao na jedan od načina propisan relevantnim propisima, a što predstavlja **60%** od ukupnog broja lica u Registru.

Status imenovanog lica	Broj lica
Aktivan	3.229
Pasivan	4.785
Ukupno	8.014

Tabela 50: Tabelarni prikaz odnosa aktivnih i pasivnih lica u Registru

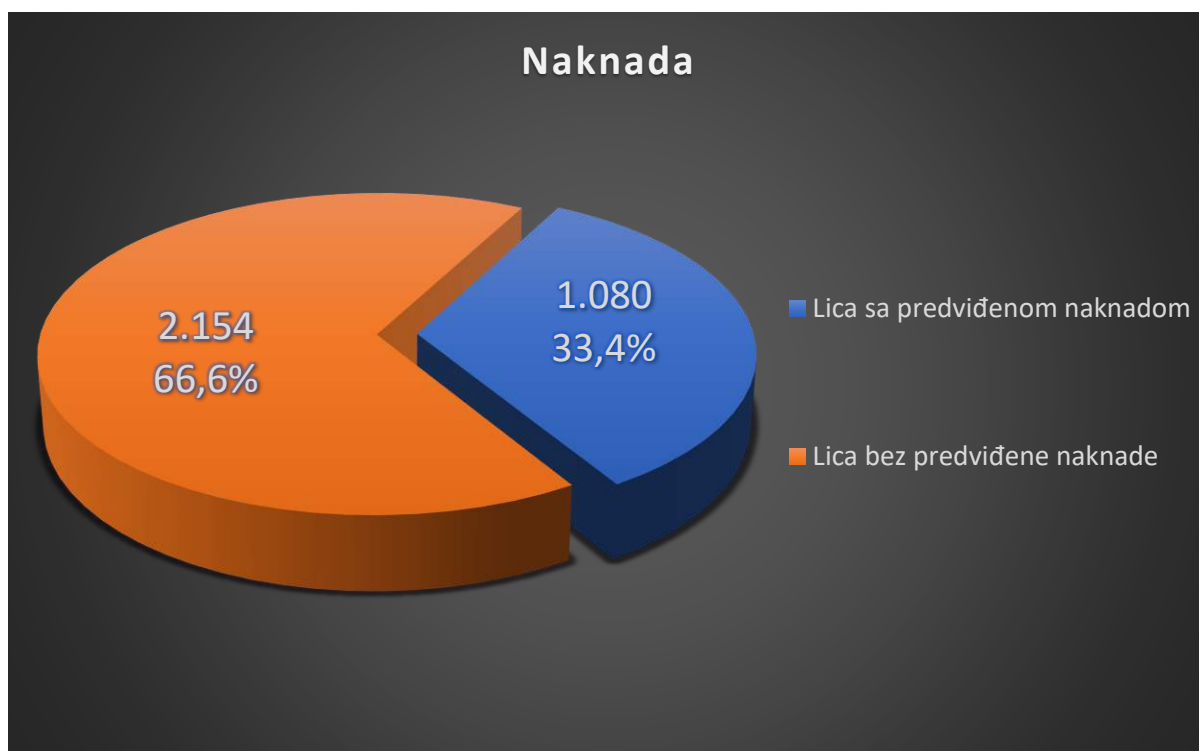
Grafikon 46: Grafički prikaz odnosa aktivnih i pasivnih lica u Registru imenovanih lica

Dakle, ovaj registar pruža uvid u sistematizovane i objedinjenje podatke o imenovanim licima u institucijama za čije poslovanje odnosno rad postoji visok stepen zainteresovanosti javnosti. Poseban značaj ovaj registar ima kada se koristi u korelaciji i kao dopuna Registra podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, jer pospješuje provedbu Zakona o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, posebno u dijelu koji se odnosi na poštivanje rokova za prijavu imovine, propisanih rečenim zakonom.

Registar **pruža uvid u stručne kvalifikacije** lica koja obavljaju imenovane javne funkcije, te podatke o **isplaćenim naknadama** za obnašanje imenovanih funkcija, čime se pospješuje sistem transparentnosti i javne kontrole utroška budžetskih sredstava u Kantonu Sarajevo.

Predviđena naknada	Broj lica
Lica sa predviđenom naknadom	1.080
Lica bez predviđene naknade	2.154
Ukupno	3.234

Tabela 51: Tabela prikaz odnosa imenovanih lica s obzirom na naknadu

Grafikon 47: Javne funkcije za koje je predviđena naknada u odnosu na funkcije bez predviđene naknade

Upravo podaci sadržani u ovom registru, pored prevencije i otkrivanja sukoba interesa, služe jačanju integriteta, objektivnosti, nepristrasnosti i transparentnosti u vršenju javnih funkcija i podizanju nivoa povjerenja građana u institucije Kantona Sarajevo.

Ovaj registar nije statična baza podataka, već se radi o **moćnom antikorupcijskom alatu** koji prevashodno ima funkciju prevencije situacija sukoba interesa. Također, registar kao **dio informacionog sistema Ureda** pruža mogućnost izrade najrazličitijih analiza i grafičkih prikaza rezultata tih analiza, po osnovu podataka sadržanih u ovom registru, te se s pravom može reći da se radi o iznimno bitnoj bazi podataka, čiju uspostavu je Ured inicirao.

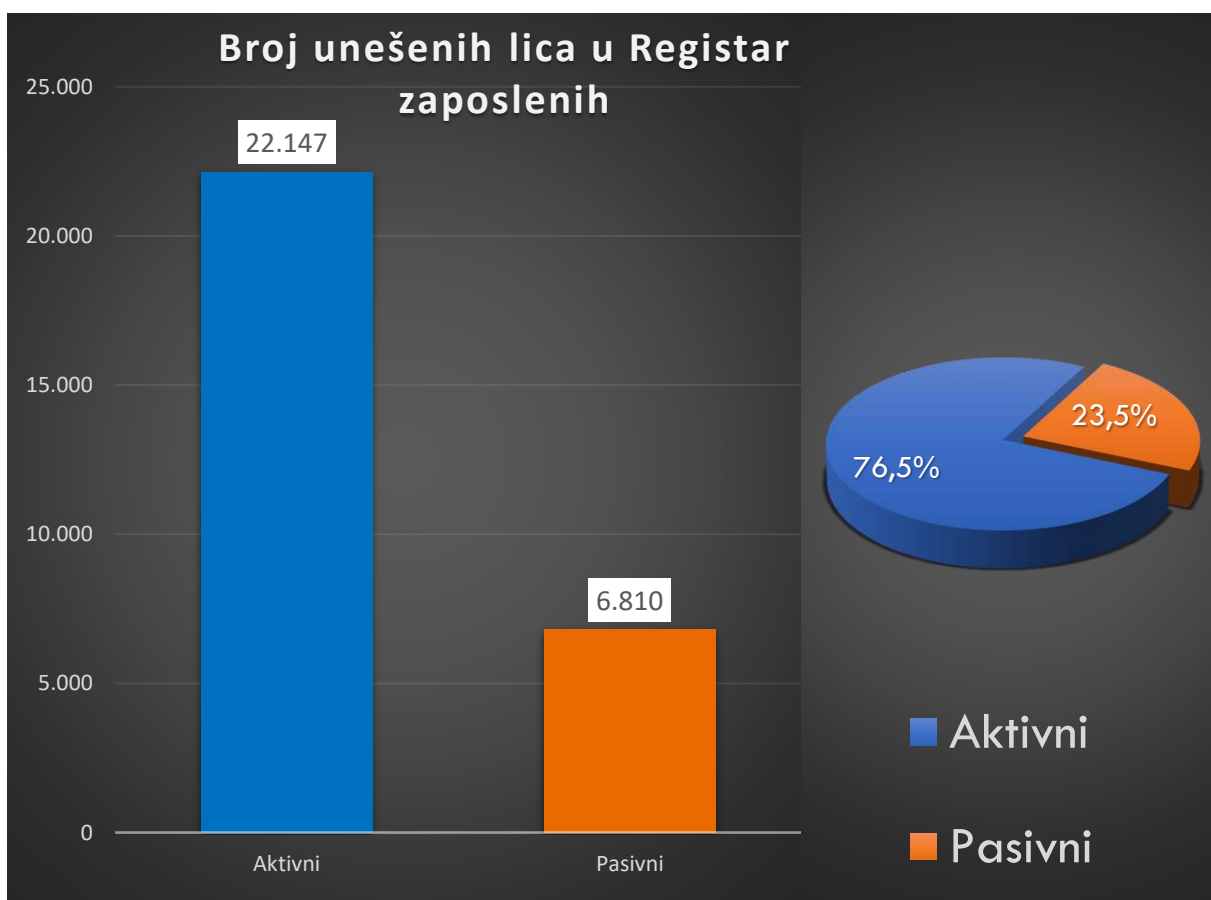
Registar zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo

Uspostava Registra zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo ima za primarni cilj omogućavanje, prvenstveno javnosti a i Vladi Kantona Sarajevo, što **potpuniji uvid u ljudske potencijale** javnog sektora na području Kantona Sarajevo. Ovaj registar je jedinstvena evidencija podataka o zaposlenim licima, na neodređeno i određeno vrijeme, u organima uprave i institucijama javnog sektora Kantona Sarajevo, koja se vodi u elektronskom obliku. Riječ je i ovdje o javnom, **online registru** čiji podaci se nalaze na web platformi www.anticorruptiks.com. Podaci sadržani u ovom registru, sistematizovani na jednom „mjestu“ daju značajne odgovore na pitanja zastupljenosti pojedinih zvanja u javnom sektoru, deficitarnosti nekih i druge tražene odgovore koji su posebno u ovom trenutku iznimno aktuelni i bitni, te mogu poslužiti u kreiranju različitih politika i izmjena tih politika, a među njima i obrazovne politike, te donošenje relevantnih propisa i strateških dokumenata. Ovaj registar također je dio Infomacionog sistema Ureda i jedan je od alata za otkrivanje potencijalnih zloupotreba u postupcima zapošljavanja u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo.

U Registru zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo nalaze se podaci o ukupno **28.957** osoba zaposlenih u javnom sektoru, a od tog broja **22.147** lica su aktivna (**76,48%**), a **6.810** je pasivnih lica (**23,52%**).

Status zaposlenika	
Aktivan	22.147
Pasivan	6.810
Ukupno	28.957

Tabela 52: Tabelarni prikaz zaposlenih po statusu aktivan/pasivan

Grafikon 48: Broj lica unešenih u Registar zaposlenih

Registar pruža značajne **analitičko – statističke** mogućnosti kreiranja izvještaja i grafičkih prikaza istih, po svim odrednicama sadržanim u ovom registru. Bitnim, upravo zbog mogućnosti uvida i upravljanja ljudskim kapacitetima javnog sektora Kantona Sarajevo, smatramo podatke o stručnoj spremi zaposlenih u javnom sektoru Kantona Sarajevo. Ovi podaci su iznimno važni, prvenstveno Vladi Kantona Sarajevo za kreiranje adekvatnih politika, u cilju što bolje kvalifikacione strukture zaposlenih u javnom sektoru, te samim time poboljšanje konkurentnosti javnog sektora.

Grafikon 49: Grafički prikaz zaposlenih po stručnoj spreml

Kao što smo prethodno pomenuli ovaj registar je **jedan od alata za otkrivanje** potencijalnih zloupotreba u postupcima zapošljavanja u javnom sektoru u Kantonu Sarajevo, a posebno u korelaciji sa Registrom konkursa koje vodi Ured, a koji sadrži podatke o javnih oglasima u kojima Ured imenuje supervizore za nadzor nad postupcima zapošljavanja. Nepodudarnosti između ova dva registra, u određenim situacijama, daje indicije o mogućim zloupotrebama u procesu zapošljavanja kod konkretnog poslodavca. Riječ je o bitnom registru čije podatke je potrebno iskoristi u svrhu jačanja kapaciteta javnog sektora Kantona Sarajevo.

Problemi pri uspostavi i unapređenju registara

Neophodno je još jednom podsjetiti na činjenicu da uspješna prevencija i borba protiv korupcije i drugih nepravilnosti ovisi od mnogo faktora koje je potrebno uzeti u obzir. Upravo iz tih razloga, Ured se opredijelio za primjenu savremenih informacionih tehnologija u svom radu i djelovanju, kako bi na adekvatan i optimalan način odgovorio na svoje brojne nadležnosti i zadatke. Na temelju svojih iskustava i znanja, Ured je razvio vlastiti Informacioni sistem, koji u svom sastavu ima više registara i baza podataka i koji ima svoju javnu (prezentacionu) komponentu namijenjenu široj javnosti, ali i internu komponentu sa analitičko-statističkim paketom softverskih alata. Upravo ova interna komponenta Informacionog sistema, kroz implementirani sistem upozoravanja na eventualne nepravilnosti, u kojoj će se provoditi sve potrebne analize, neophodna poređenja sa drugim registrima i bazama podataka, prikaz različitih pokazatelja, uz mogućnost kreiranja dinamičkih izvještaja i sl., omogućit će Uredu da optimalno upravlja svojim nadležnostima, te efektivno radi na izgradnji preventivnog i efikasnog antikorupcijskog sistema u Kantonu Sarajevo.

Prilikom uspostave Registra imenovanih lica i Registra zaposlenih lica u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo Ured se susretao sa stanovitim poteškoćama i problemima koji su u određenim momentima imali obilježja pritisaka. Podaci o naknadama za vršenje imenovanih javnih funkcija i stručnim kvalifikacijama imenovanih lica bili su osnov za opstrukcije pri uspostavi Registra imenovanih lica. Osnovni argument svih koji su vršili opstrukcije pri uspostavi ovog registra i objave podataka koje sadrži sastoje se u tvrdnjama da je riječ o ličnim podacima i da je njihova dostava Uredu, obrada i javna objava protivna Zakonu o zaštiti ličnih podataka BiH. Mišljenje nadležnih organa u konkretnom slučaju je da obrada podataka o imenovanim licima nije protivna Zakonu o zaštiti ličnih podataka BiH, jer je riječ o aktivnosti od javnog interesa.

Prilikom uspostave Registra zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo također se javljaju brojne opstrukcije. Naime, pojedine organizacije i javne ustanove čiji je osnivač Kanton Sarajevo zatražile su Mišljenje Agencije za zaštitu ličnih podataka BiH o tome je li davanje podataka o zaposlenim licima Uredu u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH. Agencija je svojim mišljenjima, na upite ovih subjekata, ustvrdila da su institucije, organi, ustanove, preduzeća i drugi subjekti javnog sektora, osnovani u javnom interesu i njihov rad se zasniva na principu transparentnosti. U tom smislu, određene pojedinosti o zaposlenima u javnom sektoru podliježu većoj kontroli javnosti i isti ne mogu uživati zaštitu prava na privatnost u istoj mjeri i obimu kao zaposleni u privatnom sektoru. Samim time objava podataka o zaposlenim licima u javnom sektoru predstavlja aktivnosti u javnom interesu, neovisno o potencijalnom uticaju njihove objave na privatni život pojedinca o čijim podacima je riječ.

Ovom prilikom smatrao bitnim pomenuti da je Ured unaprijedio oba pomenuta registra na način da je uspostavio *web* aplikaciju kojom se omogućava neposredni način unosa podataka o imenovanim i zaposlenim licima u javnom sektoru Kantona Sarajevo, od strane ovlaštenih osoba svake od institucija javnog sektora. Na ovaj način su se ispunile pretpostavke za neposredni način unosa podataka u registre od strane ovlaštenih osoba institucija/preduzeća/organa/ustanova o zaposlenim licima. Novim načinom unosa podataka o imenovanim i zaposlenim licima, putem *web* aplikacije, koriste se nepobitne dobrobiti informacionih tehnologija i te prednosti se neposredno implementiraju u radu javnog sektora Kantona Sarajevo.

Analiza sistema finansiranja programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja iz Budžeta Kantona Sarajevo

I Pravni osnov za vršenje analize

Ured je u decembru 2019. godine, uz pomoć i podršku Britanske ambasade u Sarajevu, izvršio Analizu sistema finansiranja programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja iz Budžeta Kantona Sarajevo (Analiza) u 2018. godini, kao aktivnost sa potencijalno visokim stepenom koruptivnih rizika. Pravni osnov za vršenje pomenute analize sadržan je u Strategiji za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2018 - 2019. i Akcionom planu za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2018 - 2019. Naime, među strateškim ciljevima koji se nastoje provesti ovim dokumentima je i prevencija korupcije. Ovaj strateški cilj može se ostvariti kroz provedbu aktivnosti na jačanju sistema integriteta, odgovornosti i transparentnosti u radu javnog sektora u Kantonu Sarajevo. Akcionim planom predviđene su i radnje koji znače unapređenje procedura za dodjelu transfera iz Budžeta Kantona Sarajevo, a ova analiza upravo ima za primarni cilj utvrđivanje manjkavosti sistema dodjele sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo i predlaganje mjera i radnji za unapređenje ovog sistema.

Također, provedena analiza kompatibilna je sa nadležnostima Ureda na prevenciji korupcije, kao i prikupljanju podataka i informisanju nadležnih o uočenim radnjama koje mogu imati koruptivne elemente, te nadležnostima Ureda na objedinjavanju prikupljenih podataka, sačinjavanju analiza i informisanju nadležnih o rezultatima pomenutih aktivnosti.

II Osnovne odrednice postupaka finansiranja

Kanton Sarajevo u toku svake budžetske godine vrši finansiranje raznovrsnih programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja. Osnov za finansiranje sadržan je u odredbama Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo (Uredba). Riječ je o dodjeli javnih sredstava, sredstava Budžeta Kantona Sarajevo, čiji se transfer, na osnovu određenih kriterija, vrši neprofitnim organizacijama i udruženjima, a u određenim slučajevima i pojedincima. Potrošnja javnog novca nameće, osim obaveze transparentnosti njegove potrošnje i obavezu provođenja niza procedura i radnji kojima se taj novac dodjeljuje, a sve prema unaprijed zadanim kriterijima određenim u relevantnim pravnim aktima ili drugim dokumentima. Osim poštivanja pravila i procedura, obavezno se treba voditi računa i o namjeni za koju se sredstva daju, te o krajnjem cilju koji se njima ostvaruje.

Također, postoji obaveza javnog sektora koja se ogleda u postojanju potrebe da se određene aktivnosti koje provode neprofitne organizacije i udruženja pomognu. Država ima odgovornost da pomogne takvim organizacijama kroz finansiranje/sufinansiranje njihovog rada i programa

koje provode, pod tačno propisanim uslovima i uz ispunjenje propisanih pretpostavki. Jedan od bitnih razloga za pravdanje ove pomoći je i činjenica da ove organizacije/udruženja često pomažu, ili čak jedine obezbjeđuju određene specifične usluge u društvu. Stoga su one alternativa i podrška rješavanju mnogobrojnih problema u društvu zasnovanih na potrebama građana, a koje država ne može sama prevazići ili ne može da vodi dovoljno brige o istima. Kako je iz prethodnog vidljivo, radi se o dvostrano korisnom odnosu između, uvjetno rečeno, vladinog i nevladinog sektora.

U cilju eliminacije zloupotreba koje se u procesu dodjele sredstava mogu desiti, samovolje, proizvoljnosti i arbitrarnosti pri donošenju odluka o dodjeli sredstava, te da se postignu optimalni rezultati prilikom implementacije ovih sredstava, potrebno je da ovaj proces bude što jasniji, precizniji i transparentniji. Samo na ovaj način se može u potpunosti postići prava namjenska upotreba javnih sredstava koja se dodjeljuju neprofitnim organizacijama i udruženjima. Koraci i radnje, koje svaki od učesnika postupka dodjele treba poduzeti, moraju biti tačno određeni, sa poznatim postupanjem nosioca budžetskih sredstava u slučaju neispunjavanja uslova.

III Analizirani postupci

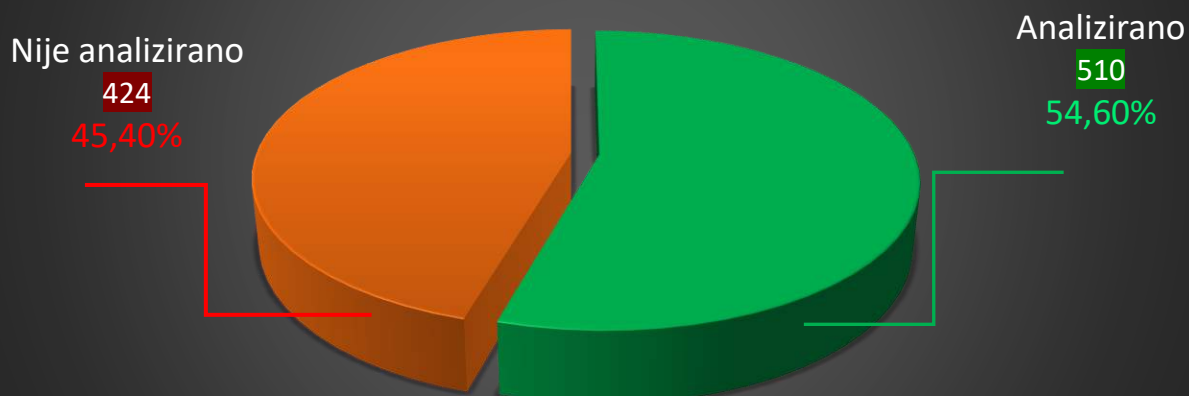
Period Analize postupaka dodjele i kontrole utroška sredstava u 2018. godini obuhvata fiskalnu 2018. godinu (01.01.2018 – 31.12.2018. godine). Rezultati analize su predstavljani na način da se zaštite podaci o pojedincima i neprofitnim organizacijama i udruženjima kojima su dodijeljena sredstva tokom 2018. godine.

Na osnovu Uredu dostupne dokumentacije, ukupna vrijednost finansijskih sredstava izdvojena za finansiranje/sufinansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja iz budžeta Kantona Sarajevo u toku 2018. godine iznosi **11.589.480,00 KM**. Riječ je o sredstvima doznačenim za finansiranje ukupno **934** programa/projekta, pri čemu je prosječna vrijednost projekta **12.408,43 KM**.

Zbirni podaci o dodijeljenim sredstvima u 2018. godini	
Ukupna vrijednost dodijeljenih sredstava	11.589.480,00 KM
Broj programa/projekta	934
Prosječna vrijednost dodijeljenih sredstava	12.408,43 KM

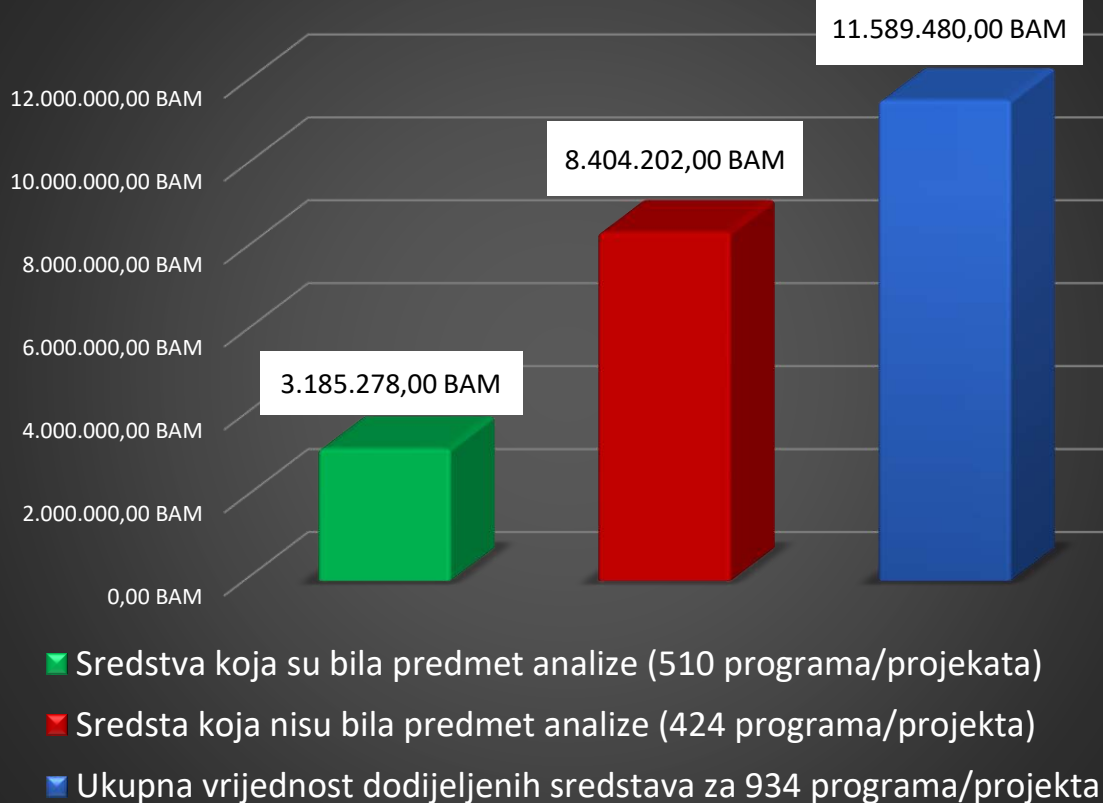
Tabela 53: Tabelarni prikaz zbirnih podataka o dodijeljenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo u 2018. godini

Programi/projekti u 2018. godini

Grafikon 50: Od ukupnog broja od 934 programa/projekata predmet analize je bilo 510 programa/projekata

Odnosi vrijednosti sredstava

Grafikon 51: Prikaz vrijednosti analiziranih programa/projekata u odnosu na ukupnu i neanaliziranu vrijednost

S obzirom da je Budžet Kantona Sarajevo u 2018. godini iznosio ukupno 851.680.835,00 KM, iznos od 11.589.480,00 KM, kolika je ukupna vrijednost dodijeljenih sredstava, predstavlja **1,36%** ukupnog budžeta Kantona Sarajevo.

Naziv nosioca budžetskih sredstava	Vrijednost dodijeljenih sredstava (KM)	Procenat od analiziranog iznosa (3.185.278 KM)	Broj finansiranih programa	Prosječan iznos dodijeljenih sredstava po programu (KM)
Ministarstvo za boračka pitanja	1.380.746,00	43,34%	108	12.784,68
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade	597.963,00	18,77%	164	3.646,11
Kabinet premijera	510.364,00	16,04%	125	4.082,91
Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice	405.200,00	12,72%	26	15.584,61
Ministarstvo finansija	120.000,00	3,76%	18	6.666,66
Ministarstvo prostornog uređenja građenja i zaštite okoliša	53.030,00	1,66%	14	3.787,85
Ministarstvo zdravstva	44.975,00	1,41%	12	3.747,91
Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture	33.000,00	1,03%	12	2.750,00
Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo	30.000,00	0,96%	19	1.736,84
Ministarstvo unutrašnjih poslova	10.000,00	0,31%	12	833,33
Ukupno	3.185.278,00	100,00%	510	

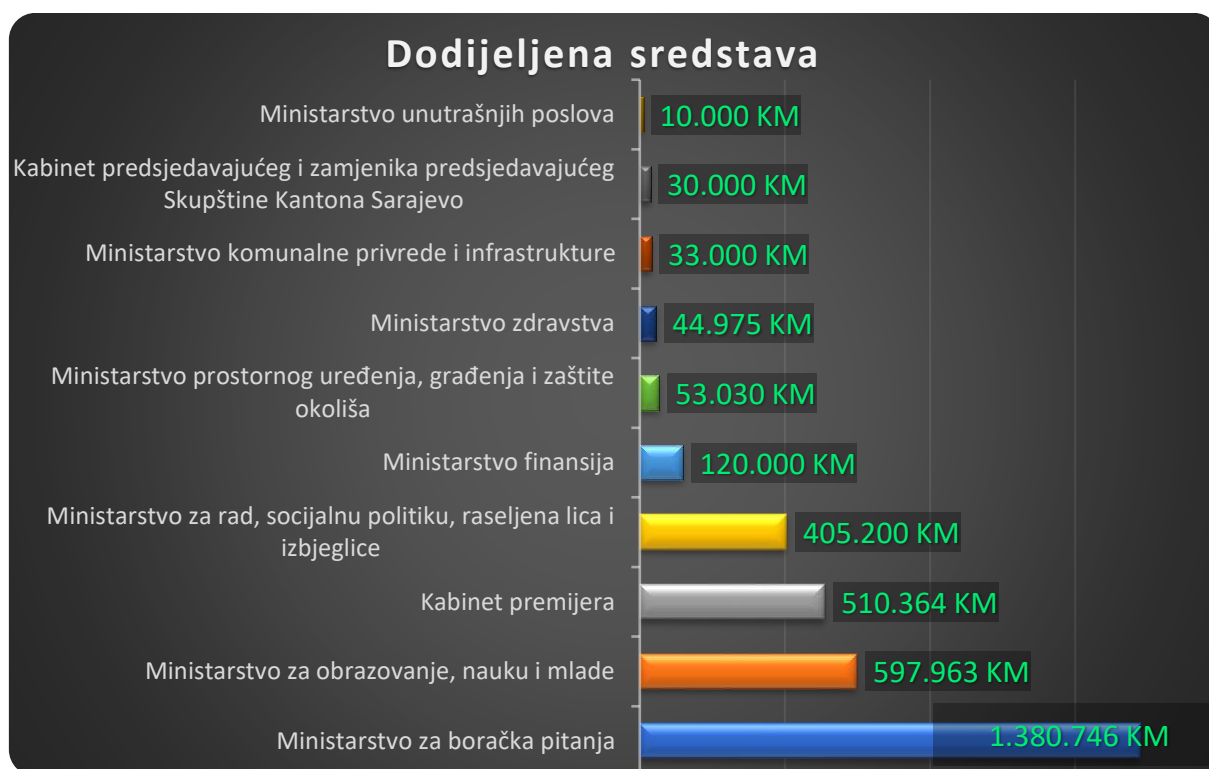
Tabela 54: Tabelarni prikaz iznosa dodijeljenih sredstava po nosiocima

Uzorak na koji se odnosi Analiza je obuhvatio **devet** od 12 ministarstava Kantona Sarajevo, Kabinet predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo i Kabinet premijera Kantona Sarajevo koji su, prema odredbama Uredbe, definisani kao nosioci budžetskih sredstava, a koji su u toku 2018. godine dodjeljivali sredstva (Ministarstvo pravde i uprave nije nosilac budžetskih sredstava po Uredbi, a Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo privrede nisu dostavili podatke, te nisu ni predmet Analize). Ured je analizirao ukupno **510** programa/projekata dodjele sredstava što predstavlja **54,60%** od ukupnog broja programa/projekata, a čija je ukupna vrijednosti **3.185.278,00 KM**, s tim što u ovaj uzorak nije uključeno Ministarstvo kulture i sporta koje nije dostavilo kompletnu dokumentaciju tj. izvještaje za projekte podržane tokom 2018. godine, jer u trenutku dostavljanja informacije Uredu svi izvještaji nisu bili prikupljeni, iz razloga što se radi o obimnoj dokumentaciji. Prema dostavljenom spisku Ministarstvo kulture i sporta finansiralo je ukupno **424 programa/projekta** dodjele sredstava ukupne vrijednosti **8.404.202,00 KM**. Od ukupnog broja

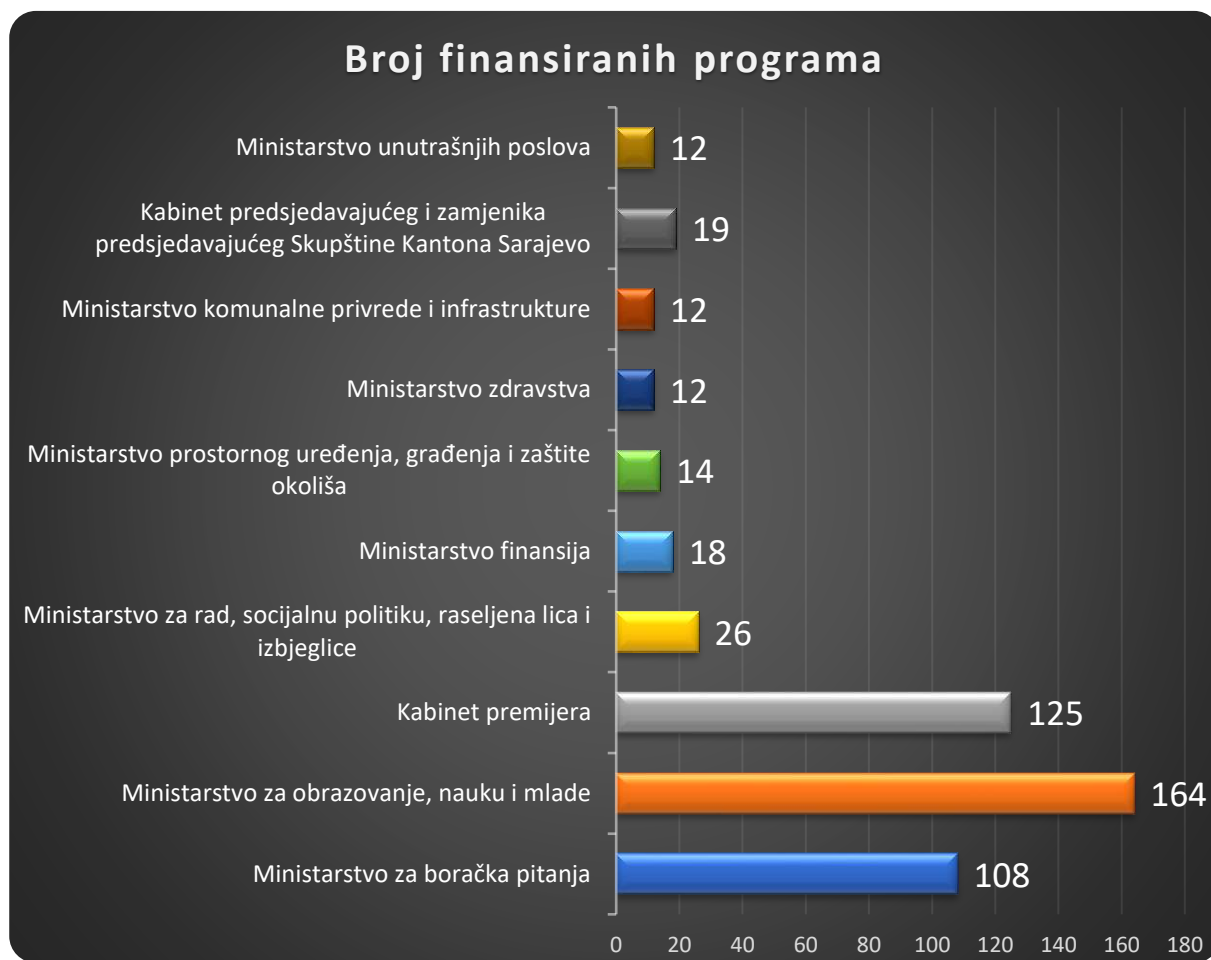
programa/projekta koje je Ministarstvo kulture i sporta finansiralo, njih 165 je iz oblasti kulture, ukupne vrijednosti 2.993.850,00 KM i 259 programa/projekata iz oblasti sporta, ukupne vrijednosti 5.410.352 KM.

Pregled stanja

Od ukupno analiziranih **3.185.278,00 KM** dodijeljenih finansijskih sredstava čak 91% vrijednosti tih sredstava je dodijeljeno od strane **četiri nosioca budžetskih sredstva**, dok prosječna vrijednost finansiranog programa/projekta iznosi 6.246,00 KM. Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo je dodijelilo finansijska sredstava za finansiranje programa/projekata neprofitnih organizacija i udruženja u iznosu od **43,3% od ukupnog analiziranog iznosa** (analizirani iznos = 3.185.278,00 KM), pojedincima i organizacijama za različite namjene. Preostalih šest nosioca budžetskih sredstava koji su bili predmet ove analize ukupno je dodijelilo 56,7% vrijednosti od ukupnog analiziranog iznosa sredstava. Ministarstvo unutrašnjih poslova je pri tome ukupno dodijelilo najmanje sredstava.

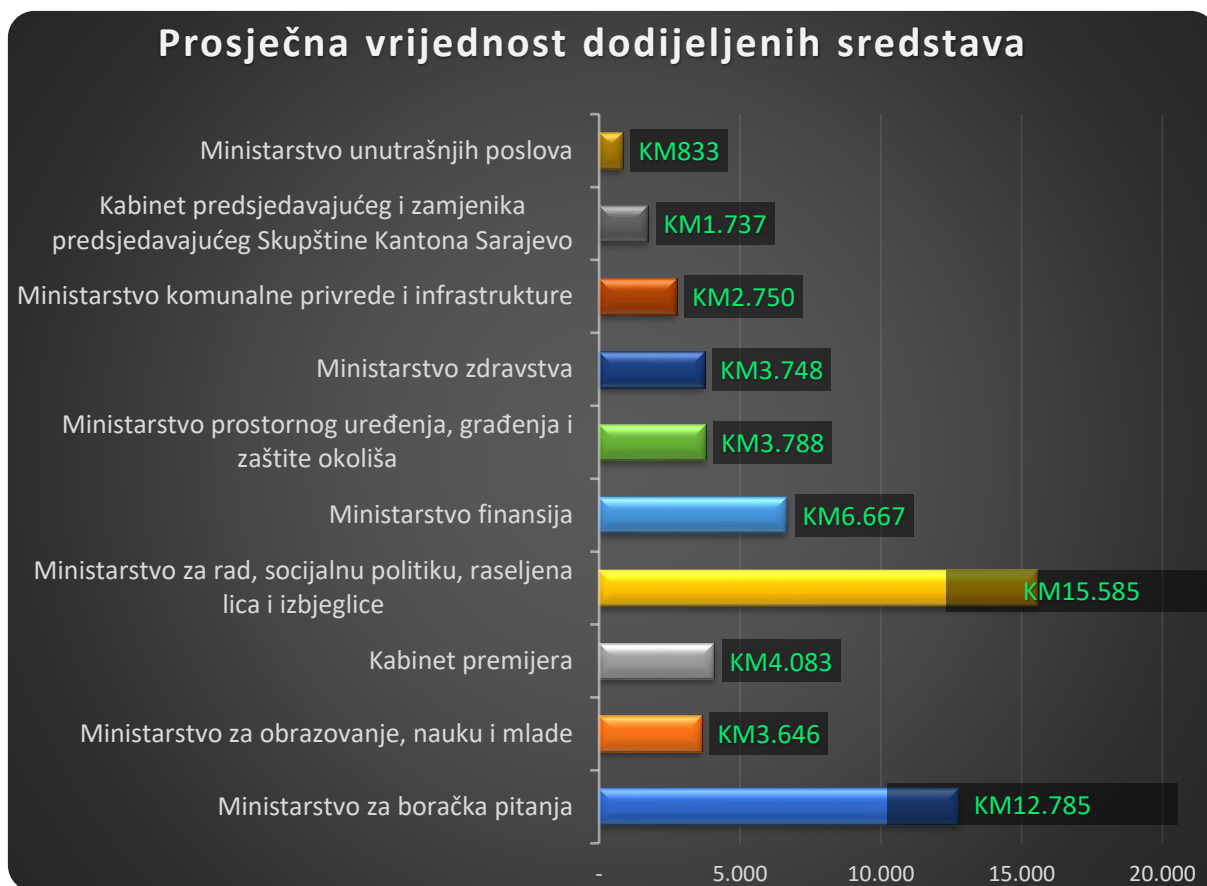
Grafikon 52: Grafički prikaz dodijeljenih sredstava

Grafikon 53: Grafički prikaz broja finansiranih programa/projekata

	Broj analiziranih postupaka	U procentima (%)
Broj postupaka za koje postoji finansijski izvještaj	155	30%
Broj postupaka za koje nedostaje finansijski izvještaj	355	69,6%
Ukupan broj analiziranih postupaka	510	100%

Tabela 55: Tabelarni prikaz postupaka s obzirom na finansijsko izvještavanje

Grafikon 54: Grafički prikaz prosječne vrijednosti dodijeljenih sredstava po programu/projektu

Postupci izvještavanja

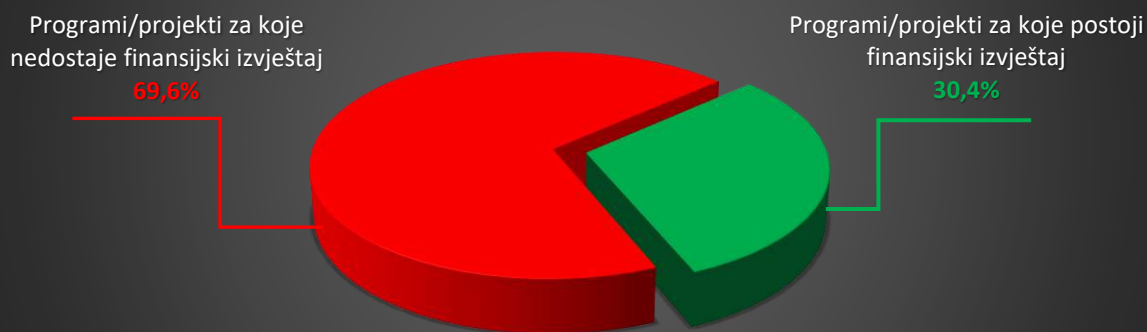
Obaveza izvještavanja propisana je članom 10. Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz budžeta Kantona Sarajevo. Finansijski izvještaji **ne postoje (ili nisu dostavljeni) za 355 programa/projekata**, čija je ukupna vrijednost **1.836.270,00 KM**.

Postojanje finansijskog izvještaja ustanovljeno je u **155** analiziranih programa/projekta, a što predstavlja **30% od ukupnog broja** (155 od 510). Samo jedan nosilac budžetskih sredstava je prikupio finansijske izvještaje za sve programe/projekte za koje je dodijelio sredstva u toku 2018. godine.

Finansijski izvještaji su procijenjeni kao **adekvatni** za programe/projekte ukupne vrijednosti **342.852,00 KM**, odnosno za **11% vrijednosti dodijeljenih analiziranih sredstava**, što predstavlja **veoma zabrinjavajuće stanje**.

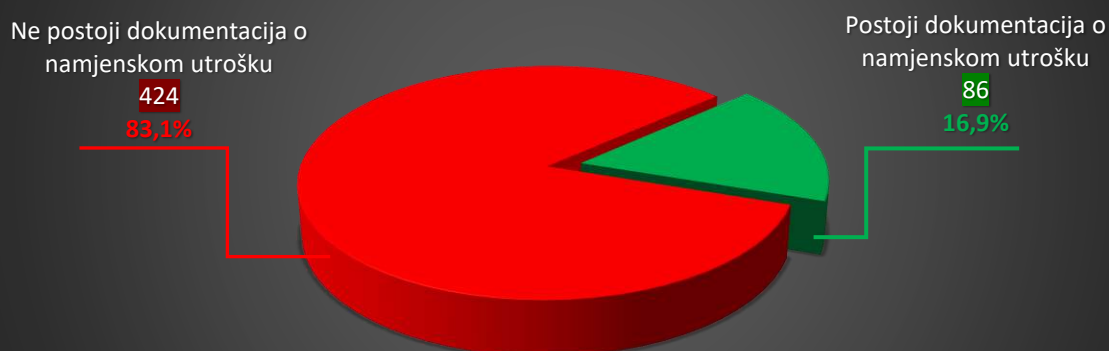
Dokumentacija o namjenskom utrošku ne postoji u čak **424** programa/projekta dodjele sredstava, a što predstavlja **83% od ukupnog broja analiziranih postupaka**.

Obaveza izvještavanja - finansijski izvještaji

Grafikon 55: Grafički prikaz analiziranih programa/projekata u odnosu da li je ispoštovana obaveza izvještavanja – finansijski izvještaji

Dokumentacija o namjenskom utrošku

Grafikon 56: Grafički prikaz analiziranih programa/projekata za koje je ustanovljeno da postoji, odnosno da nedostaje dokumentacija o namjenskom utrošku

Zabrinjava činjenica da je analizom utvrđen izostanak izvještaja o namjenskom utrošku sredstava za realizaciju programa/projekta (ili njihovo nedostavljanje) u procentu koji prelazi 50%, dok kod četiri nosioca budžetskih sredstava, u uzorku koji je analiziran, ovaj postotak iznosi 100% (izvještaji o namjenskom utrošku ne postoje ili nisu dostavljeni za 2018.god). U isto vrijeme, dokumentacija za ukupno **86** programa/projekata sadržava izvještaje o namjenskom utrošku, a što predstava **17%** od ukupnog broja analiziranih postupaka. U pogledu izvještaja o namjenskom utrošku, čak i u slučajevima gdje isti postoje, gotovo je nemoguće ustanoviti na koji način finansirani programi/projekti doprinose strateškim ciljevima nosioca budžetskih sredstava.

Provedena analiza je pokazala da nije moguće donijeti sud o doprinosu analiziranih programa/projekata interesima građana Kantona Sarajevo ili afirmaciji i razvoju Kantona. Nedostaci u dokumentaciji, također, ukazuju na nedostatak kontrolnih mehanizama ili neprovođenje kontrole u bilo kojem smislu.

IV Problemi i preporuke za poboljšanje

Nakon analize pojedinih koraka dodjele sredstava, propisanih Uredbom, ustanovljene su manjkavosti ovog postupka. U nastavku iznosimo uočene nedostatke postupka dodjele sredstava i potencijalne mogućnosti za zloupotrebe:

- rukovodioci svih nosioca budžetskih sredstava (ministri u Vladi Kantona Sarajevo, predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo, premijer, te direktor Kantonalne uprave civilne zaštite) po pravilu su političke ličnosti ili osobe bliske politici. Isti imaju ili mogu imati značajan uticaj na dodjelu ovih sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima. Ova činjenica povećava rizik za zloupotrebu i pristrasnost u ovim postupcima;
- postoji nesklad između općih kriteriji za raspodjelu sredstava i dokumentacije koja se treba dostaviti prilikom prijave programa ili projekta, a koji se ogleda u tome da se opći kriteriji uopšte ne dokazuju dokumentacijom koju treba dostaviti prilikom prijave;
- posebni kriteriji su preširoko postavljeni, a u nekim slučajevima neodređeni i neodredivi;
- član 7. Uredbe omogućava premijeru, predsjedavajućem Skupštine KS i ministru finansija da mogu donositi odluke o dodjeli sredstava iz svih oblasti navedenih u Uredbi. Ovo omogućava navedenim licima da raspoložu javnim sredstvima za finansiranje neprofitnih organizacija i udruženja na netransparentan način, prepuštajući to njihovoj diskrecionoj ocjeni, bez unaprijed utvrđenih kriterija i jasnih razloga.
- kriteriji za dodjelu sredstava pojedincima su široko postavljeni, bez unaprijed utvrđenih decidnih kriterija;
- postojeći način izvještavanja o utrošku sredstava ne omogućava nosiocu budžetskih sredstava da stekne pravi uvid u njihovu implementaciju i vrednuje namjenske učinke utroška tih sredstava, te izvrši evaluaciju stvarnih efekata programa i projekata koje je finansirao;
- postojeći sistem nadzora koji vrše nosioci budžetskih sredstava i Budžetska inspekcija nije efektivan.

Pored Uredbe, Ured je analizirao i dostupne pravilnike nosioca budžetskih sredstava kojima bi se detaljnije trebao urediti proces dodjele sredstava od stane konkretnih nosioca tih sredstava. Ono što je karakteristično za sve analizirane pravilnike je da oni uglavnom ponavljaju ono što je već propisano Uredbom, te da **ne razrađuju dodatno odredbe Uredbe u cilju njene lakše provedbe**, a što bi trebali kao provedbeni propisi.

Upravo imajući u vidu navedene manjkavosti sistema dodjele sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima, a u cilju unapređenja ovog sistema i prevencije potencijalnih zloupotreba, Ured je 09.12.2019. godine uputio Vladi Kantona Sarajevo Analizu. Analiza sadrži 23 preporuke Ureda čija bi implementacija sistem dodjele sredstava za finansiranje

programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja učinila efikasnijim i svrsishodnijim, s posebnim potenciranjem potrebe regulisanja pitanja sukoba interesa pri dodjeli sredstava. Nepostojanje odredbi o sukobu interesa jedan je od ključnih nedostataka pravnog okvira koji reguliše oblast dodjele sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima iz Budžeta Kantona Sarajevo. Također, Analizom se preporučuje integracija sistema finansijskog upravljanja i kontrole, propisane Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, u procese upravljanja javnim sredstvima koja se dodjeljuju neprofitnim organizacijama i udruženjima iz Budžeta Kantona Sarajevo.

Kao veoma važna preporuka u spomenutoj analizi, navedeno je uspostavljanje Registra dodjele sredstava udruženjima iz budžeta Kantona Sarajevo, kao javno dostupne baze podataka (online Registar), koja bi sadržavala podatke (kao što su podaci o nosiocu budžetskih sredstava, datumu objave Godišnjeg programa dodjele sredstava, datumu objave Godišnjeg plana raspisivanja javnih poziva, datumu objave javnog poziva i tekst javnog poziva, nazivu programa/projekta, nazivu korisnika sredstava, iznosu dodijeljenih sredstava, rokovima za njihovu implementaciju, podatke o implementaciji sredstava, rokovima nadzora nad utroškom i provedenim nadzorima i druge podatke) na osnovu kojih bi se na optimalan način pratio ovaj proces u Kantonu Sarajevo. Ovaj registar bi bio dio već postojećeg Informacionog sistema Ureda, u kojem su već uspostavljeni mnogi drugi registri i baze podataka. Za ovaj registar bila bi uspostavljena odgovarajuća analitika koja bi na adekvatan način obrađivala i analizirala ove podatke, te ih upoređivala sa podacima iz drugih registara, a zatim tu su i odgovarajući mehanizmi upozorenja (red flag sistem) za eventualne nepravilnosti i zloupotrebe. Kako bi ovaj registar mogao pružiti punu efektivnost, potrebno je uspostaviti i Registar udruženja, koji bi također bio uspostavljen unutar Informacionog sistema Ureda na sličan način, što bi u konačnici značajno podiglo nivo transparentnosti, te optimiziralo ove procese u smislu njihovog praćenja i kontrole. Ovdje je potrebno istaknuti da je Informacioni sistem Ureda dizajniran na način da omogućava Uredu njegovo stalno prilagođavanje i razvoj, kako bi se moglo, na najbolji način, odgovoriti na veoma složene i zahtjevne nadležnosti i zadatke Ureda.

PREPORUKA:

Optimalno rješenje je donošenje nove Uredbe o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja iz Budžeta Kantona Sarajevo, u koju će biti uvrštene sve preporuke Ureda i koja će na jedan sveobuhvatan način regulisati ovu oblast u Kantonu Sarajevo.

Zaključak

U prethodnim izlaganjima naveli smo antikoruptivne aktivnosti koje Ured provodi, pravni osnov i osnovne odrednice svake od tih aktivnosti, primjere stvarno utvrđenih i potencijalnih zloupotreba pri provođenju pojedinih aktivnosti i radnje kojima bi se svaka od pobrojanih aktivnosti unaprijedila i njena primjena učinila efikasnijom, a koje ne zavise od Ureda, već su u nadležnosti drugih organa.

Djelotvorno sprečavanje i borba protiv korupcije pretpostavlja **temeljno poznavanje te pojave i poznavanje manjkavosti i nedostataka** sistema koji je zadužen za borbu protiv korupcije, kako bi se moglo djelovati na taj sistem i njegove nedostatke, a što bi neposredno uticalo na efikasnost u sprečavanju i otkrivanju korupcije. Imajući u vidu rečeno, najefikasniji način borbe protiv korupcije je donošenje **sveobuhvatnih, modernih i provodivih antikoruptivnih pravnih propisa** kojima se definiraju koruptivne radnje i ponašanja, organi za njihovo utvrđivanje, te propisuju sankcije za poduzimanje istih. Osim samih pravnih odredbi, iznimno je važno i da institucije zadužene za njihovu provedbu rade učinkovito i nepristrasno.

Nepostojanje adekvatnih propisa kojima se uređuju određeni odnosi koji spadaju u oblast borbe protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, te pravne praznine i nedorečenosti u već postojećim propisima iz ove oblasti predstavljaju razuman osnov za proaktivno djelovanje, kako bi se ovi nedostaci uklonili i uspostavio sistem koji daje pravnu podlogu za uspješnu borbu protiv korupcije u Kantonu Sarajevo. S tim u vezi, smatramo da je, u svrhu povećanja učinkovitosti antikoruptivnog sistema u Kantonu Sarajevo, potrebno donijeti više zakonskih i drugih propisa koji bi tretirali oblast borbe protiv korupcije u Kantonu Sarajevo i druge oblasti društvenih odnosa u kojima postoji visok rizik za pojavu koruptivnih radnji.

Pravno normiranje i uspostava provodivog sistema otkrivanja i sankcioniranja **sukoba interesa** nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo, zakonska zaštita **prijavitelja korupcije** (zviždača - uzbunjivača), donošenje propisa o **zabrani nepotizma i stranačkog zapošljavanja** u javnom sektoru Kantona Sarajevo i propisa kojim se, na jedan potpuno drugi način, uređuje dodjela sredstava **neprofitnim organizacijama i udruženjima** iz Budžeta Kantona Sarajevo, su bitni koraci za jačanje antikoruptivnog sistema u Kantonu Sarajevo. Njihovo donošenje bi značilo unapređenje cjelokupnog zakonskog i institucionalnog okvira kojim se reguliše sprečavanje korupcije i borba protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, te potvrdila nepobitna opredijeljenosti u stvaranju boljih uslova života i razvoja Kantona, a za koje je efikasna borba protiv korupcije jedna od ključnih pretpostavki.

Imajući u vidu sve rečeno, smatramo da je u Kantonu Sarajevo nužno donošenje sljedećih antikoruptivnih propisa, navodeći osnovne odrednice istih:

I Zakon o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo

Zakon o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo potrebno je da bude **usaglašen sa međunarodnim standardima i dobrim praksama** u ovoj oblasti, napisan jasnim stilom, jednostavnim riječima i precizno izraženim namjerama donosioca propisa, da predstavlja djelotvoran instrument za sprečavanje i borbu protiv korupcije.

Ovim zakonom potrebno je uspostaviti provodiv sistem prevencije, otkrivanja i sankcioniranja **sukoba između privatnog i javnog interesa** u vršenju javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Neophodnost donošenja ovog zakona i njegovo uređenje, među ostalim, i pitanja sukoba interesa u Kantonu Sarajevo proizilazi iz činjenice da postoji pravna praznina u implementaciji Federalnog zakona o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH, nastala kao posljedica izmjene državnog zakona. Naime, Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u Federaciji BiH **postao je neprovodiv** usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH iz 2013. godine.

Kad je riječ o dijelu zakona, čije donošenje Ured predlaže, kojim se uređuje sukob interesa u Kantonu Sarajevo potrebno je:

- **taksativno pobrojati krug lica/nosioca javnih funkcija/javnih dužnosnika** na koje se ovaj zakon odnosi, kao i propisati da se zakon odnosi na vršioce dužnosti i punomoćnike pobrojanih dužnosnika (kao što je to npr. propisano Zakonom o sprečavanju sukoba interesa Republike Hrvatske). To znači da je potrebno taksativno navesti javne funkcije čije obavljanje može dovesti do sukoba interesa u vršenju istih. Taksativno navođenje ovih funkcija potpuno bi isključilo mogućnosti pogrešnih tumačenja, nedorečenosti i dilema o primjeni zakona. Ukoliko se zakonodavac (Skupština Kantona Sarajevo) ne odluči za taksativno navođenje javnih funkcija na koje se pomenuti zakon odnosi, a čije obnašanje može dovesti do situacija sukoba interesa, **koristiti drugi prikladan način** definisanja kruga funkcija odnosno lica koji ne daje prostora proizvoljnosti;
- prilikom zakonskog definisanja sukoba interesa u obavljanju javnih funkcija koristiti ekstenzivno definisanje ovog pojma koje podrazumijeva i **percipirani sukob interesa**, te obuhvatiti zabranu sponzorstva i donacija za koje se percipira da utiču na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost u obavljanju javne funkcije. Međunarodni standard podrazumijeva da treba izbjegavati i nešto što se percipira kao sukob interesa i to treba da bude obuhvaćeno budućim zakonom;
- taksativno pobrojati **zabranjena djelovanja** prilikom obavljanja javne funkcije, uključujući i zabranu zaključivanja **ugovora o pružanju usluga** sa nekim organom, preduzećem ili drugim pravnim licem koje, iako nema ugovorni odnos sa konkretnim organom u kome nosilac javne funkcije obavlja svoju funkciju, stupa u ugovorne odnose ili obavlja zadatke za druge javne organe;
- propisati **zabranu** nosiocima javnih funkcija, prvenstveno **direktora javnih institucija** u Kantonu Sarajevo (javnih ustanova, javnih preduzeća, fondova, zavoda) da nakon isteka mandata ili drugog načina prestanka vršenja rukovodeće/direktorske funkcije budu raspoređeni na radna mjesta koja odgovaraju njihovoj stručnoj spremi, u instituciji u kojoj su obavljali rukovodeću/direktorsku funkciju, a da nisu imenovani na radno mjesto direktora iz reda zaposlenika institucije (postupci zapošljavanja da se provode u skladu sa Zakonom o radu FBiH i Uredbom Vlade Kantona Sarajevo);
- **propisati zabranu** nosiocima javnih funkcija da budu predsjednici i članovi skupština i nadzornih odbora javnih preduzeća, predsjednici i članovi nadzornih i upravnih odbora javnih ustanova, zavoda, fondova, agencija i drugih institucija čiji je osnivač Kanton;
- propisati i **rok za podnošenje ostavke** na svaku od nespojivih funkcija i poslova nakon preuzimanja javne funkcije;

- prilikom zakonskog **definisanja poklona** uključiti stvar, pravo, korist ili uslugu stečenu bez odgovarajuće naknade i kredite date pod povoljnim uslovima ili besplatno. Osim toga, bilo bi korisno da budući zakon eksplicitno navede da krediti koji se daju pod povoljnim uslovima ili krediti koje povjerilac otpiše potpadaju pod definiciju poklona. Budući zakon treba sadržavati zabranu prihvatanja poklona supružnika i djece nosioca javne funkcije, u ime nosioca javne funkcije, bez obzira na to žive li u istom domaćinstvu;
- **odrediti tijelo/organ** (stalno/ad hoc) **za odlučivanje o sukobu interesa** u Kantonu Sarajevo, sa jasno određenim nadležnostima (počevši od pokretanja postupka, donošenja propisa kojim se uređuje način rada i odlučivanja tog tijela) propisanim postupkom, sankcijama za lica kod kojih je nedvojbeno utvrđeno postojanje sukoba interesa pri obavljanju javne funkcije i druge bitne nadležnosti ovog tijela/organa;
- zakonom osigurati potpunu **finansijsku nezavisnost tijela/organa** za odlučivanje o sukobu interesa. Nezavisnost antikorupcijskih tijela je kamen temeljac sprečavanja i borbe protiv korupcije. Član 6. stav (2) i član 36. Konvencije UN-a protiv korupcije navode da „svaka država ugovornica, u skladu sa osnovnim načelima svog pravnog sistema, obezbijediti će uspostavljanje jednog ili više tijela ili lica specijalizovanih za borbu protiv korupcije putem sprovođenja zakona. Tom tijelu ili tijelima ili licima dati će se potrebna nezavisnost, u skladu sa osnovnim načelima pravnog sistema odnosne države ugovornice, kako bi mogla da vrše svoje nadležnosti uspješno i bez ikakvog neprimjerenog uticaja.”;
- propisati obavezu svih javnih institucija u Kantonu Sarajevo **da saraduju** sa tijelom/organom za odlučivanje o sukobu interesa i postupaju po zahtjevu istog, u određenom roku, te odrediti sankcije za nepostupanje po zahtjevu ovog tijela/organa.

Ovo su samo neke od odrednica koje bi, po mišljenju Ureda, budući Zakon o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo trebao sadržavati kad je riječ o sukobu interesa u vršenju imenovanih javnih funkcija u Kantonu Sarajevo. Pri budućoj izradi i donošenju ovog dijela zakona smatramo da je potrebno uzeti u obzir i Preporuku Vijeća Evrope (2000)¹⁰ o kodeksima ponašanja za javne funkcionere. Također, iznimno bitnim, kad je riječ o sukobu interesa, smatramo da odredbe budućeg zakona trebaju biti usuglašene sa Preporukama GRECO-a Bosni i Hercegovini iz Četvrtog kruga evaluacije.

Zakon o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, čije donošenje smatramo neophodnim, trebao bi sadržavati i **odredbe o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju (zviždača)**, u institucijama Kantona Sarajevo. Kad je riječ o zaštiti prijavitelja korupcije - zviždača, budući zakon bi trebao sadržavati:

- preciznu i **jasnu definiciju zviždača**, usuglašenu sa međunarodnim antikorupcijskim standardima, kao što je član 33. Konvencije UN-a protiv korupcije koji kaže da “Svaka država ugovornica ima obavezu da razmotri mogućnost da u domaći pravni sistem ugradi odgovarajuće mjere pružanja zaštite od bilo kog neopravdanog postupka prema bilo kom licu koje nadležnim organima prijavi u dobroj namjeri i na razumnim osnovama bilo koje činjenice koje se odnose na krivična djela utvrđena u skladu sa ovom Konvencijom”;
- definirati šta podrazumijeva **zaštićeno prijavljivanje** i načine podnošenja prijave;
- **postupak** po podnesenoj prijavi;

- odredbe o tome da je zviždač **zaštićen** na osnovu ovog zakona i da ne smije imati **štetne posljedice** zbog prijave korupcije učinjene u dobroj namjeri;
- odredbe o obavezi postupanja sa **podacima o zviždaču** u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka;
- odrediti tijelo/organ za dodjeljivanje **statusa zviždača**, te **postupak i rokove interne i eksterne zaštite**;
- propisati **kaznene odredbe** za slučaj povrede postupka interne i eksterne zaštite zviždača.

Pobrojali smo osnovne odrednice koje bi trebalo sadržavati dio Zakona o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo koji se odnosi na zaštitu zviždača. Naravno, sve pobrojano treba posmatrati kao dobronamjerne sugestije Ureda u svrhu jačanja anktikoruptivnog sistema Kantona Sarajevo.

II Zakon o zabrani nepotizma i stranačkog zapošljavanja u Kantonu Sarajevo

Osim Zakona o prevenciji i borbi protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, smatramo da je potrebno donijeti i **Zakon o zabrani nepotizma i stranačkog zapošljavanja u Kantonu Sarajevo**. Nepotizam je posebna vrsta zloupotreba pri obnašanju imenovanih javnih funkcija kojom se zloupotrebljavaju povjerena ovlaštenja, kako bi se ostvarila neka prednost – najčešće pri zapošljavanju – za člana svoje porodice. Zabrana nepotizma nije potpuna zabrana zapošljavanja rođaka u javnom sektoru. Sveopća zabrana zapošljavanja rođaka nosioca javnih funkcija i drugih lica na političkom ili utjecajnom položaju mogla bi se smatrati kršenjem ljudskih prava i diskriminacijom tih lica.

Ovim zakonom potrebno je utvrditi **balans** između, ustavom i međunarodnim konvencijama, zagarantovanih prava pojedinca, odnosno isključiti diskriminaciju lica zbog srodstva sa nosiocem javne funkcije, a istovremeno spriječiti zapošljavanje i favoriziranje lica zbog kriterija rodbinske povezanosti. Cilj nije da se spriječi da članovi iste porodice rade zajedno, već da se spriječi mogućnost da nosilac javne funkcije favorizuje svoje rođake kada, koristeći diskreciona ovlaštenja, odlučuje koji je kandidat najkvalifikovaniji za rad u javnoj službi.

Ovim zakonom je potrebno uvesti institut izuzeća u svim situacijama kada nosilac javne funkcije utiče ili može uticati na zapošljavanje ili dovođenje u povoljniji položaj lica s kojima je u srodstvu. Zakonom je potrebno definirati krug bliskih srodnika nosioca javne funkcije na koje se isti odnosi, odnosno čije se stavljanje u povlašten položaj zabranjuje.

Ovim zakonom je potrebno obuhvatiti i zabranu stavljanja u povlašten položaj određenih lica zbog pripadnosti određenoj političkoj stranci i ličnog poznanstva sa nosiocem javne funkcije (zabranu kronizma – davanja prednosti prijateljima nosioca javne funkcije, bez obzira na njihove kvalifikacije).

III Donošenje nove Uredbe o dodjeli sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima iz Budžeta Kantona Sarajevo

Notorna je činjenica da se u toku svake godine značajna sredstva iz Budžeta Kantona Sarajevo izdvajaju za finansiranje raznovrsnih programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja. Pravni osnov dodjele sredstava je Uredba o kriterijima za finansiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se finansiraju/sufinansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo. Ured je vršio analizu ove uredbe i smatramo da je potrebno donošenje novog propisa kojim bi se ova oblast potpuno drugačije uredila i eliminirale sve realno postojeće i percipirane zloupotrebe pri dodjeli ovih sredstava. Uredbom bi trebalo obuhvatiti/regulisati:

- **isključenje uticaja rukovodioca** svih nosioca budžetskih sredstava, po pravilu ličnosti bliskih politici, na postupak dodjele ovih sredstava;
- utvrditi obavezu da svi nosioci budžetskih sredstava **izrade godišnji plan** dodjele ovih sredstava za narednu godinu, za tačno određene oblasti u kojim je nesumnjivo detektovana najviša potreba za tim sredstvima i korist od njihove dodjele;
- omogućiti **integraciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole**, propisane Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, u procese upravljanja javnim sredstvima koja se dodjeljuju neprofitnim organizacijama i udruženjima iz Budžeta Kantona Sarajevo;
- da kriteriji za dodjelu sredstava **budu jasni i sažeti**, odnosno da sadrže osnovne podatke kojim se dokazuje postojanje udruženja kao pravnog subjekta;
- **pojednostaviti postupak** za prijavljivanje na javne oglase za dodjelu sredstava neprofitnim organizacijama i udruženjima;
- predvidjeti odredbe o postupku **sprečavanja sukoba interesa** učesnika u postupku dodjele sredstava, a koje obuhvataju obavezu potpisivanja izjave o nepostojanju sukoba interesa i razrješenja u slučaju utvrđenog sukoba interesa;
- obavezu uspostave **Registra dodjele sredstava udruženjima** iz Budžeta Kantona Sarajevo, a radi povećanja transparentnosti u ovim postupcima;
- da se proces **nadzora** nad utroškom sredstava provodi u skladu sa značajem projekta, odnosno visinom dodijeljenih sredstava, po načelu proporcionalnosti i rizičnosti, na način da veća vrijednost ili složenost programa ili projekta zahtjeva veći obim praćenja, odnosno nadzora;
- uspostaviti **efikasan način izvještavanja** o utrošku sredstava, da se može steći pravi uvid u implementaciju projekta i vrednovanje namjenskog utroška tih sredstava;
- uspostaviti sistem **evaluacije učinaka** koji bi obuhvatio stvarne efekte koje programi, za čiju su realizaciju dodijeljena sredstva, proizvode, te da se nakon provedene evaluacije može utvrditi stvarna vrijednost i namjena projekta, za konkretne korisnike kojima je namijenjen.

Ovo su osnovne odrednice koje bi trebala sadržavati nova Uredba, kojom bi se regulisala dodjela sredstava iz Budžeta neprofitnim organizacijama i udruženjima, a čije donošenje smatramo potrebnim i svrsishodnim.

Donošenjem svih gore pomenutih propisa, zajedno sa već donesenim Zakonom o prijavljivanju i postupku provjere podataka o imovini nosioca javnih funkcija u Kantonu Sarajevo i drugim propisima koji imaju ulogu u borbi protiv korupcije, antokoruptivni sistem u Kantonu Sarajevo bi ostvario svoj puni potencijal i mogućnosti. Usvajanjem predloženih propisa, nedvojbeno bi se očitovala politička volja i opredjeljenje svih političkih faktora u Kantonu Sarajevo u borbi protiv korupcije i europskom putu naše države, te stvorile bolje pretpostavke za ekonomski razvoj i opću dobrobit svih građana Kantona i države.

Izveštaji svih relevantnih domaćih i međunarodnih faktora konstatuju da korupcija predstavlja jedan od najvećih problema u našoj državi i najveću prepreku reformskim procesima i integraciji naše države prema članstvu u Europskoj uniji i općenito vladavini prava, kao preduvjetu bilo kakvog napretka. Upravo beskompromisna borba protiv korupcije, zasnovana na adekvatnoj pravnoj podlozi, bi u kratkom vremenu dala vidljive rezultate na svim poljima društvenog razvoja naše države i uslovila napredak kome težimo.

